Celeste Ng

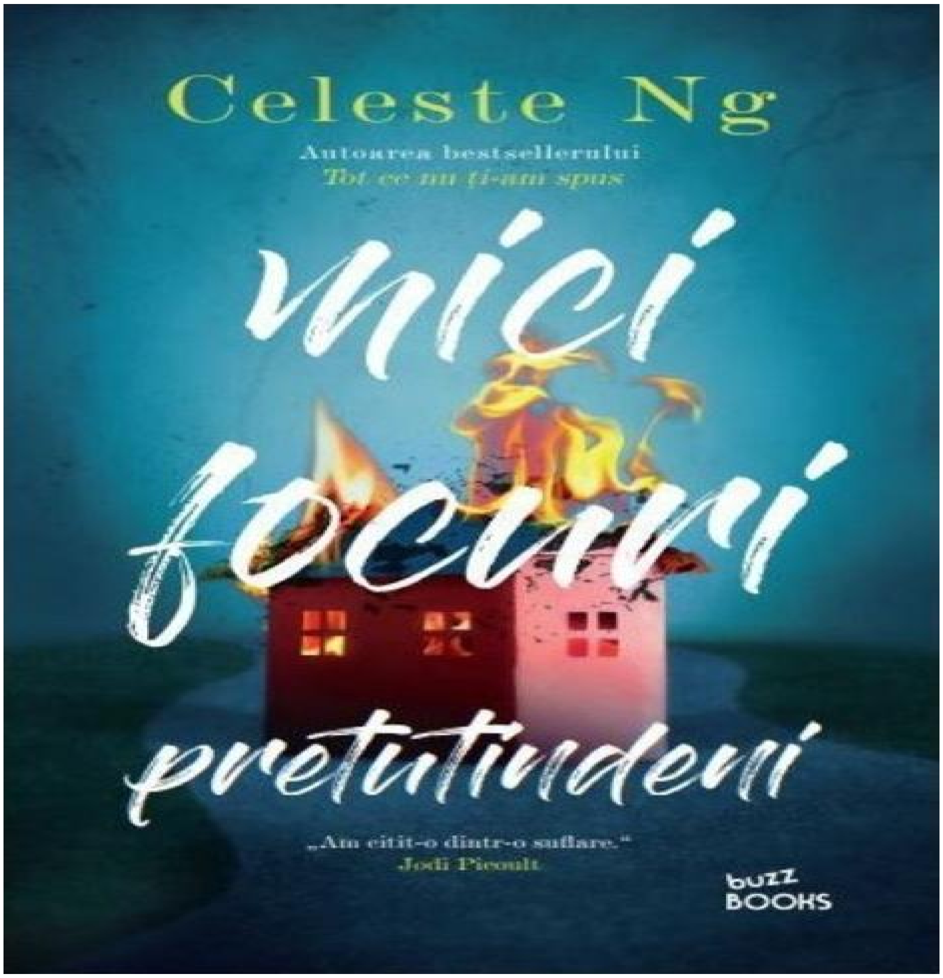
Autoarea bestsellerului *Tot ce nu ți-am spus*

Mici focuri pretutindeni

„Am citit-o dintr-o suflare."
Jodi Picoult

buzz BOOKS

Celeste Ng
Autoarea bestsellerului
Tot ce nu ți-am spus
mici focuri pretutindeni
„Am citit-o dintr-o suflare."
Jodi Picoult
buzz BOOKS

CELESTE NG
MICI FOCURI PRETUTINDENI
Original: *Little Fires Everywhere* (2017)
Traducere din limba engleză și note de: ADRIANA BĂDESCU
LITERA
2017

CUPRINS

Indiferent dacă achiziționați un loc de casă în School Section, un teren în Shaker Country Estates sau una dintre locuințele oferite de această companie, achiziția dumneavoastră include facilități pentru golf, tenis, navigație; include, de asemenea, cele mai bune școli și o permanentă protecție împotriva deprecierii și a schimbărilor nedorite.

Text publicitar, The Van Sweringen Company, proiectanți și dezvoltatori ai comunității Shaker Village

De fapt, în general vorbind, locuitorii din Shaker Heights sunt în mare parte la fel cu cei pe care îi poți întâlni oriunde altundeva în America. Dețin, poate, trei sau patru mașini în loc de una sau două, ori două televizoare în loc de unul, iar când se căsătorește, o fată din Shaker Heights poate avea o recepție de nuntă cu opt sute de invitați și cu formația Meyer Davis adusă cu avionul din New York, în loc de o petrecere pentru o sută de invitați și cu un grup muzical din oraș, dar acestea sunt mai degrabă deosebiri de calitate decât unele fundamentale. „Suntem oameni prietenoși și ne simțim minunat!" spunea recent o doamnă la Shaker Heights Country Club, și avea dreptate, fiindcă locuitorii din Utopia par într-adevăr să ducă o viață fericită.

„O viață minunată în Shaker Heights",
Cosmopolitan, martie 1963

1.

Toată lumea în Shaker Heights vorbea în vara aceea despre același lucru: că Isabelle, mezina familiei Richardson, se țicnise în cele din urmă și

dăduse foc casei. În primăvară, bârfa omniprezentă fusese cea despre micuța Mirabelle McCullough — sau, în funcție de tabăra în care te situai, May Ling Chow —, iar acum, în sfârșit, apăruse un subiect de discuție nou și senzațional. Puțin după prânz, în acea sâmbătă din mai, clienții care-și împingeau cărucioarele de cumpărături prin magazinul Heinen auziră mașinile de pompieri pornindu-și sirenele și trecând în viteză spre iazul cu rațe. La douăsprezece și un sfert, patru dintre ele erau deja oprite, într-un șir roșu, dezordonat, pe Parkland Drive, unde toate cele șase dormitoare ale familiei Richardson erau în flăcări, iar fumul ce se ridica deasupra copacilor, aidoma unui nor negru de furtună, era vizibil de la aproape un kilometru distanță. Mai târziu, oamenii aveau să spună că semne existaseră tot timpul: că Izzy era nițel smintită, că întotdeauna fusese ceva *în neregulă* cu familia Richardson, că imediat ce auziseră sirenele, în dimineața aceea, *știuseră* pur și simplu că se întâmplase ceva îngrozitor. Dar, la urma urmei, firește, Izzy nu mai era de mult printre ei, nu mai rămăsese nimeni să-i ia apărarea, iar oamenii puteau spune orice le convenea — și chiar spuneau. Dar când ajunseseră mașinile de pompieri, și încă puțin timp după aceea, nimeni nu știuse ce se întâmplase. Vecinii se strânseseră cât mai aproape posibil de bariera improvizată — o mașină de patrulare a poliției, parcată de-a latul la câteva sute de metri distanță — și îi priveau desfășurându-și furtunurile pe pompieri, cu chipurile acelea împietrite ale celor care știu să recunoască o cauză pierdută. Peste drum, rațele de pe iaz își scufundau capetele în apă în căutare de alge, netulburate de agitația creată.

Doamna Richardson stătea pe peluza cu copaci, strângându-și la gât halatul de baie de un albastru-deschis. Deși era deja amiază, încă dormea când detectoarele de fum începuseră să țiuie. Se culcase târziu și intenționat dormise mai mult, spunându-și că merită măcar atâta lucru după o zi grea. Cu o seară înainte, privise de la una dintre ferestrele de la etaj în vreme ce o mașină se apropiase și trăsese în fața casei. Aleea era lungă și circulară, ca o potcoavă adâncă, mergând de la marginea străzii până la ușa din față și înapoi, așa că strada era la vreo sută de metri distanță, prea departe ca să poată vedea clar; plus că, deși era luna mai, la ora opt era deja aproape întuneric. Dar recunoscuse micul Volkswagen maroniu al chiriașei sale, Mia, cu farurile aprinse. Portiera din dreapta se deschisese, și din mașină coborâse o siluetă subțire: fiica adolescentă a Miei, Pearl, care lăsase portiera întredeschisă. Plafoniera lumina interiorul automobilului ca

pe un teatru al umbrelor, însă înăuntru erau bagaje peste bagaje, până sus, iar doamna Richardson nu reușise să zărească decât conturul vag al capului Miei, cu părul strâns neglijent în creștet. Pearl se aplecase spre cutia poștală, iar doamna Richardson își imaginase scârțâitul slab al ușiței deschise și apoi închise. Pearl urcase apoi la loc în mașină și închisese portiera. Luminile de poziție se aprinseseră, clipiseră, iar Volkswagenul demarase, îndepărtându-se în întunericul tot mai adânc. Ușurată, doamna Richardson coborâse la cutia poștală și găsise un set de chei prinse pe un inel simplu, fără niciun bilet atașat. Își pusese în gând să se ducă dimineață să verifice casa închiriată de pe Winslow Road, deși știa că ele vor fi plecat deja.

Din cauza aceasta, își permisese să doarmă până mai târziu, iar acum era douăsprezece și jumătate, iar ea stătea pe peluza cu copaci, în halatul de baie, încălțată cu tenișii fiului ei, Trip, privindu-și casa cum arde din temelii. Când se trezise în țiuitul asurzitor al detectorului de fum, alergase dintr-o cameră în alta, căutându-i — pe el, pe Lexie, pe Moody. Își dădu seama că n-o căutase și pe Izzy, ca și când ar fi știut deja că ea era vinovata. Toate dormitoarele erau pustii, cu excepția mirosului de benzină și a câte unui foc mic aprins în mijlocul fiecărui pat, de parcă o cercetașă dementă și-ar fi făcut tabăra acolo. Până să verifice camera de zi, sufrageria, salonul și bucătăria, fumul începuse să se răspândească, iar ea fugise în sfârșit afară la auzul sirenelor; alertați de sistemul de securitate al casei, pompierii se apropiau deja. Afară, pe alee, văzuse că Jeepul lui Trip lipsea, la fel și Explorerul lui Lexie, bicicleta lui Moody și, firește, sedanul soțului ei, care se ducea de obicei la serviciu în diminețile de sâmbătă, ca să ajungă la zi cu treburile. Cineva ar trebui să-l sune la birou. Își aminti că Lexie, slavă Domnului, rămăsese peste noapte acasă la Serena Wong. Se întrebă unde se dusese Izzy. Și unde erau fiii ei și cum avea să-i găsească și să le spună ce se întâmplase.

*

În ciuda temerilor doamnei Richardson, focul fusese stins înainte să ardă toată casa. Ferestrele nu mai erau, dar structura de cărămidă rămăsese în picioare, udă, înnegrită și fumegând; la fel era cea mai mare parte a acoperișului, olanele închise la culoare lucind precum solzii peștilor din cauza faptului că fuseseră îmbibate cu apă. Familia nu va avea voie să intre în casă vreme de câteva zile, nu înainte ca specialiștii de la departamentul

de incendii să testeze toate grinzile rămase, însă chiar și de pe peluză — cel mai apropiat loc până la care banda galbenă, purtând inscripția ATENȚIE, le permitea accesul — se vedea că înăuntru nu mai rămăsese aproape nimic.

— Dumnezeule! exclamă Lexie.

Ședea pe capota mașinii ei, parcată pe cealaltă parte a străzii, pe iarba care mărginea iazul cu rațe. Ea și Serena dormeau încă, ghemuite spate în spate în patul dublu al Serenei, când dr. Wong o scuturase de umăr, la unu și câteva minute, șoptind: „Lexie! Lexie dragă! Trezește-te! A sunat mama ta”. Stătuseră treze până la ora două noaptea, vorbind — așa cum făcuseră de altfel toată primăvara — despre micuța Mirabelle McCullough, contrazicându-se și dezbătând dacă decizia judecătorului fusese corectă sau nu, dacă ar fi trebuit să li se încredințeze custodia noilor ei părinți sau ca fetița să fie reîncredințată mamei sale. „Ce să zic, nici măcar n-o cheamă de fapt Mirabelle McCullough!”, replicase în cele din urmă Serena și se adânciseră apoi amândouă într-o tăcere morocănoasă, până când adormiseră.

Acum, Lexie privea fumul ridicându-se în vălătuci de la fereastra dormitorului ei, cea din față, care dădea spre peluză, și se gândea la tot ce le dispăruse din casă. Toate tricourile din comoda ei, toți blugii din dulap. Toate mesajele scrise de Serena încă din clasa a șasea, încă mototolite ca niște mingi de hârtie, pe care le ținea într-o cutie de pantofi sub pat; patul în sine, așternuturile și pledul arse complet. Buchetul de trandafiri de prins la corsaj, pe care i-l dăruise Brian, iubitul ei, la reuniunea anuală a liceului, agățat la uscat în baie, cu petalele roșu-aprins carbonizate. Acum nu mai rămăsese decât cenușa. Îmbrăcată în hainele de schimb pe care și le luase la Serena — își dădu ea seama brusc —, stătea mai bine decât restul familiei; pe bancheta din spate a mașinii avea un sac de pânză, o pereche de blugi, o periuță de dinți și pijamaua. Se uită la frații și la mama ei, încă în halatul de baie pe peluza cu copaci, și își spuse: *Efectiv, nu mai au nimic, decât hainele de pe ei*. „Efectiv” era unul dintre cuvintele ei preferate, și îl folosea chiar și atunci când situația nu se preta a fi asociată acestui cuvânt. În cazul de față însă, era mai mult sau mai puțin corect.

Lângă ea, Trip își trecu absent o mână prin păr. Soarele era deja sus pe cer, și, din cauza transpirației, cârlionții i se zburliseră. Juca baschet la centrul comunitar când auzise sirenele pompierilor, dar le ignorase. (În dimineața asta fusese mai preocupat decât de obicei, dar oricum nu le-ar fi

dat atenție.) Apoi, la ora unu, când tuturor li se făcuse foame și hotărâseră să oprească jocul, urcase în mașină și pornise spre casă. Așa cum îi stătea în fire, chiar și cu geamurile coborâte, tot nu observase uriașul nor de fum ce plutea spre el, și începuse să înțeleagă că ceva nu era în regulă abia când văzuse că strada lor era blocată de o mașină de poliție. După zece minute de explicații, i se permisese în sfârșit să-și parcheze Jeepul vizavi de casă, unde așteptau deja Lexie și Moody. Se așezaseră toți trei pe capota mașinii, în ordine, ca în toate fotografiile de familie atârnate pe pereții holului și transformate acum în cenușă. Lexie, Trip, Moody: ultimul an de liceu, anul al treilea, anul al doilea. Lângă ei, conștientizau locul gol pe care îl lăsase în urmă Izzy, bobocul din anul întâi, oaia neagră, copilul-problemă — deși erau încă siguri, toți trei, că acel gol avea să fie temporar.

— Ce-o fi fost în capul ei? murmură Moody.

— Chiar și *ea* știe, probabil, că de data asta a mers prea departe, și de-aia a fugit, adăugă Lexie. Când o să se-ntoarcă, o s-o omoare mama.

— Și noi unde-o să stăm? întrebă Trip.

Un moment de tăcere se așternu, cât timp contemplam ei situația.

— O să luăm o cameră la hotel, sau așa ceva, vorbi Lexie într-un târziu. Cred că asta a făcut familia lui Josh Trammell.

Toată lumea cunoștea povestea: cum în urmă cu câțiva ani, Josh Trammell, pe atunci în anul al doilea de liceu, adormise cu o lumânare aprinsă, iar casa părinților lui arsese din temelii. Potrivit zvonului, care făcuse îndelung ocolul școlii, nu fusese de fapt o lumânare, ci o țigară cu marijuana, dar casa fusese distrusă complet, așa că nu se putea ști nimic sigur, iar Josh își susținuse mai departe povestea cu lumânarea. Toată lumea se gândea încă la el ca la „idiotul ăla care și-a dat foc la casă", cu toate că trecuse mult timp de atunci, iar Josh absolvise recent Universitatea de Stat din Ohio, cu rezultate excelente. Acum, firește, focul lui Josh Trammell nu avea să mai fie cel mai cunoscut incendiu din Shaker Heights.

— O cameră de hotel? Pentru toți?

— Mă rog! Două camere. Sau o să stăm la Embassy Suites. Habar n-am. Lexie bătea darabana cu degetele pe genunchi. Voia o țigară, dar după tot ce se întâmplase — și sub privirile mamei și ale celor zece pompieri nu îndrăznea să-și aprindă una. O să rezolve mama și tata, adăugă ea. Și firma de asigurări o să plătească.

Deși avea doar o vagă idee cum funcționează companiile de asigurări, perspectiva aceasta îi părea plauzibilă. În orice caz, asta era o problemă pe care să o rezolve adulții, nu ei.

Ultimii pompieri tocmai ieșeau din casă, scoțându-și măștile de pe figură. Grosul fumului se disipase, dar o umezeală excesivă plutea în aer, ca în baie după un duș lung și fierbinte. Capota mașinii se încinsese, iar Trip își întinse picioarele în jos, peste parbriz, zgândărind ștergătoarele cu degetul mare ieșit din șlap. Apoi izbucni în râs.

— Ce-i atât de amuzant? întrebă Lexie.

— Mi-o închipuiam pe Izzy alergând de colo colo și aprinzând chibrituri peste tot, pufni el. Țicnită!

Moody ciocăni cu un deget în barele portbagajului de pe capotă.

— De ce sunt toți așa de siguri că ea a făcut-o?

— Haide, Moody! exclamă Trip, sărind jos de pe capotă. *Ea* a fost! în plus, noi suntem aici. Mama e aici. Tata e pe drum. Cine lipsește?

— Deci, Izzy nu-i aici. Așa că numai ea poate fi responsabilă?

— *Responsabilă*?! interveni Lexie. Izzy?!

— Tata era la serviciu, replică Trip. Lexie era acasă la Serena. Eu eram în Sussex și jucam baschet. Tu?

Moody ezită o clipă.

— Mă duceam cu bicicleta spre bibliotecă.

— Păi, vezi? reluă Trip, pentru care răspunsul era evident. Singurele care erau aici sunt mama și Izzy. Iar mama dormea.

— Poate s-a produs un scurtcircuit la rețeaua electrică. Sau poate că a lăsat cineva aragazul aprins.

— Pompierii au spus că au fost mici focuri aprinse peste tot, explică Lexie. Multiple puncte de pornire. Posibilă utilizare a unui accelerator de ardere. Nu un accident.

— Știm cu toții că Izzy a fost întotdeauna nebună, adăugă Trip, rezemându-se de portiera mașinii.

— Mereu vă luați de ea, toți, spuse Moody. Poate că de-asta se poartă *ca o nebună*.

Peste stradă, pompierii începuseră să-și ruleze furtunurile. Cei trei copii Richardson prezenți îi priveau strângându-și toporiștile și dezbrăcând costumele galbene de protecție afumate.

— Cineva ar trebui să se ducă și să stea cu mama, sugeră Lexie, dar niciunul dintre ei nu se mișcă.

Un minut mai târziu, Trip declară:

— Când o să dea de Izzy, mama și tata o s-o închidă la psihiatrie pentru tot restul vieții ei.

Nimeni nu se gândise la faptul că Mia și Pearl plecaseră recent din casa de pe Winslow Road. Privindu-l pe șeful pompierilor luându-și meticulos notițe în agenda sa, doamna Richardson uitase complet de fostele ei chiriașe. Încă nu le spusese nimic nici soțului, nici copiilor; Moody constatase abia în dimineața aceea că cele două lipseau, și nu era sigură ce să creadă. În depărtare, pe Parkland Drive, începu să se distingă apropiindu-se silueta albastră a BMW-ului tatălui lor.

— De ce ești atât de sigur că o s-o găsească? întrebă Moody.

2.

În iunie anul trecut, când Mia și Pearl se mutaseră în căsuța de închiriat de pe Winslow Road, nici doamna Richardson (care era proprietara oficială a casei) și nici domnul Richardson (care le predase cheile) nu se arătaseră prea preocupați de ele. Știau că nu există un domn Warren și că Mia avea treizeci și șase de ani, potrivit permisului ei de conducere emis în Michigan. Observaseră că nu are verighetă, cu toate că purta numeroase alte inele: unul cu un ametist mare pe arătător, altul lucrat din coada unei linguri de argint pe degetul mic, iar pe degetul mare, unul care doamnei Richardson i se păruse că seamănă bine cu unul dintre acelea ieftine care își schimbă culoarea. Dar femeia părea destul de plăcută, la fel ca fiica ei, Pearl, o fetișcană de cincisprezece ani, tăcută și cu o coadă lungă de păr negru. Mia achitase chiria pe prima și pe ultima lună, plus garanția, cu un teanc de bancnote de douăzeci de dolari, iar apoi Volkswagenul Rabbit[1] maroniu — chiar și atunci, destul de șifonat — se ivise pe Parkland Drive înaintând spre capătul sudic al zonei Shaker, unde casele erau înghesuite și curțile, mici.

Winslow Road era lungă și mărginită de duplexuri, dar de la marginea străzii nu ți-ai fi dat seama. Din exterior se vedea o singură ușă de intrare, un singur bec deasupra intrării, o singură cutie poștală, un singur număr de imobil. Poate că ai fi remarcat două contoare electrice, dar, așa cum prevedeau reglementările municipale, ambele erau ascunse în spatele casei, lângă garaj. Abia când ajungeai în fața intrării, observai cele două uși

interioare, una care ducea spre apartamentul de la etaj, cealaltă care dădea spre cel de la parter, dar și către subsolul comun. Fiecare casă de pe Winslow Road găzduia câte două familii, deși de afară părea locuită doar de către una. Intenționat fuseseră proiectate așa. Le permitea locatarilor să evite stigmatul vieții într-un duplex — al locuinței închiriate, nu proprietate personală — și le oferea specialiștilor în urbanism posibilitatea de a menține aparența străzii, întrucât toată lumea știa că zonele cu locuințe de închiriat erau mai puțin dezirabile.

Așa era și Shaker Heights. Existau reguli, numeroase, cu privire la ceea ce aveai voie să faci și ce nu — după cum aflaseră Mia și Pearl când se mutaseră în noua lor casă. Învățaseră să-și scrie noua adresă: Winslow Road 18434 *sus*, aceste trei litere veghind ca toată corespondența primită să ajungă în apartamentul lor, nu la domnul Yang, de la parter. Învățaseră că peticul de iarbă dintre trotuar și carosabil se numea *peluză cu copaci* — datorită tânărului arțar norvegian, câte unul pentru fiecare locuință, care o împodobea — și că vinerea dimineață, pubela nu trebuia adusă aici, ci lăsată în spatele casei, pentru a se evita imaginea deloc atrăgătoare a tomberoanelor îngrămădite la bordură. Scutere mari, fiecare condus de câte un bărbat în uniformă portocalie, intrau pe alei pentru a colecta gunoiul în intimitatea curții din spate, transportându-l apoi la camionul care aștepta în stradă cu motorul pornit. Luni la rând avea să-și amintească Mia de prima lor zi de vineri pe Winslow Road, de spaima pe care o trăsese când, asemenea unei mașinuțe de golf în culori stridente, scuterul țâșnise prin fața ferestrei de la bucătărie, cu motorul huruind. Se obișnuiseră cu el în cele din urmă, așa cum se obișnuiseră cu garajul separat, dispus mult în spatele casei, tot pentru a păstra aspectul plăcut al străzii, și tot așa cum învățaseră să poarte cu ele o umbrelă, ca să nu fie udate în fuga lor de la mașină până la ușă, în zilele ploioase. Mai târziu, când domnul Yang plecase pentru două săptămâni, în iulie, ca să-și viziteze mama în Hong Kong, aflaseră că peluza netunsă avea drept rezultat o scrisoare politicoasă, dar severă, din partea autorităților orășenești, în care se menționa că iarba crescuse înaltă de peste cincisprezece centimetri și că, dacă situația nu era remediată, avea să o tundă primăria în răstimp de trei zile, iar lor avea să le perceapă o taxă de o sută de dolari. Erau multe reguli pe care trebuiau să le învețe.

Și existau numeroase altele despre care Mia și Pearl nu aveau să ia cunoștință încă mult timp de atunci înainte. Reguli care stipulau în ce culori puteau fi zugrăvite casele, de pildă. O diagramă utilă emisă de primărie stabilea stilul fiecărei locuințe — Tudor, englezesc sau franțuzesc — și preciza culorile adecvate, spre încunoștințarea arhitecților și a proprietarilor deopotrivă. Casele în „stil englezesc” puteau fi zugrăvite doar în albastru-ardezie, verde-mușchi sau o anumită nuanță de maro, pentru a se asigura armonia estetică a străzii; casele în stil Tudor impuneau un ton aparte de crem la tencuială și un cafeniu-închis bine definit la lemnărie. În Shaker Heights exista câte un plan pentru orice. Când fusese proiectat orașul, în 1912 — una dintre primele comunități proiectate din țară —, școlile fuseseră amplasate astfel încât toți copiii să poată avea acces la ele fără să traverseze vreo arteră principală; străzile secundare se deschideau spre bulevardele mari, cu stații de transport public strategic amplasate pentru a-i duce pe navetiști până în centrul Clevelandului. De fapt, mottoul orașului era — *efectiv*, așa cum ar fi spus Lexie — „Majoritatea comunităților se formează pur și simplu; cele mai bune sunt planificate”, ideea de bază fiind aceea că totul putea și trebuia să fie planificat, reușind în felul acesta să fie evitat ceea ce era neatrăgător, neplăcut sau dezastruos.

Dar erau și alte lucruri, mai interesante, de descoperit în primele săptămâni de ședere acolo. Printre acțiuni de curățenie, zugrăvit și despachetat, aflaseră numele străzilor din jur: Winchell, Latimore, Lynnfield. Învățaseră drumul spre băcănie, La Heinen, unde Mia spunea că ești tratat ca un aristocrat. În loc să-ți duci singur căruciorul până în parcare, un valet într-o cămașă de poplin, călcată la dungă, agăța pe el un număr, iar ție îți înmâna o etichetă alb cu roșu. Tu puneai eticheta pe parbriz și duceai mașina până în fața magazinului, unde un alt valet îți aducea cumpărăturile, ți le aranja ordonat în portbagaj și refuza bacșișul.

Aflaseră care era cea mai ieftină benzinărie — cea de la colțul dintre Lomond și Lee Road, întotdeauna cu un cent mai puțin decât oriunde în altă parte; unde erau drogheriile și care dintre ele oferea cupoane duble de reducere. Aflaseră că în cartierele învecinate, Cleveland Heights, Warrensville și Beachwood, locatarii își lăsau la marginea străzii bunurile de care nu mai aveau nevoie, la fel ca oamenii obișnuiți, și învățaseră în ce zile era ridicat gunoiul pe fiecare stradă. Învățaseră de unde să cumpere un ciocan, o șurubelniță, un bidon cu vopsea și o pensulă: toate puteau fi

găsite la Shaker Hardware, dar numai în intervalul orar 9.30-18.00, oră la care patronul își trimitea angajații acasă, pentru masa de seară.

Iar Pearl îi descoperise apoi pe proprietarii lor și pe copiii Richardson.

Moody fusese primul dintre ei care se aventurase până la căsuța de pe Winslow Road. O auzise pe mama lui când i le descria tatălui pe noile chiriașe.

— Ea e un fel de artistă, spusese doamna Richardson, iar când domnul Richardson întrebase ce fel de artistă, ea răspunsese în glumă: Una care abia o scoate la capăt. Dar e-n regulă, îl asigurase ea, mi-a plătit imediat o garanție.

— Asta nu înseamnă că-și va achita și chiria, replicase domnul Richardson.

Amândoi știau că nu chiria era importantă — doar trei sute de dolari pe lună pentru apartamentul de la etaj —, iar ei se descurcau bine și fără banii aceștia. Domnul Richardson era avocat pledant, iar soția lui lucra la ziarul local, *The Sun Press*. Casa de pe Winslow le aparținea fără discuție — o cumpăraseră părinții ei, ca investiție, când ea era încă adolescentă. Chiria de pe ea îi permisese să urmeze cursurile la Denison, apoi devenise un „sprijin" lunar, așa cum se exprimase mama ei, în perioada uceniciei la ziar. Pe urmă, după ce se măritase cu Bill Richardson și devenise doamna Richardson, îi ajutase să plătească avansul la o splendidă casă din Shaker, cea de pe Parkland, pe care avea s-o vadă arzând peste ani. Când decedaseră părinții ei, cu cinci ani în urmă, la interval de numai câteva luni unul de celălalt, ea moștenise casa de pe Winslow. Cea în care copilărise fusese deja vândută, iar părinții își trăiseră ultimii ani la un cămin de bătrâni. Dar o păstraseră pe cea de pe Winslow, din a cărei chirie achitaseră taxele la cămin, iar ulterior, doamna Richardson o păstrase și ea, din rațiuni sentimentale.

Nu, nu banii contau. Chiria — toți cei cinci sute de dolari în total — era vărsată acum în fondul lunar de vacanță al familiei, iar cu un an în urmă, din ea, își plătiseră călătoria la Martha's Vineyard, unde Lexie își desăvârșise tehnicile de înot, Trip fermecase toate fetele din zonă, Moody se prăjise la soare, iar Izzy, sub presiuni intense, acceptase în cele din urmă să vină la plajă — complet îmbrăcată, încălțată cu ghete și încruntată. Dar adevărul e că bani pentru vacanțe existau din plin, chiar și fără cei din chirie. Dar tocmai fiindcă nu aveau *nevoie* de acei bani, *tipul* de chiriaș era

cel care conta pentru doamna Richardson. Voia să simtă că face o faptă bună. Părinții o crescuseră în acest spirit; în fiecare an, obișnuiau să facă donații către asociațiile de protecție a animalelor și către UNICEF și să participe la strângeri de fonduri, o dată câștigând un urs de pluș, înalt de un metru, la o licitație de la Rotary Club. Doamna Richardson considera casa de pe Winslow Road un mijloc de caritate. Menținea chiria la o valoare mică — proprietățile în Cleveland erau ieftine, dar apartamentele în cartiere bune, precum Shaker, costau mult — și închiria doar acelor persoane despre care ea considera că merită, dar care, dintr-un motiv sau altul, nu avuseseră noroc în viață. Și îi plăcea să compenseze ea asta.

Domnul Yang fusese primul ei chiriaș, după ce moștenise casa: emigrase din Hong Kong și venise în State fără să cunoască pe nimeni și vorbind doar o engleză rudimentară, cu un accent puternic. De-a lungul anilor, accentul nu-i dispăruse aproape deloc, iar când vorbeau, doamna Richardson se mărginea uneori la zâmbete și încuviințări din cap. Dar avea convingerea că domnul Yang era un om bun: muncea din greu, conducând autobuzul școlar spre Laurel Academy, o școală privată pentru fete, din apropiere, și făcând diverse alte munci manuale. Trăind singur, cu un venit așa de mic, n-ar fi putut locui niciodată într-un cartier atât de frumos și ar fi sfârșit în cine știe ce bloc cenușiu și înghesuit, undeva pe Buckeye Road sau, și mai probabil, în triunghiul sumbru din estul orașului, care trecea drept un Chinatown, unde chiria era suspect de mică, o clădire din două era lăsată în părăsire, iar sirenele mașinilor de poliție se făceau auzite cel puțin o dată pe noapte. În plus, domnul Yang menținea casa într-o stare impecabilă, reparând robinetele care picurau, peticind cimentul de pe alee și transformând bucățica de curte cât un timbru într-o grădină luxuriantă. În fiecare vară, îi aducea pepeni chinezești cultivați de el, și, cu toate că habar n-avea ce ar putea face cu ei — erau de un verde intens, cutați și cu o textură neplăcută —, doamna Richardson aprecia gestul. Domnul Yang era exact tipul de chiriaș pe care și-l dorea: o persoană bună, căreia ea să-i poată întoarce binele și care să aprecieze bunătatea ei.

Cu apartamentul de la etaj avusese mai puțin succes. Acolo, chiriașii se schimbaseră aproape în fiecare an: un violoncelist care fusese angajat să predea la Institutul de Muzică; o femeie divorțată, trecută de patruzeci de ani; doi tineri proaspăt căsătoriți și abia ieșiți de pe băncile universității. Fiecare meritase un mic imbold — așa începuse ea să-și spună —, însă

niciunul dintre ei nu rămăsese mult timp. După ce i se refuzase un loc în orchestra din Cleveland, violoncelistul plecase din oraș, cuprins de amărăciune. Femeia divorțată se recăsătorise după o idilă-fulger de patru luni și se mutase împreună cu noul soț într-o casă imensă, nouă-nouță, din Lakewood. Iar tinerii însurăței, care păruseră atât de sinceri, de devotați și de îndrăgostiți, se certaseră iremediabil și se despărțiseră după numai optsprezece luni, lăsând în urmă un contract neonorat până la termen, câteva vaze sparte și trei crăpături în perete, cam la nivelul capului, acolo unde se izbiseră vazele.

Asta fusese o lecție, așa conchisese doamna Richardson. De data asta, avea să fie mai atentă. Îl rugase pe domnul Yang să repare tencuiala, iar ea căutase pe îndelete un nou chiriaș, unul potrivit. Locuința de pe Winslow Road 18434 *sus* stătuse goală aproape șase luni, până când apăruseră Mia și fiica ei. O mamă singură, cu înclinații artistice și limbaj articulat, cu o fiică politicoasă, drăguță și, posibil, foarte inteligentă.

— Am auzit că școlile din Shaker sunt cele mai bune din Cleveland, răspunsese Mia când doamna Richardson o întrebase de ce veniseră acolo. Pearl studiază deja la nivel de liceu, dar nu-mi permit s-o trimit la o școală particulară.

Aruncase o privire spre fata care stătea tăcută în camera de zi goală a apartamentului, cu mâinile împreunate în față, iar Pearl surâsese timid. Ceva anume la schimbul acela de priviri între mamă și fiică trezise un fior în inima doamnei Richardson. O asigurase pe Mia că într-adevăr, școlile erau excelente — Pearl se putea înscrie la cursuri din orice domeniu; avea la dispoziție laboratoare științifice, un planetariu, cinci limbi străine pe care le putea învăța.

— Există și un minunat program teatral, dacă ar fi interesată, adăugase apoi. Fiica mea, Lexie, a jucat rolul Hellenei în *Visul unei nopți de vară*, anul trecut.

Citase pe urmă mottoul școlilor din Shaker: *Poți cunoaște o comunitate după școlile ei*. Taxele imobiliare în Shaker erau mai mari decât oriunde în altă parte, dar rezidenții știau pentru ce plătesc.

— Dar voi veți închiria, așa că, firește, veți avea toate avantajele, dar fără povara impozitelor și a taxelor, continuase ea, râzând.

Îi dăduse Miei formularul de cerere, însă deja se hotărâse. I se părea extrem de mulțumitor să și le închipuie pe femeia aceasta și pe fiica ei

instalându-se în apartament, Pearl făcându-și temele la masa din bucătărie, Mia lucrând, poate, la vreun tablou sau la vreo sculptură — fiindcă nu precizase exact în ce anume lucra — pe veranda închisă, ce dădea în curtea din spate.

Auzind cum le descria mama lui pe cele două chiriașe, Moody devenise interesat nu atât de mama artistă, cât de fiica „foarte inteligentă" de aceeași vârstă cu el. La fel ca întotdeauna, își luase bicicleta, o Schwinn veche, cu o singură viteză, care îi aparținuse cândva tatălui său, în Indiana. Nimeni nu mergea cu bicicleta în Shaker Heights, așa cum nimeni nu circula cu autobuzul: ori conduceai mașina personală, ori aveai șofer; era un oraș construit pentru mașini și pentru cei care aveau mașini. Moody mergea însă cu bicicleta. Abia în primăvară urma să împlinească șaisprezece ani, și niciodată nu-i ruga pe Lexie sau pe Trip să-l ducă undeva cu mașina, dacă se putea descurca altfel.

Pedalase și cotise pe Parkland Drive, trecuse de iazul cu rațe, pe care nu văzuse în viața lui o rață, ci numai cârduri de gâște canadiene mari și obraznice; traversase bulevardul Van Aken și șinele de tren ușor, spre Winslow Road. Nu se ducea acolo prea des — niciunul dintre copii nu avea vreo treabă cu apartamentul de închiriat dar știa unde e. De câteva ori, pe când era mai mic, stătuse în mașina cu motorul pornit, pe alee, uitându-se la piersicul din curte și comutând radioul de pe un post pe altul, în timp ce mama lui dădea fuga înăuntru ca să verifice sau să ducă ceva. Asta nu se întâmpla des; în general, cu excepția perioadelor în care mama lui era în căutare de chiriași, casa se gestiona singură. Acum, în vreme ce roțile bicicletei săreau peste rosturile dintre dalele de pavaj ale trotuarului, își dădea seama că el nu fusese niciodată înăuntru. Și nu era sigur dacă vreunul dintre frații lui fusese.

În fața casei, Pearl așeza cu grijă pe peluză piesele unui pat din lemn. Frânând pe trotuarul de vizavi, Moody văzuse o fată zveltă, cu o fustă lungă, încrețită și un tricou larg, al cărui mesaj inscripționat nu-l putea descifra. Avea părul lung și buclat, strâns într-o coadă groasă, ce-i cădea pe spate și lăsa impresia că se zbate să se elibereze. Așezase tăblia de la căpătâi pe jos, lângă răzorul cu flori, cu panourile laterale dedesubt și cu traversele de o parte și de alta, în șiruri ordonate, ca niște coaste. Parcă patul trăsese aer în piept și se culcase grațios în iarbă. Pe jumătate ascuns după un copac, Moody o privise pășind pe lângă mașina parcată pe alee, cu

portierele larg deschise, și scoțând de pe bancheta din spate tăblia de la picioare. Se întrebase ce fel de joc Tetris inventaseră pentru a înghesui toate piesele patului într-o mașină atât de mică. Fata traversase apoi peluza în picioarele goale și așezase tăblia la locul ei. Apoi, spre uluirea lui, pășise în dreptunghiul gol din mijloc, acolo unde ar fi trebuit să se afle salteaua, și se trântise pe iarbă cu fața în sus.

La etajul casei, o fereastră se deschisese, și capul Miei se ivise în cadrul ei.

— Sunt toate acolo?

— Lipsesc două traverse, răspunsese Pearl.

— O să le înlocuim. Nu, așteaptă, stai acolo! Nu te mișca!

Capul se retrăsese, iar, după o clipă, Mia reapăruse, ținând în mână un aparat foto, unul adevărat, cu un obiectiv gros ca un borcan imens. Pearl rămăsese nemișcată, privind cerul brăzdat de câțiva nori, iar Mia se aplecase pe fereastră, până aproape în dreptul taliei, căutând cel mai bun unghi. Moody își ținuse răsuflarea, temându-se că aparatul avea să îi cadă din mâini și să o lovească pe fată peste față, ori că Mia însăși avea să se rostogolească peste pervaz și să se prăbușească în iarbă. Dar nu se întâmplase nimic din toate astea. Mia înclina capul când într-o parte, când în alta, încadrând scena de jos. Aparatul îi ascundea fața, îi ascundea toate trăsăturile, cu excepția părului strâns într-un vârtej cârlionțat în creștetul capului, ca o aură întunecată. Mai târziu, când văzuse fotografiile, Moody se gândise inițial că Pearl seamănă cu o fosilă delicată, o creatură prinsă de milenii în burdihanul scheletic al unei fiare preistorice. Apoi, își spusese că seamănă cu un înger odihnindu-se, cu aripile întinse în spate. Iar o clipă mai târziu, i se păruse că arată pur și simplu ca o fată adormită într-un luxuriant pat verde, așteptându-și iubitul să se întindă alături de ea.

— Gata! strigase Mia. Am prins-o!

Se trăsese apoi înăuntru, iar Pearl se ridicase și se uitase peste drum, drept la Moody, iar lui îi sărise inima în piept.

— Vrei să mă ajuți? întrebase ea. Sau doar stai acolo?

Moody nu avea să-și amintească niciodată când traversase strada, când își proptise bicicleta în fața aleii sau când se prezentase, așa că avea impresia că dintotdeauna îi știuse numele, și ea pe al lui, că, într-un fel, el și Pearl se cunoșteau de când lumea și pământul.

Căraseră împreună piesele patului sus, pe scara îngustă. Camera de zi era goală, cu excepția unei stive de cutii într-un colț și a unei perne mari, roșii, în mijlocul podelei.

— Pe aici.

Pearl trăgea după ea, tot mai sus, piesele patului, conducându-l pe Moody într-un dormitor mai mare, în care se afla doar o saltea dublă, decolorată, dar curată, rezemată de un perete.

— Aici, spusese Mia, așezând la picioarele fetei o trusă de scule. Vei avea nevoie de astea. Și-i oferise lui Moody un zâmbet, de parcă i-ar fi fost un vechi prieten. Chemați-mă, dacă mai aveți nevoie de o mână de ajutor.

Apoi ieșise pe hol, iar, o clipă mai târziu, o auziseră deschizând o cutie.

Pearl mânuia sculele cu o îndemânare de expert, așezând tăbliile laterale în locurile lor, sprijinite de tăblia de la căpătâi, proptindu-le cu glezna în timp ce le fixa în bolțuri. Moody ședea lângă trusa cu scule și o privea cu o uimire crescândă. La ei acasă, dacă se defecta ceva, mama chema un meșter când era vorba despre aragaz, mașina de spălat sau tocătorul de gunoi, iar în aproape toate celelalte cazuri, arunca obiectul și cumpăra altul. La fiecare trei sau patru ani, ori când arcurile începeau să se lase, mama lua un set nou de canapele pentru camera de zi, cel vechi era mutat la subsol, iar cel din subsol era donat casei de copii din West Side sau adăpostului pentru femei din centrul orașului. Tatăl lui nu meșterea la mașină în garaj; când aceasta începea să scoată vreun zăngănit sau vreun hârâit, o ducea la Lusty Wrench, unde Luther se ocupase de toate mașinile familiei Richardson în ultimii douăzeci de ani. Singura dată când pusese el însuși mâna pe o unealtă — își dăduse Moody seama — fusese la atelierul din clasa a opta: fuseseră organizați pe grupe, una măsurând, alta tăind și a treia șmirgheluind, iar la sfârșitul trimestrului, își asamblaseră sârguincios piesele, formând un mic distribuitor de bomboane ca o cutie, din care căpătai trei Schittles de fiecare dată când apăsai maneta. Trip confecționase unul identic cu un an înainte, Lexie făurise unul similar cu încă un an în urmă, Izzy făcuse și ea unul la fel un an mai târziu, și, în ciuda unui trimestru întreg de lucru la atelier, în ciuda celor patru distribuitoare identice de bomboane, depozitate undeva în casă, Moody n-ar fi putut spune cu siguranță dacă măcar un membru al familiei Richardson putea să se descurce cu vreo unealtă mai complicată decât o șurubelniță Phillips.

— De unde ai învățat să faci toate astea? întrebase el, întinzându-i lui Pearl o altă stinghie.

Ea ridicase din umeri.

— De la mama, răspunsese fata, fixând stinghia cu o mână și alegând cu cealaltă un șurub din grămada de pe podea.

Odată asamblat, patul se dovedise a fi unul dublu, de modă veche, cu ornamente la capete, precum unul în care te-ai fi așteptat să doarmă Goldilocks[2].

— De unde-l aveți? întrebase Moody, așezând salteaua la locul ei și încercând-o cu mâna.

Pearl pusese șurubelnița la loc în trusa de scule pe care o închisese.

— L-am găsit.

Se așezase apoi pe pat, cu spatele rezemat de tăblie, cu picioarele întinse, privind în tavan, de parcă l-ar fi probat. Moody își găsise și el un loc, lângă picioarele ei. Fire de iarbă erau prinse între degetele ei, pe gambe și pe tivul fustei. Mirosea a aer proaspăt și a șampon cu mentă.

— Asta-i *camera mea*, spusese Pearl pe neașteptate, iar Moody sărise imediat ca ars.

— Scuze, bâiguise, roșind.

Fata ridicase privirea, de parcă pentru o clipă ar fi uitat că se află și el acolo.

— Oh, nu asta am vrut să zic. Își extrăsese un fir de iarbă dintre degete și-l aruncase într-o parte, privindu-l amândoi cum cade pe covor. Când vorbise din nou, glasul ei avusese un ton de mirare. Niciodată până acum nu am mai avut o cameră a mea.

Moody încercase să deslușească în minte tâlcul cuvintelor ei.

— Adică a trebuit să împarți mereu camera cu cineva?

Încerca să-și imagineze o lume în care așa ceva era posibil. Încerca să-și imagineze că împarte o cameră cu Trip, care înșira pe podea șosete murdare și reviste de sport, care, înainte de orice altceva când venea acasă, dădea drumul la radio — întotdeauna pe „Jammin” 92.3 —, de parcă fără bubuitul acela smintit al bașilor nu i-ar mai fi bătut inima în piept. În vacanțe, familia rezerva întotdeauna trei camere: una pentru domnul și doamna Richardson, alta pentru Lexie și Izzy, a treia pentru Trip și Moody, iar la micul dejun, Trip făcea haz pe seama lui, fiindcă uneori vorbea în

somn. Dar ca Pearl și mama ei să fie nevoite să împartă o cameră… aproape că nu-i venea să creadă că existau oameni atât de săraci.

Pearl clătinase din cap.

— Niciodată până acum n-am mai avut o casă a noastră, explicase apoi, iar Moody își reprimase impulsul de a-i răspunde că nici asta nu era o casă, ci doar o jumătate de casă.

Pearl urmărea cu degetul denivelările saltelei, încercuind bumbii din fiecare adâncitură.

Privind-o, Moody nu putea vedea lucrurile care-i reveneau ei în memorie: aragazul greu de manevrat din Urbana, pe care-l aprindeau cu chibriturile; cămăruța de la etajul al cincilea din Middlebury și grădina năpădită de buruieni din Ocala, apartamentul afumat din Muncie, în care chiriașul anterior își lăsase iepurele să zburde prin camera de zi, ele moștenind câteva găuri roase și o serie de pete îndoielnice. Și căsuța subînchiriată din Ann Arbor, cu ani în urmă, din care regretase cel mai mult că pleacă, fiindcă oamenii de acolo aveau o fetiță cu numai un an sau doi mai mare decât ea, și în fiecare zi din cele șase luni cât locuiseră acolo se jucase cu colecția de figurine căluți a acelei fetițe norocoase și stătuse în fotoliul ei de copil, și se tolănise pe patul ei cu baldachin ca să doarmă, și uneori, în miez de noapte, când mama ei dormea, aprindea veioza de pe noptieră și deschidea dulapul acelei fetițe și se proba cu rochițele și cu pantofii ei, cu toate că-i erau cam mari. Erau fotografii cu fetița pretutindeni în casă — pe polița șemineului, pe măsuțele din camera de zi, deasupra scării, un portret mare și frumos al ei, stând cu bărbia în palmă —, și pentru Pearl fusese foarte ușor să pretindă că aceea era casa ei și că acelea erau lucrurile ei, camera ei, viața ei. Când părinții și fiica lor se întorseseră acasă după vacanța de un an, Pearl nu fusese în stare nici măcar să se uite la fetiță, bronzată, viguroasă și prea înaltă acum pentru rochițele din dulap. Plânsese tot drumul până în Lafayette, unde aveau să locuiască în următoarele opt luni, și nici măcar călutul cabrat din porțelan, pe care-l șterpelise din colecția fetiței, nu-i oferise alinare, fiindcă, deși așteptase cu inima la gură, nimeni nu se plânsese de lipsa lui; și ce-ar putea fi mai puțin mulțumitor decât să furi de la cineva atât de bogat încât să nici nu bage de seamă că i-ai luat ceva? Mama ei pesemne că înțelesese, fiindcă de atunci nu mai subînchiriaseră niciodată. Iar Pearl nu se plânsese de asta, înțelegând deja că prefera un apartament gol în locul unuia plin cu lucrurile altcuiva.

— Noi ne mutăm des. Ori de câte ori are mama chef.

Îl privise cu asprime, aproape încruntată, iar Moody văzuse că ochii ei, pe care îi crezuse căprui-deschis, erau de un verde-jad intens. Atunci înțelesese el, brusc și foarte clar, ce se întâmplase în dimineața aceea — că viața lui se împărțise în două perioade, înainte și după, și că mereu avea să compare cele două perioade.

— Mâine ce faci? o întrebase el.

3.

Săptămânile următoare deveniseră pentru Moody un șir de mâine. Se duseseră împreună la Fernway, fosta lui școală elementară, unde se cățăraseră pe tobogan, urcaseră pe bară și săriseră de pe bârnă în rumegușul de dedesubt. O dusese pe Pearl la Draeger's, să mănânce înghețată de ciocolată. La Lacul Potcoavei, se cățărau în copaci ca niște copii și aruncau bucăți de pâine uscată spre rațele de dedesubt. La Yours Truly, localul din zonă, se așezau în separeul din lemn, mâncau cartofi prăjiți cu brânză și bacon și puneau monede în tonomat ca să asculte *Great Balls of Fire* și *Hey Jude*.

— Du-mă să văd shakerii, sugerase Pearl într-o zi, iar Moody râsese.

— Nu mai sunt shakeri în Shaker Heights, îi explicase apoi. Au murit cu toții. Fiindcă nu credeau în sex. Orașul a fost numit așa în amintirea lor.[3]

Pe jumătate, avea dreptate, deși nici el și nici majoritatea copiilor din oraș nu știau multe despre istoria lui. Într-adevăr, shakerii părăsiseră cu mult timp în urmă zona care avea să devină Shaker Heights, iar în vara anului 1997, în lumea întreagă mai rămăseseră exact doisprezece. Dar, cu toate că nu fusese fondat pe principiile lor, Shaker Heights avusese drept fundament aceeași idee a unei utopii; ordinea — și regulamentul, părintele ordinii — fusese cheia către armonie a shakerilor. La ei, totul era reglementat: ora corectă de trezire dimineața, culoarea corectă a perdelelor de la ferestre, lungimea corectă a părului la bărbați, modul corect de împreunare a mâinilor la rugăciune (degetul mare de la mâna dreaptă peste cel de la stânga). Dacă planificau fiecare detaliu, considerau ei, puteau crea o fărâmă de rai pe pământ, un mic refugiu față de restul lumii, iar cei care fondaseră Shaker Heights gândiseră la fel. În anunțurile publicitare, Shaker Heights era înfățișat undeva printre nori, privind în jos spre murdăria din Cleveland, de pe un pisc de munte la un capăt de curcubeu. Perfecțiune: acesta fusese obiectivul vizat, și poate că shakerii îl trăiseră cu atâta

intensitate, încât se împlântase cumva în sol, insuflându-le celor care trăiau acolo tendința spre performanță și profunda intoleranță față de orice defect. Chiar și adolescenții din Shaker Heights — al căror principal contact cu shakerii se limita la intonarea acordurilor din *Daruri simple* la ora de muzică — simțeau că imboldul spre perfecțiune plutea încă în aer.

În vreme ce Pearl învăța tot mai multe despre noul ei oraș, Moody începuse să afle diverse lucruri despre arta Miei, dar și despre complicațiile și excentricitățile financiare ale familiei Warren.

Niciodată nu se gândise el prea mult la bani, fiindcă nu avusese motive. Luminile se aprindeau când apăsa pe întrerupătoare; apa curgea când deschidea robinetele. Alimentele răsăreau în frigider la intervale regulate de timp și apăreau pe masă, sub formă de mâncare gătită, la orele cuvenite. Avusese bani de buzunar încă de la zece ani, începând cu cinci dolari pe săptămână, suma crescând constant odată cu inflația și cu vârsta lui, până la cei douăzeci de dolari cât avea în prezent. Cu ei și cu felicitările de ziua lui primite de la mătuși și de la alte rubedenii, fiecare incluzând cu regularitate câte o bancnotă frumos împăturită, avea suficient pentru a-și cumpăra câte o carte la mâna a doua de la Mac's Backs, câte un CD ori coarde noi la chitară și tot ce-și mai dorea.

Mia și Pearl luau tot ce puteau la mâna a doua sau, și mai bine, gratis. În numai câteva săptămâni, aflaseră unde se află toate magazinele Armatei Salvării, St. Vincent de Paul și Goodwill din Cleveland și din suburbii. În săptămâna în care sosiseră în oraș, Mia obținuse o slujbă la Lucky Palace, un restaurant chinezesc; timp de câteva după-amiezi și seri pe săptămână, pregătea și ambala comenzile pentru acasă la tejghea. În scurt timp, învățaseră că, pentru mesele în oraș, toți cei din Shaker Heights preferau Perla Orientului, la numai câteva străzi distanță, dar Lucky Palace avea o clientelă bogată pentru mâncarea la pachet. Pe lângă plata cu ora, Mia primea de la ospătari o parte din bacșișul încasat, iar atunci când exista un surplus de preparate, lua câteva recipiente acasă — orez puțin stătut, resturi de porc dulce-acrișor, legume ușor ofilite — din care trăia împreună cu Pearl aproape toată săptămâna. Aveau foarte puține lucruri, dar asta nu era evident la o primă privire, fiindcă Mia se pricepea la recondiționat. Lo mein, fără sos, era servit alături de ragù de la borcan într-o seară, reîncălzit și servit cu vită în seara următoare. Așternuturile vechi, achiziționate cu un sfert de dolar de la magazinul cu reduceri, erau transformate în draperii și

fețe de masă ori de pernă. Lui Moody îi zbura gândul la orele de matematică și la aplicațiile practice ale analizei combinatorii, în câte feluri puteai să combini clătitele mu shu și umpluturile lor? Câte combinații puteai să faci între orez, porc și ardei gras?

— De ce nu-și ia mama ta o slujbă adevărată? o întrebase el pe Pearl într-o după-amiază. Sunt sigur că ar putea să lucreze mai multe ore pe săptămână. Ori să găsească un post cu normă întreagă la Perla Orientului ori în altă parte.

Toată săptămâna se întrebase asta, de când aflase despre slujba Miei. Dacă ar lucra mai mult, se gândea el, ar câștiga suficient ca să-și poată cumpăra o canapea adevărată, mâncare adevărată și poate un televizor.

Pearl îl privise cu sprâncenele încruntate, de parcă nu ar fi înțeles întrebarea.

— Dar *are* o slujbă, replicase ea. E artistă.

Astfel trăiau ele de ani buni, Mia luându-și câte slujbă cu jumătate de normă și câștigând doar atât cât să se poată întreține de azi pe mâine. De când se știa ea, Pearl înțelesese bine această ierarhie: adevărata activitate a mamei sale era arta, iar ceea ce asigura plata facturilor exista doar pentru a face arta posibilă. Mama ei petrecea zilnic mai multe ore muncind — deși, inițial, Moody nu înțelesese că asta făcea. Uneori era jos, în camera obscură improvizată în spălătoria de la subsol, developând role de film sau tipărind fotografii. Alteori, părea să-și petreacă tot timpul citind lucruri care lui Moody nu i se păreau prea relevante — de pildă, reviste culinare din anii ’60, manuale de instrucțiuni ale automobilelor sau o uriașă biografie cartonată a lui Eleanor Roosevelt, de la bibliotecă — ori pur și simplu privind pe fereastra camerei de zi, la copacul de afară. Într-o dimineață când ajunsese el, Mia își făcea de lucru cu o ață, jucând leagănul pisicii, iar când reveniseră ei acasă, încă o mai înnoda pe degete, țesând forme tot mai complicate și apoi desfăcându-le până la un singur fir și luând-o iar de la capăt.

— E o parte a procesului, îl informase Pearl în vreme ce traversau camera de zi, cu aerul nonșalant al unui băștinaș netulburat de obiceiurile bizare ale pământului.

Uneori, Mia ieșea luându-și aparatul foto, dar de cele mai multe ori petrecea zile întregi, sau chiar săptămâni, pregătind ceva de fotografiat, pe când fotografierea propriu-zisă dura numai câteva ore. Fiindcă Mia —

aflase Moody — nu se considera un fotograf. În esența ei, arta fotografică presupune documentare, și în scurt timp înțelesese că pentru Mia fotografia era doar o simplă unealtă pe care o folosea așa cum folosește un pictor penelul sau lama.

O fotografie banală putea fi cosmetizată ulterior: cu măști de carnaval brodate ascunzând chipurile oamenilor surprinși, ori cu siluetele lor decupate ca niște păpuși de hârtie și înveșmântate în haine extrase din revistele de modă. Într-un set de fotografii, Mia clătise negativele înainte de a imprima imaginile bizar distorsionate — o poză a unei bucătării curate stropită cu pete de limonadă; alta a rufelor întinse pe sârmă, devenite fantomatice și deformate de înălbitor. Într-un alt set, expusese dublu, cu mare atenție, fiecare cadru — suprapunând un zgârie-nori îndepărtat peste degetul mijlociu al mâinii ei, ori suprapunând o pasăre moartă, cu aripile răşchirate pe asfalt, peste cerul albastru, astfel că, făcând abstracție de ochii închiși, crea impresia că zboară.

Lucra neconvențional, păstrând doar fotografiile care-i plăceau și aruncându-le pe celelalte. Când scotea tot ce se putea dintr-o idee, păstra câte un singur exemplar al fiecărei fotografii și distrugea negativele.

— Nu mă interesează sindicalizarea, îi spusese ea lui Moody pe un ton diafan, când el o întrebase de ce nu scoate mai multe exemplare.

Rareori fotografia oameni; uneori o mai imortaliza pe Pearl, așa cum făcuse cu patul pe peluză, dar niciodată nu folosea pozele acelea în munca ei. Și niciodată nu se folosea de ea însăși; o dată, îi povestise Pearl lui Moody, făcuse o serie de autoportrete purtând diverse obiecte în chip de mască — o bucată de dantelă neagră, frunze de castan cu cinci lobi, o stea de mare umedă și flexibilă; petrecuse o lună lucrând la aceste fotografii, reducându-le la un set de opt. Erau splendide și stranii; chiar și acum, Pearl le putea vedea ca aievea: ochiul strălucitor al mamei sale ițindu-se ca o perlă printre brațele stelei de mare. Dar în ultimul moment, arsese și pozele, și negativele, din motive pe care Pearl nu și le putuse imagina.

— Ai pierdut atât timp cu ele, iar acum, *pffft*, și gata? o întrebase ea, pocnind din degete.

— Nu erau funcționale.

Asta fusese tot ce-i spusese Mia.

Dar fotografiile pe care le păstrase și pe care le vânduse erau extraordinare.

În luxosul lor apartament subînchiriat din Ann Arbor, Mia dezasamblase diverse obiecte de mobilier în părțile lor componente — șuruburi groase cât degetul ei, traverse din lemn nefinisat, picioare de scaune — și le aranjase astfel încât să întruchipeze animale. Un birou masiv din secolul al XIX-lea metamorfozat în taur, lateralele sertarelor reprezentând picioarele musculoase, mânerele din fontă servind drept bot, ochi și testicule, o mână de creioane răsfirate înfățișând coarnele. Cu ajutorul lui Pearl, întinsese piesele pe covorul persan de culoarea untului, care, în chip de fundal, arăta ca un câmp învăluit în ceață, și se urcase apoi pe o masă ca să le fotografieze de sus, după care dezmembrase taurul și reasamblase biroul. O veche colivie chinezească, desfăcută într-o puzderie de sârme arcuite, devenise un vultur, cu aripile scheletice întinse ca pentru a-și lua zborul. O canapea prea umflată se transformase într-un elefant, cu trompa ridicată într-o trâmbițare. Seriile de fotografii rezultate în urma acestui proiect erau deopotrivă fascinante și deconcertante, animalele fiind incredibil de elaborate și de verosimile, iar pe urmă, la o privire mai atentă, îți dădeai seama din ce sunt de fapt. Vânduse câteva dintre acele fotografii prin intermediul prietenei sale Anita, proprietara unei galerii de artă din New York — o persoană pe care Pearl n-o cunoscuse niciodată, dintr-un loc în care ea nu fusese, de asemenea, niciodată. Mia detesta New York-ul și nu se ducea niciodată acolo, nici măcar pentru a-și promova lucrările. „Anita”, spusese Mia în receptor la un moment dat, „țin mult la tine, dar nu pot să vin la New York pentru expoziție. Nu, nici măcar dacă asta ar însemna să vând o sută de piese”. După o pauză, adăugase: „Știu că așa e, dar și tu știi că nu pot. Bine. Tu faci tot ce poți, și asta e suficient pentru mine”. Anita reușise totuși să vândă șase bucăți din serie, ceea ce însemnase că, în loc să facă curățenie prin case, Mia reușise să-și petreacă următoarele șase luni muncind la un nou proiect.

Așa lucra mama ei: un proiect timp de patru sau șase luni, apoi altul. Lucra, lucra, obținea un calup de fotografii, iar Anita izbutea de obicei să vândă cel puțin câteva dintre ele la galerie. La început, prețurile fuseseră atât de mici — câteva sute de dolari bucata încât uneori Mia se văzuse nevoită să-și ia două slujbe, sau chiar trei. Dar, cu timpul, activitatea ei începuse să fie mai bine apreciată în lumea artei, astfel că Anita putea să vândă mai multe piese pe bani mai mulți: suficienți pentru ceea ce le

trebuia Miei și lui Pearl — mâncare, chirie, benzină pentru Rabbit —, chiar și după ce Anita își reținea cele cincizeci de procente ale ei.

— Două sau trei mii de dolari, uneori, îi spusese Pearl mândră, iar Moody calculase rapid în minte: asta, dacă Mia vindea zece piese pe an…

Uneori însă, fotografiile nu-și găseau cumpărători; dintr-un proiect cu frunze scheletice, nu se vânduse decât una singură, și timp de mai multe luni Mia avusese o serie variată de slujbe: făcuse curățenie, aranjase flori, decorase torturi. Se pricepea la orice activitate în care își folosea mâinile și le prefera pe cele în care nu trebuia să lucreze cu clienții, în care putea să fie singură cu gândurile ei, în defavoarea celor de chelneriță, secretară, vânzătoare. „Am fost vânzătoare o dată, înainte să te naști tu”, îi spusese ea lui Pearl. „Am rezistat o zi. Una singură. Managerul îmi tot repeta cum să pun rochiile pe umeraș. Clienții smulgeau mărgelele de pe haine și cereau apoi reducere de preț. Prefer să spăl podelele, singură în casă, decât să am de-a face cu așa ceva”.

Dar alte proiecte se vindeau bine și atrăgeau atenția asupra ei. O serie, de care Mia se apucase după ce lucrase la o croitorie, le susținuse financiar timp de aproape un an. Se ducea la magazinele cu reduceri și cumpăra animale de pluș vechi — ursuleți decolorați, căței zdrențuiți, iepuri descusuți — cu cât mai ieftine, cu atât mai bine. Acasă, le descosea, le spăla, le afâna umplutura, le lustruia ochii, apoi le cosea la loc, pe dos, iar rezultatele aveau o frumusețe stranie. Întoarsă, blănița jerpelită semăna cu catifeaua tunsă. Umplut și cusut la loc, animalul avea aceeași formă, dar o altă atitudine, cu spatele și gâtul mai drepte, cu urechile mai ciulite și cu o lucire atotștiutoare în ochi. Era ca și cum animalul se reîncarnase, devenind mai bătrân, mai semeț și mai isteț. Lui Pearl îi plăcea să-și privească mama lucrând aplecată deasupra mesei din bucătărie, robotind cu precizia unui chirurg — scalpel, ace, cleme — pentru a transforma jucăriile acelea în artă. Anita vânduse toate fotografiile din seria aceea; una dintre ele, susținea ea, ajunsese chiar la MoMA[4]. O implorase pe Mia să facă altele sau să retipărească întreaga serie, dar Mia refuzase. „Ideea e epuizată”, motivase ea. „Acum lucrez la altceva”. Și întotdeauna lucra la altceva, întotdeauna la ceva puțin altfel, întotdeauna la ceva ce-i atrăsese ei atenția. Într-o bună zi avea să fie celebră, Pearl era sigură de asta; într-o bună zi, mama ei adorată avea să fie unul dintre artiștii aceia al căror nume era pe buzele tuturor, precum de Kooning, Warhol sau O’Keeffe. De aceea n-o deranja, în parte

cel puțin, genul de viață pe care o duceau, hainele la mâna a doua, paturile și scaunele recuperate de la deșeuri, precaritatea incertă a întregii lor existențe, într-o bună zi, toată lumea avea să recunoască geniul mamei sale.

Pentru Moody, acest stil de existență era aproape de neconceput. Să fie martor la viața celor două Warren i se părea totuna cu a urmări un truc de magie, la fel de miraculos precum transformarea unei doze goale de suc într-o carafă din argint sau precum o bucată aburindă de plăcintă scoasă dintr-un joben de mătase. Ba nu, își spunea el, era ca și când l-ar fi privit pe Robinson Crusoe croindu-și traiul zilnic din nimic. Cu cât petrecea mai mult timp împreună cu Mia și Pearl, cu atât mai fascinat devenea de ele.

În după-amiezile sale cu Pearl, Moody afla treptat câte ceva despre viața lor mereu pe drumuri. Călătoreau fără multe bagaje: două farfurii, două căni și câteva tacâmuri desperecheate; câte un sac cu haine de fiecare; și, desigur, aparatele foto ale Miei. Vara, mergeau cu geamurile deschise, fiindcă Volkswagenul nu avea aer condiționat; iarna, călătoreau noaptea, cu căldura dată la maximum, iar ziua parcau în câte un loc însorit, dormind în sera confortabilă a mașinii, înainte de a porni iarăși odată cu asfințitul. Seara, Mia îndesa sacii cu haine în fața banchetelor, întindea peste ei și peste bancheta din spate o pătură îndoită și forma astfel un pat în care încăpeau amândouă. Pentru intimitate, prindeau un cearșaf de la lunetă până la tetierele scaunelor din față, astfel încât să aibă un mic cort. Când li se făcea foame, opreau la marginea drumului și mâncau din punga cu alimente ținută în spatele scaunului șoferului: pâine cu unt de arahide, fructe, uneori salam sau cârnați, dacă găsea Mia la reducere. Uneori, mergeau astfel numai câteva zile, alteori, timp de o săptămână, până când Mia dădea peste vreun loc care i se părea potrivit, iar acolo se opreau.

Căutau un apartament de închiriat: de obicei un studio, uneori o garsonieră — ceva ce-și permiteau și în care puteau locui de pe o lună pe alta, fiindcă Miei nu-i plăcea să fie legată de un loc anume. Își aranjau noul apartament așa cum făcuseră cu cel din Shaker, cu lucruri de prin magazinele la mâna a doua, recent găsite sau recondiționate; Mia o înscria pe Pearl la școala din localitate și își găsea ceva de lucru pentru a se întreține amândouă. Apoi își începea următorul proiect, lucrând, exploatând o idee până la epuizare, timp de trei, patru sau șase luni, până ce obținea un set de fotografii pe care să i le trimită Anitei în New York.

Își încropea o cameră obscură în baie, după ce se culca Pearl. După primele mutări, perfecționase totul până la nivel de știință: tăvi pentru developarea cadrelor în cadă, o sârmă de rufe legată de suportul de duș pentru a le usca, un prosop rulat pus sub ușă pentru a bloca orice sursă de lumină de afară. Când termina, își depozita tăvile, își reașeza aparatul de mărit în suportul lui, își dosea recipientele cu substanțe sub chiuvetă și spăla cada pentru ca Pearl s-o găsească nepătată la dușul de dimineață. Deschidea geamul în baie și se ducea să se culce, iar când se trezea Pearl, nu se mai simțea nimic din mirosul acid al soluției de developat. Odată ce Mia își expedia fotografiile, Pearl știa că aveau să își încarce iar lucrurile în mașină, și întregul proces avea să se repete. Un oraș, un proiect, iar apoi era timpul să meargă mai departe.

De data asta însă, lucrurile aveau să stea altfel.

— Rămânem aici, îi spusese Pearl, iar Moody se simțise dintr-odată plin de voioșie, ca un balon umflat prea mult. Mama mi-a promis. De data asta, ne oprim aici.

Stilul lor de viață boem și itinerant îl atrăgea: Moody era un romantic din fire. Încheia fiecare semestru cu rezultate excelente, dar neîmpovărat de pragmatism, visa să renunțe la școală, să străbată țara à la Jack Kerouac, dar compunând cântece, nu poezii. Biblioteca de la Mac's Backs îi oferea exemplare ponosite din *Pe drum* sau *Vagabonzii Dharma*, din poeziile lui Frank O'Hara, Rainer Maria Rilke și Pablo Neruda și, spre încântarea lui, găsise în Pearl un alt spirit cu înclinații poetice. Ea nu citise la fel de mult ca el, desigur, fiindcă se mutaseră așa de des, dar își petrecuse cea mai mare parte a copilăriei în biblioteci, găsindu-și un refugiu printre rafturi în trecerea ei de la o școală la alta, absorbind cărțile ca pe aer; și, de fapt, îi spusese ea cu timiditate, își dorea să devină poetă. Își copia poeziile preferate într-un caiet cu spirală ca vai de el, pe care îl purta cu ea tot timpul. „Așa, vor fi întotdeauna cu mine”, spusese ea, iar când în sfârșit îi dăduse voie să citească unele dintre ele, Moody rămăsese fără cuvinte. Ar fi vrut să se insereze în buclele mărunte ale scrisului ei. „Minunat!”, exclamase el, și ei i se luminase chipul, iar a doua zi, Moody își adusese chitara, o învățase să cânte pe trei coarde și, rușinat, îi interpretase unul dintre cântecele lui, pe care niciodată nu îl mai cântase nimănui.

Pearl, descoperise el în scurt timp, avea o memorie fantastică. Își amintea pasaje întregi după ce le citise o singură dată, reținuse datele din Magna

Carta, numele regilor Angliei și pe cele ale tuturor președinților în ordine cronologică. Moody lua note bune, fiindcă învăța meticulos și folosea numeroase sisteme mnemotehnice, dar pentru Pearl totul părea să fie foarte ușor: se uita la o problemă de matematică și intuia răspunsul, în timp ce el lucra sârguincios ecuație după ecuație; citea un eseu și identifica pe loc cel mai important aspect sau cea mai crasă eroare de logică. Era ca și când ar fi privit o grămadă de piese de puzzle și ar fi văzut imaginea completă cu ochii minții, fără a se uita măcar la cea de pe cutie. Mintea lui Pearl era un lucru extraordinar, iar el nu se putea împiedica să admire rapiditatea și ușurința cu care funcționa. Era o adevărată plăcere s-o vadă limpezind și structurând totul.

Cu cât petreceau mai mult timp împreună, cu atât mai intens simțea el că se află în două locuri deodată, în orice clipă — în orice clipă pe care o putea programa, de fapt — era alături de Pearl, în separeul de la local, pe creanga unui copac, privindu-i ochii mari absorbind totul în jur, de parcă ar fi fost cumplit de însetată. El spunea povești și glume răsuflate și înșira tot felul de nimicuri, totul ca să-i smulgă ei un zâmbet. Și, în același timp, mintal, cutreiera orașul, căutând cu disperare următorul loc în care s-o ducă, următoarea minune suburbană pe care i-o putea prezenta, fiindcă — era sigur — când va rămâne fără locuri pe care să i le arate, ea va dispărea. Deja i se părea că o vede stând tot mai tăcută în fața cartofilor prăjiți, împungând ultima bucată de brânză înghețată din farfurie; deja era sigur că privirea ei plutea peste lac, spre celălalt țărm îndepărtat.

Așa luase Moody o hotărâre care avea să-l frământe apoi pentru tot restul vieții. Încă nu spusese familiei lui nimic despre Pearl, veghind la prietenia lor așa cum își păzește un dragon comoara: în tăcere, cu lăcomie. În adâncul sufletului avea sentimentul că, într-un fel sau altul, dezvăluirea avea să schimbe totul, așa cum în povești magia își pierde puterea dacă împărtășești secretul. Dacă ar fi păstrat-o doar pentru sine, poate că viitorul ar fi fost cu totul altul. Poate că Pearl nu i-ar fi întâlnit pe mama sau pe tata, pe Lexie, pe Trip sau pe Izzy, ori dacă i-ar fi întâlnit, poate că ei ar fi rămas doar niște oameni pe care să-i salute, dar fără să-i cunoască. Poate că ea și mama ei ar fi rămas în Shaker pentru totdeauna, așa cum plănuiseră, iar unsprezece luni mai târziu, casa familiei Richardson poate că ar mai fi fost încă în picioare. Dar Moody nu se considera suficient de interesant pentru a păstra numai pentru sine atenția ei. Dacă el ar fi fost un alt Richardson,

poate că situația ar fi fost diferită; fratele și surorile lui nu-și făceau niciodată griji că ceilalți ar putea să nu-i placă. Lexie avea zâmbetul ei de aur și râsul ușor, Trip avea înfățișarea lui și gropițele din obraji: cum să nu-i placă lumea, pentru ce și-ar fi făcut ei asemenea griji? În cazul lui Izzy, era chiar mai simplu: ei nu-i păsa ce gândeau alții despre ea. Dar Moody nu avea căldura lui Lexie, nici farmecul ștrengăresc al lui Trip și nici încrederea în sine a lui Izzy. Și simțea că nu-i poate oferi lui Pearl decât ceea ce avea familia lui de oferit, familia în sine, și acest lucru l-a determinat, într-o după-amiază spre sfârșitul lui iulie, să-i spună:

— Vino pe la noi. Poți să-i cunoști pe ai mei.

Când intrase pentru prima dată în casa familiei Richardson, Pearl se oprise cu un picior în pragul ușii. Era doar o casă, își spusese în sinea ei. Moody locuia acolo. Însă chiar și acest gând i se păruse oarecum ireal. De pe trotuar, Moody i-o arătase cu o mișcare a capului, aproape sfios. „Asta e", spusese el, iar ea întrebase: „*Aici* locuiești tu?" Nu dimensiunile o uimiseră — era mare, nimic de zis, dar așa erau toate casele de pe stradă, iar în cele trei săptămâni de când veniseră în Shaker, văzuse unele și mai impunătoare. Nu, întinderea peluzei, dungile clare de mortar alb dintre cărămizi, foșnetul frunzelor de arțar în adierea vântului și adierea în sine; mirosurile vagi de detergent, mâncare și iarbă care se împleteau în ușă, colțul carpetei ce se răsucea aidoma unei bucle rebele de păr, de parcă cineva îl răsucise din greșeală și uitase să-l îndrepte. Se simțise de parcă intrase nu într-o casă, ci în însăși *ideea* de casă, într-un arhetip adus la viață acolo, sub privirile ei. Ceva despre care auzise, dar pe care nu-l văzuse niciodată. Auzea semne de viață în încăperile îndepărtate — zumzetul slab al unei reclame la televizor, piuitul unui cuptor cu microunde —, dar estompat, ca într-un vis.

— Intră, o îndemnase Moody, și ea pășise înăuntru.

Mai târziu, Pearl avea să-și spună că membrii familiei Richardson se așezaseră ca într-un fel de tablou doar pentru plăcerea ei, fiindcă firește că nu puteau funcționa tot timpul în starea aceea de perfecțiune familială. Iat-o pe doamna Richardson în bucătărie, preparând fursecuri — ceva ce mama ei nu făcea niciodată, deși, dacă ea o ruga fierbinte, cumpăra uneori câte un baton de aluat congelat din care tăiau apoi felii. Iată-l pe domnul Richardson, ca o miniatură pe peluza verde, vastă, amestecând cu iscusință jarul pe grătarul de un argintiu strălucitor. Iată-l pe Trip relaxându-se pe

canapeaua modulară, imposibil de chipeș, cu un braț întins alene pe spătar, de parcă ar fi așteptat cine știe ce fată norocoasă să vină și să se așeze lângă el. Și iat-o pe Lexie, vizavi de el într-o oază de lumină, întorcându-și ochii luminoși de la ecranul televizorului spre Pearl și exclamând: „Ei, dar ce avem noi aici?”

4.

Singurul membru al familiei pe care Pearl nu-l vedea decât rar în acele prime zile amețitoare era Izzy, dar, la început, fata nici nu remarcase acest lucru. Cum ar fi putut, când ceilalți membri ai familiei Richardson o primeau cu brațele larg deschise? O fascinau oamenii aceștia, cu încrederea lor dezinvoltă, cu sentimentul limpede al propriului lor scop în viață indiferent de momentul din zi. La invitația lui Moody, petrecea ore întregi la ei acasă, venind imediat după micul dejun și rămânând până la cină.

Dimineața, doamna Richardson cobora în bucătărie în pantofi cu toc, cu cheile de la mașină și cana de voiaj din inox în mână, spunând: „Pearl, ce mă bucur să te văd din nou!” Apoi, toc-toc, traversa holul din spate, iar o clipă mai târziu ușa garajului se auzea deschizându-se, iar Lexusul ei ieșea pe aleea largă — o bură de răcoare aurie în aerul fierbinte al verii. La costum și cravată, domnul Richardson plecase deja de mult, dar era încă prezent în fundal, solid, impresionant și important, ca un masiv muntos în zare. Când Pearl îl întrebase ce făceau părinții lui toată ziua, Moody ridicase din umeri:

— Știi tu… Se duc la muncă.

La *muncă*. Atunci când îl rostea mama ei, cuvântul sugera trudă: servit la mese, spălat de vase, măturat de podele. Pentru familia Richardson însă, părea ceva nobil: membrii ei făceau lucruri importante. În fiecare zi de marți, băiatul cu ziarele lăsa un exemplar din Sun Press la ușa apartamentului în care locuiau Mia și Pearl — era disponibil gratuit pentru toți locatarii —, iar când îl deschideau, vedeau numele doamnei Richardson pe prima pagină, sub titluri precum: MUNICIPALITATEA DISCUTĂ DESPRE NOI TAXE; LOCATARII REACȚIONEAZĂ LA BUGETUL PROPUS DE PREȘEDINTELE CLINTON; PREGĂTIRI PENTRU O „AFACERE CONVENȚIONALĂ” ÎN SHAKER SQUARE — dovezi palpabile, negru pe alb, ale zelului ei profesional.

(„Nu e mare lucru”, îi spusese Moody. „*Plain Dealer* e un ziar adevărat. *Sun Press* e doar publicația locală: publică doar știri despre ședințele

consiliului, despre comisiile de urbanism și despre cine a mai câștigat concursul de științe”. Dar Pearl, uitându-se la numele tipărit — *Elena Richardson* —, nu-l credea sau nici nu-i păsa.)

Cunoșteau oameni importanți, acești Richardsoni: pe primar, pe directorul Clinicii Cleveland, pe proprietarul echipei Indians. Aveau abonamente pentru tot sezonul la Jacobs Field și la Gund. („Cavaliers sunt jalnici” declara Moody succint. „Dar Indians ar putea câștiga grupa”, riposta Trip.) Uneori, domnului Richardson îi suna telefonul mobil — un telefon mobil! —, iar el îi ridica antena și ieșea în hol. „Bill Richardson”, spunea apoi, simpla rostire a propriului nume fiind un salut suficient.

Chiar și membrii tineri ai familiei aveau acea siguranță de sine. În diminețile de duminică, Pearl și Moody ședeau în bucătărie când Trip se întorcea de la alergat, zăbovind lângă insula din mijlocul încăperii ca să-și toarne un pahar de suc; înalt și bronzat în șortul de sport, perfect dezinvolt, zâmbetul lui neașteptat răscolind-o până în străfunduri. Lexie, așezată la blatul din bucătărie, lejer îmbrăcată în tricou și pantaloni de trening, cu părul prins într-un coc ciufulit, culegea semințele de susan de pe un covrig. Nu le păsa că Pearl îi vede astfel. Erau frumoși într-un mod atât de firesc, necăutat, chiar și dimineața când se ridicau din pat. De unde le venea lejeritatea asta? Cum se puteau simți atât de confortabil, atât de siguri pe ei înșiși, chiar și în pijama? Când comanda ceva dintr-un meniu, Lexie nu spunea niciodată „Aș putea lua…?”, ci „Voi lua…”, încrezătoare, ca și când era suficient doar să rostească vorbele, și dorința i se împlinea. Pearl era deconcertată și fascinată totodată. Lexie cobora de pe taburetul ei și traversa bucătăria cu o grație de dansator, desculță pe gresia spaniolă. Trip înghițea ultimele picături de suc de portocale și urca scările spre duș, iar Pearl îl privea cu nările fremătând, îmbătată de mirosul care plutea în urma lui — sudoare, soare și căldură.

În casa Richardson erau canapele de pluș atât de adânci încât te puteai cufunda în ele ca într-o baie cu spumă. Servante. Sofale masive. Odată ce ai un fotoliu uriaș ca ăsta, își spunea Pearl, nu poți decât să rămâi locului. Trebuia să prinzi rădăcini și să faci din locul în care se afla fotoliul acela căminul tău. Erau acolo sofale otomane, fotografii înrămate și vitrine pline de suvenire, însăși frivolitatea acestora având un efect reconfortant. Nu aduceai cu tine acasă o scoică gravată din Key West, o miniatură reprezentând Turnul Național Canadian sau o sticluță minusculă cu nisip de

la Martha's Vineyard decât dacă aveai de gând să rămâi acolo. Familia doamnei Richardson trăia deja în Shaker de trei generații — aproape de la fondarea orașului, așa cum aflase Pearl ulterior. Ca să ai asemenea rădăcini adânci într-un singur loc, să fii atât de bine cantonat în el încât să-ți pătrundă în fiece fibră a ființei — nu-și putea imagina așa ceva.

Doamna Richardson însăși constituia pentru fată o altă sursă de fascinație. Dacă ar fi văzut-o pe ecranul televizorului, i s-ar fi părut la fel de ireală ca doamna Brady ori doamna Keaton[5]. Dar iat-o aici, în fața ei, spunând mereu lucruri drăguțe. „Ce fustă frumușică ai, Pearl!" exclamă ea. „Culoarea ți se potrivește. Numai note bune? Ce isteață ești! Părul îți stă atât de bine azi! Ei, nu te prosti, spune-mi Elena, insist!" Iar apoi, când Pearl continua să i se adreseze cu apelativul „doamna Richardson", nu se îndoia că e mândră în secret de politețea ei. Doamna Richardson o îmbrățișa des — pe ea, Pearl, o necunoscută — doar fiindcă era prietenă cu Moody. Mia era afectuoasă, dar niciodată nu se manifesta; Pearl n-o văzuse niciodată îmbrățișând pe altcineva decât pe ea, fiica ei. Și iat-o pe doamna Richardson venind acasă la cină, sărutându-și copiii pe creștet și îndreptându-se apoi direct spre Pearl pentru a-i depune un sărut pe păr fără nici cea mai mică ezitare. De parcă ar fi fost și ea doar un alt copil al familiei.

Mia observase, desigur, cât de atrasă se simțea fiica ei de familia Richardson. Uneori, Pearl petrecea câte o zi întreagă în casa lor. La început, fusese încântată de acest lucru, privindu-l pe Moody alături de fiica ei singuratică, atât de des dezrădăcinată și niciodată apropiată cu adevărat de cineva. Își dădea seama acum că de prea mult timp își obligase fiica să trăiască după capriciile ei: să se mute ori de câte ori avea ea nevoie de idei noi, ori de câte ori se simțea ea blocată sau stingherită. *Am terminat de-acum cu asta*, îi promisese ea în timp ce rulau spre Shaker. *De acum înainte, rămânem într-un singur loc*. Recunoștea asemănările dintre cei doi copii solitari, chiar mai bine decât ei înșiși: aceleași personalități sensibile sălășluind în amândoi, aceeași înțelepciune savantă suprapusă peste o naivitate profundă. Moody venea la ele devreme în fiecare dimineață, înainte chiar ca Pearl să-și fi terminat micul dejun, iar când se trezea și trăgea perdelele, Mia vedea bicicleta lui trântită pe peluză; când intra în bucătărie, el și Pearl erau așezați la masă, având dinainte resturile de cereale în boluri desperecheate. Apoi plecau, Moody ducându-și bicicleta

de ghidon, și lipseau de acasă toată ziua. În timp ce spăla bolurile în chiuvetă, Mia își nota în minte să caute o bicicletă pentru Pearl. Poate că la magazinul de pe Lee Road aveau una la mâna a doua.

Dar, cu trecerea săptămânilor, începuse s-o îngrijoreze influența familiei Richardson asupra lui Pearl, felul în care păreau s-o fi asimilat în viața lor — sau invers. La masa de seară, Pearl vorbea despre ei de parcă ar fi fost o emisiune TV care îi plăcea la nebunie. „Doamna Richardson îi va lua un interviu lui Janet Reno săptămâna viitoare, când vine în oraș", spunea ea într-o zi. Sau, în alta: „Lexie zice că iubitul ei, Brian, va fi primul președinte de culoare". Ori, roșind ușor: „Trip va începe la toamnă să joace ca înaintaș în echipa de fotbal". Mia încuviința din cap, scotea câte un *hmm* și în fiecare seară se întreba dacă era bine ce se întâmpla, anume ca fiica ei să fie atât de fermecată de o altă familie. Apoi se gândea la primăvara trecută, când Pearl căpătase o tuse atât de urâtă, încât fusese nevoită s-o ducă în cele din urmă la spital, unde aflaseră că făcuse pneumonie. Șezând lângă patul fiicei sale, pe întuneric, veghindu-i somnul, așteptând ca antibioticele prescrise de medic să-și facă efectul, își dăduse frâu liber imaginației: dacă se întâmpla ce era mai rău, ce fel de viață va fi dus Pearl? Una nomadă, izolată. Singuratică. *Gata, s-a terminat cu asta*, își spusese atunci, iar când Pearl își revenise, se opriseră în Shaker Heights, unde Mia îi promisese că aveau să se stabilească. Așa că acum nu-i spunea nimic, iar a doua zi trecea încă o după-amiază pe care Pearl și-o petrecea acasă la familia Richardson, devenind și mai prinsă în mrejele lor.

Pearl schimbase școlile suficient de des, uneori chiar și de două sau trei ori pe an, ca să se mai teamă de asemenea momente, dar de data asta era foarte neliniștită. Să începi școala știind că vei pleca de acolo era una; nu trebuia să te preocupe ce credeau ceilalți despre tine, fiindcă în curând nu aveai să mai fi acolo. Parcursese clasă după clasă astfel, fără a încerca să cunoască pe cineva cu adevărat. Dar să începi școala știind că-i vei vedea pe cei de acolo tot anul și apoi anul următor, și încă unul după aceea — asta era cu totul altceva.

Dar se dovedise că ea și Moody aveau în comun aproape toate materiile, de la biologie până la engleză, în primele două săptămâni, el o ghidase pe culoare cu încrederea pe care numai cei din anul al doilea o pot avea, spunându-i la care țâșnitori e apa mai rece, unde să se așeze în sala de mese, care profesori îți dau avertisment dacă te găsesc pe culoar după ce

sună clopoțelul și care se limitează să te zorească la clasă cu un zâmbet indulgent. Pearl începuse să se orienteze în școală cu ajutorul scenelor desenate de elevi pe ziduri în decursul anilor: explozia dirijabilului Hindenburg marca laboratorul de științe; Jim Morrison privea de lângă sala de muzică; o fată care sufla baloane de săpun roz deschidea calea către o încăpere misterios numită Degajare — un hol ce servea drept sală de mese când cea dedicată era prea aglomerată. Un șir de vestiare aparente marca drumul spre sala de recreere, o încăpere destinată elevilor din ultimul an, unde exista un cuptor cu microunde la care să faci floricele de porumb în pauze, un dozator de cola la care paharul costa doar cincizeci de cenți în loc de șaptezeci și cinci, cât era la cele de la cantină, și un tonomat ca un cub mare, negru, un memento al anilor '70, care avea acum melodii ale unor formații precum Sir Mix-a-Lot, Smashing Pumpkins și Spice Girls. Cu un an înainte, un elev se pictase pe sine împreună cu trei prieteni, privind în jos de pe plafonul boltit de lângă intrarea principală; unul dintre ei făcea cu ochiul, și de fiecare dată când Pearl trecea pe sub cupola aceea, avea impresia că cei patru o salută de bun-venit.

După școală, se ducea acasă la familia Richardson, unde se tolănea pe canapea în camera de zi, alături de copiii mai mari, și se uita la Jerry Springer[6]. Era un mic ritual pe care progeniturile familiei și-l creaseră în ultimii ani — unul dintre puținele lucruri asupra cărora cădeau de acord. Niciodată nu fusese anume planificat și niciodată nu discutaseră despre asta, dar în fiecare după-amiază, dacă Trip nu avea antrenament și Lexie nu avea nicio întrunire, se strângeau cu toții în camera de zi și dădeau drumul la televizor pe Channel 3. Pentru Moody, emisiunea era un fascinant studiu psihologic, fiecare episod fiind un alt exemplu care demonstra cât de ciudată putea fi omenirea. Pentru Lexie, era o lecție de antropologie, mamele stripperițe, soțiile poligame și copiii traficanți de droguri constituind o fereastră către o lume atât de diferită de a ei, încât părea desprinsă din lucrările lui Margaret Mead[7]. Iar pentru Trip, emisiunea nu era altceva decât comedie pură: un excelent spectacol comic asezonat cu scaune aruncate prin platou și tirade cu vocabular cenzurat. Momentele lui favorite erau cele în care invitaților li se luau perucile de pe cap. Izzy era de părere că tot ce se petrecea acolo era o idioțenie completă și se baricada la etaj, exersând la vioară.

— E singurul lucru pe care Izzy îl ia în serios, comentase Lexie într-o seară.
— Ba nu, replicase Trip. Izzy ia totul mult prea în serios. Asta-i problema ei.
— Ironic, adăugase Lexie într-o seară, e faptul că peste zece ani o vom vedea pe Izzy la *Springer*.
— Peste șapte. Opt cel mult, o corectase Trip. „Jerry, scoate-mă din închisoare!”
— Sau „Familia vrea să mă interneze la balamuc”, adăugase Lexie.
Moody se răsucise stingherit pe scaunul lui. Lexie și Trip se purtau cu Izzy de parcă ar fi fost un câine care risca să turbeze dintr-o clipă în alta, însă între ei se înțelegeau totdeauna perfect.
— Izzy e doar puțin impulsivă, atâta tot, îi explicase Moody lui Pearl.
— Puțin impulsivă?! răsese Lexie. Tu n-o cunoști încă, Pearl. O să te convingi singură!
Și poveștile începeau să curgă, Jerry Springer fiind dat uitării pentru moment.
La zece ani, Izzy fusese prinsă furișându-se în adăpostul Humane Society, în încercarea de a elibera toate pisicile fără stăpân. „Sunt ca prizonierii de pe culoarul morții”, motivase ea. La unsprezece ani, convinsă că era extrem de stângace, mama ei o înscrisese la cursuri de dans, pentru a-i îmbunătăți coordonarea motorie. Tatăl insistase să încerce timp de un semestru înainte de a renunța. La fiecare curs, Izzy se așeza pe podea și refuza să se clintească. Pentru recitalul de final, își scrisese, cu ajutorul unui marker și al unei oglinzi, pe frunte și pe obraji, NU SUNT MARIONETA VOASTRĂ, cu doar câteva momente înainte de a intra pe scenă, unde stătuse complet nemișcată, în vreme ce restul elevilor dansau în jurul ei, descumpăniți.
— Am crezut că mama o să moară de rușine, spusese Lexie. Și vă amintiți de anul trecut? Mama era de părere că poartă prea mult negru și i-a cumpărat o sumedenie de rochii drăguțe, iar Izzy le-a făcut sul, le-a pus într-o sacoșă și a luat autobuzul spre centru, unde i le-a dat cuiva de pe stradă. Mama a pedepsit-o o lună.
— Nu e nebună, protestase Moody. Doar că nu gândește.
Lexie pufnise, iar Trip dăduse iar drumul sonorului la televizor, astfel că Jerry Springer revenise la viață.

Pe canapeaua modulară încăpeau opt persoane, însă chiar și numai cu trei dintre copiii Richardson prezenți, întotdeauna se iscau ciorovăieli pentru ocuparea celor mai bune locuri, iar acum, Pearl fiind și ea acolo, se făceau manevre și mai complicate. Ori de câte ori reușea, Pearl se așeza — discret, ca din întâmplare, spera ea — lângă Trip. Toată viața își trăise iubirile de la distanță; niciodată nu avusese curajul să vorbească cu vreunul dintre băieții care îi plăceau. Acum însă, că se stabiliseră definitiv în Shaker Heights, acum că Trip era aici, în casa aceasta, stând pe aceeași canapea cu ea… ei bine, era cât se poate de firesc (își spunea ea) să se așeze lângă el din când în când; nimeni nu-i putea întrevedea intenția, fără îndoială, și cu atât mai puțin Trip. Pe de altă parte, Moody considera că lui i se cuvine locul de lângă Pearl: el era cel care o adusese între ei, iar dintre toți Richardsonii se simțea cel mai îndreptățit la asta, ca unul care o cunoștea de cel mai mult timp. Drept rezultat, Pearl se așeza lângă Trip, Moody se planta alături de ea, înghesuind-o între ei doi, Lexie se lăfăia în colț, zâmbindu-le în colțul gurii și dând drumul la televizor; toți patru își îndreptau apoi atenția spre ecran, fiecare rămânând însă perfect conștient de tot ce se întâmpla în jur.

Între copiii Richardson, aflase Pearl în scurt timp, cele mai aprinse discuții îl aveau ca subiect pe Jerry Springer.

— Slavă Domnului că noi locuim în Shaker! exclamase Lexie într-o zi, după un episod provocator intitulat „Nu mai aduceți fete albe acasă la cină!” Ce vreau să spun este că noi suntem norocoși. Nimeni nu remarcă diferențele de rasă aici.

— Toată lumea remarcă diferențele de rasă, Lex, replicase Moody. Singura deosebire e că unii pretind că n-o fac.

— Uită-te la mine și la Brian, continuase ea. Suntem împreună încă din anul întâi, și nimeni nu se sinchisește că eu sunt albă, și el e de culoare.

— Nu crezi că părinții lui ar prefera ca el să iasă cu o fată de culoare?

— Sincer, nu cred că le pasă, răspunsese ea, deschizând o nouă doză de Diet Coke. Culoarea pielii nu spune nimic despre ceea ce ești tu cu adevărat.

— Ssst, îi admonestase Trip. A reînceput.

Într-una din acele după-amiezi — în timpul emisiunii *Voi avea un copil cu soțul tău!* —, Lexie se întorsese brusc spre Pearl și o întrebase:

— Te-ai gândit vreodată să-ți cauți tatăl? Pearl îi adresase o privire voit inexpresivă, dar Lexie adăugase: Adică, să afli unde e. N-ai vrut niciodată să-l cunoști?

Pearl își îndreptase privirea spre ecranul televizorului, unde agenții de securitate musculoși se chinuiau s-o așeze înapoi pe scaunul ei pe o femeie cu părul portocaliu și cu o statură voluminoasă.

— Mai întâi, ar trebui să aflu *cine* e, răspunsese ea. Și, nu-i așa, uite ce frumos decurg lucrurile *aici*. De ce să nu vreau să-l caut?!

Sarcasmul nu o caracteriza, astfel că până și ea își dăduse seama că tonul îi fusese mai degrabă tânguitor decât ironic.

— Ar putea fi oricine, continuase Lexie. Un fost iubit. Poate s-au despărțit când a rămas mama ta însărcinată. Sau poate că a murit într-un accident înainte să te naști tu. Ori — analizase ea mai departe posibilitățile, bătându-se ușor peste buză cu un deget — a părăsit-o pe mama ta pentru altă femeie. Sau — incitată, se așezase mai bine pe canapea — poate că a *violat-o*. Iar ea a rămas gravidă și a păstrat copilul.

— Lexie! o admonestase Trip, după care se trăsese mai aproape și cuprinsese cu brațul umerii lui Pearl. Mai tacă-ți fleanca!

În ceea ce-l privește pe Trip, să fie atent la o conversație pe altă temă decât sportul, și mai ales să empatizeze cu emoțiile altcuiva, era cât se poate de neobișnuit, iar ei toți știau asta. Lexie își dăduse ochii peste cap.

— *Glumeam* și eu! Pearl știe că glumeam. Nu-i așa, Pearl?

— Sigur, replicase ea, reușind cu greu să zâmbească. Ce naiba?!

Simțise deodată un val de transpirație, inima începuse să-i bubuie, și habar nu avea dacă motivul era brațul lui Trip pe umerii ei, comentariile lui Lexie sau ambele. Deasupra lor, undeva la etaj, Izzy exersa ceva de Lalo la vioară. La televizor, două femei săriseră iar de pe scaunele lor și începuseră să se păruiască.

Dar comentariile lui Lexie încă o rodeau. Era un subiect la care se gândise și ea de multe ori în decursul anilor, dar, auzindu-l rostit cu glas tare de către altcineva, i se părea că are un ton mai imperios. Uneori, mintea îi mai zburase la el, însă când o întrebase în copilărie, mama ei îi dăduse răspunsuri în doi peri. „Oh, te-am găsit în coșul cu produse la preț redus de la supermarket”, îi spusese Mia într-o zi. Iar cu o altă ocazie replicase: „Te-am cules de pe un câmp de varză. Nu știai?” În adolescență, renunțase să mai întrebe. În după-amiaza aceea însă, întrebarea stăruindu-i în minte, se

dusese acasă și o găsise pe Mia în camera de zi, colorând fotografia unei biciclete dezmembrate.

— Mamă, începuse ea, dar constatase că nu poate repeta cuvintele seci ale lui Lexie, așa că rostise întrebarea care pândea în adânc, la baza tuturor celorlalte, ca un râu subteran: Am fost dorită?

Cu o tușă atentă a penelului, Mia desenase o roată cu pneul albastru de Prusia în furca din față a scheletului bicicletei.

— Dorită unde?

— Aici. Adică, tu m-ai vrut? Când eram mică.

Mia rămăsese tăcută un timp atât de îndelungat, încât Pearl începuse să se întrebe dacă o auzise. Dar, într-un târziu, se răsucise spre ea cu penelul în mână și, spre surprinderea ei, Pearl văzuse că avea lacrimi în ochi. Plângea oare mama ei? Redutabila, imperturbabila, inflexibila ei mamă, pe care niciodată n-o văzuse plângând — nici măcar atunci când Volkswagenul rămăsese în pană la marginea drumului, iar un bărbat cu o camionetă albastră oprise, chipurile, pentru a le ajuta, dar îi smulsese Miei poșeta și fugise; nici măcar atunci când cadrul greu al unui pat — cules de pe trotuar — îi căzuse peste degetul mic de la picior, strivindu-i-l atât de rău, încât unghia i se înnegrise și în cele din urmă căzuse. Dar acum, iată: un licăr nefamiliar în ochii mamei sale, ca și când ar fi privit în undele tremurânde ale unui lac.

— Dacă ai fost dorită? reluase Mia. Oh, da. Ai fost dorită. Foarte, foarte mult.

Pusese penelul în tăvița lui și ieșise din cameră în grabă, fără a se mai uita la fiica ei, lăsând-o să contemple bicicleta neterminată, întrebarea pe care o rostise și stratul de vopsea formând încet o pieliță pe perii pensulei.

5.

Ca și când episodul acela al emisiunii lui Jerry Springer îi deschisese ochii asupra prezenței lui Pearl, Lexie începuse să se arate interesată de prietena fratelui ei mai mic — Mica Orfană Pearl, așa cum îi spusese într-o seară Serenei Wong la telefon.

— E teribil de tăcută! se mirase ea. De parcă i-ar fi teamă să vorbească. Și când te uiți la ea, se face roșie la față, roșie-roșie, ca o tomată. Chiar ca o tomată.

— E foarte timidă, conchisese Serena, care o întâlnise de câteva ori acasă la familia Richardson, dar încă n-o auzise rostind vreun cuvânt. Probabil că

pur și simplu nu știe cum să-și facă prieteni.

— E mai mult decât atât, bănuise Lexie. E ca și când s-ar strădui să nu fie văzută. De parcă ar vrea să se ascundă în văzul tuturor.

Atât de timidă și de tăcută, atât de nesigură pe ea însăși, Pearl era o sursă de fascinație pentru Lexie. Și, așa cum îi stătea în fire, începuse analiza de la suprafață.

— E dulcică, îi spusese apoi Serenei. Arată adorabil în tricourile alea largi.

Și, astfel, într-o după-amiază, Pearl venise acasă cu o sacoșă întreagă de haine noi. De fapt, nu tocmai noi, așa cum constatase Mia când le pusese la spălat: blugi peticiți de prin anii ’70, cu vipușcă, o bluză din bumbac înflorat la fel de veche, un tricou alb-gălbui cu chipul lui Neil Young pe piept.

— M-am dus împreună cu Lexie la un magazin cu lucruri la mâna a doua, îi explicase Pearl când Mia urcase înapoi de la spălătorie. Voia să meargă la cumpărături.

De fapt, Lexie o dusese mai întâi la mall. I se păruse firesc ca Pearl să apeleze la ea pentru sfaturi; era atât de obișnuită ca oamenii să-i ceară părerea, încât de multe ori presupunea că o așteaptă pur și simplu, fără să i-o mai ceară. Iar Pearl era o drăguță, nu încăpea îndoială: cu ochii aceia mari și întunecați care, nu se știe cum, păreau încă și mai mari și mai negri chiar și fără machiaj; cu părul acela lung și cârlionțat care, desfăcut din coada împletită, așa cum o convinsese într-o după-amiază pe Pearl să și-l desfacă, părea gata s-o înghită cu totul. Felul în care privea totul în casa lor — absolut totul, pretutindeni — de parcă nu mai văzuse niciodată acele obiecte. A doua oară când venise la ei, Moody o lăsase singură în solariu și se dusese să aducă ceva de băut, iar în loc să se așeze pe scaun, Pearl se rotise încet, în cerc, de parcă s-ar fi aflat pe tărâmul din Oz, nu în casa familiei Richardson. Apropiindu-se în hol cu ultimul număr din *Cosmopolitan* și cu o Diet Coke în mână, Lexie se oprise în prag astfel încât să nu fie văzută, și o privise. Pearl întinsese un deget timid și urmase cu el un cârcel de pe tapet, iar Lexie simțise un val cald de compătimire pentru ea — pentru șoricelul acela mic și trist. O clipă mai târziu, Moody ieșise din bucătărie cu două doze de Vernors.

— Nu știam că ești aici, îi spusese. Voiam să ne uităm la un film.

— Nu mă deranjează, replicase Lexie, constatând că într-adevăr n-o deranja.

Se tolănise în fotoliul din colț, urmărind-o cu colțul ochiului pe Pearl, care se așezase în sfârșit și își desfăcuse doza de răcoritoare. Moody introdusese o casetă în aparatul video, iar Lexie își deschisese revista. Și atunci îi venise o idee, despre o faptă bună pe care ar fi putut s-o facă.

— Hei, Pearl, ți-o dau ție după ce termin, îi spusese și simțise aura aceea interioară de generozitate adolescentină.

Așa că, în după-amiaza aceea de început de octombrie, hotărâse s-o ia pe Pearl la cumpărături.

— Vino, Pearl! Mergem la mall.

Rostind cuvântul *mall*, Lexie nu se gândise nicio clipă la Randall Park Mall, de lângă aglomeratul Warrensville Road, lângă un atelier de vulcanizare, un magazin de închiriat și o grădiniță cu program săptămânal; *Randall Dark Mall*[8], așa îl porecliseră unii dintre copii. Locuind în Shaker, Lexie nu se putea gândi decât la locul în care își făcea ea cumpărăturile: Beachwood Place, un mic mall dichisit, retras de la stradă în propriul său spațiu oval, având drept magazine-ancoră un Dillard, un Saks și un Nordstrom. Nu auzise niciodată expresia *Bleach-White Place* și ar fi fost oripilată să afle despre ea. Dar, în ciuda vizitelor la Gap, Express și Body Shop, Pearl nu cumpărase decât un covrig și un tub de balsam de buze cu aromă de kiwi.

— N-ai văzut nimic care să-ți placă? o întrebase Lexie.

Pearl, care avea doar șaptesprezece dolari și știa că suma pe care o primea Lexie în fiecare săptămână era de douăzeci, rămăsese tăcută.

— Păi, știi, sunt mereu aceleași și aceleași lucruri, răspunsese ea în cele din urmă, fluturând din mână spre Chick-fil-A[9] și spre restul magazinelor din mall. Toți colegii de la școală arată ca niște clone. Ridicase apoi din umeri și privise spre Lexie cu coada ochiului, întrebându-se dacă vocea îi sunase convingător și adăugând: Mie îmi place să cumpăr din magazine puțin mai deosebite. De unde să-mi pot lua lucruri pe care să nu le mai aibă nimeni.

Se întrerupsese apoi, privind geanta Gap alb cu albastru, care atârna de brațul lui Lexie și întrebându-se dacă nu cumva fata se va simți jignită. Dar prea rar se întâmpla ca Lexie să se simtă jignită: subînțelesurile și aluziile

subtile nu treceau dincolo de sita fină a creierului ei. Așa că, înclinându-și capul pe un umăr, o întrebase:

— Adică de unde?

Pearl o condusese pe Northfield Road, dincolo de terenul de curse, — la prăvălia cu haine la mâna a doua, unde chelnerițele de la localul Taco Bell de alături, aflate în pauză sau pregătindu-se pentru tura de noapte, studiau marfa din rafturi. Fusese până acum în zeci de magazine cu haine la mâna a doua din zeci de orașe, și toate aveau exact același miros — dulceag și prăfuit —, și era convinsă că ceilalți copii îl puteau simți pe hainele ei, chiar și după ce erau spălate de două ori, ca și când izul i s-ar fi impregnat în piele. Nici acesta de aici, unde ea și mama ei scormoniseră prin coșuri după așternuturi vechi pe care să le folosească pe post de draperii, nu era diferit de toate celelalte. Acum însă, auzind exclamațiile încântate ale lui Lexie, începuse să vadă prăvălia cu alți ochi, ca pe un loc în care puteai găsi rochii de ocazie de prin anii ’60 pentru reuniunile de la colegiu, salopete medicale pe care să le porți prin casă când ai chef de lenevealăa, o largă varietate de tricouri promoționale și, dacă aveai noroc, pantaloni evazați, evazați *de-adevăratelea*, nu imitațiile în stil retro din catalogul Delia, ci cei originali, foarte largi jos, din material fin ca foaia de hârtie și roși în genunchi după decenii de purtat.

— Vintage! suspinase Lexie, atingând mărfurile cu venerație.

În locul bluzelor și al fustelor hippy pe care Mia le alegea mereu pentru ea, Pearl își umpluse brațele cu tricouri bizare, o fustă croită dintr-o pereche veche de blugi Levi’s și un hanorac marinăresc cu glugă și fermoar. Îi arătase lui Lexie cum să descifreze etichetele de preț — marțea, toate produsele cu etichetă verde erau la jumătate de preţ, miercurea trebuia să se uite după cele galbene și, când Lexie găsise o pereche de blugi care i se potriveau, Pearl desprinsese cu gesturi experte eticheta portocalie și o înlocuise cu una verde de pe un blazer din poliester, oribil, din anii ’80. Astfel, sub îndrumările ei, blugii costaseră doar patru dolari, toate cumpărăturile lui Pearl însumaseră 13, 75 dolari, iar Lexie se arătase atât de mulțumită, încât intrase la Wendy drive-in, unde se trataseră amândouă cu câte un Frosty.

— Blugii ăia îți vin atât de bine, încât parcă ar fi fost *croiți* pentru tine, îi spusese Pearl. Îți erau destinați ție!

Lexie lăsase o linguriță de ciocolată să i se topească în gură.

— Știi ce? replicase ea mijind ochii, ca pentru a se concentra mai bine asupra lui Pearl. Fusta aia merge perfect cu o bluză în dungi, cu nasturi. Am eu una mai veche, pe care pot să ți-o dau. Când ajunseseră înapoi acasă, scosese din dulap vreo șase bluze. Vezi?! exclamase Lexie netezind gulerul și încheind un singur nasture în dreptul sânilor lui Pearl pentru un minimum de pudoare, așa cum se purtau toate fetele din anii superiori în vara aceea. O rotise apoi, îndreptând-o spre oglindă, și încuviințase aprobator. Poți să le iei pe astea, adăugase. Arată drăguț pe tine. Eu oricum am prea multe haine.

Pearl înghesuise bluzele în punga de cumpărături. Dacă mama ei observa, se gândise ea, avea să îi spună că le luase de la prăvălie, împreună cu toate celelalte articole. Nu știa bine de ce, dar era sigură că mama ei nu ar fi fost de acord să primească hainele vechi ale lui Lexie, chiar dacă ea nu le mai voia. Când pusese hainele la spălat, Mia observase că bluzele miroseau a Tide și a parfum, nu a praf, și că păreau călcate, dar nu spusese nimic; în seara următoare, așezase toate hainele noi într-un teanc ordonat la picioarele patului, iar Pearl răsuflase ușurată.

Câteva zile mai târziu, în bucătăria familiei Richardson și îmbrăcată într-una din bluzele lui Lexie, remarcase privirea lui Trip îndreptată din nou asupra ei, tot pieziș, cu colțul ochiului, și își aranjase gulerul cu un mic zâmbet infatuat. Trip nici măcar nu-și dăduse seama de ce anume se uită la ea, dar nu putuse să nu observe mica porțiune de piele, ca o clepsidră, ce se vedea din bluză: triunghiul dezgolit încadrat de clavicule, celălalt triunghi dezgolit din talie, cu adâncitura delicată a ombilicului, și lucirea intermitentă a sutienului albastru deasupra și dedesubtul singurului nasture încheiat.

— Arăți drăguț azi, îi spusese el, de parcă atunci ar fi observat-o pentru prima dată, iar Pearl se înroșise la față până la rădăcina părului.

Și el păruse stânjenit, ca și când tocmai și-ar fi dezvăluit pasiunea pentru o emisiune TV total anostă.

Moody nu trecuse cu vederea remarca fratelui său.

— Întotdeauna arată drăguț. Mai taci, Trip!

Ca de obicei însă, Trip nu dăduse atenție iritării lui Moody.

— Extradrăguță vreau să zic, replicase el. Bluza asta ți se potrivește. Îți accentuează culoarea ochilor.

— E a lui Lexie! izbucnise ea, iar Trip răsese.

— Arată mai bine pe tine, spusese el aproape cu timiditate, și ieșise din bucătărie.

A doua zi, Moody dăduse iama prin economiile lui și-i oferise lui Pearl un carnețel, negru și subțire, cu coperte pânzate, prinse cu o bandă elastică.

— Hemingway folosea unul exact la fel, îi spusese el, iar Pearl îi mulțumise și îl pusese repede în servietă.

Avea să-și copieze poeziile în el, se gândise Moody, ca să nu mai folosească amărâtul acela de caiet vechi cu spirală; îl făcea să se simtă puțin mai bine — atunci când ea îi zâmbea lui Trip sau roșea la complimentele lui — știind că el îi dăduse carnețelul care îi păstra cuvintele și ideile preferate.

O săptămână mai târziu, doamna Richardson hotărâse să curețe covoarele cu abur, așa că le ceruse copiilor să nu se întoarcă acasă înainte de ora cinei.

— Dacă văd pe covoarele alea fie și o singură urmă de picior, Izzy, sau vreun semn lăsat de crampoane, Trip, vă pierdeți banii de buzunar pe un an întreg. Ați înțeles?

Trip avea programat un meci de fotbal, iar Izzy o lecție de vioară, însă Lexie nu avea nimic de făcut. Serena Wong era la antrenamentul de cros și toți ceilalți prieteni ai ei erau de asemenea ocupați. După a zecea oră de curs din ziua aceea, o abordase pe Pearl lângă dulapurile personale.

— Ce program ai? o întrebase Lexie, punându-i în palmă o tabletă albă de gumă de mestecat. Niciunul? Hai să mergem la tine acasă!

Până în anul acela, Pearl se ferise să invite prieteni acasă: toate apartamentele lor de până atunci fuseseră înghesuite și îmbâcsite, de multe ori în zone părăginite ale orașelor, și întotdeauna existase riscul ca Mia să lucreze la unul dintre proiectele ei care, pentru un ochi neavizat, păreau doar o chestie stranie și inexplicabilă. Dar ca Lexie să apară lângă ea, ca Lexie să-i ceară să treacă pe la ea pe acasă, ca Lexie să-i propună să-și petreacă timpul împreună — asta îi dădea impresia că e un fel de Cenușăreasă ridicând privirea spre mâna întinsă a prințului.

— Sigur, răspunsese.

Spre încântarea lui Pearl — și iritarea lui Moody —, urcaseră toți trei în Explorerul lui Lexie și porniseră pe Parkland Drive spre casa din Winslow, cu muzica revărsându-se pe geamurile coborâte. Când opriseră în fața casei, Mia, care era afară udând azaleele, își stăpânise cu greu impulsul brusc, dar

copleșitor, de a da drumul furtunului din mână și de a fugi în casă, încuind ușa în urma ei. Așa cum Pearl nu-și invitase niciodată prietenii acasă, nici ea nu primise vreodată pe nimeni. *Nu fi ridicolă*, se admonestase singură. *Doar asta ai vrut, nu-i așa? Ai vrut ca Pearl să aibă prieteni*. Când portierele Explorerului se deschiseseră și cei trei adolescenți coborâseră, ea închisese deja apa și ieșise să-i întâmpine cu un zâmbet.

În vreme ce le pregătea un bol cu floricele de porumb — preferatele lui Pearl și singura gustare din dulapul lor —, se întrebase dacă prezența ei le-ar stânjeni conversația. Poate că ar sta tăcuți și stingheri, iar Lexie ar refuza să mai vină vreodată pe la ele. Dar până să înflorească primele boabe, lovindu-se de capacul tigăii, cei trei adolescenți discutaseră deja despre noua mașină a lui Anthony Brecker, un vechi VW broscuță vopsit mov; despre Meg Kaufman care venise beată la școală cu o săptămână în urmă; despre Anna Lamont care arăta mult mai bine acum, cu părul întins; și despre logoul echipei Indians — dacă ar fi trebuit sau nu schimbat („Șeful de trib Wahoo", motivase Lexie, „e de un rasism strigător la cer"). Conversația se poticnise abia când ajunseseră la subiectul formularelor de înscriere la colegiu. Scuturând tigaia pentru ca floricelele să nu se ardă, Mia o auzise pe Lexie oftând, și apoi un bufnet — probabil fruntea ei izbindu-se de masă.

Formularele de înscriere la colegiu erau o preocupare tot mai stringentă pentru Lexie. Cei din Shaker priveau cu mare seriozitate admiterea la colegiu; liceele din cartier aveau o rată de promovabilitate de nouăzeci și nouă la sută, și absolut toți elevii ajungeau la un colegiu sau la altul. Toți cunoscuții lui Lexie voiau să se înscrie din timp și de aceea, în sala de studii sociale, toată lumea vorbea doar despre cine și unde își depune dosarul. Serena Wong voia să se înscrie la Harvard. Brian, explicase Lexie, voia să ajungă la Princeton. „De parcă Cliff și Clair[10] mi-ar da voie să mă duc altundeva", explicase el. Pe părinții lui îi chema de fapt John și Deborah Avery, dar tatăl era medic, mama, avocat, și cei doi chiar aveau un aer à la Cosby — John, mereu afabil și purtând pulover, iar Deborah, tot timpul competentă și cu picioarele pe pământ. Se întâlniseră pe când erau studenți la Princeton, iar Brian avea poze cu el însuși bebeluș în salopețică purtând inscripția Princeton.

În cazul lui Lexie, precedentul nu era la fel de clar: mama ei crescuse în Shaker și niciodată nu se îndepărtase mult de oraș — ajunsese doar până la

Denison în studenție, după care se înapoiase rapid. Tatăl ei se născuse într-un orășel din Indiana și, după ce o întâlnise pe mama ei la colegiu, nu mai plecase, mutându-se împreună cu ea în orașul ei, luându-și doctoratul în drept la Case Western și urcând apoi în ierarhie, de la asociat până la partener, la una dintre cele mai mari firme de avocatură din oraș. Dar, la fel ca majoritatea colegilor ei, Lexie voia să plece cât mai departe de Cleveland. Orașul se îngrămădea la marginea unui lac murdar, mort, alimentat de un râu cunoscut cel mai bine pentru faptul că apele lui luaseră foc la un moment dat, și era construit pe valea altui râu, al cărui nume însemna „tristețe" în franceză: Chagrin. Iar numele acesta reverberase ulterior pretutindeni, în caverne mizere risipite prin tot orașul, aidoma unor filoane ale disperării: Cascada Chagrin, Bulevardul Chagrin, Rezervația Chagrin. Imobiliare Chagrin. Service Auto Chagrin. Chagrin reproducându-se și proliferând, de parcă i-ar fi dus cineva lipsa. Greșeala de pe Lac, așa îl numeau oamenii uneori, iar pentru Lexie, pentru frații și prietenii ei, Cleveland era un loc din care trebuia să fugi.

Cum termenul-limită pentru prima tură de depunere a dosarelor se apropia, Lexie hotărâse să-și trimită din vreme formularul de înscriere la Yale. Universitatea avea o programă de calitate la secția actorie, iar ea avusese rolul principal în musicalul de anul trecut, cu toate că fusese boboc pe atunci. În ciuda aerului ei de frivolitate, era printre primii din clasă; în mod oficial, în Shaker nu se alcătuiau clasamente ale elevilor, pentru a diminua sentimentul de competiție, dar ea știa că se afla între primii douăzeci. Urma patru cursuri la nivel de colegiu și era secretara Clubului de Franceză.

— Să nu te lași păcălită de superficialitatea ei, o avertizase Moody pe Pearl. Știi de ce se uită toată după-amiaza la televizor? Fiindcă își poate face toate temele în numai o jumătate de oră înainte de culcare. Uite-așa! pocnise el din degete. Lexie are o minte brici, doar că n-o folosește în viața de zi cu zi.

Yale părea puțin cam mult, dar, oricum, o posibilitate, îi spusese îndrumătoarea ei. „În plus", adăugase doamna Lieberman, „cei de acolo știu că studenții care vin din Shaker se descurcă bine întotdeauna. Îți vor acorda o șansă în plus".

Lexie și Brian erau împreună încă din anul întâi, iar ei îi plăcea ideea de a se afla la o distanță atât de mică cu trenul unul de celălalt. „Ne vom putea

vizita unul pe celălalt tot timpul”, îi spusese ea în timp ce-și tipărea formularul de înscriere pentru Yale. „Și chiar ne vom putea întâlni în New York”. Această din urmă idee fusese argumentul decisiv, fiindcă orașul și strălucirea lui o fascinaseră încă de când citise *Eloise*[11] în copilărie. Nu voia să facă școala *în* New York; îndrumătoarea ei îi sugerase Columbia, însă ea auzise că zona respectivă era *necizelată*. Și totuși, îi plăcea ideea de a putea da câte o fugă de o zi — o dimineață admirând lucrările de artă de la Met[12], poate o raită pe la Macy’s sau chiar un weekend împreună cu Brian —, după care s-o șteargă înapoi, departe de mulțimi, mizerie și agitație.

Înainte însă ca toate acestea să fie posibile, trebuia să-și scrie eseul. Un eseu bun, insistase doamna Lieberman — de asta avea nevoie ca să se departajeze de turma candidaților.

— Ascultați aici cerință tâmpită! oftase ea în după-amiaza aceea, în bucătăria lui Pearl, scoțând din geantă formularul tipărit. „Rescrieți o povestire cunoscută, dintr-o altă perspectivă. De exemplu, relatați *Vrăjitorul din Oz* din punctul de vedere al Vrăjitoarei rele”. Ăsta-i un formular de înscriere la colegiu, nu pentru scriere creativă! Fac cursuri de engleză avansați. Măcar să-mi fi cerut să scriu un eseu adevărat!

— Ce părere ai despre un basm? îi sugerase Moody, care ridicase privirea din caiet și din manualul de algebră deschis în fața lui. Cenușăreasa din perspectiva surorilor vitrege. Poate că totuși nu erau chiar atât de haine. Poate că ea se purta de fapt oribil cu ele.

— *Scufița Roșie* povestită de lup, propusese Pearl.

— Sau *Rumpelstiltskin*, spusese Lexie. La urma urmei, fiica morarului l-a tras pe sfoară. A tors bietul de el atâta pentru ea, iar ea i-a promis că-i va dărui copilul pe care-l va avea, dar nu s-a ținut de cuvânt. Poate că ea e personajul negativ aici. Cu unghia vopsită maroniu, bătuse în capacul dozei de Diet Coke pe care o cumpărase după orele de școală și apoi o deschisese, continuându-și ideea: Păi, n-ar fi trebuit să accepte să-și dea copilul, dacă nu voia s-o facă.

— Ei, intervenise Mia brusc, răsucindu-se cu bolul de floricele în mâini, și toți trei adolescenții tresăriseră, de parcă tocmai le-ar fi vorbit o piesă de mobilier. Poate că nu și-a dat seama decât prea târziu la ce acceptă să renunțe. Sau poate că odată ce și-a văzut copilul, s-a răzgândit. Nu judeca pripit, Lexie, adăugase ea, punând bolul în mijlocul mesei.

Fata păruse siderată pentru o clipă, dar apoi își dăduse ochii peste cap. Moody aruncase o privire scurtă spre Pearl, cu înțelesul *Vezi cât e de superficială*? Ea însă n-o observase. După ce Mia se retrăsese în camera de zi — jenată de izbucnirea ei —, Pearl se întorsese spre Lexie și-i spusese suficient de încet încât mama ei să nu audă:

— Pot să te ajut eu. Și apoi, fiindcă i se păruse că nu e suficient, adăugase: Mă pricep la povești. Chiar aș putea s-o scriu în locul tău.

— Serios? exclamase Lexie, zâmbind larg. Oh, Doamne, Pearl, o să-ți rămân datoare pe vecie!

Și o îmbrățișase. De cealaltă parte a mesei, Moody renunțase la tema la matematică și închisese manualul cu o mișcare bruscă, iar în camera de zi, Mia își înfipsese penelul într-un borcan cu apă, cu buzele strânse, privind vopseaua cum formează un vârtej nisipiu.

6.

Respectându-și promisiunea, o săptămână mai târziu Pearl îi dăduse lui Lexie eseul dactilografiat — povestea prințului transformat în broscoi, din punctul de vedere al broscoiului. Atât Mia, care nu voia să lase de înțeles că trăsese cu urechea, cât și Moody, care nu avea chef să fie considerat un papă-lapte cuminte, păstraseră o tăcere desăvârșită asupra subiectului, dar amândoi se simțeau din ce în ce mai tulburați.

Când Moody venea dimineața la ele, ca să meargă la școală împreună, Pearl ieșea din camera ei îmbrăcată cu una dintre bluzele cu nasturi ale lui Lexie ori cu vreun top mulat, sau dată cu un ruj roșu-închis.

— Lexie mi l-a dat, explicase ea, pe jumătate adresându-i-se Miei, pe jumătate lui, fiindcă amândoi se uitau la ea consternați. A zis că pentru ea e prea intens, dar că mie îmi vine bine. Fiindcă eu am părul mai închis la culoare.

Rujate, buzele ei semănau cu o vânătaie proaspătă, dureroasă.

— Șterge-ți chestia aia! îi ceruse Mia pentru prima dată.

Dar în dimineața următoare, Pearl apăruse cu unul dintre colierele la baza gâtului, pe care i le dăduse Lexie și care arăta ca o spintecătură neagră și dantelată pe gâtul ei.

— Ne vedem la cină! o anunțase. Mă duc cu Lexie la cumpărături după școală.

Pe la sfârșitul lui octombrie, pe măsură ce formularele de înscriere la colegii erau expediate, printre elevii din ultimul an începuse să domnească

un spirit festiv. Lexie își trimisese și ea formularul de înscriere și era într-o dispoziție binevoitoare. Grație lui Pearl, eseul ei fusese unul bun, rezultatele la testele standardizate de evaluare la fel, media notelor din liceu era una dintre cele mai mari grație cursurilor avansate pe care le urmase, așa că Lexie aproape că se și vedea în campusul de la Yale. Simțea că ar trebui s-o recompenseze pe Pearl într-un fel sau altul pentru ajutorul ei și, după o perioadă de gândire, îi venise ideea perfectă: un lucru care sigur i-ar plăcea, dar la care altfel n-ar căpăta invitație.

— Stacie Perry dă o petrecere în weekendul ăsta. Vrei să vii și tu? o întrebase.

Pearl ezitase. Auzise despre petrecerile organizate de Stacie Perry, iar ocazia de a merge și ea la una era teribil de ispititoare.

— Nu știu dacă m-ar lăsa mama.

— Haide, Pearl! intervenise Trip, aplecându-se peste brațul canapelei. O să am nevoie de cineva cu care să dansez.

După replica lui, Pearl nu mai așteptase alte argumente.

Pentru cei de la liceul din Shaker Heights, petrecerile lui Stacie Perry erau legendare. Doamna și domnul Perry aveau o casă mare și plecau des în călătorii, iar Stacie profita din plin de absența lor. Odată ce tensiunea primei ture de depunere a dosarelor se mai atenuase, și cum mai erau câteva săptămâni încă până la examenele finale, elevii din ultimul an erau gata să se distreze. Toată săptămâna, petrecerea de Halloween fusese subiectul predilect de discuție: cine venea și cine nu?

Firește, Moody și Izzy nu fuseseră invitați; o cunoșteau pe Stacie Perry doar după reputația pe care o avea, iar pe lista invitaților se aflau, în majoritate, cei în prag de absolvire. În ciuda atențiilor lui Lexie, Pearl tot nu mai știa aproape pe nimeni în afară de membrii familiei Richardson, iar, la școală, Moody era deseori singura persoană cu care vorbea. Lexie și Serena Wong fuseseră invitate personal de Stacie, astfel că aveau dreptul să mai aducă pe cineva — chiar și un elev din an inferior, pe care mai nimeni nu-l cunoștea.

— Credeam că o să închiriem *Carrie*[13]! bombănise Moody. Ziceai că nu l-ai văzut.

— În weekendul următor, promisese Pearl. De fapt, atunci e Halloweenul. Dacă nu cumva vrei să mergem la colindat!

— Suntem prea mari!

La fel ca în toate aspectele, Shaker Heights avea reglementări și cu privire la colindatul de Halloween: sirenele sunau la orele șase și opt, ca să anunțe începutul și sfârșitul perioadei alocate colindatului și, cu toate că nu existau restricții oficiale de vârstă, oamenii se cam uitau chiorâș la adolescenții care le sunau la ușă. Ultima dată, Moody se dusese la colindat când avusese unsprezece ani și fusese costumat în bomboană M&M.

La petrecerea lui Stacie însă, costumul era indispensabil. Brian nu venea; își amânase depunerea dosarului pentru Princeton și, la fel ca alți câțiva leneși, dădea zor să termine înainte de termenul-limită, așa că el nu putea fi pus la socoteală.

— Haideți să ne costumăm în îngerii lui Charlie! strigase Lexie, pradă unui acces brusc de inspirație.

Serena și Lexie își puseseră pantaloni evazați și cămăși de poliester, tapându-și părul astfel încât să le stea cât mai umflat. Și astfel, cu coafurile zburlite, pozaseră spate în spate, cu degetele ridicate în chip de pistoale, și se studiaseră în oglindă prin norul de fixativ.

— Perfect! Una blondă, alta brunetă și cealaltă roșcată, spusese Lexie, întinzând un deget spre nasul lui Pearl. Ești gata de petrecere, Pearl?

Răspunsul, firește, fusese nu. Era cea mai suprarealistă noapte din viața ei. Toată seara, mașini conduse de patinatori, animale și Freddy Kruegeri[14] sosiseră și parcaseră în jurul uriașei peluze a casei lui Stacie. Cel puțin patru băieți purtau măști inspirate din filmul *Scream*; doi erau îmbrăcați în echipament de fotbal, cu tot cu căști pe cap; câțiva, mai creativi, veniseră în sacouri lungi, cu pălării de fetru, ochelari de soare și șaluri din pene. („Peşti", îi explicase Lexie.) Majoritatea fetelor purtau rochițe sumare și pălării sau urechi de animale; una se metamorfozase însă în prințesa Leia, iar alta se costumase în android și stătea agățată de brațul unui Austin Powers[15]. Stacie întruchipa un înger, înveșmântată într-o rochie mini mulată pe corp, argintie, cu aripi sclipitoare și o aureolă prinsă pe o baghetă.

Când ajunseseră Lexie, Serena și Pearl, la nouă și jumătate, toți ceilalți erau deja beți. În aer se simțea un miros greu de transpirație și damful acru de bere, iar perechile se înghesuiau prin unghere întunecoase. Podeaua din bucătărie era lipicioasă de la băuturile vărsate pe jos. O fată zăcea pe masă, cu fața în sus, printre sticle de alcool pe jumătate goale, fumând un joint și chicotind, în vreme ce un băiat lingea romul vărsat în buricul ei. Lexie și

Serena își turnaseră câte ceva de băut și începuseră să se zbânțuie pe ringul de dans improvizat în camera de zi. Rămasă singură, Pearl stătuse într-un colț al bucătăriei, ținând în mână o ceașcă roșie plină cu vodcă și cola și uitându-se după Trip.

O jumătate de oră mai târziu, îl zărise afară, pe terasă, costumat în chip de diavol, cu un blazer de la magazinul cu haine la mâna a doua și cu o pereche de coarne pe cap.

— Credeam că nici n-o cunoaște pe Stacie! strigase ea în urechea Serenei, când aceasta venise să-și mai ia de băut.

Serena ridicase din umeri.

— Stacie a zis că l-a văzut într-o zi fără cămașă, după antrenamentul la fotbal, și i s-a părut că arată *bine*. A zis — citez — că e trăsnet. Luase o înghițitură și chicotise, iar Pearl remarcase cât de roșie era la față. Să nu-i spui lui Lexie, bine? continuase Serena. Fiindcă o să vomite!

Apoi plecase înapoi spre camera de zi, clătinându-se ușor pe tocurile ortopedice, iar prin ușile glisante din sticlă, Pearl îl văzuse pe Trip împungând-o pe o roșcată între umeri cu furca lui de plastic. Își trecuse mâna prin păr, umflându-l, și își făcuse un plan. În scurt timp, ceașca lui Trip se va goli, iar el va intra și o va vedea. Ce mai zici, Pearl? o va întreba. Iar ea îi va răspunde ceva isteț. Încercase să se gândească la ceva. Oare ce i-ar spune Lexie unui băiat pe care-l place?

Dar, în vreme ce se străduia să găsească o replică amuzantă, echivocă, observase că Trip dispăruse de pe terasă. Venise oare în casă ori plecase deja? Se strecurase printre ceilalți în camera de zi, ținându-și ceașca deasupra capului, dar îi fusese imposibil să vadă ceva. Muzica lui Puff Daddy și Mase se revărsa din combina stereo, cu bașii bubuind atât de tare, încât îi simțea în gât, apoi îi cedase locul lui Notorious B.I.G. Singura sursă de lumină era cea dată de câteva lumânări, astfel că nu reușea să distingă în jur decât niște siluete care se contorsionau și se frecau unele de altele în moduri deloc pudice. Își croise drum spre curtea din spate, unde câțiva băieți beau bere și discutau despre șansele echipei de fotbal în *playoff*.

— Dacă îi batem pe cei de la Ignatius, striga unul dintre ei, iar U.S. Îi bate pe cei de la Mentor…

Pentru Lexie însă, noaptea era una spectaculoasă, îi plăcea grozav să danseze; împreună cu Serena și cu prietenii lor, se ducea în centru de fiecare dată când cluburile organizau seri speciale pentru adolescenți, sau

de fiecare dată când credeau că actele lor de identitate false, din care reieșea că ar fi studenți, nu-i vor da de gol. O dată se furișaseră la o seară de dans într-un antrepozit lăsat în părăsire din zona Flats și dansaseră acolo până la trei dimineața, cu șiraguri fosforescente înfășurate la gât și la încheieturile mâinilor. Deseori, Lexie și Serena dansau împreună, cu dezinvoltura pe care le-o dădea faptul că se cunoșteau de o jumătate de viață, cu șoldurile ori cu abdomenele lipite, Lexie împingându-și fundul înapoi pentru a-l ciocni pe al Serenei. În seara aceea, dansau tot împreună, când Lexie simțise pe cineva lipindu-se de spatele ei. Era Brian, iar Serena făcuse o grimasă amuzată și se retrăsese.

— Nici măcar nu te-ai costumat! protestase Lexie, lovindu-l în umăr.

— Ba da. Sunt costumat într-un tip care tocmai și-a trimis dosarul de înscriere la Princeton, replicase el, cuprinzându-i talia cu brațele și lipindu-și buzele de gâtul ei.

O jumătate de oră mai târziu, dansul, alcoolul și exaltarea amețitoare a celor optsprezece ani împliniți le revărsaseră în vene o efervescență clocotitoare. În anii de când erau împreună, făcuseră unele lucruri, așa cum îi spusese Lexie Serenei cu oarecare sfială, dar chestia principală, sexul, stătuse în așteptare, aidoma unui ochi adânc de apă în care abia dacă-și înmuiaseră degetele de la picioare. Acum, lipită de Brian, amețită de rom și de cola, cu muzica bubuind în trupurile lor precum bătaia unei singure inimi, simțise dorința bruscă de a sări în ochiul acela de apă și de a plonja până la fund. Mai demult, mai mică și mai puțin experimentată fiind, Lexie își imaginase cum avea să fie prima dată. Plănuise totul: lumânări, flori, Boyz II Men la CD-player. Și cel puțin un dormitor și un pat. Nu bancheta din spate a unei mașini, așa cum fusese pentru unele dintre prietenele ei; și în niciun caz în casa scării de la școală, cum se zvonea că fusese pentru Kendra Solomon. Acum însă, constata că nu-i mai păsa de nimic din toate astea.

— Vrei să ieșim la o plimbare cu mașina? îl întrebase ea, amândoi știind bine ce sugera ea de fapt.

Fără un cuvânt, ieșiseră în grabă și se îndreptaseră spre trotuar, unde era parcată mașina lui Lexie.

Între timp, Pearl se întorsese în colțul ei din bucătărie, așteptând să reapară Trip. Se făcuse însă zece și jumătate, apoi unsprezece, iar el tot nu se ivise. Cu fiecare oră ce trecea, cu fiecare sticlă ce se golea, petrecerea

devenea tot mai zgomotoasă și mai destrăbălată. La câteva minute după miezul nopții, încercând să-și umple un pahar cu apă, Stacie Perry vomitase în cana filtrantă, iar Pearl decisese că sosise momentul să plece acasă. Dar Lexie nu se zărea pe nicăieri — nu reușise să dea de ea nici după ce-și croise drum prin marea de trupuri din camera de zi. Aruncase o privire afară, dar nu-și dăduse seama dacă Explorerul ei mai era parcat în șirul neregulat de mașini.

— Ai văzut-o pe Lexie? îi întrebase ea pe toți cei care păreau cât de cât treji. Sau pe Serena?

Majoritatea o priveau buimaci, de parcă se străduiau s-o identifice.

— Lexie? întrebau ei. Ah, Lexie Richardson? Ai venit împreună cu ea?

Într-un târziu, o fată tolănită pe genunchii unui fotbalist, în fotoliul cel mare, îi spusese:

— Cred c-a șters-o cu iubitul ei. Nu-i așa, Kev?

Drept răspuns, Kev îi luase obrajii în mâinile lui durdulii și îi ridicase gura spre a lui, iar Pearl se îndepărtase.

Nu era foarte sigură unde anume se aflau, iar vodca băută îi încețoșase harta, și așa neclară, a zonei pe care o avea în minte. Oare putea ajunge acasă mergând pe jos? Cât timp îi lua oare? Și pe ce stradă locuia Stacie? Preț de un minut, Pearl își lăsase fantezia să zburde. Poate că Trip se va ivi pe ușile glisante din sticlă, cu o boare de aer curat pe urmele lui. *Vrei să te duc acasă*? ar întreba-o el.

Dar sigur că asta nu se întâmplase, și, în cele din urmă, Pearl luase telefonul fără fir de pe blatul din bucătărie, ieșise și se ghemuise lângă peretele garajului, unde era puțin mai liniște, și îl sunase pe Moody.

Douăzeci de minute mai târziu, o mașină oprise în fața casei lui Stacie. Geamul din dreptul șoferului coborâse și, de pe treptele de la intrare, Pearl zărise figura încruntată a lui Moody.

— Urcă! fusese tot ce îi spusese.

Interiorul mașinii era tapițat în piele de culoarea untului, moale și catifelată sub coapsele ei.

— A cui e mașina asta? întrebase ea prostește, când demaraseră.

— A mamei, răspunsese Moody. Și înainte să mai întrebi ceva, ea doarme, așa că hai să nu mai pierdem vremea aici.

— Dar tu n-ai încă permis.

— Să ai voie să faci un lucru și să știi să-l faci sunt două lucruri diferite, replicase Moody luând curba și intrând pe Shaker Boulevard. Deci, cât de beată ești?

— Am băut un singur pahar. Nu sunt beată. Deși afirmase asta, nu era sigură că așa stăteau lucrurile — fusese destulă vodcă în ceașca aceea. Simțea cum i se învârte capul și închisese ochii. Doar că n-am știut cum să ajung acasă, adăugase ea.

— Mașina lui Trip era încă acolo, știi? Am trecut pe lângă ea când am plecat. De ce nu l-ai rugat pe el să te ducă?

— Nu l-am găsit. N-am găsit pe nimeni.

— Probabil că era la etaj cu vreo fată.

Rulaseră o vreme în tăcere, cuvintele lui zăbovind în mintea lui Pearl: *la etaj cu vreo fată*. Încercase să-și imagineze ce se petrecea în încăperile acelea cufundate în întuneric, să-și închipuie corpul lui Trip lipit de al ei, și o cuprinsese o fierbințeală. Ceasul de pe bord arăta aproape ora unu.

— Vezi și tu acum, spusese Moody, cum sunt ei. Când se apropiaseră de Winslow Road, stinsese farurile și trăsese pe dreapta. Mama ta o să fie furioasă.

— I-am spus că ies cu Lexie, iar ea a zis că pot să stau până la douăsprezece. Am întârziat doar puțin, răspunsese Pearl, ridicând privirea spre fereastra luminată a bucătăriei. Put rău?

Moody se aplecase spre ea.

— Miroși puțin a fum de țigară. Dar nu a băutură. Ține aici!

Și scosese din buzunar un pachet de gumă de mestecat.

Petrecerea de Halloween avea să se întindă până dimineața, la trei și un sfert, și să se soldeze cu câțiva participanți căzuți în nesimțire pe covorul oriental din camera de zi. Lexie avea să se furișeze în casă la două și jumătate, Trip, la trei, pentru ca în ziua următoare să doarmă amândoi până după prânz. Mai târziu, Lexie avea să se scuze față de Pearl cu o mărturisire șoptită: ea și Brian se tot gândiseră la asta de o vreme, și noaptea aceea păruse cea mai potrivită și… nu știa de ce, dar voia să spună cuiva; nici măcar Serenei nu-i spusese încă — arăta cumva diferit? *Chiar* arăta diferit, avea să gândească Pearl pentru sine — mai slabă, cu trăsături mai ascuțite, cu părul prins neîngrijit într-o coadă de cal, cu urme de rimel și de sclipici încă întinse în colțurile ochilor; în cutele fine dintre sprâncene, putea vedea cum avea să arate Lexie peste douăzeci de ani: oarecum ca mama ei. Din

ziua aceea, Pearl va avea impresia că tot ce face Lexie e marcat de sex, de un fel de cunoaștere în râsul și în ocheadele ei, în felul banal în care-i atingea pe cei din jur pe umăr, pe mână, pe genunchi. Te-a destins, avea să-și spună ea; te-a ușurat.

— Dar tu? avea s-o întrebe Lexie într-un târziu, strângându-i ușor brațul. Ai ajuns cu bine acasă? Te-ai distrat?

Iar Pearl, cu precauția celui care tocmai s-a fript, avea să se mulțumească doar să încuviințeze fără un cuvânt.

În noaptea aceea însă, scosese o pastilă de gumă din pachet, o pusese între buze și gustase aroma de mentă.

— Mulțumesc.

În ciuda insistenței sale, că mama nu se va supăra de întârziere, Mia nu fusese deloc calmă. Când Pearl ajunsese sus — mirosind a tutun, a alcool și a încă ceva, despre care Mia credea că e iarbă —, nici nu știuse ce să-i spună.

— Du-te la culcare! izbutise în cele din urmă să rostească. O să discutăm dimineață.

Dimineața venise, Pearl dormise până târziu, însă chiar și atunci când ieșise în sfârșit din dormitor, pe la prânz, ciufulită și cu ochii uscați de parcă ar fi avut nisip în ei, Mia tot nu știuse ce să-i spună. Ai vrut ca Pearl să ducă o viață mai normală, își reamintise singură; ei bine, așa se comportă adolescenții. O parte din ea știa că ar trebui să se implice mai mult — că trebuia să știe ce făcea fiica ei, ce făcea Lexie, ce făceau toți —, dar cum să procedeze? Să se țină după ei la petreceri și la meciurile de hochei? Să-i interzică lui Pearl să mai iasă? Până la urmă, nu spusese nimic, iar Pearl mâncase tăcută niște cereale și se întorsese în pat.

La scurt timp după aceea, se ivise și o ocazie. În marțea de după petrecerea de Halloween, doamna Richardson trecuse pe la duplexul din Winslow Road.

— Ca să văd dacă aveți nevoie de ceva, odată ce v-ați instalat, spusese ea, dar Mia îi văzuse privirea studiind bucătăria și camera de zi.

Era obișnuită cu asemenea vizite, în ciuda contractelor de închiriere care menționau *drepturi de acces limitate*, așa că făcuse un pas înapoi, ca să-i permită doamnei Richardson să vadă mai bine. După aproape patru luni, încă aveau puțin mobilier. În bucătărie, două scaune desperecheate și o

masă pliantă, căreia îi lipsea o jumătate, toate adunate de la marginea drumului; în camera lui Pearl, patul dublu și comoda cu trei sertare; în cea a Miei, deocamdată doar o saltea și teancuri de haine în dulap. Un șir de perne pe podeaua camerei de zi, acoperite cu o față de masă înflorată. Dar linoleumul din bucătărie fusese spălat, aragazul și frigiderul erau curate, covorul era imaculat, iar salteaua din camera Miei era înfățată cu așternuturi în dungi, apretate. În ciuda lipsei de mobilier, apartamentul nu părea gol.

— Putem zugrăvi? întrebase Mia când se mutaseră.

Doamna Richardson ezitase înainte de a răspunde:

— Cu condiția să nu folosiți o culoare prea închisă.

La vremea aceea, asta însemnase pentru ea nu negru, nu bleumarin, nu roșu-sângeriu, deși a doua zi îi trecuse prin minte că poate Mia se referise la vreo frescă pe pereți — la urma urmei, era artistă —, așa că risca să se aleagă ori cu un Diego Rivera[16], ori cu vreun graffiti strălucit. Dar nu se vedea nicio frescă. Fiecare cameră fusese zugrăvită într-o altă culoare — în bucătărie, un galben luminos, în camera de zi, o nuanță aprinsă de caisă, în dormitoare, un roz-bej cald —, iar efectul general era acela că intrai într-o cutie însorită, chiar și într-o zi înnorată. Peste tot în apartament atârnau fotografii neînrămate, prinse pe pereți cu lipici, care îți săreau în ochi.

Erau studii de umbre pe un zid de cărămidă decolorat, fotografii cu țărmul lacului Shaker acoperit de pene, experimente ale Miei cu imprimarea fotografiilor pe diverse suprafețe: pergament, folie de aluminiu, ziare. O serie se întindea pe un perete întreg — fotografii ale unui șantier de construcții din apropiere, făcute săptămână de săptămână. În primele, nu era decât o colină maronie în fața unui câmp maroniu. Treptat apoi, cadru cu cadru, colina devenise verde, acoperită întâi de buruieni, apoi de iarbă deasă, ciulini, și în cele din urmă de un mic tufăriș crescut pe culmea ei. În spate, se ridicase încetul cu încetul o casă cafenie cu trei etaje, ca un animal uriaș ieșind din pământ. Camioane și excavatoare apăreau și dispăreau din scenă ca niște fantome luate prin surprindere. În ultima fotografie, un buldozer nivela terenul, aplatizându-l ca pe o bășică spartă.

— Dumnezeule! exclamase doamna Richardson. Toate sunt ale tale?

— Uneori, simt nevoia să le văd o vreme expuse pe perete, înainte să-mi dau seama dacă am reușit ceva sau nu. Înainte să știu care dintre ele îmi

plac, răspunsese Mia, privind fotografiile ca și când i-ar fi fost prieteni vechi și și-ar fi reamintit chipurile lor.

Doamna Richardson studiase îndeaproape fotografia unei fetițe morocănoase în costum de ciobăniță. Mia o făcuse la o paradă pe care o întâlniseră în drum spre Ohio.

— Ai un talent extraordinar la portretistică, remarcase ea. Uite cum ai surprins-o pe fetița asta! Aproape că poți să-i citești până în adâncul sufletului.

Mia nu răspunsese, dar încuviințase cu un gest despre care doamna Richardson hotărâse că era unul de modestie.

— Ar fi bine să te gândești să faci portrete la modul profesionist, îi sugerase doamna Richardson, adăugând după o scurtă pauză: Nu că n-ai fi deja un profesionist, desigur. Dar într-un studio, poate. Sau pentru nunți și logodne. Ai fi foarte căutată, o asigurase ea, fluturând mâna spre fotografiile de pe perete, de parcă acesta ar fi putut exprima mai clar ideea ei. De fapt, ai putea face portretele familiei noastre. Te-aș plăti, firește.

— Poate, replicase Mia. Dar problema cu portretele e că trebuie să-i înfățișezi pe oameni în felul în care vor ei să fie percepuți, iar eu prefer să-i înfățișez așa cum îi văd *eu*. Așa că, în final, probabil că am fi amândouă dezamăgite.

Zâmbise cu un aer placid, iar doamna Richardson căutase în zadar un răspuns.

— Este de vânzare vreuna dintre lucrările tale? întrebase până la urmă.

— Am o prietenă în New York, care e proprietara unei galerii, și mi-a vândut câteva piese.

Mia își trecuse un deget pe contururile arcuite ale unui pod ruginit, dintr-o fotografie.

— Păi, mi-ar plăcea să cumpăr și eu una. De fapt, insist. Dacă nu-i susținem pe marii artiști, cum să mai poată crea opere valoroase?

— E foarte generos din partea dumneavoastră, răspunsese Mia, privirea îndreptându-i-se fugar spre fereastră, iar doamna Richardson simțise o înțepătură de iritare auzind această reacție moderată la oferta ei filantropică.

— Vinzi suficient ca să vă întrețineți?

Mia interpretase corect faptul că întrebarea făcea aluzie la chirie și la posibilitatea ei de a o plăti.

— Întotdeauna ne descurcăm, într-un fel sau altul, replicase ea.

— Dar sunt convinsă că fotografiile nu se vând întotdeauna bine. Deși nu din vina ta, desigur. Și cam cu cât se vinde, în mod obișnuit, o fotografie?

— Întotdeauna ne descurcăm, repetase Mia. Îmi iau și alte slujbe, când e nevoie. Menaj, gătit, treburi din astea. Acum lucrez cu jumătate de normă la Lucky Palace, restaurantul acela chinezesc de pe Warrensville. Niciodată nu mi s-a întâmplat să nu-mi achit o datorie.

— Oh, sigur, nu voiam să sugerez așa ceva, protestase doamna Richardson, îndreptându-și apoi atenția spre cea mai mare fotografie, singura prinsă deasupra poliței șemineului.

Înfățișa o femeie dansând, cu spatele la obiectivul aparatului de fotografiat, care o prinsese în mișcare, blurată: cu brațele pretutindeni, întinse în sus, în laterale, pe șolduri — o încrengătură de membre care, constatase doamna Richardson ușor șocată, îi dădea aerul unui păianjen uriaș, învăluit într-un vălătuc de pânză. Imaginea era tulburătoare și stupefiantă, însă constatase că nu-și poate lua ochii de la ea.

— Niciodată nu mi-a trecut prin minte să transform o femeie într-un păianjen, mărturisise ea cu sinceritate.

La urma urmei, artiștii nu sunt ca toți ceilalți oameni, își spusese și se răsucise apoi spre Mia, plină de curiozitate; niciodată nu mai întâlnise pe cineva ca ea.

De când venise pe lume, doamna Richardson dusese o viață ordonată și riguros organizată. Se cântărea săptămânal și, cu toate că greutatea nu îi varia cu mai mult de un kilogram, un kilogram și jumătate — ceea ce o asigurase medicul ei, se încadra în limite normale —, avea grijă să-și mențină forma fizică. În fiecare dimineață, își măsura exact o jumătate de ceașcă de cereale Cheerios — porția indicată pe cutie —, folosind măsura din plastic înflorat, pe care o cumpărase de la magazinul Higbee la scurt timp după ce se căsătorise. În fiecare seară, la cină, își îngăduia un pahar de vin — roșu, fiindcă la știri spuseseră că este cel mai sănătos —, umplut până la semnul fin trasat pe cristal. De trei ori pe săptămână se ducea la un curs de aerobică, verificându-și tot timpul ceasul ca să se asigure că pulsul nu-i depășește valoarea de o sută douăzeci de bătăi pe minut. Fusese educată să respecte regulile, cu convingerea că funcționarea adecvată a universului depinde de conștiinciozitatea ei, și le urma cu scrupulozitate. Avusese un plan încă din copilărie și îl respectase minuțios: liceu, colegiu, iubit, căsătorie, serviciu, ipotecă și copii. O mașină cu airbaguri și centuri

de siguranță automate. O mașină de tuns iarba și o suflantă de zăpadă. Mașină de spălat și uscător de rufe de la același producător. Pe scurt, făcuse totul în mod corect și își clădise o viață bună, așa cum o dorise, așa cum își dorea toată lumea. Și acum, iat-o aici pe Mia, o persoană complet deosebită de ea, cu o viață complet diferită de a ei, care părea să-și stabilească singură propriile reguli, fără a-și cere scuze pentru asta. Iar acest lucru, la fel ca fotografia dansatoarei-păianjen, i se părea doamnei Richardson deopotrivă tulburător și ispititor într-un mod straniu. O parte din ea ar fi vrut s-o studieze pe Mia ca un antropolog, ca să înțeleagă de ce — și cum — făcea ceea ce făcea. O altă parte însă — de care era doar vag conștientă în momentul acela — se simțea nesigură, voia să țină ațintit asupra Miei un ochi vigilent, așa cum ai face cu o fiară periculoasă.

— Păstrezi totul atât de curat! exclamase ea într-un târziu, trecându-și un deget pe polița șemineului. Ar trebui să te angajez să vii și la noi acasă. Râsese, iar Mia râsese și ea politicos, deși vedea deja sămânța unei idei încolțind în mintea doamnei Richardson, care continuase: Nu-i așa că ar fi perfect? Ai putea veni doar pentru câteva ore pe zi, pentru un menaj ușor. Te-aș plăti pentru timpul tău, firește. Iar pe urmă, ai avea la dispoziție tot restul zilei ca să faci fotografii. Mia începuse să caute cuvintele potrivite, delicate, cu ajutorul cărora să alunge această idee, însă era prea târziu. Doamna Richardson o îmbrățișase deja viguros. Serios! De ce nu vii să lucrezi pentru noi? Aveam o femeie la curățenie și la pregătitul mesei, dar în primăvară a plecat înapoi acasă, în Atlanta, și cu siguranță mi-ar prinde bine un ajutor. Mi-ai face o favoare, sincer. De fapt, continuase doamna Richardson, întorcându-se și privind-o în ochi, insist! Sigur o să-ți rămână timp pentru artă.

Mia înțelesese că nu are rost să protesteze și că, mai mult decât atât, protestele ar agrava situația și ar da naștere la resentimente. Învățase că, atunci când oamenii erau hotărâți să facă un lucru pe care-l considerau a fi o faptă bună, era de obicei imposibil să-i convingi să se răzgândească. Și se gândise demoralizată la familia Richardson, la casa lor mare și superbă, la figura pe care o va face Pearl când mama ei va îndrăzni să pună piciorul pe solul acela sacrosanct. Apoi se închipuise pe sine instalată în siguranță pe tărâmul familiei Richardson, pe jumătate pierdută în fundal, veghind asupra fiicei sale. Și reimpunându-și prezența în viața acesteia.

— Vă mulțumesc. Este o ofertă foarte generoasă. Cum aș putea refuza?

Iar doamna Richardson se luminase la față.

7.

Detaliile fuseseră stabilite curând după aceea: pentru trei sute de dolari pe lună, Mia avea să dea cu aspiratorul, să șteargă praful și să facă ordine prin casa familiei Richardson de trei ori pe săptămână, și să pregătească cina în fiecare seară. Părea un aranjament excelent — doar câteva ore de muncă pe zi pentru echivalentul chiriei pe care o aveau de plătit —, dar Pearl se arătase nemulțumită.

— De ce ți-a cerut *ție*? întrebase ea cu un oftat greu, iar Mia strânsese din dinți și își repetase că, la urma urmei, fiica ei avea cincisprezece ani.

— Fiindcă încearcă să fie drăguță cu noi, replicase și, din fericire, Pearl schimbase subiectul.

Dar în sinea ei era furioasă, considerând că Mia invada ceea ce ea considera a fi spațiul ei: casa familiei Richardson. Mama ei avea să fie la doar câțiva metri de ea, în bucătărie, ascultând tot, urmărind tot. După-amiezile pe canapea, schimbul de glume din care ajunsese să simtă că făcea și ea parte, chiar și ritualul ridicol de a se uita la emisiunea lui Jerry Springer — totul avea să fie distrus. Cu numai câteva zile înainte reușise să-și adune curajul de a-i da în joacă o palmă peste mână lui Trip, când acesta glumise pe seama pantalonilor ei — *De ce au atâtea buzunare? Ce ascunzi în ele*? Mai întâi îi pipăise buzunarele de la nivelul genunchilor, apoi pe cele de pe șolduri, iar când ajunsese la cele de pe fund, ea îl lovise și, spre încântarea ei incredulă, Trip replicase: „Nu te înfuria, doar știi că te iubesc”, și îi cuprinsese umerii cu brațul. Dar cu mama ei acolo, n-ar mai îndrăzni așa ceva niciodată și, bănuia ea, nici Trip.

Și pentru domnul Richardson noul aranjament se dovedise stânjenitor. Una era, își spunea el, să angajezi o menajeră, și alta să plătești pe cineva deja cunoscut, mama uneia dintre prietenele copiilor. Dar era evident și pentru el că soția lui considera că făcuse un gest generos, așa că în loc să se certe cu ea, își pusese în gând să discute cu Mia în prima ei dimineață de lucru în casă.

— Îți suntem foarte recunoscători pentru ajutor, îi spusese în timp ce ea scotea de sub chiuvetă găleata cu produse de curățenie. Este un ajutor foarte, foarte mare.

Mia zâmbise și se înarmase cu o sticlă de Windex, fără să replice nimic, iar domnul Richardson căutase un alt subiect.

— Cum îți place în Shaker?

— E un loc liniștit, răspunsese Mia, stropind blatul și trecând cu buretele peste el pentru a aduna firimiturile de pâine în chiuvetă. Și dumneavoastră ați crescut în Shaker?

— Nu, doar Elena. Eu nici nu auzisem de Shaker Heights înainte de a o întâlni pe ea.

În prima lor săptămână la Denison, se îndrăgostise de tânăra aprigă care colinda campusul și strângea semnături pentru a pune capăt recrutărilor în armată. Până la absolvirea colegiului, se îndrăgostise deja și de Shaker Heights, și de felul în care i-l descrisese Elena: prima comunitate planificată, cea mai progresistă comunitate, locul perfect pentru tinerii idealiști. În orășelul din care provenea el, oamenii erau suspicioși în privința noilor idei; crescuse înconjurat de un fel de cinism resemnat, deși nu se îndoise că lumea putea fi mai bună de atât. De aceea fusese atât de dornic să plece, de aceea fusese fermecat chiar de la prima întâlnire. Colegiul Northwestern fusese prima lui alegere, dar fusese respins acolo și se mulțumise cu singura școală care îi permitea să iasă din statul lui de baștină, iar când o cunoscuse pe Elena, începuse să creadă că așa îi fusese scris. Ea era hotărâtă să se întoarcă în orașul natal după colegiu și, cu cât îi povestea mai mult despre locurile acelea, cu atât mai dornic devenea și el. I se părea firesc ca un asemenea loc să fi influențat covârșitor scrupulozitatea logodnicei lui, care năzuia mereu către perfecțiune, și o urmase bucuros în Shaker Heights după absolvire.

Acum, după aproape douăzeci de ani, cu viețile, carierele profesionale și familiile bine așezate pe făgaș, în timp ce-și alimenta BMW-ul cu benzină premium, când își curăța crosele de golf sau semna acordul pentru tabăra de schi a copiilor lui, anii aceia ai colegiului îi păreau îndepărtați și încețoșați, precum fotografiile vechi. Și Elena devenise mai moderată; sigur că încă mai făcea donații organizațiilor caritabile și vota cu democrații, dar atâția ani de trai confortabil în suburbii îi schimbaseră pe amândoi. Niciunul din ei nu avusese vreodată convingeri radicale — nici chiar în vremea protestelor, a marșurilor, a revoltelor —, însă acum aveau două case, patru mașini și o mică ambarcațiune andocată în portul de agrement din centru. Angajau pe cineva să le curețe zăpada iarna și să le tundă iarba vara. Și sigur că menajeră aveau de ani buni, de fapt un șir lung de menajere, iar

acum, iat-o aici pe cea mai nouă dintre ele, femeia aceasta tânără din bucătăria lor, așteptând ca el să plece pentru a începe curățenia.

Își adunase gândurile, zâmbise stingher și își luase servieta. În ușa garajului, se oprise o clipă.

— Dacă, la un moment dat, nu vei mai dori să lucrezi aici, te rog să-mi spui. Nu vor exista resentimente, îți promit.

În scurt timp, Mia își crease deja un program: venea dimineața la opt și jumătate, imediat după ce toată lumea plecase la serviciu sau la școală, și până la zece termina treaba. Apoi se întorcea acasă la aparatul foto, pentru a reveni la cinci după-amiază ca să gătească.

— Nu e nevoie să faci două drumuri, îi sugerase doamna Richardson, dar Mia insistase că partea de mijloc a zilei era cea mai potrivită pentru a face fotografii. De fapt, adevărul era că voia să-i studieze pe membrii familiei Richardson și când erau acasă, și când nu erau. În fiecare zi, i se părea ei, Pearl mai asimila ceva nou de la ei: o expresie („îmi venea să mor, *efectiv*"), un gest (o fluturare a părului, datul ochilor peste cap). Era la vârsta adolescenței, își repeta Mia iar și iar; testa noi identități, ca orice adolescent, dar în sinea ei Mia privea cu îngrijorare toate acele schimbări pe care le vedea. Acum, în fiecare după-amiază, avea să fie aici pentru a sta cu ochii pe ea, pentru a-i studia pe acești Richardsoni care o fascinau pe fiica ei într-atât. Iar în fiecare dimineață avea libertatea de a cerceta pe cont propriu.

Astfel, în timp ce făcea curățenie, Mia începuse să observe totul cu grijă. Știa când Trip picase un test la matematică după hârtiile rupte din coșul de gunoi, și când Moody compunea melodii după ghemotoacele de hârtie aruncate la gunoi. Știa că nimeni din familie nu mânca marginea aluatului de pizza și nici bananele cu pete maronii, că Lexie avea o slăbiciune pentru revistele cu cancanuri și romanele lui Charles Dickens (asta, după volumele din raftul cu cărți), ori că domnului Richardson îi plăcea să mănânce câte o pungă întreagă de gogoși umplute cu cremă de caramel în timp ce lucra în biroul lui, seara. Când termina, o oră și jumătate mai târziu, lăsând casa curată și în ordine, știa deja destul de bine ce făcuse fiecare membru al familiei.

Așa se face că, la o săptămână după preluarea noilor ei îndatoriri, Mia se afla deja în bucătărie când, la nouă și jumătate dimineața, Izzy coborî din dormitorul ei.

Cu o zi înainte, fata nu doar că își surprinsese, ba chiar își uluise familia fiind eliminată temporar de la școală. După spusele noului director adjunct, în toiul repetițiilor cu orchestra, frânsese pe genunchi arcușul profesoarei și-i aruncase bucățile în obraz. În ciuda întrebărilor repetate și a mustrărilor severe primite și la școală, și acasă, refuzase categoric să spună care fusese motivul izbucnirii. Așa cum se exprimase Lexie, fusese doar Izzy vintage: o lua razna fără motiv, făcea lucruri nebunești și nu învăța nimic din ele. După o întâlnire ținută în grabă între mama ei, director și profesoara de muzică agresată, fata primise o eliminare de trei zile. Mia curăța cuptorul când Izzy năvălise în bucătărie, tropăind desculță la fel de tare cum tropăia în ghetele Doc Martens, și se oprise brusc.

— Oh! exclamase. Tu ești. Servitoarea angajată. Adică menajera-slash-chiriașă.

Mia aflase o versiune, la a treia mână, a evenimentelor cu o zi în urmă, de la Pearl.

— Eu sunt Mia, replicase ea. Bănuiesc că tu ești Izzy.

Fata se așezase pe un taburet înalt de bar.

— Cea nebună.

Mia continuase să șteargă blatul cu grijă.

— Mie nu mi-a spus nimeni așa ceva.

Clătise apoi buretele și-l pusese la uscat în suportul lui.

Izzy rămăsese tăcută, iar ea începuse să frece chiuveta și, când terminase, aprinsese aragazul. Luase apoi o felie de pâine din cutie, o unsese cu unt, presărase deasupra zahăr din belșug și o pusese la cuptor până când zahărul se topise și se caramelizase. Așezase o altă felie de pâine deasupra, tăiase sandvișul în două și i-l pusese în față lui Izzy — o sugestie, nu un ordin. Uneori, pregătea o asemenea gustare pentru Pearl, când avea ceea ce ea numea „o zi neagră”. Izzy, care urmărise preparativele tăcută, dar cu interes, nu spusese nimic, dar trăsese farfuria spre ea. Din experiența ei, ori de câte ori cineva încerca să facă ceva pentru ea, motivul era ori mila, ori lipsa de încredere, dar acest gest simplu i se păruse a fi exact ceea ce era de fapt: un mic act de bunătate, necondiționat. Când înghițise și ultimul dumicat din sandviș, își linsese untul de pe degete și ridicase privirea din farfurie.

— Deci, vrei să afli ce s-a întâmplat? întrebase, și astfel ieșise la iveală toată povestea.

Profesoara de muzică, doamna Peters, era detestată de toată lumea. Era o femeie înaltă și groaznic de slabă, cu părul vopsit într-o nuanță nefirească de blond-pai și tuns în stilul lui Dorothy Hamill[17]. După spusele lui Izzy, era *inutilă ca dirijor*, și toți cei din orchestră știau că trebuie s-o urmărească pe Kerri Schulman, vioara-întâi, pentru a ține tempoul. Potrivit unui zvon persistent — metamorfozat în fapt după câțiva ani —, doamna Peters avea probleme cu băutura. Izzy nu-i dăduse crezare pe de-a-ntregul, până într-o dimineață, când profesoara împrumutase vioara ei ca să ilustreze o modalitate de mânuire a arcușului; când i-o înapoiase, cu suportul de bărbie umed de transpirație, simțise mirosul inconfundabil de whisky. Atunci când își aducea termosul mare plin cu cafea, vorbea lumea, era semn că trăsese o băută cu o noapte în urmă. În plus, deseori vorbea cu un sarcasm mușcător, mai ales când se adresa viorilor din rândul al doilea, și *mai cu seamă* celor care — așa cum se exprimase sec un violoncelist — aveau o „pigmentare binecuvântată" a tenului. Istorisirile despre ea ajunseseră până la Izzy chiar și în anii de gimnaziu.

Cântând la vioară încă de la vârsta de patru ani și fiind numită vioara a doua chiar dacă era în anul întâi, Izzy n-ar fi trebuit să se teamă de nimic. „N-o să ai probleme", îi spusese violoncelistul, privindu-i părul auriu cârlionțat — puful de păpădie, cum îl numea Lexie. Dacă și-ar fi ținut capul plecat, doamna Peters ar fi ignorat-o, fără îndoială. Dar Izzy nu era genul care să țină capul plecat.

În dimineața zilei în care fusese eliminată, Izzy se afla pe locul ei, exersând un acord dificil pe coarda mi pentru piesa de Saint-Saëns, la care lucra în orele de studiu particular. În jurul ei, zumzetul violelor și al violoncelelor acordate se stinsese când doamna Peters intrase ca o vijelie în sală, cu termosul în mână. Fusese evident încă din primele clipe că era într-o dispoziție cumplită. Se răstise la Shanita Grimes să scoată guma de mestecat din gură și strigase la Jessie Leibovitz, care tocmai își rupsese coarda la și căuta în geantă una nouă. „Mahmură", mimase Kerri Schulman din buze spre Izzy, care încuviințase cu un aer grav. Avea habar, doar în linii mari, ce înseamnă acest lucru — de câteva ori când Trip se întorsese de la petreceri, dimineața i se păruse că e mai greoi și mai năuc decât era el de obicei —, dar știa că presupune dureri de cap și iritabilitate. Pe locul ei, așteptase ciocănindu-și ghetele cu vârful arcușului.

Pe podium, doamna Peters luase o înghițitură zdravănă de cafea.

— Offenbach! mârâise ea, ridicând mâna dreaptă.

În sală, elevii începuseră să-și răsfoiască partiturile.

După douăsprezece măsuri din *Orfeu*, doamna Peters își fluturase brațele în aer.

— Cineva falsează, declarase, îndreptându-și arcușul spre Deja Johnson, în spatele rândului de vioara a doua. Deja, reia de la măsura a șasea!

Fata, despre care toată lumea știa că era extrem de timidă, ridicase ochii cu o privire ca de iepure speriat, începuse să cânte, și cu toții auziseră ușoara vibrație cauzată de mâinile care îi tremurau. Doamna Peters clătinase din cap și izbise cu arcușul în podium.

— Mânuire greșită a arcușului. Jos, sus, sus, jos, sus. Din nou!

Deja reluase piesa. Valuri de resentimente se simțeau în sală, însă nimeni nu spusese nimic.

Doamna Peters mai luase o înghițitură lungă de cafea.

— Ridică-te, Deja! Hai, frumos și tare acum, pentru ca toată lumea să audă cum *nu* trebuie să cânte.

Dejei începuseră să-i tremure colțurile gurii, ca și când ar fi fost gata să izbucnească în plâns, dar își apropiase arcușul de vioară și o luase de la capăt. Profesoara clătinase iar din cap, iar glasul ei strident acoperise acordurile viorii.

— Deja! Jos, sus, sus, jos, sus. Nu pricepi? Ce, vrei să-ți vorbesc în limba coloraților?

Acela fusese momentul când Izzy sărise de pe scaunul ei și înșfăcase arcușul din mâna doamnei Peters.

N-ar fi putut spune, nici măcar atunci când îi povestise Miei întâmplarea, de ce reacționase atât de violent. În parte, poate fiindcă Deja Johnson avea întotdeauna expresia aceea temătoare a cuiva care se așteaptă la ce-i mai rău. Toți știau că mama ei era asistentă medicală, că lucra împreună cu mama Serenei Wong la Clinica Cleveland și că tatăl ei administra un depozit în West Side. Dar nu erau mulți elevi de culoare în orchestră, și când părinții ei veneau să asiste la concerte, se așezau în ultimul rând, singuri; niciodată nu vorbeau cu ceilalți părinți despre schi, despre renovări ori despre planurile pentru vacanța de primăvară. De când se născuse Deja, locuiau într-o căsuță confortabilă la periferia sudică a cartierului, iar lumea glumea spunând că fata crescuse, de la grădiniță până la liceu, fără a rosti mai mult de zece cuvinte pe an.

Dar, spre deosebire de mulți dintre ceilalți violoniști care erau invidioși pe Izzy, fiindcă devenise vioara a doua încă din anul întâi, Deja nu făcuse niciodată comentarii acide la adresa ei și nici nu-i spusese vreodată „boboacă”. În prima săptămână de școală, când ieșeau din sala de muzică, Deja se întinsese și închisese fermoarul la unul dintre buzunarele genții lui Izzy, ca să nu i se mai vadă hainele de sport. Câteva săptămâni mai târziu, Izzy își scotocea prin geantă căutând cu disperare un absorbant, când Deja se aplecase discret peste culoarul dintre bănci și întinsese mâna strânsă pumn, iar ea știuse ce e chiar înainte de a simți ambalajul din plastic din palma ei.

Iar acum, văzând-o pe doamna Peters luându-se de Deja în fața tuturor, i se păruse că se uită la cineva târând un pisoi în mijlocul străzii și lovindu-l cu o cărămidă, și ceva în ea se rupsese. Înainte de a-și da seama ce face, frânsese pe genunchi arcușul profesoarei și-i azvârlise bucățile în față. Doamna Peters icnise când jumătățile de arcuș, ținute încă laolaltă de firele de păr, o loviseră peste obraz și scosese un țipăt ascuțit când cana cu cafea aburindă i se răsturnase pe piept. Sala izbucnise în râsete, strigăte și huiduieli, iar doamna Peters, cu cafeaua șiroindu-i pe gât, o prinsese pe Izzy de cot și o târâse afară. În biroul directorului, așteptând să sosească mama ei, Izzy se întrebase dacă Deja fusese încântată sau stânjenită, și își dorise să-i fi putut vedea fața.

Deși era sigură că Mia ar fi înțeles totul, Izzy nu știuse cum anume să transpună în cuvinte ceea ce simțise, așa că adăugase doar:

— Doamna Peters este o javră. Nu avea dreptul să-i spună Dejei așa ceva.

— Ei bine, și? replicase Mia. Ce-ai de gând să faci în privința asta?

Era o întrebare pe care Izzy n-o mai primise niciodată. Până acum, viața ei fusese marcată doar de o furie mută, zadarnică. În prima săptămână de școală, după ce citise din T.S. Eliot, umpluse avizierele cu citate: MI-AM MĂSURAT VIAȚA ÎN LINGURIȚE DE CAFEA și ÎNDRĂZNESC OARE SĂ MĂNÂNC O PIERSICĂ? sau AM CURA] SĂ TULBUR UNIVERSUL? Poezia o trimisese cu gândul la mama ei, care-și cântărea cu precizie laptele pentru cafea, turuia despre pesticide dacă Izzy mușca dintr-un măr fără să-l spele, instituind cu rigiditate restricții la fiece mișcare a ei, dar o dusese cu gândul și la frații ei mai mari, la Lexie și la Trip și la toți cei ca ei — adică toată lumea, considera ea. Toți, atât de preocupați să

poarte hainele potrivite, să spună cuvintele potrivite, să fie prieteni cu persoanele potrivite. Și-i imagina pe ceilalți elevi șușotind pe holuri — *Citatele alea? Cine le-o fi pus acolo? Și ce înseamnă*? —, remarcându-le, gândindu-se la ele, trezindu-se, pentru numele lui Dumnezeu! Dar în graba dinaintea primei ore, toți trecuseră pe lângă ele, în sus și-n jos pe scări, prea ocupați cu notele și cu lucrările ca să arunce câte o privire spre aviziere, iar în pauză constatase că un paznic căpos rupsese citatele, nedumerit probabil de mesajele lor, lăsând doar fluturașii publicitari pentru Tinerii Eradichează Foametea, Model UN și Clubul Francez. În a doua săptămână de școală, când doamna Bellamy le ceruse să memoreze o poezie și s-o recite apoi în fața clasei, Izzy alesese *Acesta fie versul*[18], un poem care — considera ea la cei paisprezece ani și jumătate ai ei — era o ilustrare destul de fidelă a vieții. Nici nu trecuse de versul „Te fac la cap, mămica și tăticul”, când doamna Bellamy o întrerupsese brusc, îi ceruse să stea jos și-i dăduse nota zero.

Deci, ce avea de gând să facă? Simpla idee că *putea* să facă ceva o înmărmurise.

În clipa aceea, mașina lui Lexie oprise pe aleea din fața casei, și Lexie intrase în bucătărie, cu geanta de școală atârnată pe un umăr, mirosind a fum de țigară și a CK One de la Calvin Klein.

— Slavă Domnului, aici e! exclamase ea, luându-și portofelul de pe marginea blatului. Doamna Richardson obișnuia să spună că, dacă nu l-ar fi avut prins de gât, Lexie și-ar fi uitat și capul pe undeva. Te distrezi în ziua ta liberă? o întrebase pe Izzy, iar Mia văzuse cum o lumină dispare de pe chipul mezinei.

— Mulțumesc pentru sandviș, îi spusese Miei, coborâse de pe taburet și urcase la etaj.

— Doamne! pufnise Lexie, dându-și ochii peste cap. Niciodată n-o s-o înțeleg pe fata asta.

Și se uitase spre Mia, așteptând un gest de înțelegere, însă acesta nu venise.

— Să conduci cu grijă, atât îi spusese Mia, iar Lexie ieșise în grabă, cu portofelul în mână, și o clipă mai târziu Explorerul demarase.

Izzy avea un suflet de rebel, dar experiența unui copil de paisprezece ani dintr-o suburbie din Vestul Mijlociu american. Altfel spus, era în căutare de

idei de răzbunare — ouă aruncate în ferestre, pungi cu excremente de câine incendiate — și le alegea pe cele mai bune din repertoriul ei limitat.

Trei zile mai târziu, după-amiază, Pearl și Moody erau în camera de zi, uitându-se la Ricki Lake, când o văzuseră pe Izzy traversând imperturbabilă holul, cu câte un bax de hârtie igienică sub fiecare braț. Schimbaseră între ei o singură privire scurtă și apoi, fără un cuvânt, o luaseră la fugă după ea.

— Ești o scrântită iremediabilă! exclamase Moody după ce o interceptaseră în holul de la intrare și o încolțiseră în bucătărie.

În decursul anilor, el o salvase de mai multe ori de propria ei stupiditate — așa cum o considera el —, însă chestia asta era, după părerea lui, un nou record în domeniu.

— Ce-ai de gând, să-i înfășori casa în hârtie igienică?

— E un chin de curățat, replicase Izzy. O să-i scoată peri albi. Și merită să-i aibă.

— Da, și o să știe că tu ai fost. Fata pe care tocmai a eliminat-o! replicase Moody, împingând sulurile de hârtie sub masă. Asta, dacă nu cumva o să te prindă în fapt. Ceea ce probabil că s-ar întâmpla.

Izzy se încruntase.

— Și ai tu o idee mai bună?

— Nu poți s-o iei pur și simplu la ochi pe doamna Peters, intervenise Mia.

Cei trei adolescenți ridicaseră privirile, surprinși. Pentru o clipă, uitaseră că era și ea acolo, tocând un ardei pentru cină și vorbind așa cum nu mai auziseră vreun părinte niciodată. Oare ce era în mintea ei, de se amestecase așa, și mai ales în discuția **asta**?! În mintea Miei reveniseră de fapt anii propriei adolescențe, amintiri pe care le stocase cu multă vreme în urmă într-un ungher și pe care le scosese acum și le scuturase de praf.

— Un amic al meu a pus o dată lipici în broasca ușii profesoarei de istorie. Întârziase, iar ea l-a obligat să rămână după ore, astfel că n-a mai putut să joace într-un meci de fotbal important. A doua zi, i-a stors în broasca ușii un tub întreg de Super Glue. Profesoara a trebuit să spargă ușa după aceea, explicase Mia, și un surâs vag îi apăruse pe buze. Dar nu a făcut asta decât la ușa ei, așa că toți și-au dat imediat seama că el a fost. Și a fost pedepsit o lună.

— Mamă! exclamase Pearl, roșie la față. Mulțumim. Am priceput.

În grabă, îi scosese pe Izzy și pe Moody din bucătărie, departe de urechile Miei. Acum vor crede că mama ei era total țicnită, își spusese ea, neputându-se uita în ochii lor. Dacă le-ar fi privit chipurile, ar fi citit pe ele nu ridiculizare, ci admirație. Din felul în care străluciseră ochii Miei, Moody și Izzy își dăduseră seama că mama lui Pearl era mai isteață — și mult mai interesantă — decât își închipuiseră ei. Mai târziu, aveau să priceapă că acesta fusese primul lor indiciu cu privire la o altă fațetă a ei.

Toată seara, Izzy întorsese pe toate fețele povestea Miei și întrebarea ei — *Ce-ai de gând să faci în privința asta*? În cuvintele acelea, ea distinsese permisiunea de a face ceea ce i se spusese mereu să nu facă: să ia problema în propriile mâini și să tulbure apele. Deja furia ei crescuse, ațintită nu numai asupra doamnei Peters, ci și a directorului care o angajase, a adjunctului care hotărâse eliminarea ei, asupra tuturor profesorilor — toți adulții — care-și exercitaseră vreodată asupra vreunui elev puterea în mod arbitrar și nemeritat.

— O să-și iasă din minți, spusese ea. O să-și iasă toți din minți.

— O să dai de necaz, protestase Moody, dar Izzy clătinase din cap.

— Sunt hotărâtă s-o fac. Și o să dau de necaz numai dacă tu n-o să mă ajuți.

O scobitoare introdusă într-o broască standard de ușă și ruptă înăuntru este o chestie excelentă. Nu strică broasca, dar cheia nu mai poate intra în ea, așa că ușa nu mai poate fi deschisă. Nu e ușor de extras de acolo, dacă nu ai o pensetă cu vârful subțire — instrument pe care nu-l ai de obicei la îndemână și a cărui procurare necesită un timp. Cu cât mai nerăbdător este proprietarul și cu cât împinge și rotește mai mult cheia, cu atât mai tare se va bloca scobitoarea în mecanismul broaștei și cu atât mai greu va fi de scos, chiar și cu uneltele potrivite. Un adolescent relativ priceput și care se mișcă repede ar putea introduce scobitoarea în broască, rupând-o și îndepărtându-se de locul faptei în numai trei secunde. Trei adolescenți lucrând împreună ar putea imobiliza un liceu întreg, cu o sută douăzeci și șase de uși, în mai puțin de zece minute — suficient de repede pentru a nu fi observați și a reveni la locurile lor obișnuite de pe culoar, ca să vadă ce se întâmplă.

Când primii profesori constataseră că ușile sălilor erau blocate, se făcuse deja 7.27. La 7.40, când mai toți profesorii ajunseseră la clasele lor și

găsiseră aceeași situație, domnul Wrigley, administratorul, era la etaj, în aripa laboratoarelor, încercând să extragă prima așchie de scobitoare din încuietoarea laboratorului de chimie, folosindu-se de vârful briceagului său. Cinci minute mai târziu, când domnul Wrigley revenise la biroul său în căutarea trusei de unelte și a pensetei din ea, găsise o sumedenie de profesori strânși în fața ușii, discutând despre încuietorile blocate. În agitația aceea, cineva lovise greutatea care ținea ușa deschisă, lăsând-o să se închidă cu un bufnet, iar administratorul găsise scobitoarea pe care chiar Izzy o înfipsese cu grijă în yală mai devreme, când omul ieșise să-și ia o ceașcă de cafea.

În tot acest timp, elevii continuaseră să sosească în școală, mai întâi cei grăbiți, care ajunseseră la 7.15 ca să găsească un loc de parcare pe terenul oval ce înconjura liceul, apoi cei aduși de părinții lor sau care veneau pe jos. La 7.52, când își făcuseră apariția și întârziații, iar clopoțelul suna pentru începerea primei ore, holurile erau deja înțesate de elevi veseli, secretare nedumerite și profesori furioși.

Aveau să mai treacă încă douăzeci de minute înainte ca domnul Wrigley să se întoarcă de la camioneta lui, după ce scotocise prin trusa de unelte din portbagaj și găsise într-un târziu, răsuflând ușurat, o altă pensetă. Abia zece minute mai târziu, izbutise să extragă prima scobitoare din ușa primei săli de clasă, astfel ca profesoara de chimie să poată intra în sfârșit la oră. Anunțurile de dimineață fuseseră amânate, înlocuite de instrucțiuni seci transmise la sistemul de amplificare — anume ca toți elevii să se adune în fața claselor în care aveau prima oră de curs —, dar pe care nimeni nu le auzise. Atmosfera pe culoare amintea de aceea a unei petreceri-surpriză, fără gazdă vizibilă, dar cu toată lumea pe post de invitați surprinși și încântați. Cineva scosese dintr-un dulap personal un aparat de radio cu tot cu baterii. Andre Williams, atacant în echipa de fotbal, îi întinsese antena, și-l pusese pe umăr și comutase pe postul WMMS — „Radio Bâzâiala” —, astfel că o neprevăzută petrecere dansantă se iscase, pe melodia celor de la Mighty Mighty Bosstones, înainte ca doamna Allerton, profesoara de istorie americană, să ajungă la el și să-i ceară să-l închidă. Domnul Wrigley își continua eforturile pe culoar, ușă după ușă, extrăgând așchii de scobitoare din yale și strângându-le în palma sa bătătorită.

În aripa consacrată orelor de artă, doamna Peters, cu un termos de cafea supradimensionat și o durere de cap chinuitoare, începuse să se agite. Sala

de repetiții era departe de aripa laboratoarelor, unde domnul Wrigley progresa lent în truda lui. În acest ritm, sala ei avea să rămână printre cele din urmă, dacă nu chiar ultima. Îl rugase deja de câteva ori pe administrator să se grăbească sau să lase o clipă celelalte uși și s-o deschidă pe a ei, iar a treia oară omul se răsucise spre ea, agitând în aer penseta în care era prinsă o așchie.

— Mă grăbesc cât pot, doamnă Peters. Mă grăbesc cât pot. Fiecare trebuie să-și aștepte rândul. Și se întorsese la yala pe care o meșterea și în care domnul Desanti, profesorul de matematică de la clasa a noua, încercase să forțeze cheia, astfel că rupsese și mai mult scobitoarea și o împinsese mai bine în interiorul butucului. Fiecare vrea să fie primul, bombănise apoi domnul Wrigley, suficient de tare ca doamna Peters să audă. Fiecare se crede important. Ca să vezi! Dar omul cu penseta zice că fiecare trebuie să-și aștepte rândul.

Și începuse iar să meșterească cu penseta în broască, iar doamna Peters se îndepărtase.

Asta se întâmplase cu o oră și jumătate în urmă, și doamna Peters bănuia, pe bună dreptate, că administratorul avea s-o lase la urmă de tot, ca s-o pedepsească. Bine, își spusese ea. Dar de ce nu putea să deschidă măcar cancelaria profesorilor? Încercase deja de trei ori, și ușa era tot blocată. Cu fiecare minut care trecea, devenea tot mai conștientă de termosul de cafea — aproape un ibric întreg —, pe care-l golise în timp ce aștepta. Toaleta fetelor avea uși batante, care nu se puteau încuia. Dar sigur că nu va fi nevoită să se ducă acolo, cu elevele, își spunea ea; sigur că administratorul va debloca în curând cancelaria profesorilor, iar ea va putea folosi toaleta unisex de acolo, cea rezervată cadrelor didactice. Cu fiecare minut care trecea, iritarea pe care o resimțea față de domnul Wrigley creștea, extinzându-se asupra directorului și asupra lumii întregi. Oare nimeni nu putea gândi în perspectivă? Nimeni nu știa să prioritizeze? Nimeni nu ținea seama de necesitățile fundamentale ale omului? Renunțase apoi la locul ei din fața sălii de repetiții și găsise un nou punct de observație în dreptul cancelariei profesorilor, cu geanta lipită de abdomen, ca un scut. Cele cinci cești de cafea își croiau drum încet prin măruntaiele ei. Câteva clipe contemplase ideea de a se urca în mașină și de a pleca. Ar fi putut ajunge acasă în douăzeci și cinci de minute. Dar cu cât întârzia mai mult, cu atât mai lungi i se păreau cele douăzeci și cinci de minute și cu atât mai

convinsă devenea că statul jos, indiferent de context, risca să atragă după sine un dezastru.

— Dr. Schwab! strigase ea când îl văzuse pe director trecând pe culoar. Îi puteți cere domnului Wrigley să deschidă cancelaria profesorilor, vă rog?

Dr. Schwab avusese o dimineață grea. Era ora 9.40, și jumătate din clase erau tot blocate; deși le ceruse profesorilor să-și aducă elevii în acestea și să-i țină acolo până ce aveau să fie deblocate toate ușile, opt sute de tineri încă mai umblau creanga pe culoare. Unii dintre ei ședeau pe treptele scării; alții formaseră cercuri pe peluză, râzând și dând cu piciorul în mingi improvizate, ba chiar unii dintre ei fumând acolo, pe terenul școlii. Directorul își frecționase tâmpla și apoi, cum gulerul începea să-l strângă, își strecurase un deget sub el, lărgindu-și nodul de la cravată.

— Helen, replicase el cu toată răbdarea de care era capabil, domnul Wrigley lucrează cât de repede poate. Iar toaleta fetelor e chiar în capătul culoarului. Sunt sigur că o poți folosi o dată, la nevoie.

Și se îndepărtase, făcându-și calcule rapide în minte. Dacă toți elevii ar fi deja la clasele lor până la 10.30 — idee care părea optimistă —, puteau urma un orar scurtat, cu ore de curs de câte treizeci și patru de minute în loc de cincizeci…

Doamna Peters așteptase încă cincisprezece minte, moment în care ajunsese la limită. Strânsese mai tare în mâini mânerele genții, de parcă gestul ar fi putut s-o ajute într-un fel sau altul, și pornise pe culoar, spre toaleta fetelor. Era toaleta principală, situată exact la intersecția holului central cu scara principală, și era aglomerată chiar și în zilele obișnuite. Astăzi însă era plină-ochi. Câțiva băieți stăteau în cerc în fața ei, izbindu-și de frunte merele din pachetul de acasă, îndemnându-se reciproc cu sunete guturale. Un grup de fete se strânsese lângă țâșnitoare, jumătate din ele prefăcându-se că nu-i observaseră pe băieți, iar cealaltă jumătate flirtând cu ei fără să se ferească. Pe peretele de deasupra lor, un rechin desenat îi privea cu botul căscat. Doamna Peters simțise o împunsătură de iritare cauzată de tinerețea lor, de frivolitatea și dezinvoltura lor. Într-o zi obișnuită, le-ar fi spus să nu mai stea acolo sau i-ar fi cerut fiecăruia dintre ei permisul de ședere pe culoar, însă azi nu-i mai păsa de așa ceva.

Își croise drum cu coatele prin mulțimea de elevi.

— Scuzați-mă! Scuzați-mă! Băiete! Fetițo! Un cadru didactic trebuie să treacă.

Incinta toaletei era ticsită de fete. Fete care bârfeau, fete care-și aranjau părul, fete care își storceau coșuri. Doamna Peters își deschisese chinuit drum printre ele cu o insistență tot mai acută.

— Scuzați-mă! Fetetor! Scuzați-mă, fetelor!

Toate elevele ridicaseră privirile, uimite de încălcarea teritoriului lor.

— Bună ziua, doamnă Peters! o salutase Lexie. Nu știam că și profesorii folosesc această baie.

— Cancelaria cadrelor didactice este încă încuiată, răspunsese ea pe un ton sobru care spera să fie aspru.

În jurul ei, fetele rămăseseră tăcute. În circumstanțe normale, ar fi apreciat acest semn de respect, dar acum ar fi preferat să fie ignorată. Se întorsese și se îndreptase spre cea mai îndepărtată cabină, cea de lângă fereastră, dar când ajunsese lângă ea, constatase că nu are ușă.

— Ce s-a întâmplat cu ușa? întrebase ea, prostește.

— E spartă de mult, replicase Lexie. Încă din prima săptămână de școală. Ar trebui s-o repare. Vii aici și găsești doar trei cabine pe care le poți folosi, și așa întârzii la oră.

Doamna Peters nu mai zăbovise să asculte restul discursului lui Lexie. Trăsese de ușa primei cabine libere și o trântise în urma ei. Cu mâini tremurânde, trăsese ivărul și își ridicase fusta. Dar la vederea vasului alb de W.C. — la care jinduise aproape două ore și jumătate —, corpul ei nu mai rezistase. Cu un șuvoi dezlănțuit, vezica ei cedase, iar ea simțise lichidul cald șiroindu-i în jos pe picioare, o baltă crescând și croindu-și drum pe gresie, pe sub ușa cabinei.

De dincolo de peretele subțire, doamna Peters auzise pe cineva exclamând „Oh, Dumnezeule!”, după care se lăsase o liniște mormântală. Rămăsese complet nemișcată, crezând, nejustificat, că fetele de afară vor uita pur și simplu de prezența ei. Tăcerea părea să se întindă ca un elastic. Pata udă de pe fustă și dresul leoarcă înghețaseră pe ea. Și apoi începuseră chicotele, chicote din acelea care devin cu atât mai sonore cu cât te străduiești să le înăbuși. Se auziseră fermoarele trase în grabă ale genților. Pași grăbiți pe culoar. Ușile batante deschise, apoi închise, și câteva clipe mai târziu explozii de hohote de râse pe culoar. Rămăsese în cabină mult timp, până ce auzise la sistemul de amplificare glasul directorului spunând că toate ușile fuseseră deblocate și toți elevii trebuiau să se prezinte la clase, în caz contrar riscând să fie pedepsiți. Când ieșise în sfârșit, toaleta

era pustie. Plecase mascându-și pata de pe fustă cu agenda, refuzând să se uite la balta rămasă pe pardoseală, care se întinsese dincolo de chiuvete, spre gura de scurgere din colț.

Dacă la a doua oră de repetiții remarcase cineva că doamna Peters purta alte haine decât de dimineață, nimeni nu rostise vreun cuvânt. Repetaseră cu chipuri imobile Offenbach, *Bărbierul din Sevilla* și Simfonia nr. 25 de Mozart. Dar vestea se răspândise deja. Câteva zile mai târziu, când se oprise la un moment dat în fața sălii de muzică, auzise pe cineva numind-o „doamna Pișorcea" și aveau să treacă ani — mulți după pensionarea ei — până ce porecla și povestea, transmisă din generație în generație, să fie date uitării.

Incidentul cu scobitoarea avusese și el efecte pe termen lung asupra școlii. Pe culoare nu existau camere video și nimeni nu păruse să-i fi observat pe vandali. Se discutase o vreme despre introducerea unor măsuri mai bune de securitate — câțiva profesori pomeniseră de liceul Euclid, din apropiere, care devenise celebru, cu puțin timp în urmă, fiindcă instalase detectoare de metale la fiecare intrare —, dar sentimentul general era acela că, spre deosebire de Euclid, Shaker Heights nu avea *nevoie* de astfel de măsuri, așa că administrația hotărâse să minimizeze incidentul, considerându-l o farsă neînsemnată. Pentru elevii de la Shaker însă, Ziua Scobitorilor avea să devină legendară, și în anii următori, în săptămâna Farselor, scobitorile aveau să fie interzise în incinta școlii, sub pedeapsa consemnării.

A doua zi după Ziua Scobitorilor, Izzy surprinsese la un moment dat privirea Dejei Johnson și îi zâmbise, iar fata îi răspunsese la fel, deși habar nu avea că întregul eveniment fusese pus la cale pentru ea, și cu atât mai puțin nu știa că Izzy Richardson era titulara ideii. Nu se împrieteniseră și nu aveau să devină propriu-zis prietene, însă Izzy simțea că se creasе o legătură între ele, și în fiecare zi la repetițiile cu orchestra avea grijă să-i zâmbească Dejei, constatând cu mulțumire că doamna Peters nu se mai lua de ea.

Ziua Scobitorilor avusese însă cel mai puternic efect asupra lui Izzy, care continua să se gândească la zâmbetul Miei în ziua aceea în bucătărie, la abilitatea ei sugerată de a savura o șotie sau încălcarea regulilor. Mama ei s-ar fi arătat oripilată de așa ceva. Izzy recunoscuse un spirit înrudit, o pornire subversivă asemănătoare cu cea pe care o simțea adesea fremătând

în ea însăși. Și în loc să stea mai departe închisă în camera ei toată după-amiaza, începuse să coboare de îndată ce sosea Mia și să zăbovească în bucătărie în timp ce ea gătea — spre amuzamentul fraților ei, pe care Izzy îi ignora, fiind prea fascinată de Mia pentru a se sinchisi de ei. Apoi, câteva zile mai târziu, când auzise o bătaie în ușa casei din Winslow Road și deschisese, Mia dăduse cu ochii de Izzy.

— Vreau să fiu asistenta ta, rostise ea fără niciun preambul.

— Nu am nevoie de o asistentă. Și nu sunt sigură că mamei tale i-ar plăcea.

— Nu-mi pasă, replicase Izzy, punând o mână pe tocul ușii, de parcă s-ar fi temut că Mia îi va trânti ușa în față. Vreau doar să învăț despre ce faci tu. Aș putea să-ți combin substanțele, să-ți țin hârtiile în ordine sau orice altceva. Orice.

Mia ezitase.

— Nu-mi permit o asistentă.

— Dar nu trebuie să mă plătești. Lucrez gratis. Te rog! Izzy nu era obișnuită să ceară favoruri, dar ceva în glasul ei îi sugerase Miei că avea de-a face în acest caz cu o nevoie, nu cu o dorință. Orice e de făcut, insistase ea. Te rog!

Mia se uitase tăcută la Izzy, la fata aceea rebelă, nesupusă și pătimașă, devenită brusc timidă, sfioasă și disperată. Îi amintea de ea însăși la vârsta aceea, hoinărind prin cartier, sărind garduri și cățărându-se pe ziduri în căutarea fotografiei perfecte, cheltuind fără jenă banii mamei pe film foto. Preocupată aproape până la exces de un singur lucru. Ceva în ființa lui Izzy era pe aceeași lungime de undă cu ea.

— Bine, se învoise ea și deschisese larg ușa.

8.

Recenta fascinație pe care o simțea Izzy față de Mia se dovedise a fi de durată. În loc să se închidă în dormitorul ei cu vioara în mână, imediat după ce ieșea de la școală străbătea cei trei kilometri până la casa de pe Winslow Road, unde Mia muncea din greu. O privea, învățând să încadreze imaginea, să developeze filmul, să imprime fotografia. În același timp, Pearl făcea drumul în sens invers, mergând împreună cu Moody acasă la el și lenevind în solariu împreună cu cei trei adolescenți Richardson. În adâncul sufletului ei, îi era recunoscătoare lui Izzy fiindcă îi distrăgea atenția mamei sale; timp de atâția ani fuseseră doar ele două, mereu, iar

acum, pe canapeaua familiei Richardson, își întindea picioarele cu o mulțumire savuroasă. La ora cinci, cu Izzy așezată pe scaunul pasagerului, Mia conducea Volkswagenul până la casa familiei Richardson, unde Izzy se așeza în capătul blatului din bucătărie, iar ea pregătea cina, ascultând concentrată sporovăiala fiicei sale și a celorlalți din încăperea alăturată. Abia când Mia pleca acasă, de data aceasta cu Pearl alături în mașină, Izzy se alătura fraților ei, tolănindu-se pe canapea lângă ei.

— Cineva a făcut o pasiune pentru Mia, fredona Lexie, iar Izzy își dădea ochii peste cap și urca la etaj.

Dar poate că „pasiune" chiar era cuvântul potrivit. Izzy îi sorbea cuvintele Miei, și-i cerea și-i respecta părerea în cele mai diverse probleme. Pe lângă noțiunile de bază într-ale artei fotografice, începuse să asimileze principiile estetice și sensibilitățile Miei. Când o întrebase cum de știe ce imagini să alăture, Mia clătinase din cap.

— Nu știu, răspunsese ea. Așa… așa îmi dau eu seama ce anume gândesc. Fluturase din mână spre cuțitul X-Acto de pe masă și spre fotografia pe care o decupa cu grijă: un șir de mașini ce traversau în viteză podul Lorain-Carnegie, sub privirile vigilente ale celor două statui uriașe sculptate în pilonii podului. Mă tem că nu am un plan, adăugase apoi, luând iar cuțitul în mână. Dar la urma urmei, indiferent ce se spune, nimeni nu are.

— Mama mea are. E de părere că are un plan pentru orice.

— Sunt sigură că asta o ajută să se simtă mai bine.

— Mă urăște.

— Oh, Izzy! Sunt sigură că nu-i adevărat.

— Ba da, este. Mă urăște. De asta se ia doar de mine, și de nimeni altcineva.

De când începuse să lucreze la familia Richardson acasă, Mia remarcase dinamica stranie dintre Izzy și ceilalți membri ai familiei, mai ales mama ei. Și, într-adevăr, doamna Richardson chiar era mai dură cu Izzy, mereu îi critica purtarea și întotdeauna dovedea mai puțină răbdare pentru greșelile și defectele ei. Părea să îi impună un standard mai înalt decât celorlalți copii ai ei, părea să ceară mai mult de la ea și totodată îi ignora reușitele, acordând atenție mai degrabă greșelilor ei. Izzy, pe de altă parte, reacționa iritându-și mama și mai mult, călcând-o pe nervi așa cum numai un copil se pricepe să o facă.

— Izzy, continuase Mia, să-ți spun un secret. De multe ori, părinții nu reușesc să-i vadă pe copiii lor așa cum sunt ei în realitate. Tu ai atâtea trăsături minunate!

O strânsese ușor de cot și aruncase o mână de resturi la gunoi, iar Izzy se luminase la față.

În acele după-amiezi, când erau doar ele două, lui Izzy îi venea ușor să pretindă că Mia era de fapt mama ei, că dormitorul din capătul holului era al ei și că la lăsarea nopții se va retrage în el, va adormi, iar dimineață se va trezi tot acolo. Și că Pearl — aflată la trei kilometri distanță, uitându-se la televizor alături de sora și de frații ei — nu exista, că viața aceasta era a ei, a lui Izzy, și numai a ei. Seara, revenită acasă, cu muzica de jazz revărsându-se din camera lui Moody, cu Alanis Morissette răsunând din dormitorul lui Lexie și cu fundalul sonor al bașilor de la combina lui Trip, își imagina că e în casa de pe Winslow Road — citind în pat, poate, ori scriind o poezie, în timp ce Mia lucra până târziu în noapte în camera de zi. Existau multe piste complicate în fantezia aceea a ei: ea și Pearl fuseseră schimbate din greșeală la naștere una cu cealaltă; ea fusese luată acasă de părinții ei care de fapt nu erau părinții ei și de aceea nimeni din familie părea că n-o înțelege, de aceea părea atât de diferită de ei toți. Acum, în visurile ei minuțios țesute, fusese reunită cu mama ei adevărată. *Știam eu că te voi găsi odată*, îi spunea Mia în acea fantezie.

În familia Richardson, toată lumea observase atitudinea îmbunătățită a mezinei.

— Aproape că e *plăcută* în preajma ta, îi spusese Lexie Miei într-o zi.

La fel ca tot ceea ce făcea ea, adorația pe care o simțea Izzy pentru Mia nu avea jumătăți de măsură; nu exista niciun lucru pe care n-ar fi fost gata să-l facă pentru ea. Și, în scurt timp, găsise ceva ce — era sigură de asta — Mia își dorea cu adevărat.

Pe la mijlocul lui noiembrie, Pearl, Moody și colegii lor de la cursul de istorie europeană modernă se duseseră la muzeul de artă să vadă picturile. Ghidul era un bărbat slab, vârstnic, care arăta de parcă toate umorile îi fuseseră supte din corp printr-un pai care-i trecea prin gura cu buze țuguiate. Omului nu-i plăceau grupurile de liceeni: adolescenții nu-i ascultau explicațiile. Pe ei nu-i preocupa decât sexualitatea care emana din fiecare către fiecare, ca un abur. Să-i ducă deci să vadă Velázquez, poate câteva naturi moarte, poate ceva de Caravaggio. În niciun caz nuduri. Îi

condusese de-a lungul aripii italiene și prin sala principală, cu tapiserii și armuri în vitrine din sticlă.

Elevii însă nu erau atenți la operele de artă, așa cum se întâmpla de obicei cu adolescenții aflați în excursii de studiu. Andy Keen o tot lovea pe Jessica Kleinman între omoplați, prefăcându-se de fiecare dată că nu fusese el. Clayton Booth și David Shearn vorbeau despre fotbal și despre șansele Raiderilor în fața celor de la St. Ignatius în meciul următor. Jennie Levi și Tanisha McDowell îi ignorau atente pe Jason Graham și pe Dante Samuels, care analizau și evaluau sânii goi din picturile prin fața cărora ghidul trecea în viteză. Moody, care iubea arta, se uita la Pearl dorindu-și — nu pentru prima dată — să fie fotograf, ca să poată surprinde felul în care lumina filtrată prin plafonul din sticlă mătuită al galeriei îi cădea pe față, dându-i o strălucire aparte.

Deși încerca să se concentreze asupra expunerii firave a ghidului, Pearl constatase că mintea continua să-i rătăcească. Pășise de una singură în sala următoare, care găzduia o expoziție temporară pe tema Fecioarei cu Pruncul. Din celălalt capăt al sălii, Moody, care își lua conștiincios notițe despre un Caravaggio, o privise dispărând. Și când văzuse că nu se întoarce, după trei, patru, cinci minute, își prinsese pixul în spirala caietului și se dusese după ea.

Era o sală mică, în care pe pereți se aflau doar câteva zeci de tablouri, toate înfățișând-o pe Fecioara cu Pruncul în brațe. Unele erau picturi medievale în rame aurite, doar puțin mai mari decât caseta unui CD; altele erau schițe în creion ale unor statui renascentiste; câteva erau picturi în ulei de mari dimensiuni. Un exponat era un colaj postmodernist alcătuit din fotografii preluate din revistele de scandal despre celebrități: Fecioara avea capul Juliei Roberts, iar Iisus pe cel al lui Brad Pitt. Dar piesa care o hipnotizase pe Pearl era o fotografie: un cadru în alb și negru, de zece pe opt, înfățișând o femeie pe canapea, surâzând spre nou-născutul pe care-l ținea în brațe. Era, dincolo de orice îndoială, Mia.

— Dar cum…? bâiguise Moody.

— Nu știu.

O vreme se uitaseră amândoi la fotografie în tăcere. Fire pragmatică, Moody începuse apoi să culeagă informații. Titlul piesei, așa cum scria pe cartonașul de alături, era *Fecioara cu Pruncul #1* (*1982*); artista era Pauline Hawthorne. Notase aceste informații în caietul lui, sub datele despre

Caravaggio. Comentarii din partea muzeului nu existau — decât faptul că fotografia fusese împrumutată pe durata expoziției de la Galeria Ellsworth din Los Angeles.

Pearl, pe de altă parte, se concentrase asupra fotografiei în sine. Mama ei era acolo, puțin mai tânără, puțin mai slabă, dar cu aceeași constituție delicată, cu aceiași pomeți înalți și cu bărbia ascuțită. Iată și alunița mică de sub ochi și cicatricea care îi brăzda sprânceana stângă ca o ață albă. Iată brațele subțiri ale mamei sale, care păreau atât de fragile, încât ai fi zis că se frâng sub o greutate prea mare, însă care puteau duce greutăți mai mari decât oricare altă femeie din câte văzuse Pearl. Chiar și părul era același: strâns la fel într-un coc neglijent. Frumusețea emana prin toți porii ei, aidoma valurilor de căldură; însăși imaginea ei din fotografie părea să strălucească. Nu privea spre cameră, ci era complet, cu desăvârșire absorbită de bebelușul din fața ei. De mine, își spusese Pearl. Nu avea nicio îndoială că ea era în fotografie. Ce alt copil ar fi putut să țină mama ei în brațe? Nu existau poze cu ea bebeluș, dar se recunoștea în copilul acela, recunoștea rădăcina nasului și colțurile ochilor, pumnișorii strânși tare, așa cum obișnuise să îi țină în primii ani de viață și așa cum îi strângea și acum, fără să-și dea seama, atunci când se concentra pe ceva. De unde venise fotografia asta? Canapeaua în nuanțe de gri pe care ședea mama ei putea fi în realitate maro, albastru-deschis sau chiar galbenă; fereastra din spatele ei dădea spre câteva clădiri înalte, încețoșate. Persoana care făcuse fotografia stătuse la nici doi metri distanță, așezată parcă pe un fotoliu alături de canapea. Cine fusese oare?

— Domnișoară Warren! strigase doamna Jacoby în spatele lor. Domnule Richardson!

Pearl și Moody se răsuciseră la unison, roșii la față.

— Dacă sunteți gata să trecem mai departe, clasa întreagă vă așteaptă, adăugase profesoara.

Și, într-adevăr, toți colegii lor erau strânși deja afară, cu caietele închise, râzând și șușotind sub privirile ghidului.

În autobuzul ce-i ducea spre casă, începuseră să circule glume despre Moody și Pearl și despre ce făcuseră ei în cealaltă sală. El se făcuse roșu ca focul la față și se afundase în scaunul său, prefăcându-se că nu aude. Pearl privea pe geam, pierdută în gândurile ei. Nu rostise niciun cuvânt decât

atunci când autobuzul oprise în curtea școlii, și elevii începuseră să coboare.

— Vreau să ne întoarcem acolo, îi spusese lui Moody în timp ce coborau când le venise rândul.

Se întorseseră în după-amiaza aceea, după ore, convingând-o pe Lexie să-i ducă, fiindcă n-ar fi avut cum să ajungă la muzeu fără mașină, și lăsând-o pe Izzy să-i însoțească, pentru că în clipa în care auzise cuvintele „Mia” și „fotografie”, insistase să meargă cu ei. Moody, care dusese munca de convingere cu sora lui mai mare, nu-i spusese și ce anume voiau să vadă, iar când intraseră în sală, Lexie rămăsese cu gura căscată.

— Extraordinar! exclamase ea. Pearl, e mama ta!

Studiaseră toți patru fotografia: Lexie, din mijlocul sălii, ca și cum ar fi avut nevoie să se distanțeze pentru a avea o perspectivă mai bună; Moody, aproape atingând-o cu vârful nasului, de parcă ar fi putut găsi răspunsul printre pixeli, aplecându-se atât de mult spre ea, încât declanșase o alarmă de avertizare. Pearl se mulțumise s-o privească fix, în tăcere. Iar Izzy părea hipnotizată de imaginea Miei. Era luminoasă aidoma lunii pline într-o noapte senină. *Fecioara cu Pruncul #1*, citise ea pe etichetă și își dăduse voie să-și imagineze, pentru o clipă, că bebelușul din brațele Miei era ea.

— Asta-i o nebunie! exclamase Lexie într-un târziu. Chiar e o nebunie. Ce caută mama ta într-o fotografie expusă la un *muzeu de artă*? E cumva vreo celebritate secretă?

— Oamenii care apar în fotografii nu sunt celebri, replicase Moody. Spre deosebire de cei care îi fotografiază.

— Poate că a fost muza vreunui artist faimos. Ca Patti Smith și Robert Mapplethorpe. Sau Edie Sedgwick și Andy Warhol, opinase Lexie, care făcuse cu o vară în urmă un curs de istoria artei la muzeu. Ei bine, hai s-o întrebăm. O întrebăm și gata.

Și o întrebaseră imediat ce ajunseseră acasă, strângându-se în bucătăria familiei Richardson, unde Mia tocmai terminase de condimentat puiul pentru cină.

— Unde-ați fost? întrebase ea în clipa în care intraseră. Am ajuns aici la cinci și n-am găsit pe nimeni acasă.

— Ne-am dus la muzeul de artă, începuse Pearl, după care ezitase.

Ceva anume în toată chestia asta i se părea nelalocul lui, ca senzația aceea incertă pe care o ai când pui piciorul pe o treaptă șubredă cu o fracțiune de secundă înainte să se frângă sub greutatea ta. Moody, Izzy și Lexie se strânseseră în jurul ei, astfel că bănuia cum trebuie să fi arătat toți patru pentru mama ei, privind-o cu ochi mari, curioși și aprinși.

Lexie îi dăduse un ghiont.

— Întreab-o!

— Ce să mă întrebe?

Mia pusese puiul în cratiță și se apropiase de chiuvetă ca să se spele pe mâini, iar Pearl, cu sentimentul că sărea de pe o trambulină foarte înaltă, își luase inima-n dinți.

— E o fotografie cu tine. La muzeul de artă. O fotografie a ta pe o canapea, cu un bebeluș în brațe.

Mia stătea cu spatele spre ei, apa curgându-i pe mâini, însă toți patru văzuseră: o ușoară rigidizare a posturii ei, de parcă cineva ar fi tras de o sfoară. Nu se întorsese spre ei, continuând să-și frece încheieturile degetelor.

— O fotografie a mea, Pearl? La un muzeu de artă? Vrei să spui a cuiva care seamănă cu mine.

— Tu erai, intervenise Lexie. Sigur erai tu. Cu punctulețul ăla mic de sub ochi, cu cicatricea din sprânceană, cu toate.

Mia își dusese un deget la frunte, de parcă ar fi uitat de existența cicatricei, și un strop de apă cu spumă i se scursese pe tâmplă. Apoi își clătise mâinile și închisese robinetul.

— Cred că *se poate* să fi fost eu, spusese ea, întorcându-se și începând să se șteargă cu prosopul de vase cu mișcări agitate.

Pearl observase, cu mâhnire, cum chipul ei căpătase dintr-odată o expresie țeapănă și distantă. Era ceva deconcertant, ca atunci când vezi închisă o ușă care până atunci stătuse mereu deschisă. Pentru o clipă, Mia nici măcar nu mai păruse să fie mama ei.

— Știi doar, fotografii sunt întotdeauna în căutare de modele. Mulți studenți la artă acceptă să pozeze.

— Dar ar trebui să-ți amintești, insistase Lexie. Ședeai pe o canapea într-un apartament. Iar Pearl era pe genunchii tăi. Fotografa era… Cum o chema? îl întrebase ea pe Moody.

— Hawthorne. Pauline Hawthorne, răspunsese Moody.

— Pauline Hawthorne, repetase Lexie, ca și când Mia nu auzise. Nu se poate să nu-ți aduci aminte!

Mia scuturase prosopul cu o zvâcnire scurtă a încheieturii.

— Lexie, nu pot ține minte toate slujbele ocazionale pe care le-am avut. Știi, când o duci greu, faci o sumedenie de lucruri doar ca să ai din ce trăi. Mă întreb dacă tu îți poți închipui cum e.

Se întorsese cu fața spre chiuvetă ca să agațe prosopul la loc, iar Pearl își dăduse seama că abordase problema într-un mod cu totul greșit. Nu așa ar fi trebuit s-o întrebe, în bucătăria aceea cu blaturile ei din granit, frigiderul din inox și pereții placați cu teracotă italiană, în fața copiilor Richardson cu jachetele lor North Face viu-colorate, și mai ales în fața lui Lexie, în mâna căreia încă atârnau cheile Explorerului. Dacă ar fi așteptat să rămână singure, în bucătăria lor mică și întunecoasă, în jumătatea lor de casă de pe

Winslow Road, așezate pe scaunele lor desperecheate la singura tăblie rămasă a mesei lor căpătate, poate că Mia i-ar fi spus. Își recunoștea greșeala; chestiunea era una intimă, una care ar fi trebuit să rămână între ele, iar incluzându-i pe Richardsoni, Pearl doborâse o barieră care ar fi trebuit să rămână mereu în picioare. Acum, privind maxilarul încleștat și ochii goi ai mamei sale, înțelesese că nu avea rost să mai insiste cu întrebările.

Lexie era însă mulțumită cu explicațiile Miei.

— Ironic, nu-i așa? remarcase ea și ieșise din bucătărie, ridicând din umeri, iar Pearl lăsase întrebarea să plutească în aer fără a se mai sinchisi măcar să-i spună că altul era sensul cuvântului „ironic”.

În drum spre casă și apoi toată seara, mama ei păstrase o tăcere stranie, iar Pearl regretase că deschisese subiectul. Fusese întotdeauna conștientă de problema banilor — și cum ar fi putut să nu fie, în circumstanțele date dar niciodată până atunci nu se gândise cum trebuie să fi fost pentru mama ei în tinerețe, cu un copil mic, încercând să o scoată la capăt. Se întrebase ce altceva mai făcuse oare mama ei pentru a supraviețui — pentru ca amândouă să poată supraviețui — în acei primi ani de viață ai ei. Niciodată nu se culcase fără ca Mia să vină s-o sărute de noapte bună, până în seara aceea, în care Mia rămăsese în camera de zi, într-o oază de lumină, cu chipul la fel de impenetrabil, pierdută în gândurile ei.

A doua zi dimineață, se simțise ușurată când intrase în bucătărie și văzuse că Mia este acolo, prăjind pâinea ca de obicei și comportându-se ca și cum cele întâmplate în ajun nici n-ar fi existat. Dar problema fotografiei continuase să plutească în aer ca un iz puturos, iar Pearl își împinsese întrebările într-un ungher îndepărtat al minții, hotărâtă să nu mai deschidă subiectul — deocamdată, cel puțin.

— Să fac niște ceai? întrebase ea.

Izzy era însă hotărâtă să afle răspunsurile dorite. Era limpede că fotografia aceea ascundea un secret în privința Miei, iar ea își promisese sieși să-l descopere. Fiind în anul întâi la școală, nu avea ore libere între cursuri, dar pauzele și le petrecea la bibliotecă. Căutase numele Pauline Hawthorne în catalogul de fișe și găsise câteva cărți de istoria artei. După cum reieșea din ele, persoana cu pricina fusese destul de bine cunoscută. „Un pionier al fotografiei moderne în America”, scria despre ea într-una din

cărți, iar alta o considera „O Cindy Sherman înainte ca Cindy Sherman să devină Cindy Sherman”[19]. (Ajunsă în acest punct, Izzy își luase un scurt răgaz să caute date despre Cindy Sherman și petrecuse atât de mult timp răsfoindu-i fotografiile, încât aproape că întârziase la clasă.)

Arta lui Pauline Hawthorne, aflase ea, era renumită pentru caracterul ei incisiv și intim, pentru imaginile surprinzătoare ale feminității și identității. „Pauline Hawthorne ne-a deschis calea mie și altor femei fotograf”, declara Cindy Sherman într-un articol. Izzy analizase reproducerile fotografiilor ei; cea care îi plăcuse cel mai mult înfățișa o femeie cu fiica ei pe un leagăn, fetița dând atât de tare din picioare, încât lanțurile leagănului se arcuiseră, sfidând gravitația, iar mama stând cu brațele întinse, ca pentru a-și împinge copila departe de ea sau ca într-o încercare disperată de a o trage spre sine. Fotografiile stârniseră în ea emoții pe care nu le-ar fi putut descrie în cuvinte, iar acest lucru, decisese ea, denota că erau cu adevărat opere de artă.

Trecuse în revistă toate fișele cu numele Pauline Hawthorne pe care le găsise în catalog, până ce se familiarizase cu datele esențiale ale biografiei sale: se născuse în 1947 în New Jersey, urmase colegiul Garden State, își expusese primele lucrări în New York în 1970, avusese prima expoziție individuală în 1972. Fotografiile ei fuseseră unele dintre cele mai căutate în deceniul acela. Articolul din enciclopedie era însoțit de o fotografie a artistei — o femeie zveltă, cu ochi mari, negri și păr argintiu tuns în stil bob sobru. Arăta ca o profesoară de matematică.

Pauline Hawthorne, citise ea mai departe, decedase în 1982, în urma unui cancer cerebral. Izzy se așezase în fața unuia din cele două computere din bibliotecă, așteptase conectarea modemului și tastase numele artistei în Altavista. Căutarea îi oferise alte fotografii — Centrul Getty deținea una, MoMA, trei — câteva articole despre activitatea ei și un necrolog publicat în *New York Times*. Nimic altceva. Încercase la biblioteca publică, la ambele filiale ale acesteia, unde găsise alte câteva cărți cu fotografii și mai multe articole pe microfișe, fără a oferi însă nimic nou. Ce legătură exista între Pauline Hawthorne și Mia? Poate că Mia îi fusese pur și simplu model, așa cum spusese; poate că pozase pur întâmplător pentru Pauline Hawthorne. Ideea n-o mulțumea însă, i se părea o coincidență improbabilă.

În final, apelase la singura sursă care îi mai venise în minte: mama ei care, cel puțin teoretic vorbind, era ziaristă. Într-adevăr, scria îndeosebi

despre evenimente minore, dar ziariștii știu cum să afle diverse lucruri, au relații și modalități de documentare inaccesibile oricui. Încă din mica copilărie, Izzy fusese o fire încăpățânat de independentă, refuzând întotdeauna să ceară ajutor. Numai dorința intensă de a dezlega acest mister ar fi putut s-o determine să apeleze la mama ei.

— Mamă, începuse ea într-o seară, după mai multe zile de investigații zadarnice. Poți să mă ajuți cu ceva?

Ca de obicei când îi vorbea Izzy, doamna Richardson ascultase cu o jumătate de ureche; era stresată de un termen-limită presant, pentru un articol despre reducerile anuale de preț la plantele de la Nature Center.

— Izzy, în fotografia asta probabil că nici măcar nu e mama lui Pearl. Ar putea fi oricine altcineva. O femeie care seamănă cu ea. Sunt sigură că e doar o coincidență.

— Nu e! insistase Izzy. Pearl a recunoscut-o pe mama ei. Și eu mi-am dat seama că ea e. Vrei să te interesezi? Sună la muzeu, sau așa ceva. Vezi ce poți să afli. Te rog! Niciodată nu se pricepuse la lingușeală, fiind întotdeauna de părere că era o manieră de a minți, dar voia atât de mult s-o convingă, încât adăugase: Sunt sigură că poți să-i dai de cap. Doar ești *reporter*!

Doamna Richardson cedase.

— Bine! Să văd ce pot să aflu. Dar va trebui să aștepți să-mi predau articolul. Trebuie să-l trimit până mâine. Și, în timp ce Izzy se îndrepta spre ușă, dănțuind parcă, abia stăpânindu-și bucuria, adăugase: Dar foarte probabil nu va fi mare lucru, să știi.

Cuvintele fiicei sale — „Doar ești reporter” — îi atinseseră coarda orgoliului matern ca un deget apăsând o vânătaie veche. Toată viața își dorise să fie ziarist, cu mult înainte de testele de aptitudine pe care i le dăduse în liceu îndrumătorul ei profesional. „Ziariștii”, explicase ea la ora de educație civică, vorbind despre cariera visată, „ne documentează viața de zi cu zi. Dezvăluie informații și adevăruri pe care publicul trebuie să le cunoască și le consemnează pentru posteritate, astfel ca generațiile viitoare să poată învăța din greșelile noastre și să ne ducă realizările mai departe”. Atât cât își amintea, mama ei fusese întotdeauna ocupată cu activitatea într-un comitet sau altul, susținând o finanțare mai bună a școlilor, dreptatea și echitatea, și de fiecare dată o luase pe fiica ei cu ea. „Schimbarea nu se produce de la sine”, obișnuia ea să repete, amintind de mottoul celor din

Shaker; „trebuie planificată”. La ora de istorie, când aflase despre sintagma *noblesse oblige*, micuța Elena o înțelesese imediat. Pentru doamna Richardson, jurnalismul era o chemare, una nobilă, în cadrul căreia putea face fapte bune din interiorul sistemului, iar în mintea ei o percepea ca pe o combinație de Nellie Bly[20] și Lois Lane[21]. După ce lucrase timp de patru ani pentru ziarul școlii, ajungând redactor în ultimul an, împlinirea acestui vis nu i se mai păruse doar posibilă, ci chiar inevitabilă.

Absolvise a doua în clasa ei și avusese de ales între numeroase colegii: o bursă integrală la Oberlin, una parțială la Denison, fusese acceptată la multe altele pe tot cuprinsul statului, de la Kenyon la Kent State și la Wooster. Mama ei preferase Oberlin și o îndemnase să-și depună dosarul acolo în primul rând, dar când vizitase campusul, Elena simțise imediat că nu acolo îi era locul. Dormitoarele nu-i plăcuseră, după cum nici toți acei bărbați în tricouri, nici fetele în robe și cu atât mai mult faptul că în orice clipă un băiat putea intra în camera ei sau, mai rău, în baie. Pe treptele clădirii ședeau trei studenți pletoși, în tunici africane, cântând la flaut; pe peluză, alții agitau postere într-un protest pașnic: DAȚI CU IARBĂ, NU CU BOMBE. MĂ DOARE-N COT DE PREȘEDINTE. BOMBARDAMENTELE PENTRU PACE SUNT CA FUTUTUL PENTRU VIRGINITATE. Tinerei Elena i se păruse ca o țară străină, care nu auzise de reguli, și abia reușise să-și stăpânească agitația, de parcă ar fi purtat pe ea un pulover aspru.

În toamna următoare, plecase la Denison, cu planuri detaliate pentru un viitor ambițios și strălucit. În a doua zi de cursuri, îl întâlnise pe Billy Richardson, înalt și frumos în stilul lui Clark Kent, iar înainte de sfârșitul lunii, aveau deja o relație stabilă. Cu o atitudine castă, își făcuseră planuri de viitor: o nuntă învăluită în alb la Cleveland, o casă în Shaker, mulți copii, facultatea de drept pentru el, ucenicia la un ziar pentru ea — planuri pe care le respectaseră cu meticulozitate. La scurt timp după ce se căsătoriseră și se mutaseră într-un duplex închiriat din Shaker, domnul Richardson începuse cursurile la drept, iar doamna Richardson primise un post de reporter debutant la *Sun Press*. Era o publicație măruntă, axată pe știri locale, iar remunerația era pe măsură — mică. Și totuși, își spusese ea, era un loc promițător din care să pornească la drum. Cu timpul, poate, va reuși să treacă la *Plain Dealer*, ziarul „adevărat” din Cleveland — deși, firește, n-ar

fi vrut niciodată să plece din Shaker, nici nu-și putea imagina să aibă copii în altă parte.

Participa conștiincioasă la toate conferințele de presă, scria despre politicile orașului, despre efectele regionale ale noilor reglementări indiferent de domeniu, de la poduri la plantarea copacilor, împărțindu-și responsabilitățile cu celălalt reporter debutant, Dwight, cu un an mai mic decât ea. Era un loc de muncă bun, care îi permisese să-și ia șase săptămâni de concediu maternal după nașterea lui Lexie, apoi după a lui Trip și pe urmă a lui Moody. Iar când venise și Izzy pe lume, doamna Richardson se afla încă la *Sun Press* — reporter plin acum, dar ocupându-se tot de știri mărunte. Dwight se mutase între timp la Chicago, unde primise un post la *Tribune*. Care să fi fost motivul: că ea își luase atâtea concedii sau — așa cum începuse să-și dea seama — că nu dorea de fapt să abordeze subiecte mai dificile și tragedii cumplite? Nu avea să știe sigur niciodată, dar pe măsură ce timpul trecea, cu atât mai puțin probabil i se părea că va ajunge să se mute în altă parte, astfel că problema devenise una fără soluție, precum dilema găinii și a oului. Nimeni de la *Plain Dealer* sau din altă parte nu păruse interesat să angajeze un reporter de aproape patruzeci de ani, cu patru copii și tot ce decurgea de aici, care nu tratase vreodată un eveniment major, așa că nu mai contaseră nici găina, nici oul.

Astfel că rămăsese la *Sun Press*. Se concentrase pe articole cu subiecte plăcute, recenzii și mici texte de reclamă: despre noua inițiativă pentru reciclare, despre reorganizarea bibliotecii, despre inaugurarea noului teren de joacă din spatele acesteia. Făcuse relatări despre ceremonia în care noul primar depusese jurământul („solemn”) și despre parada de Halloween („animată”), despre deschiderea librăriei Half Price Books din cadrul centrului Van Aken („o foarte necesară îmbogățire a districtului comercial din Shaker”), despre dezbaterea privind combaterea moliilor de frunze („aprinsă, de ambele părți”). Scrisese recenzii despre spectacolul *Grease* de la Biserica Unitariană și despre *Guys and Dolls* de la liceu: „Plin de voioșie”, comentase ea despre unul; „Stai jos, au început să legene barca!” notase despre celălalt. Își construise reputația de ziarist conștiincios, cu un stil îngrijit, deși banal, clișeizat și teribil de „drăguț” — cu toate că nimeni nu spunea acest lucru cu glas tare. Shaker Heights era o comunitate în care puteai fi sigur că nu există probleme, așa că știrile erau și ele anoste pe măsură. În lumea exterioară, erupeau vulcani, guverne ajungeau la putere și

cădeau, se făcea schimb de ostatici, explodau rachete, cădeau ziduri. Dar în Shaker Heights viața era pașnică, iar revoltele, bombele și cutremurele erau doar niște fâsâieli, estompate de distanță. Casa doamnei Richardson era mare; copiii ei erau în siguranță, fericiți și bine educați. Acesta era în linii mari, își spusese ea, viitorul pe care îl plănuise cu atâția ani în urmă.

Dar rugămintea lui Izzy adusese cu ea ceva nou. Ceva incitant, sau cel puțin interesant. Un lucru care, în sfârșit poate, merita investigat.

Conștiincioasă ca de obicei, doamna Richardson își trimisese articolul și își îndreptase apoi atenția către fotografia misterioasă. O zi mai târziu, în pauza de masă, trecuse pe la muzeu ca s-o vadă cu propriii ochi. Până atunci, fusese sigură că Izzy exagerase, dar nu, era limpede că avusese dreptate: fără îndoială, Mia era. Într-o fotografie de Pauline Hawthorne! Auzise și ea de Pauline Hawthorne, firește. Care să fie deci explicația? Nedumerită și curioasă, pusese o bancnotă de cinci dolari în caseta pentru donații a muzeului și se îndreptase spre mașină.

Primul lucru pe care-l avea de făcut era să sune la galeria care împrumutase muzeului fotografia pentru expoziția temporară. Da, îi spusese proprietarul, achiziționaseră fotografia în 1982 de la un agent din New York, la puțin timp după moartea lui Pauline Hawthorne, iar când agentul scosese la vânzare clișeul anterior necunoscut, se iscase agitație în lumea artistică. Urmașe o licitație strânsă, iar ei o achiziționaseră bucuroși cu suma de cincizeci de mii — un adevărat chilipir. Da, autenticitatea fusese atestată dincolo de orice îndoială: agentul respectiv vânduse în decursul anilor multe lucrări de Pauline Hawthorne, iar fotografia — exemplar unic, după cum li se spusese — purta pe spate semnătura artistei. Nu, posesorul fotografiei rămăsese anonim, însă, sigur, îi puteau da numele agentului.

Doamna Richardson îl notase — Anita Rees — și după un apel la serviciul de informații abonați din New York, obținuse numărul de telefon al Galeriei Rees din Manhattan. Când ridicase receptorul, Anita Rees se dovedise a fi o newyorkeză adevărată: iute, imperturbabilă și cu un debit verbal considerabil.

— O fotografie Pauline Hawthorne? Da, sunt sigură că da. Am reprezentat-o câțiva ani pe Pauline Hawthorne.

Doamna Richardson auzise în receptor sunetul slab al unei sirene trecând și apoi estompându-se în depărtare. Pentru ea, acesta era întotdeauna fondul

sonor al New York-ului: claxoane, camioane, sirene. Fusese o singură dată acolo, în colegiu, pe vremea când trebuia să-ți ții bine geanta cu mâinile și nu îndrăzneai să atingi ceva în metrou, nici măcar barele de susținere. Așa i se fixase orașul în memorie.

— Dar fotografia aceasta, replicase doamna Richardson, a fost vândută după moartea lui Pauline Hawthorne. De altcineva. Înfățișa o femeie cu un copil în brațe. *Fecioara cu Pruncul #1* era intitulată.

Dintr-odată, la celălalt capăt al firului se lăsase o tăcere atât de adâncă, încât, pentru o clipă, se temuse că se întrerupsese convorbirea. După un moment însă, glasul Anitei Rees se auzise din nou.

— Da, mi-o amintesc.

— Mă întrebam dacă mi-ați putea da numele persoanei care a vândut-o.

Un ton nou răsunase în vocea Anitei, unul de suspiciune.

— De unde spuneați că sunați?

— Numele meu este Elena Richardson, răspunsese ea, după care ezitase o clipă. Lucrez ca reporter la ziarul Sun Press din Cleveland, Ohio. Mă interesez în legătură cu un articol pentru care mă documentez.

— Înțeleg. Îmi pare rău, reluase Anita după o altă pauză, dar primul proprietar al fotografiei dorește să rămână anonim. Din motive personale. Nu am libertatea de a vă divulga numele vânzătorului.

Doamna Richardson mototolise colțul carnetului, enervată.

— Înțeleg. Pe mine mă interesează de fapt persoana care a pozat pentru fotografie. Dețineți cumva informații despre identitatea ei?

De data asta, nu mai încăpea îndoială: o tăcere evident reticentă, iar când Anita Rees vorbise din nou, în glasul ei răzbătea un ton înghețat.

— Mă tem că nu vă pot fi de folos în această privință. Succes cu articolul dumneavoastră!

Și cu un clic slab, legătura se întrerupsese.

Doamna Richardson pusese receptorul jos. Era obișnuită, ca ziarist, să-i fie închis telefonul în nas, dar de data asta gestul o iritase mai rău decât de obicei. Poate că era ceva în toate acestea, un mister ciudat care aștepta să fie descifrat. Privise spre monitor, la articolul scris pe jumătate: „Ar trebui să candideze Al Gore la președinție? Locuitorii își spun părerile”.

Colecționarii de artă sunt în general oameni retrași, își continuase ea șirul gândurilor. Mai ales atunci când în joc sunt și bani. Poate că Anita Rees nici nu știa altceva despre fotografie decât cuantumul comisionului ei.

Și cine o pusese pe ea pe pista asta? Izzy. Fiica ei fără astâmpăr și nesăbuită, care exagera întotdeauna și se aprindea din orice nimic.

Chiar și numai din asta își putuse da seama că pornise pe un drum fără sorți de izbândă. Răsfoise carnetul până la pagina cu articolul despre vicepreședinte și începuse să tasteze.

9.

Toată săptămâna doamna Richardson fusese nervoasă pe Izzy, deși adevărul era că mai mereu era nervoasă pe ea dintr-un motiv sau altul. Iritarea ei avea rădăcini adânci și ramificate. Motivul nu era acela că — așa cum suspecta chiar Izzy și cum o tachina Lexie în momentele ei de răutate — nu fusese dorită, că venirea ei pe lume fusese doar un accident. Ba dimpotrivă.

Doamna Richardson își dorise întotdeauna o familie numeroasă. Fiind singură la părinți, își dorise mereu să fi avut frați și surori, invidiindu-le pe prietenele ei, ca Maureen O'Shaughnessy, care nu găsea niciodată casa goală și în fiecare zi avea cu cine vorbi. „Nu e chiar atât de grozav", o asigurase Maureen, „mai ales dacă ai frați". La cei cincisprezece ani ai ei, Maureen era cea mai mare, sora ei Katie era cea mai mică, iar între ele erau șase băieți, însă doamna Richardson era convinsă că până și să ai șase frați era mai bine decât să crești singur. „Mulți copii", îi spusese ea domnului Richardson când se căsătoriseră, „cel puțin trei sau patru. Și la mică distanță unul de altul", adăugase ea, gândindu-se iar la O'Shaughnessy și la faptul că erau rari anii în care nu exista un copil O'Shaughnessy în clasă. Toată lumea îi cunoștea: erau o dinastie în Shaker Heights, un clan uriaș, gălăgios și foarte arătos — toți mereu bronzați și frumoși, aidoma celor din familia Kennedy. Iar domnul Richardson, care avea doi frați, se arătase de acord.

Prima fusese Lexie, în 1980, urmată de Trip, un an mai târziu, și de Moody, la încă un an după aceea, doamna Richardson fiind mândră în secret de cât de fertil și de viguros se dovedise trupul ei. Împingea pe stradă căruciorul lui Moody, cu Lexie și Trip de-o parte și de alta, ținându-se de fusta ei ca puii de elefant pe lângă mama lor, iar trecătorii o priveau surprinși: era oare posibil ca femeia asta tânără și suplă să fi născut trei copii? „Încă unul, doar", îi spusese ea soțului ei. Conveniseră să aibă copiii devreme, pentru ca după aceea ea să-și poată relua munca. O parte din ea voia să stea acasă, să fie alături de copii, însă mama ei se arătase

întotdeauna disprețuitoare la adresa femeilor casnice. „Își irosesc potențialul”, declarase ea. „Tu ai o minte bună, Elena. Doar n-ai de gând să stai acasă să tricotezi, nu-i așa?” O femeie modernă, lăsase ea să se înțeleagă, e capabilă să aibă totul în viață — ba nu, nu este doar capabilă, trebuie să aibă totul. Așa că, după fiecare naștere, doamna Richardson se întorsese la slujbă, încropind articolele drăguțe pe care i le cerea editorul ei, revenind acasă unde-și alinta copiii și aștepta sosirea următorului.

Abia odată cu Izzy dispăruse farmecul șirului de copii. În primul rând, doamna Richardson începuse să aibă grețuri oribile dimineața, amețeli și vomismente, care nu trecuseră după primul trimestru de sarcină, ci continuaseră chiar mai violent odată cu trecerea săptămânilor. Lexie avea aproape trei ani, Trip, doi, Moody, unu și, cu trei copii mici acasă și cu mama lor neputincioasă, soții deciseseră că era nevoie să angajeze o menajeră — un lux cu care aveau să se obișnuiască și pe care aveau să-l mențină tot timpul, până în anii adolescenței copiilor, adică până la Mia. „E semn că fătul e puternic”, o asiguraseră medicii pe doamna Richardson, dar la câteva săptămâni după angajarea menajerei, începuse să sângereze și i se recomandase repaus la pat. În ciuda acestor precauții, Izzy se grăbise să vină pe lume, făcându-și apariția cu unsprezece săptămâni înainte de termen, la o oră după ce mama ei izbutise să ajungă la spital.

Doamna Richardson avea să-și amintească lunile următoare doar ca pe unele învăluite într-o ceață înspăimântătoare. În minte îi rămăseseră foarte puține dintre detaliile logistice. Își amintea de Izzy ghemuită într-un incubator din sticlă, o rețea de vinișoare movulii sub pielea roz-somon. Își amintea cum își privea mezina prin geamurile incubatorului, aproape lipindu-și nasul de sticlă pentru a se asigura că fetița încă mai respira. Își amintea cum făcea naveta între casă și spital ori de câte ori îi putea lăsa pe ceilalți trei copii în grija menajerei destoinice — la somnul de după-amiază, la prânz, o oră ici-colo — și cum o lua pe Izzy la piept atunci când îi permiteau asistentele: mai întâi în palmele făcute căuș, apoi în adâncitura dintre sâni și în cele din urmă — când fetița mai crescuse, prinsese puteri și începuse să arate ca un bebeluș — în brațe.

Iar Izzy creștea, nu glumă: în ciuda faptului că se născuse prematur, dovedise o tenacitate pe care până și medicii o remarcaseră. Trăgea de firul perfuziei; își scotea tubul de hrănire. Când veneau asistentele s-o schimbe, dădea din piciorușele cât niște degete și urla atât de tare, încât bebelușii

din incubatoarele vecine se trezeau și îi țineau isonul. „Plămânii ei sunt în regulă”, le spuseseră doctorii soților Richardson, avertizându-i însă cu privire la o serie de alte probleme care ar fi putut să apară: icter, anemie, tulburări de vedere, auz diminuat… Retard mintal… Afecțiuni cardiace… Epilepsie… Paralizie cerebrală. Când Izzy ajunsese în sfârșit acasă — la două săptămâni după data prevăzută —, această listă avea să fie unul dintre puținele lucruri pe care doamna Richardson să și le amintească din perioada petrecută în spital: o listă de probleme pe care în următorii zece ani avea s-o verifice în mod repetat. Oare Izzy chiar nu observa unele lucruri sau își pierdea vederea? Își ignora mama din încăpățânare sau surzea? Pielea ei avea cumva o nuanță gălbuie? Tenul ei era cam palid? Dacă mâna fetiței, în încercarea ei de a așeza un cerc la locul lui pe o jucărie, bâjbâia puțin, doamna Richardson se pomenea încleștându-și degetele pe brațul fotoliului. Era un tremur sau doar nesiguranța copilului care deprindea abilitatea complicată de a-și folosi degetele?

Tot ce-și alungase doamna Richardson din minte din perioada spitalizării — toate lucrurile pe care le crezuse uitate —, corpul ei își amintea la nivel celular: valul de anxietate, teama care îi însoțea orice gând la Izzy… focalizarea minuțioasă pe fiece lucru pe care-l făcea fetița, întorcându-l pe toate fețele, analizându-l în căutarea semnelor de slăbiciune ori de catastrofă. Stâlcea doar cuvintele sau era un indiciu de retard mintal? Scria pur și simplu neîngrijit, era pur și simplu slabă la aritmetică, erau oare accesele ei de furie normale, sau era altceva, mai rău? Pe măsură ce trecea timpul, îngrijorarea se detașase de frică și își urmase un curs propriu. Constatase, odată cu nașterea lui Izzy, că viața poate merge înainte pe calea ei sigură și bătătorită, pentru ca la un moment dat, fără niciun avertisment, să deraieze spectaculos. De fiecare dată când își privea mezina, senzația că ceva o lua razna, scăpând de sub control, îi dădea iar o strângere de inimă, precum un mușchi pe care nu știa cum să-l relaxeze.

„Izzy, stai dreaptă!” îi spunea ea la masă, prin minte trecându-i *scolioză… paralizie cerebrală*. „Izzy, liniștește-te!”

Deși niciodată nu ar fi dat glas acestei idei, resentimentele începuseră să-i pigmenteze îngrijorarea. MÂNIA E GARDA DE CORP A FRICII, scria pe un afiș în spital, pe care doamna Richardson nu-l observase însă niciodată, prea ocupată fiind să-și repete în minte *Nu așa ar fi trebuit să fie*. „După toate necazurile pe care le-ai provocat”, începea câteodată să spună

când Izzy nu era cuminte. Nu-și ducea niciodată fraza până la capăt, nici măcar în gând, dar vechea anxietate îi curgea din nou prin vene. Izzy însă nu-și amintea decât că mama îi spunea: *Nu, nu, Izzy, de ce nu mă asculți*? *Izzy, fii cuminte*! *Izzy, pentru numele lui Dumnezeu, ai înnebunit*?! — trasând niște limite peste care fata îndrăznea să treacă.

Dacă Izzy ar fi fost un altfel de copil, poate că atitudinea mamei ar fi transformat-o într-o persoană temătoare, neurastenică ori paranoică. Ea însă parcă se născuse pentru a-i călca pe ceilalți pe nervi și, pe măsură ce creștea — auzind și văzând foarte bine, fără a da semne de paralizie cerebrală ori de epilepsie, și cu o minte evident ageră —, cu atât mai îndeaproape o urmărea mama ei și cu atât mai rău se revolta ea. Când se duceau la piscină, Lexie, Trip și Moody aveau voie să se bălăcească în capătul cu apă mică, dar Izzy, care avea patru ani pe atunci, trebuia să stea pe prosop, unsă cu loțiune de protecție și la adăpostul unei umbrele. După o săptămână de asemenea tratamente, sărise cu capul în jos în partea cu apă adâncă și fusese nevoie de intervenția unui salvamar pentru a o scoate în siguranță. În iarna următoare, când se duseseră la săniuș, Lexie, Trip și Moody lunecau la vale țipând și chiuind, ba cu spatele, ba cu fața, toți trei odată și, la un moment dat, stând în picioare ca surferii — acela fusese Trip. În vârful derdelușului, doamna Richardson aplaudase și-i ovaționase. Pe urmă se dăduse și Izzy o dată, căzuse pe la jumătatea pantei, iar mama ei îi interzisese să se mai așeze pe sanie. În seara aceea, după ce toată lumea se culcase, Izzy luase sania lui Moody, o târâse până pe cealaltă parte a străzii și se dăduse cu ea pe povârnișul iazului cu rațe, până în apa înghețată, repetând coborârea de patru ori, până când unul dintre vecini o văzuse și-i anunțase pe părinții ei. La zece ani, când mama ei începuse să se agite fiindcă era mofturoasă la mâncare, întrebându-se dacă nu cumva era anemică, Izzy se declarase vegetariană. După ce fusese pedepsită, nemaiavând voie să rămână peste noapte la prietene — „Dacă nu știi să te porți frumos acasă, Izzy, nu putem avea încredere în tine că o vei face în casa altcuiva” —, începuse să se furișeze afară noaptea și să se întoarcă aducând cu ea conuri de pin, câteva mere pădurețe sau vreo castană, pe care le lăsa pe masa din bucătărie. „Habar nu am de unde-or fi apărut”, spunea ea dimineață, când mama ei cerceta „prada”. Toți copiii familiei, inclusiv Izzy, trăiau cu impresia că mezina era o mare dezamăgire pentru mama lor și că, din motive care nu le erau clare, doamna Richardson o privea cu

ranchiună. Și, firește, cu cât Izzy exagera mai rău, cu atât mai gros devenea stratul de furie care acoperise vechea anxietate, aidoma cochiliei unui melc. „Dumnezeule, Izzy!” exclama iar și iar doamna Richardson, „Care e *problema* cu tine?”

Domnul Richardson se arăta mai tolerant cu ea. Fiindcă doamna Richardson fusese cea care o ținuse în brațe, doamna Richardson fusese cea care auzise toate prognosticurile medicilor și avertismentele lor sumbre cu privire la viitor. Abia ieșit de pe băncile facultății de drept, domnul Richardson fusese ocupat cu slujba și cariera, lucrând peste program în încercarea de a deveni partener în firmă. În opinia lui, Izzy i se părea puțin cam căpoasă, însă se bucura s-o vadă atât de aprigă, după începutul terifiant. Era încântat de inteligența ei, de spiritul care o anima. De fapt, îi amintea de mama ei în tinerețe, de ceea ce-l atrăsese pe el la ea: focul acela lăuntric, fermitatea și hotărârea ei, felul în care știa întotdeauna ce vrea și își construia un plan, și cât de intens preocupată fusese de diferența dintre bine și rău — văpaia aceea a ei din care, după atâția ani placizi în suburbii, părea să nu mai fi rămas decât câțiva tăciuni. „N-are nimic, Elena”, obișnuia el să-i spună soției sale, „fata e bine, las-o în pace”. Doamna Richardson nu putea s-o lase totuși în pace, iar acea impresie începuse să se înfiripeze în ei toți: Izzy forța limitele, mama ei trăgea de frâu, iar după un timp, nimeni nu-și mai amintea cum începuse dinamica aceea, senzația fiind că existase dintotdeauna.

În weekendul de după incidentul cu fotografia, când doamna Richardson încă mai era nervoasă pe Izzy, familia trebuia să meargă la o petrecere de aniversare a unor vechi prieteni.

— Poate să vină și Pearl? întrebase Moody. Pe cei din familia McCullough nu-i va deranja. Oricum, i-au invitat pe toți cei pe care-i cunosc.

— Plus că se va adăuga și ea la șirul celor care se vor extazia în fața bebelușului, comentase Izzy. Iar ăsta, știe toată lumea, e singurul scop al petrecerii.

Doamna Richardson oftase.

— Izzy, sunt momente în care poți să-ți inviți un prieten și altele care sunt doar pentru membrii familiei. Asta e o petrecere în familie. Iar Pearl nu face parte din familie, pusese ea punctul pe i, închizându-și geanta și

punându-și-o pe umăr. Trebuie să înveți să faci deosebirea între cele două. Haideți, am întârziat deja!

Așa că numai Richardsonii se duseseră la petrecerea familiei McCullough în weekendul acela de după Ziua Recunoștinței, mergând cu două mașini: Lexie, Trip și Moody cu una, și părinții lor cu alta, având-o pe bancheta din spate pe Izzy, furibundă.

Nimeni n-ar fi putut trece pe lângă casă fără s-o observe. Pe ambele părți ale străzii erau parcate mașini — cei din familia McCullough obținuseră dinainte, de la poliția din Shaker Heights, ridicarea restricțiilor de parcare —, șirul de automobile continuându-se pe bulevardul South Woodland, din apropiere, iar un uriaș mănunchi de baloane albe și roz plutea în aer, deasupra căsuței poștale.

Interiorul casei era deja plin ochi. Invitații aveau la dispoziție cocktailuri cu șampanie și un bar cu omlete. Chelnerii ofereau minitarte și ouă ochiuri scăldate în sos olandez onctuos. Un tort cu trei etaje, alb cu roz, era îmbrăcat în fondant și avea în vârf o figurină din zahăr — un copilaș care ținea cifra 1 în mânuțele durdulii. Pretutindeni, panglici albe și roz convergeau triumfător spre masa de la bucătărie, unde Mirabelle McCullough, sărbătorita, ședea cuibărită în brațele mamei sale.

Doamna Richardson o mai văzuse pe Mirabelle, firește, cu câteva luni în urmă, când venise prima dată acasă la familia McCullough. Ea și Linda McCullough copilăriseră împreună — promoția 1971, prietene bune de când se cunoscuseră, în clasa a doua —, iar între drumurile lor în viață existase o simetrie încântătoare: ambele plecaseră să urmeze școala, apoi se întorseseră și se stabiliseră în Shaker, urmându-și cariera profesională. Numai că, în vreme ce Richardsonii o avuseseră pe Lexie imediat după căsătorie și apoi, în succesiune rapidă, pe Trip, Moody și Izzy, doamna McCullough încercase timp de zece ani înainte să decidă, împreună cu soțul ei, să adopte un copil.

— E chiar *providențial*, așa cum obișnuia mama să spună, îi mărturisise doamna Richardson soțului ei la auzul veștii. Pur și simplu, nu există alt cuvânt mai potrivit. Știi doar prin ce au trecut Mark și Linda, cât au așteptat. Ce să zic, cred că ar fi acceptat și un copil dintr-o mamă drogată, pentru numele lui Dumnezeu! Și pe urmă, din senin, îi sună asistenta socială, la zece și jumătate dimineața, spunându-le că un sugar asiatic

fusese abandonat la unitatea de pompieri, iar înainte de ora patru după-amiază, fetița era deja la ei acasă.

Chiar a doua zi se dusese și ea să vadă bebelușul și, printre gângurelile admirative la adresa copilului, o ascultase pe Linda reluând întreaga poveste — cum primise apelul telefonic și se dusese pe urmă direct la magazin și cumpărase totul, de la trusou complet până la pătuț și scutece pentru șase luni. „Am golit cardul”, râsese Linda McCullough. „Mark încă mai asambla pătuțul când a venit asistenta socială cu ea. Și uite-o acum. Uită-te la ea! Îți vine să crezi?” Și se aplecase asupra copilului strâns la piept, cu o expresie de supremă mirare admirativă.

Asta se întâmplase cu zece luni în urmă, procesul de adopție fiind încă în curs de desfășurare. Sperau să-l încheie într-o lună sau două, îi spusese doamna McCullough doamnei Richardson, oferindu-i un cocktail. Micuța Mirabelle era o drăgălașă: cu un smoc de păr negru legat cu o panglică roz, o fețișoară rotundă și doi ochi mari, căprui, cu care privea lumea din jur, și cu degetele încleștate pe șiragul de mărgele al doamnei McCullough.

— Oh, parcă e o păpușică! exclamase Lexie.

Mirabelle întorsese capul și își îngropase fața în puloverul mamei.

— E prima petrecere mare pe care am organizat-o de când a venit la noi în casă, spusese doamna McCullough, trecându-și palma pe creștetul brunet al fetiței. Nu e obișnuită cu atâta lume în jur. Nu-i așa, Mimi? întrebase apoi, sărutându-i palma. Dar nu puteam lăsa prima ei aniversare să treacă fără s-o sărbătorim.

— De unde știți că e ziua ei? întrebase Izzy. Adică, dacă a fost abandonată.

— N-a fost abandonată, Izzy! replicase doamna Richardson. A fost lăsată la unitatea de pompieri ca s-o găsească cineva și să nu fie în pericol. E cu totul altceva. Asta a adus-o aici, în această familie bună.

— Dar nu-i știți cu adevărat ziua de naștere, nu-i așa? insistase Izzy. Ați ales așa, o zi oarecare?

Doamna McCullough își așezase mai bine fetița în brațe.

— Asistenții sociali au estimat că avea două luni când a ajuns la noi, plus sau minus vreo două săptămâni. Asta se întâmpla pe 30 ianuarie. De aceea am decis să considerăm 30 noiembrie ca fiind ziua ei de naștere, explicase doamna McCullough, cu un zâmbet forțat. Cred că suntem foarte norocoși

fiindcă putem să-i oferim astfel o zi de aniversare. E aceeași cu a lui Winston Churchill. Și a lui Mark Twain.

— Și chiar Mirabelle o cheamă? întrebase Izzy.

Doamna McCullough strânsese din dinți.

— Numele ei întreg va fi Mirabelle Rose McCullough, îndată ce actele vor fi perfectate.

— Dar trebuie să fi avut un nume și înainte, continuase Izzy. Nu știți cum o chema de fapt?

Adevărul era că doamna McCullough știa. Copilul fusese pus într-o cutie de carton, îmbrăcat în câteva rânduri de haine și înfofolit în pături, ca să fie ferit de frigul zilei de ianuarie. În cutie se aflase și un bilet, iar doamna McCullough izbutise în cele din urmă s-o convingă pe asistenta socială să-i dea voie să-l citească: *Numele acestui copil May Ling. Vă rog, luați copil și dați-i o viață mai bună*. În acea primă noapte, când fetița adormise în sfârșit în brațele lor, domnul și doamna McCullough petrecuseră două ore răsfoind dicționarul de nume. Niciodată, nici atunci și nici după aceea, până acum, nu li se întâmplase să regrete că renunțaseră la fostul ei nume.

— Ni s-a părut mai potrivit să-i dăm un nou nume, ca o celebrare a începutului unei vieți noi, explicase ea. Mirabelle înseamnă „frumusețe miraculoasă”. Nu-i așa că e minunat?

Într-adevăr, privind în noaptea aceea genele lungi ale fetiței, gurița ca un trandafir îmbobocit, întredeschisă în somnul adânc și liniștit, și ea, și soțul ei simțiseră că nu exista un alt nume care să i se potrivească mai bine.

— Noi, când am luat pisica de la adăpost, i-am păstrat numele, replicase Izzy, întorcându-se apoi spre mama ei. Ții minte? Miss Purrty. Lexie a zis că-i un nume caraghios, dar tu ai spus că nu-l putem schimba, că ar fi prea derutant pentru ea.

— Izzy! Vezi cum te porți! izbucnise doamna Richardson, întorcându-se apoi spre doamna McCullough. Mirabelle a crescut *atât* de mult în ultimele luni! Nici n-aș fi recunoscut-o. Era atât de slabă înainte, și uită-te la ea acum, dolofană și luminoasă la față. Oh, Lexie, uite ce obrăjori!

— Pot s-o țin și eu? întrebase Lexie și, ajutată de doamna McCullough, luase fetița la piept. Oh, uite ce piele are! Cafea cu lapte!

Mirabelle întinsese mânuța și prinsese între degete părul lung al lui Lexie, iar Izzy se îndepărtase, posomorâtă.

— Nu pricep ce-i cu obsesia asta, îi șoptise Moody lui Trip în colțul din spatele insulei din bucătărie, unde se retrăseseră, cu minitarte și pateuri pe farfurii de carton. Mănâncă, dorm, fac caca și plâng. Mai degrabă mi-aș lua un câine.

— Dar fetelor le plac, replicase Trip. Pun pariu că, dac-ar fi aici, Pearl nu și-ar mai lua mâinile de pe bebelușul ăla.

Moody nu-și dăduse seama dacă Trip îl lua peste picior sau pur și simplu se gândea și el la Pearl. Și nu era sigur care din cele două variante îl nemulțumea mai tare.

— Ai fost atent la orele de igienă, când s-a discutat despre precauții, da? îl întrebase apoi. Altfel, o să fie zeci de fete care o să umble de colo colo cu Tripi în miniatură. Oribilă idee!

— Ha-ha! ricanase Trip, îndesându-și în gură o bucată de ou. Tu ai grijă de tine. Dar, stai așa, ca să lași o fată gravidă, trebuie mai întâi să se culce vreuna cu tine.

Pe urmă, își aruncase farfuria de carton la gunoi și plecase să-și ia ceva de băut, lăsându-și fratele singur, cu ultimele înghițituri de tartă, deja înghețată.

La rugămintea lui Lexie, doamna McCullough o dusese să vadă camera lui Mirabelle. Era decorată în roz și verde-pal, iar pe o panglică deasupra pătuțului fusese brodat de mână numele fetiței.

— Îi place la nebunie covorașul ăsta, spusese doamna McCullough, bătând cu palma pielea de oaie de pe podea. O așezăm pe el după baie, iar ea se rostogolește și râde, și râde!

Trecuseră apoi în camera de joacă, un dormitor uriaș numai pentru jucăriile ei: cuburi din lemn în toate culorile curcubeului, un elefant de catifea care se legăna, un raft întreg plin cu păpuși.

— Camera din partea din față a casei e mai mare, îi explicase doamna McCullough. Dar aici pătrunde cel mai mult soarele — toată dimineața și în mare parte a după-amiezii. Așa că am transformat-o pe aia în dormitor de oaspeți și am păstrat-o pe cea de aici pentru Mirabelle, ca să se joace.

Când reveniseră la parter, constataseră că sosiseră între timp și mai mulți oaspeți, iar Lexie le cedase bebelușul, fără tragere de inimă, și celorlalți. Când venise timpul tortului, istovită de atâta socializare, sărbătorita fusese dusă sus, pentru un biberon și un pui de somn, iar spre marea dezamăgire a

lui Lexie, încă dormea când petrecerea se încheiase, iar Richardsonii plecaseră spre casă.
— Voiam s-o mai țin în brațe! se plânsese ea în timp ce se îndreptau spre mașini.
— Lex, e un copil, nu o jucărie, replicase Moody.
— Sunt sigură că doamna McCullough ar fi încântată dacă te-ai oferi ca bonă, intervenise doamna Richardson. Ai grijă cum conduci, Lexie! Ne vedem acasă. Apoi o prinsese pe Izzy de un umăr și o împinsese ușor spre cealaltă mașină. Iar tu va trebui să nu mai fi atât de neobrăzată data viitoare când vom mai merge la o petrecere. Altfel, mai bine rămâi acasă. Linda McCullough ți-a fost bonă când erai mică, să știi. Ți-a schimbat scutecele și te-a plimbat în parc. Să te gândești la asta când vei mai vorbi cu ea.
— O să mă gândesc, răspunsese Izzy, trântind portiera.

În următoarele zile, Lexie aproape că nu mai vorbise decât despre Mirabelle McCullough.
— Febra bebelușilor, comentase Trip, dându-i un ghiont lui Brian. Ai grijă, amice!
Brian răsese puțin cam crispat. Dar Trip avea dreptate. Dintr-odată, Lexie devenise fervent interesată de tot ce avea legătură cu copiii, ba chiar se dusese la Dillard's și cumpărase o rochiță liliachie, plină de volănașe și total nepractică — un dar pentru Mirabelle.
— Doamne, Lexie, exclamase mama ei, nu-mi amintesc să fi fost atât de entuziasmată de copii când erau Moody și Izzy mici! De fapt… la un moment dat chiar l-ai închis pe Moody în dulapul cu oale.
Lexie își dăduse ochii peste cap.
— Aveam trei ani pe atunci!
Luni încă mai vorbea despre bebeluș, iar când intrase Mia în bucătărie, în după-amiaza aceea, o întâmpinase încântată că are un public nou.
— Are un păr minunat! se extaziase ea. Niciodată n-am mai văzut atâta păr la un bebeluș. Și are niște ochi mari… și privește totul în jur. Și e așa de vioaie! Au găsit-o la unitatea de pompieri, îți dai seama? Cineva a lăsat-o acolo pur și simplu.
În celălalt capăt al bucătăriei, unde ștergea hiaturile, Mia încremenise.
— La unitatea de pompieri? întrebase. Care unitate?
Lexie fluturase din mână.

— Nu știu. Undeva prin East Cleveland, cred.

Pentru ea, detaliile fuseseră mai puțin importante decât tragismul romantic al situației.

— Și când s-a întâmplat asta?

— În ianuarie. Sau cam așa ceva. Doamna McCullough zicea că unul dintre pompieri a ieșit la o țigară și a găsit-o acolo, într-o cutie de carton. Ca un pui de cățel pe care nimeni nu-l voia, încheiase Lexie, clătinând din cap.

— Iar soții McCullough au de gând s-o păstreze?

— Așa cred, răspunsese Lexie, deschizând dulapul ca să-și ia un baton de cereale. Și-au dorit dintotdeauna un copil, și deodată a apărut Mirabelle. Ca prin miracol. Și de când tot încercau să adopte! Vor fi niște părinți foarte buni.

Rupsese ambalajul batonului, îl aruncase în coșul de gunoi și urcase la etaj, lăsând-o pe Mia cufundată în gânduri.

Slujba la familia Richardson îi asigura Miei plata chiriei, dar ea și Pearl aveau nevoie de bani pentru alimente, pentru facturile de curent electric și gaze, așa că lucra câteva ture pe săptămână la Lucky Palace, care împreună cu salariul și mâncarea rămasă le asigurau strictul necesar. La Lucky Place mai erau angajați un bucătar, un ajutor de bucătar, un picolo și o chelneriță cu normă întreagă, Bebe, care începuse lucrul cu câteva luni înaintea Miei. Bebe imigrase din Canton în urmă cu doi ani și cu toate că engleza ei era cam stricată, îi plăcea să vorbească cu Mia, fiindcă i se părea că o ascultă cu compasiune, nu-i corecta niciodată greșelile gramaticale și părea s-o înțeleagă perfect. În vreme ce înfășurau tacâmuri de plastic în șervețele pentru comenzile de livrat la domiciliu, Bebe îi povestise Miei multe despre viața ei. Mia, pe de altă parte, era mai reținută cu propriile informații, dar constatase, în decursul anilor, că rareori oamenii observă acest lucru dacă știi să-i asculți; ceea ce înseamnă să-l determini pe celălalt să vorbească despre sine. În ultimele șase luni, aflase aproape întreaga istorie a vieții lui Bebe, de aceea, ceea ce-i povestise Lexie de la petrecere îi atrăsese atenția.

Fiindcă în urmă cu un an, Bebe avusese un copil.

— Tare speriată fost atunci, îi spusese ea Miei, frământând între degete hârtia subțire a șervețelului. N-am nimeni să mă ajute. Nu pot muncesc. Nu pot dorm. Ziua toată țin copil și plâng.

— Dar unde era tatăl copilului? întrebase Mia.

— Plecat. Eu îi spun eu am copil, peste două săptămâni dispare. Cineva zis că mutat înapoi în Guangdong. Eu venit aici pentru el, știi asta? Înainte, eu trăit în San Francisco, lucrat la cabinet dentist ca recepționer, câștig bani buni, șef drăguț. El luat slujbă aici, la uzină de mașini, și zice Cleveland e frumos, Cleveland e ieftin, San Francisco prea scump, mutăm la Cleveland, putem cumpărăm o casă, avem o curte. Și am venit cu el aici, și pe urmă… Tăcuse pentru o clipă, după care așezase un șervețel frumos rulat peste celelalte, cu bețișoare, furculiță și cuțit înăuntru. Aici nimeni nu vorbește chineză, continuase apoi. Eu dat interviu recepționer, ei spus că engleza mea nu destul de bună. Și nu găsesc nimic de muncă. Și nimeni să stea cu copil.

Probabil suferise o depresie post-partum, realizase Mia, poate chiar un episod psihotic. Bebelușul nu voise să sugă, așa că pierduse laptele. Își pierduse slujba — ambalator de pahare de carton, cu salariul minim pe economie — când născuse, așa că nu avusese bani pentru lapte praf. Și în cele din urmă, în disperare de cauză, se dusese la o unitate de pompieri și lăsase copilul la ușă — iar asta, considerase Mia, nu putea fi o coincidență.

Doi polițiști o găsiseră pe Bebe câteva zile mai târziu, zăcând sub o bancă din parc, inconștientă din cauza foamei și a deshidratării. O duseseră la un adăpost, unde i se făcuse duș, i se dăduse să mănânce și îi fuseseră prescrise antidepresive, fiind externată de acolo după trei săptămâni. Dar deja nimeni nu mai putea să-i spună ce se întâmplase cu copilul ei. La unitatea de pompieri, insistase ea, îl lăsase la unitatea de pompieri. Nu, nu-și amintea la care. Mersese cu bebelușul în brațe aiurea prin oraș, încercând să-și dea seama ce era de făcut, și la un moment dat trecuse pe lângă o unitate prin ferestrele căreia se revărsa o lumină caldă, și atunci se hotărâse. Câte unități de pompieri puteau fi? Dar nimeni nu voise s-o ajute. Când ai părăsit-o, ai decăzut din drepturile părintești, îi spuseseră polițiștii. Ne pare rău. Nu-ți putem da mai multe informații.

Mia știa cât de disperată era Bebe să-și găsească fetița, știa că o căuta deja de multe luni, de când începuse să-și revină. Acum avea o slujbă, una stabilă, deși cu salariu mic; găsise un apartament nou; era mai stabilă emoțional. Dar nu reușise să afle unde era copilul ei. Parcă dispăruse pur și simplu.

— Uneori, îi mărturisise ea Miei, ștergându-și ochii cu mâneca, mă întreb dacă visez. Dar care e visul? Că nu pot găsesc copilul meu? Sau că

nu am copil deloc?

În toți anii ei de viață nomadă, Mia își stabilise o regulă: nu te atașa. De niciun loc, de niciun apartament, de nimic. De când se născuse Pearl, făcuse ea socoteala, locuiseră în patruzeci și șase de orașe, păstrând ca bunuri personale doar ceea ce încăpea în Volkswagen — adică un minimum necesar. Rareori stătuseră într-un loc suficient timp pentru a-și face prieteni, și în cele câteva cazuri în care acest lucru se întâmplase, plecaseră fără a lăsa o adresă de contact, așa că pierduseră legătura cu ei. La fiecare nouă mutare, renunțau la toate lucrurile de care se puteau lipsi și îi trimiteau Anitei fotografiile lucrate, ceea ce însemna că nu aveau să le mai vadă niciodată.

Așa că întotdeauna evitase să se implice în problemele altora. Totul era mai simplu în acest fel; era mai ușor când chiria devenea prea mare, când se plictisea de un oraș sau când simțea că vrea să fie altundeva. Dar povestea asta, a lui Bebe, era cu totul altceva. Ideea că cineva îi putea lua unei mame copilul o oripila. Era ca și când cineva i-ar fi înfipt o lamă în corp și, cu o smucitură rapidă, ar fi golit-o de măruntaie, lăsând-o doar cu un gol mare și rece înăuntru. În momentul acela, Pearl intrase în bucătărie să ia ceva de băut, iar Mia o luase repede în brațe, de parcă s-ar fi aflat pe buza unei prăpăstii, și o ținuse atât de mult și de strâns lângă ea, încât în cele din urmă Pearl o întrebase:

— Mamă, ai pățit ceva?

Soții aceștia, McCullough, sigur erau oameni cumsecade, își spusese ea. Dar asta nu avea nicio importanță. Mintea îi zburase deodată la restaurant, la momentele de după agitația de seară, când lucrurile se linișteau, iar Bebe își rezema uneori coatele de tejghea și cădea pe gânduri. Mia înțelegea perfect încotro o purtau gândurile acelea. Pentru un părinte, copilul nu e doar o persoană: e un *loc*, un fel de Narnia, un tărâm vast și etern, în care prezentul trăit, trecutul amintit și viitorul visat există toate în același timp. Iar asta o poți vedea ca părinte ori de câte ori îl privești: suprapuse pe chipul lui, sunt sugarul de odinioară, copilul care a devenit și adultul care va fi cândva; și le vezi pe toate simultan, ca într-o imagine 3D. E ceva amețitor. Un loc în care te poți refugia, dacă știi cum să ajungi la el. Și de fiecare dată când te depărtezi de el, de fiecare dată când copilul îți iese din raza vizuală, începi să te temi că nu vei mai reuși niciodată să te întorci la locul acela.

De mult, foarte de mult, chiar în prima seară în care ea și Pearl porniseră în călătoriile lor, Mia se ghemuise pe patul încropit pe bancheta din spate a Volkswagenului, cu Pearl culcușită la pieptul ei, și o privise dormind. Acolo, atât de aproape încât îi simțea pe obraz răsuflarea caldă, cu miros de lapte, o cuprinsese mirarea privind acea micuță făptură. Carne din carnea mea și sânge din sângele meu, își spusese atunci. Mama ei o obligase să meargă la școala de duminică în fiecare săptămână până la vârsta de treisprezece ani și, ca și cum cuvintele ar fi fost o incantație magică, zărise deodată reminiscențe ale chipului mamei sale pe fața lui Pearl: linia maxilarului, cuta abia vizibilă dintre sprâncene care apărea când Pearl se cufunda într-un vis enigmatic. Nu se mai gândise de o vreme la mama ei și o împunsătură bruscă de dor o săgetase în piept. De parcă ar fi tulburat-o, Pearl căscase și se întinsese, iar Mia o strânsese mai aproape de ea, îi mângâiase părul și își lipise buzele de pielea incredibil de moale a obrazului ei. *Carne din carnea mea și sânge din sângele meu*, își spusese iar când Pearl închisese din nou ochii, sigură că nimeni nu putea iubi acel copil așa cum îl iubea ea.

— N-am nimic, îi răspunsese ea lui Pearl în bucătărie și, cu un efort chinuitor, îi dăduse drumul. Am terminat aici. Să mergem acasă, bine?

Încă de atunci Mia înțelesese într-un fel ce anume declanșa; un iz iute îi înțepase nările, ca primul fuior de fum al unui foc îndepărtat. Nu știa dacă Bebe avea să-și regăsească vreodată copilul. Un singur lucru însă știa: că ideea ca altcineva să emită pretenții la acel copil era insuportabilă. Cum puteau oamenii aceia, se întrebase, cum puteau oamenii aceia să ia un copil de la mama lui? Tot drumul spre casă își spusese asta, și apoi când formase numărul, așteptând ca telefonul să sune. Nu era corect. Niciodată o mamă nu trebuia să fie nevoită să-și dea copilul.

— Bebe, spusese în receptor când o voce răspunsese la celălalt capăt al firului. Sunt Mia, de la muncă. Cred că trebuie să afli ceva.

10.

Iată de ce luni seară, în timp ce Mia și Pearl luau cina, soneria începuse să sune, urmată de bătăi disperate în ușă. Mia fugise să deschidă, iar Pearl auzise murmurat de voci și plânsete, pentru ca apoi mama ei să revină în bucătărie, însoțită de o chinezoaică tânără care hohotea.

— Bat și bat, spusese Bebe. Sun la ușă, iar ei nu deschid, așa că bat și bat. Văd pe femeie înăuntru. Se uită de după perdea ca să vadă dacă eu

plecat.

Mia o îndrumase spre un scaun, al ei, în fața farfuriei încă pline pe jumătate cu tăiței.

— Pearl, dă-i puțină apă lui Bebe. Și poate faci un ceai.

Ea se așezase pe celălalt scaun și se aplecase peste masă, luând mâna lui Bebe în palma ei.

— Nu trebuia să te fi dus acolo așa. Doar nu te așteptai să-ți dea drumul în casă și gata!

— Întâi dau ei telefon!

Bebe își ștersese fața cu dosul mâinii, iar Mia luase un șervet de pe masă și i-l întinsese. Era de fapt o veche batistă înflorată de la magazinul cu lucruri la mâna a doua, cu care Bebe își tamponase ochii.

— Îi caut în cartea de telefon și îi sun, chiar după ce vorbit cu tine. Nimeni nu răspunde. Doar robotul. Ce mesaj să las eu? Și încerc iar și iar, toată dimineața. Până la două, când răspunde cineva. Răspunde *ea*.

În celălalt capăt al bucătăriei, Pearl pusese ceainicul pe aragaz și aprinsese ochiul. N-o întâlnise niciodată pe Bebe până atunci, dar mama ei îi pomenise numele femeii de vreo două ori. Nu-i spusese însă ce drăguță era — ochi mari, pomeți înalți, păr des și negru, strâns în coadă — și nici cât de tânără era. Pentru Pearl, orice persoană trecută de douăzeci de ani părea teribil de bătrână, dar după părerea ei, Bebe avea în jur de douăzeci și cinci de ani. Clar mai tânără decât mama ei, însă având ceva aproape copilăresc în felul în care vorbea, în poziția în care ședea cu picioarele frumos apropiate și cu mâinile strânse una pe alta, în privirea neajutorată pe care o ațintea spre Mia, de parcă și ea i-ar fi fost copil — ceva ce îi lăsa impresia că Bebe era și ea o adolescentă. Pearl nu sesizase, și nici nu avea să sesizeze încă o vreme, cât de neobișnuit de echilibrată era Mia pentru cineva de vârsta ei, cât de pricepută și de perspicace.

— Spun ei cine sunt, reluase Bebe. Întreb: „Ești Linda McCullough?” Ea zice da, iar eu spun „Numele meu e Bebe Chow și sunt mama lui May Ling”. Și ea gata, îmi închide.

Mia clătinase din cap.

— O sun iar, și ea ridică și închide din nou. Pe urmă iar sun, și nu mai e decât ton de ocupat, continuase Bebe, întrerupându-se ca să-și sufle nasul în șervetul pe care îl făcuse apoi ghem. Așa că mă duc acolo. Două autobuze, și trebuie să întreb pe șofer eu unde schimb, și pe urmă merg încă doi

kilometri până la casa lor. Case din alea uriașe — toți au acolo mașini, nimeni nu vrea merge cu autobuzul la muncă. Sun la sonerie și nimeni nu răspunde, dar ea se uită de la etaj, se uită la mine, jos. Sun iar și iar și strig „Doamna McCullough, sunt eu, Bebe, vreau să vorbim”. Și atunci perdeaua e trasă. Dar ea tot acolo, așteaptă cu să plec. De parcă cu plec când copilul meu e acolo! Așa că bat și sun. Până la urmă, trebuie iasă și atunci pot să vorbesc cu ea. Vreau doar să-mi văd copilul din nou. Mă gândesc, pot să vorbesc cu acești McCullough să-i fac să înțeleagă. Dar ea nu iese.

Bebe rămăsese tăcută apoi vreme îndelungată, privindu-și mâinile, iar Pearl îi văzuse pielea crăpată și înroșită de pe lateralele pumnilor. Probabil că bătuse la ușă mult, mult timp, își dăduse ea seama, realizând totodată cât trebuie să fi suferit Bebe, cât suferea încă și ce îngrozită fusese doamna McCullough înăuntru, în casă.

Bebe relatase restul poveștii sacadat, anevoie, ca și când abia atunci își contura scena în minte. Puțin mai târziu, un Lexus oprise în fața casei, urmat de o mașină de poliție, iar domnul McCullough coborâse pe alee și, flancat de doi polițiști ca niște gărzi de corp, îi ceruse lui Bebe să plece de pe proprietatea lui. Ea încercase să le explice că nu voia decât să-și vadă copilul, dar acum nu mai era sigură ce anume le spusese, dacă se certase cu ei, dacă îi amenințase, dacă urlase sau implorase. Tot ce-și amintea era fraza pe care domnul McCullough o repeta mereu: „N-ai niciun drept să te afli aici. N-ai niciun drept să te afli aici”; până când, în final, unul dintre polițiști o luase de un braț și o trăsese de acolo. Să plece, îi spuseseră, altfel aveau să o ducă la secție și să o acuze de încălcarea proprietății. Un lucru și-l aducea aminte limpede: în timp ce polițiștii o trăgeau din fața casei, își auzea copilul plângând dincolo de ușa încuiată.

— Oh, Bebe! exclamase Mia, iar Pearl nu-și dăduse seama dacă era dezamăgită sau mândră.

— Ce pot să mai fac? Vin pe jos tot drumul până aici. Patrușcinci de minute. Unde să caut ajutor, dacă nu la tine? Și le aruncase o privire furibundă, de parcă i s-ar fi părut că aveau de gând să o contrazică. Sunt *mama* ei! adăugase.

— Știu și ei asta, răspunsese Mia. Știu asta foarte bine. Altfel, nu te-ar fi alungat așa.

Și împinsese cana cu ceai, deja pe jumătate rece, spre Bebe.

— Ce pot eu fac acum? Dacă mă duc iar acolo, ei cheamă poliția și mă arestează.

— Poți să-ți iei un avocat, sugerase Pearl, iar Bebe îi aruncase o privire blajin-compătimitoare.

— De unde iau eu bani de avocat? întrebase privindu-și hainele — pantaloni negri și o bluză albă subțire, cu nasturi de sus până jos —, iar Pearl își dăduse seama că aceea era uniforma ei de serviciu: plecase de la muncă fără a mai sta să se schimbe. În bancă, am șase sute și unșpe dolari. Crezi că un avocat mă ajută pentru șase sute și unșpe dolari?

— Bun! exclamase Mia, împingând într-o parte farfuria lui Pearl cu ceea ce mai rămăsese din mâncarea acoperită acum cu o pojghiță lucioasă de grăsime. Tot timpul cât vorbise Bebe, ea se gândise; de fapt, se gândise la asta încă de când îi povestise Lexie despre copil: despre ce ar face ea dacă ar fi în situația lui Bebe, despre ce ar putea face oricine în acele circumstanțe. Ascultă-mă, reluase ea. Vrei să duci lupta asta? Uite ce ai de făcut.

*

Marți după-amiază, dacă vreunul dintre copiii Richardson ar fi dat atenție publicității din cadrul emisiunii lui Jerry Springer, ar fi observat poate clipurile promo pentru știrile de seară de la Channel 3, cu o fotografie a casei McCullough. Și dacă le-ar fi observat, poate că ar fi anunțat-o pe mama lor, care lucra la un articol despre o colectare de fonduri pentru școală și nu fusese acasă la știrile de seară, sau ar fi avertizat-o pe doamna McCullough.

Dar Lexie și Trip fuseseră angajați într-o dispută atât de aprinsă pe tema invitatului cu cea mai bună coafură — travestitul sau fosta lui soție frustrată —, încât niciunul din ei nu văzuse reclamele. Privindu-i uimiți, Pearl și Moody nu aruncaseră nici măcar o privire spre ecran, iar Lexie se ridicase să plece înainte ca Trip să-și poată încheia argumentația în favoarea travestitului. Izzy era acasă la Mia, în camera obscură, și o privea cum scoate o fotografie din baia de developare și o agață la uscat. Așa că nimeni nu văzuse clipurile promoționale pentru știrile de seară și nu se uitase nici la știrile cu pricina. Doamna McCullough nu obișnuia să urmărească programele de știri, și așa se face că în dimineața zilei de miercuri, când auzise soneria și deschisese ușa, cu Mirabelle sprijinită pe un șold, așteptând un pachet de la sora ei, constatase speriată că pe treptele

de la intrarea în casă stătea Barbra Pierce, jurnalista locală de investigații, cu un microfon în mână.

— Doamnă McCullough! strigase Barbra, de parcă, printr-o coincidență fericită, tocmai ar fi dat una peste alta la o petrecere. În spatele ei se zărea un cameraman voinic, cu o jachetă de vânt, deși tot ce remarcase doamna McCullough fusese cilindrul obiectivului foto și luminița roșie care clipea ca un ochi strălucitor. Mirabelle începuse să plângă. Înțelegem că vă aflați în plin proces de adopție a unei fetițe, continuase ziarista. Aveți cunoștință de faptul că mama ei încearcă să recâștige custodia copilului?

Doamna McCullough trântise ușa imediat, însă echipa de la știri obținuse tot ce dorise. Numai două secunde și jumătate de filmare, dar era suficient: femeia albă, zveltă, în pragul casei sale impunătoare, cu o expresie furioasă și speriată, strângând în brațe un copil asiatic care plângea.

Cu o vagă presimțire rea, doamna McCullough se uitase la ceas. Soțul ei plecase spre birou, în centru, și nu avea să ajungă decât peste cel puțin treizeci și cinci de minute. Își sunase prietenele una după alta, dar niciuna nu văzuse știrea din seara precedentă, așa încât nu-i puteau oferi decât sprijin moral, nu și informații. „Nu-ți face griji”, îi spusese fiecare dintre ele. „Totul o să fie bine. Așa e Barbra Pierce, îi place să facă valuri”.

Între timp, domnul McCullough ajunsese la serviciu și luase liftul până la etajul al șaptelea, unde se aflau birourile firmei Rayburn Financial Services. Tocmai își scosese un braț din palton, când Ted Rayburn apăruse în pragul ușii.

— Ascultă, Mark, începuse el, nu știu dacă ai văzut aseară știrile de pe Channel 3, dar cred că trebuie să afli ceva.

Închisese ușa în urma lui, iar domnul McCullough ascultase veștile, strângând paltonul la piept, ca pe un prosop. Pe același ton măsurat și ușor preocupat cu care le vorbea clienților, Ted Rayburn îi relatase știrea: instantaneul cu exteriorul casei McCullough, umbrit în lumina înserării, dar familiar în urma anilor de petreceri și grătare. Fraza ce deschidea știrea: *Adopțiile sunt menite să asigure un cămin nou copiilor care nu au familie. Dar dacă un copil are deja o familie*? Și apoi interviul cu mama — Be și nu mai știu cum, spusese Ted, fiindcă nu-i înțelesese numele întreg — care implorase în fața camerei să-i fie dat copilul înapoi. „Am făcut o greșeală”, adăugase ea, rostind cu grijă fiecare silabă. „Acum am o slujbă bună. Mi-

am refăcut viața acum. Și îmi vreau copilul înapoi. Acești McCullough nu au niciun drept să adopte un copil dacă mama lui îl vrea. Locul unui copil este alături de mama lui”.

Ted Rayburn tocmai rostea ultimele cuvinte, când sunase telefonul de pe birou, iar văzând numărul, domnul McCullough înțelesese că soția lui era cea care îl suna, înțelesese ce se întâmpla și că trebuia să-i explice. Ridicase receptorul.

— Vin acasă, rostise el, închisese și își luase cheile.

Nici Mia, care nu avea televizor, nu văzuse știrea. Dar marți după-amiază, chiar înainte să fie difuzată, Bebe trecuse pe la ea ca să-i spună cum decursese interviul.

— Ei cred că-i o poveste bună.

Purta pantalonii negri și bluza albă cu o pată decolorată de sos de soia pe manșetă, iar Mia își dăduse seama că era în drum spre muncă.

— Ei vorbit cu mine aproape o oră. Au multe întrebări pentru mine.

Se întrerupsese auzind sunetul unor pași pe scări. Era Izzy, care se întorsese de la școală, și tăcuseră amândouă la vederea ei.

— Mai bine plec, spusese Bebe o clipă mai târziu. Acum vine autobuzul.

Iar, în drum spre ușă, se aplecase spre Mia și-i șoptise:

— Ei zic că lumea o să țină cu mine.

— Cine era? întrebase Izzy după plecarea lui Bebe.

— O prietenă, răspunsese Mia. O prietenă de la slujbă.

După toate aparențele, producătorii de la Channel 3 aveau instincte bune. În orele de după difuzarea reportajului, postul primise o sumedenie de apeluri telefonice cu privire la povestea lui Bebe — suficiente ca să-i determine să continue cu un alt reportaj și ca postul concurent, Channel 9, să o trimită pe Barbra Pierce pe teren a doua zi la prima oră.

— Barbra Pierce! exclamase Linda McCullough, adresându-i-se miercuri seară doamnei Richardson. Barbra Pierce cu tocurile ei cui și cu părul à la Dolly Parton. Care s-a înființat la mine în prag și mi-a înfipt microfonul sub nas.

Tocmai urmăriseră amândouă reportajul Barbrei Pierce, fiecare pe canapeaua ei în fața televizorului, cu telefonul fără fir la ureche, iar doamna Richardson avusese deodată strania senzație că aveau din nou paisprezece

ani, cu telefoanele Princess în poală, uitându-se concomitent la serialul lor, *Green Acres*, ca să se poată auzi una pe alta râzând.

— Asta face Barbra Pierce de obicei, replicase doamna Richardson. Doamna Știri de Senzație în taior. E o hărțuitoare cu un cameraman după ea.

— Avocatul spune că avem o bază solidă. Și că părăsindu-și copilul, a renunțat la custodia lui în favoarea statului, iar statul ni l-a dat nouă, așa că plângerea ei este de fapt la adresa statului, nu a noastră. Mai spune că procesul e pregătit în proporție de optzeci la sută și că peste doar o lună sau două Mirabelle va fi definitiv a noastră, iar atunci femeia aceea nu va mai avea niciun drept asupra ei.

Încercaseră atât de mult timp să aibă un copil, ea și soțul ei. După nuntă, rămăsese însărcinată imediat, dar câteva săptămâni mai târziu începuse să piardă sânge și își dăduse seama, chiar înainte de a ajunge la medic, că pierduse copilul. „Se întâmplă foarte des", o asigurase doctorul. „Jumătate din numărul sarcinilor sfârșesc cu un avort spontan în primele săptămâni. Majoritatea femeilor nici măcar nu-și dau seama că au fost gravide". Dar doamna McCullough își dăduse seama și trei luni mai târziu când se întâmplase același lucru, iar apoi peste alte patru luni, și încă o dată peste alte cinci luni, de fiecare dată știuse, cu durere, că ceva viu începuse să trăiască în ea și că, dintr-un motiv sau altul, ființa aceea mică pierise.

Medicii îi prescriseseră răbdare, vitamine și suplimente de fier. O altă sarcină apăruse; de data asta, sângerarea începuse după aproape zece săptămâni. Doamna McCullough plânsese în noapte, iar după ce ea adormise, soțul ei plânsese lângă ea. După trei ani de încercări, în care rămăsese gravidă de cinci ori, încă nu aveau un copil. Să aștepte șase luni, îi recomandase obstetricianul, să-și lase organismul să se refacă. După ce trecuse jumătate de an, încercaseră din nou. Două luni mai târziu, era însărcinată; după încă o lună, nu mai era. De fiecare dată, se abținuse să spună cuiva, sperând că dacă va păstra vestea bine protejată înăuntru ei, va rămâne și va crește acolo. Dar nimic nu se schimbase. Prietena ei bună, Elena, avea deja o fată și un băiat și era însărcinată cu al treilea copil, și cu toate că ea îi telefona des, cu toate că ar fi strâns-o pe Linda la pieptul ei cu drag, lăsând-o să-și verse amarul — așa cum făcuseră de atâtea ori în copilărie și adolescență, din motive mai mărunte sau mai serioase —, doamna McCullough constatase că subiectul nu era unul pe care să-l poată

împărtăşi cu ea. Niciodată nu-i mărturisise Lindei că e gravidă; atunci, cum i-ar fi putut spune că suferise un avort? Nici n-ar fi ştiut de unde să înceapă. *Am mai pierdut una. S-a întâmplat din nou*. Ori de câte ori ieşeau la masă împreună, doamnei McCullough îi era aproape imposibil să nu privească fix pântecele rotunjit al vechii ei prietene. Se simţea ca o perversă, atât de mult şi-ar fi dorit să-l atingă, să-l mângâie, să-l dezmierde. Lângă ele, Lexie şi Trip se foiau şi gângureau, astfel că după o vreme devenise mai uşor să evite pur şi simplu subiectul. Doamna Richardson observase că buna ei prietenă o sună mai rar şi că, atunci când îi telefona ea, deseori îi răspundea doar robotul — glasul vesel al doamnei McCullough ciripind: „Lăsaţi un mesaj pentru Linda şi Mark, şi vă vom suna noi". Dar niciunul din ei nu mai suna.

La un an după naşterea lui Izzy, doamna McCullough rămăsese din nou însărcinată. Deja întregul proces devenise istovitor: urmărirea ciclului, aşteptarea, vizitele la medic. Chiar şi sexul — programat cu atenţie în cele mai fertile zile — începuse să fie perceput ca o corvoadă. Cine ar fi crezut aşa ceva — se gândea ea amintindu-şi de perioada liceului, când ea şi Mark se dezlănţuiau frenetic pe bancheta din spate a maşinii lui. Medicii îi impuseseră repaus strict la pat: nu avea voie să stea în picioare mai mult de patruzeci de minute pe zi, incluzând aici şi vizitele la baie; nu avea voie să facă efort. Ajunsese aproape în luna a cincea, când se trezise într-o noapte, la ora două, cu o senzaţie teribilă de nemişcare în pântece, precum tăcerea ce se aşterne după ce un clopot a încetat să mai bată. La spital, în vreme ce ea era sub efectul narcoticelor, medicii îi scoseseră fătul din uter. „Vrei s-o vezi?" o întrebase unul dintre ei la final, iar asistenta întinsese spre ea bebeluşul înfăşat, ţinut în căuşul palmelor. Doamnei McCullough i se păruse imposibil de mic, imposibil de rozaliu, imposibil de neted şi de curat, de parcă ar fi fost un obiect din sticlă roz. Şi imposibil de nemişcat. Încuviinţase cu o mişcare vagă a capului, închisese ochii din nou şi depărtase picioarele pentru ca medicii s-o coasă.

Începuse apoi s-o ia pe drumul mai lung spre magazin, pentru a evita locurile de joacă, şcoala elementară, staţia autobuzului şcolar. Dezvoltase o ură la adresa femeilor însărcinate. Voia să le lovească, să arunce cu ceva în ele, să le înhaţe de umeri şi să le muşte. La aniversarea a zece ani de căsătorie, domnul McCullough o dusese la Giovanni's, restaurantul ei preferat, şi când să intre, o gravidă în lună avansată păşise imediat în urma

lor. Doamna McCullough deschisese ușa și apoi, când gravida pășise peste prag, o lăsase să se trântească în fața ei. Răsucindu-se să-și ia soția de braț, pentru o clipă, domnului McCullough i se păruse că n-o mai recunoaște pe femeia de lângă el, atât de rea, la polul opus față de femeia cu suflet matern pe care o cunoștea el.

În cele din urmă, după o vizită la încă un medic și după o serie de sintagme dureroase — *spermatozoizi cu motilitate scăzută, uter infertil, concepție probabil imposibilă* —, hotărâseră să adopte un copil. Nici chiar fertilizarea in vitro nu ar fi avut șanse de reușită, îi avertizaseră medicii. Adopția le oferea cea mai mare probabilitate de a avea un copil. Își trecuseră numele pe toate listele de așteptare pe care le găsiseră și, din când în când, primeau câte un telefon de la vreo agenție de adopții, pentru o posibilă potrivire. Dar de fiecare dată se întâmpla câte ceva: o mamă se răzgândise; un tată, un văr sau o bunică apăruse ca din senin; agenția decisese că un alt cuplu, mai tânăr, era mai potrivit pentru copilul respectiv. Un an trecuse astfel, apoi doi, apoi trei. După toate aparențele, toată lumea voia un copil și cererea depășea cu mult oferta. Dimineața aceea de ianuarie, când asistenta socială le telefonase și le spusese că obținuse numele lor de la una dintre agențiile de adopții și că avea o fetiță care putea fi a lor, dacă o voiau, li se păruse un adevărat miracol. Dacă o voiau! Toată suferința, toate sentimentele de vinovăție, toate acele șapte mici fantome — pentru că doamna McCullough n-o uitase pe niciuna —, totul părea să se fi închis, spre uimirea ei, într-o cutie, dispărând în neant la vederea micuței Mirabelle: atât de reală, atât de vie, atât de prezentă în viața lor. Iar acum, la gândul că și ea le-ar putea fi luată, doamna McCullough constatase că acea cutie și conținutul ei nu dispăruseră de fapt, ci ședeau într-un ungher, așteptând ca cineva să ridice capacul.

Știrile fuseseră întrerupte de spoturi publicitare și, la celălalt capăt al firului, doamna Richardson distinsese melodia reclamei Cedar Point răsunând la televizorul familiei McCullough, cu o fracțiune de secundă după ce o auzise la aparatul ei. Pe ecran, văzuse o femeie în vârstă împiedicându-se, căzând și pipăind după transmițătorul pe care-l avea agățat la gât, iar vocea Barbrei Pierce îi revenise în minte: *Acest cuplu vrea să-i adopte copilul. Ea însă nu va renunța la fiica ei fără să lupte pentru ea.*

— O să treacă, îi spusese apoi doamna Richardson doamnei McCullough. Oamenii vor uita. O să treacă.

Dar nu trecuse. Oricât ar fi părut de improbabil, ceva anume în povestea aceea atinsese o coardă sensibilă în cadrul comunității. Știrile erau pașnice în ultima vreme: o femeie născuse septupleți; urșii, declaraseră cu seriozitate cei de la *New York Times*, constituiau principala cauză a spargerilor din parcul Yosemite. Cea mai presantă chestiune de ordin politic — timp de încă cel puțin câteva săptămâni — era numele pe care îl va da președintele Clinton noului câine al familiei. Oamenii din Cleveland erau plictisiți și dornici de o știre de senzație undeva aproape de ei.

În dimineața zilei de joi, încă două echipe de filmare se aflau în fața casei McCullough, iar seara fuseseră difuzate trei noi reportaje, pe canalele 5, 19 și 43. Un videoclip cu Bebe Chow ținând în mână fotografia lui May Ling la vârsta de o lună, implorând să-i fie redat copilul. Fotografii cu casa McCullough cu perdelele trase și lumina de afară stinsă; un instantaneu cu doamna și domnul McCullough în ținute de gală la un eveniment caritabil pentru bolnavii de leucemie, care apăruse în paginile de mondenități ale revistei *Shaker* cu un an în urmă; o filmare cu BMW-ul domnului McCullough ieșind cu spatele din garaj și apoi îndepărtându-se în timp ce un reporter alerga pe lângă el, cu microfonul întins spre geamul portierei.

Vineri, toate echipele de filmare erau iarăși în fața casei; doamna McCullough se încuiase înăuntru cu Mirabelle, iar secretarele de la firma de investiții McCullough fuseseră instruite să răspundă la toate apelurile primite din partea presei cu precizarea „Fără comentarii”. În fiecare seară, Mirabelle McCullough — sau May Ling Chow, așa cum preferau unii să-i spună — era subiect de știri în programele de seară, întotdeauna însoțită de fotografii. Inițial, fusese doar instantaneul lui Bebe, cu May Ling la o lună, dar pe urmă — la sfatul avocatului familiei McCullough, care voia să realizeze o contrapondere —, apăruseră portrete mai recente făcute de familia McCullough la studioul foto Dillard’s, în care Mirabelle era îmbrăcată într-o rochiță galbenă cu volănașe și cu urechi de iepuraș sau într-o salopețică roz, lângă un cal de jucărie de modă veche. Ambele tabere aveau susținători, iar vineri seară un avocat din oraș, Ed Lim, se oferise s-o reprezinte pe Bebe Chow gratis și să dea statul în judecată pentru custodia fiicei sale.

Sâmbătă seară, la cină, domnul Richardson își anunțase familia:

— Mark și Linda McCullough m-au sunat astăzi și m-au întrebat dacă accept să lucrez cu avocatul lor. Se pare că omul nu are suficientă experiență în sala de judecată, iar ei s-au gândit că i-aș putea fi de ajutor.

— Și accepți? întrebase Lexie, mâncându-și salata.

— Ei nu sunt vinovați cu nimic în toată treaba asta, spusese doamna Richardson, tăind o bucățică de pui. Vor doar binele copilului. Iar procesul nu este deschis împotriva lor, ci împotriva statului. Dar vor fi și ei implicați, și pe ei îi va afecta cel mai puternic.

— Cu excepția lui Mirabelle, intervenise Izzy.

Doamna Richardson deschisese gura pentru a-i da o replică aspră, însă soțul ei îi făcuse semn să tacă.

— Mirabelle este punctul central în toată tărășenia asta, Izzy. Toți cei implicați… noi toți dorim doar ce-i mai bine pentru ea. Trebuie doar să ne dăm seama ce presupune acest lucru.

Noi, remarcase Izzy. Tatăl ei se implicase deja. Se gândise apoi la imaginea lui Bebe Chow difuzată iar și iar în ziar, la tristețea din privirea ei, la fotografia cât o palmă a lui May Ling din mâna ei, cu un colț îndoit de parcă ar fi ținut-o în buzunar (ceea ce era adevărat). O recunoscuse imediat pe femeia pe care o văzuse în bucătăria Miei, cea care tăcuse imediat ce intrase ea, care tresărise ca și când ar fi fost speriată de ceva, aproape hăituită. „Doar o prietenă”, spusese Mia când o întrebase cine era, iar dacă Mia avea încredere în Bebe, atunci Izzy știa foarte clar de partea cui se situa.

— Hoți de copii, spusese ea la cină.

O tăcere șocată se lăsase deasupra mesei, ca o pânză grea. Lexie și Trip schimbaseră o privire precaută, deloc surprinsă. Moody se încruntase spre Izzy cu o expresie ce însemna *tacă-ți gura*, însă ea nu se uita la el.

— Izzy, cere-i scuze tatălui tău! o admonestase doamna Richardson.

— Pentru ce? Efectiv, au răpit fetița. Și toată lumea îi lasă să scape basma curată. Tata chiar îi ajută.

— Hai să ne calmăm, încercase domnul Richardson să aplaneze situația, însă era deja prea târziu.

Când venea vorba de Izzy, doamna Richardson era rareori calmă, iar Izzy însăși nu fusese niciodată calmă.

— Izzy! Du-te în camera ta!

Ea se întorsese spre tatăl ei.

— Ar putea s-o cumpere pur și simplu. Cât mai costă un copil pe piață în ziua de azi? Zece mii de dolari?

— Isabelle Marie Richardson…

— Poate că, dacă se târguiesc, o iau cu numai cinci mii.

Trântindu-și furculița pe farfurie cu zgomot, Izzy ieșise din cameră. *Mia trebuia să afle despre asta*, își spusese ea, urcând scările în fugă și intrând în dormitorul ei. *Ea va ști ce să facă. Ea va ști cum s-o scoată la capăt*. Râsul lui Lexie răsunase pe hol, iar Izzy închisese ușa cu un bufnet.

În sufragerie, doamna Richardson se cufundase mai bine în scaun, mâinile tremurându-i. Abia a doua zi dimineață avea să găsească o pedeapsă adecvată pentru mezina ei: îi va confisca iubitele ei ghete Doc Martens și le va arunca la gunoi. Dacă te îmbraci ca un târâie-brâu, avea să spună ea ridicând capacul pubelei, sigur că te și porți ca unul. În seara aceea însă, la masă, strânsese din dinți și își așezase furculița și cuțitul pe farfurie, formând un X perfect.

— Ar trebui oare să păstrăm secretul? întrebase ea apoi. Mă refer la faptul că vei colabora cu familia McCullough.

Domnul Richardson clătinase din cap.

— Mâine, știrea va apărea în ziar.

Și avusese dreptate. Duminică, povestea apăruse în *Plain Dealer* pe prima pagină, la mijloc: MAMĂ DIN ORAȘ LUPTĂ PENTRU CUSTODIA FIICEI SALE. Era un articol bun, își spusese doamna Richardson, bându-și cafeaua și trecându-l în revistă cu o privire de profesionist: o prezentare generală a cazului, o menționare scurtă a faptului că familia McCullough era reprezentată de William Richardson de la firma Kleinman, Richardson & Fish; și o declarație a avocatului lui Bebe Chow. *Suntem încrezători, a afirmat Edward Lim, că statul va decide să redea mamei biologice custodia lui May Ling Chow*. Dar însuși faptul că ziarul alesese să publice materialul pe prima pagină sugera că subiectul era abia la început.

O frază din partea de jos a articolului îi atrăsese doamnei Richardson atenția: „Doamna Chow a fost informată despre locul în care se afla fiica ei de o colegă de muncă de la Lucky Palace, un restaurant chinezesc de pe Warrensville Road”. Cu toată formularea precaută și incertă a frazei, doamna Richardson înțelesese, cu o tresărire, cine trebuie să fi fost colega respectivă. Nu putea fi o simplă coincidență. Prin urmare, chiriașa ei,

chiriașa ei tăcută, amabilă și săritoare, fusese cea care declanșase tot acel haos. Cea care, din motive încă neclare, decisese să distrugă viața bieților soți McCullough.

Doamna Richardson împăturise ziarul la dungă și îl pusese pe masă. Își amintise din nou dezinteresul Miei când se oferise să-i cumpere una dintre fotografii și reticența ei în a discuta despre trecutul personal. Atitudinea ei rece și distantă, cu toate că petrecea zilnic ore întregi acolo în casă, chiar în acea bucătărie. O femeie căreia îi plătea salariul, căreia îi echivala chiria, a cărei fiică ședea zi de zi, ore în șir sub acel acoperiș. Își amintise de fotografia de la muzeu, care acum, în imaginația ei, căpătase o aură de secretomanie, vicleană. Ce ipocrizie din partea Miei, cu reticența ei obstinată, să se amestece acolo unde nu-i era locul! Dar asta era Mia, nu-i așa? O femeie care își făcea o plăcere aproape perversă din a ocoli ordinea firească a lucrurilor. Faptul că această femeie îi provoca atâtea necazuri dragii ei prietene, faptul că Linda trecea printr-o asemenea suferință din cauza ei era o culme a nedreptății.

Luni, după ce îi trimisese pe copii la școală, zăbovise acasă până când venise Mia ca să înceapă curățenia. Nu era sigură ce anume căuta la ea, dar simțea nevoia s-o vadă, să se uite în ochii ei.

— Oh! exclamase Mia când intrase pe ușa laterală. Nu mă așteptam să fiți acasă. Să mă întorc mai târziu?

Doamna Richardson își înclinase capul pe un umăr și își studiase chiriașa. Părul îi era strâns neglijent, ca întotdeauna, în creștet. Avea o bluză cu nasturi în față, cu poalele lăsate peste blugi. Cu o pată de vopsea la una dintre mâneci. Rămăsese în prag, cu o mână pe tocul ușii și cu un zâmbet abia schițat, așteptând răspunsul doamnei Richardson. Un chip drăguț. Un chip tânăr, dar nu unul inocent. Era limpede, își dăduse seama doamna Richardson, că nu-i păsa de ceea ce credeau ceilalți despre ea. Și gândul îi zburase la fotografia pe care o văzuse la ea atunci, în prima zi în care se dusese la ea acasă. Femeia metamorfozată în păianjen, cu o sumedenie de brațe insidioase. Ce soi de persoană, se întrebase ea, ar transforma o femeie în păianjen? Mai mult decât atât, ce soi de persoană s-ar duce cu gândul la un *păianjen* văzând o femeie?

— Tocmai plecam, răspunsese în cele din urmă, luându-și geanta de pe bufet.

Chiar și peste ani, doamna Richardson avea să insiste că hotărârea ei de a scormoni în trecutul Miei nu era altceva decât răsplata justă pentru necazurile pe care le iscase. Și o făcuse doar de dragul Lindei, avea ea să susțină — cea mai veche și mai bună prietenă a ei, o femeie care nu încercase să facă decât ce era mai bine pentru copilul acela și acum, din cauza Miei, suferea cu inima frântă. Linda nu merita așa ceva. Cum ar fi putut ea, Elena, să stea deoparte și să permită cuiva să distrugă fericirea prietenei sale bune? Niciodată nu avea să recunoască, nici măcar față de sine însăși, că nu copilul fusese motivul ei, că la mijloc fusese de fapt ceva, un lucru complicat în legătură cu Mia însăși, cu acel disconfort sumbru pe care femeia aceea îl stârnise și pe care doamna Richardson ar fi preferat să fie lăsat în ungherul lui. Acum, cu ziarul încă în mână, își spunea că totul era pentru Linda. Avea să dea câteva telefoane. Și vedea ea ce putea afla.

11.

Primul lucru pe care îl făcuse apoi fusese să citească despre Pauline Hawthorne. Mai auzise despre ea, desigur. Când făcuse ea cursurile opționale de artă, în colegiu, Hawthorne fusese senzația momentului despre care vorbea toată lumea și pe care o imitau studenții la fotografie care colindau prin campus cu aparatele foto atârnate la gât ca niște ecusoane. Acum, când revăzuse fotografiile, și le amintise. O femeie surprinsă în oglinda de la coafor, cu părul de pe o jumătate a capului ondulat pe bigudiuri și cu restul lăsat pe spate într-o coadă răsucită. O altă femeie retușându-și machiajul în oglinda unui Chrysler, cu o țigară atârnându-i dintre buzele date cu luciu. O femeie în halat de casă verde-smarald și pantofi cu tocuri înalte, curățând cu aspiratorul covorul de un galben-aprins atât de ponosit încât părea că nuanța se revarsă din el. Atât de frapante încât chiar și acum, după atâția ani, își amintea că le văzuse pe ecranul proiectorului în sala de curs cufundată în întuneric, ținându-și parcă respirația în plonjonul ei momentan în lumea strălucitoare a peliculei Technicolor.

Pauline, aflase ea acum, se născuse într-o zonă rurală din Maine, și la optsprezece ani se mutase în Manhattan, locuind câțiva ani în Greenwich Village înaintea debutului spectaculos pe scena artistică, la începutul anilor ’70. În toate cărțile de artă pe care le consultase doamna Richardson, Pauline era descrisă în termeni superlativi: un geniu autodidact, un pionier în arta fotografică feministă, un intelect dinamic și generos.

Despre viața ei personală găsise foarte puține detalii — doar informația menționată în treacăt că deținuse un apartament în Upper West Side. Dăduse însă peste ceva interesant: Pauline Hawthorne predase la Școala de Arte Frumoase din New York — deși după toate aparențele nu fiindcă ar fi avut nevoie de bani. La câțiva ani după ce se lansase în carieră, fotografiile ei se vindeau pe zeci de mii de dolari — mult pentru un fotograf la vremea aceea, și mai ales pentru o femeie. După moartea ei, în 1982, valoarea lor crescuse extraordinar, MoMA plătind aproape două milioane de dolari pentru a-și îmbogăți colecția cu o fotografie semnată de Pauline Hawthorne.

Dintr-o mică presimțire, doamna Richardson căutase numărul secretarei de la Școala de Arte Frumoase din New York. Când își prezentase acreditările și adăugase că se documenta pentru un articol, secretara se dovedise foarte amabilă. Pauline Hawthorne predase un curs de fotografie avansată timp de mulți ani, până cu puțin înainte de a muri. Nu, nu existase nicio Mia Warren în niciuna dintre clasele profesoarei Hawthorne din ultimii ani. Dar avuseseră o Mia Wright în toamna lui 1980; ar fi putut fi persoana despre care se interesa doamna Richardson?

Aflase apoi că Mia Wright intrase în anul întâi la Școala de Arte Frumoase, dar în primăvara lui 1981 ceruse să ia o pauză de un an de la cursuri, iar cererea îi fusese aprobată. Nu mai revenise însă niciodată. După câteva calcule mintale rapide, doamna Richardson socotise că era imposibil ca în primăvara aceea, Mia — dacă era aceeași Mia — să fi fost însărcinată cu Pearl. Dar de ce să fi întrerupt cursurile, dacă nu din motiv de graviditate?

Secretara se arătase reținută la ideea de a-i divulga adresele foștilor studenți, chiar dacă acum aveau cincizeci de ani. Dar doamna Richardson izbutise să afle că în dosarul Miei era trecută o adresă locală, fără date despre părinți.

Trebuia să abordeze deci problema de la celălalt capăt, și în curând i se ivise și ocazia, sub forma unei scrisori intens anticipate. Încă de la Ziua Recunoștinței, Lexie verifica zilnic corespondența imediat ce venea acasă și, în sfârșit, la mijlocul lui decembrie, în cutia poștală sosise un plic gros cu sigla Universității Yale într-un colț. Doamna Richardson își sunase toate rudele pentru a le da vestea cea bună, iar domnul Richardson venise acasă aducând un tort.

— Lexie, în weekendul ăsta te invit la un mic dejun matinal elegant, ca să sărbătorim, o anunțase doamna Richardson la masa de seară. La urma urmei, nu în fiecare zi ești admisă la Yale. O să ne distrăm de minune între noi, fetele.

— Dar cu mine cum rămâne? întrebase Moody. Eu ce fac, stau acasă și mănânc cereale?

— A zis „între noi, *fetele*", râsese Trip, iar Moody se încruntase. Vrei și tu între fete?

— Ei, Moody, intervenise doamna Richardson. Trip are dreptate. O sărbătorim doar pe Lexie. O să ne îmbrăcăm frumos și o să ne bucurăm de o dimineață în oraș, ca fetele.

— Atunci, eu ce fac? întrebase Izzy. Înseamnă că vin și eu?

Doamna Richardson nu se gândise la asta. Dar lui Lexie îi străluceau deja ochii, Lexie vorbea deja despre locurile în care voia să meargă, așa că era prea târziu ca să mai spună acum nu. Și, mai târziu în seara aceea, în timp ce se spăla pe față înainte de culcare, îi venise o idee — una despre felul în care prânzul acela ar fi putut servi și unui alt scop.

A doua zi intrase în solariu chiar înainte de ora cinei. În circumstanțe obișnuite, îi lăsa pe copii singuri acolo, considerând că aveau nevoie de un spațiu al lor și de un anume grad de intimitate. În ziua aceea însă, o căuta pe Pearl. Ca de obicei, era tolănită pe canapea alături de Lexie, Trip și Moody, pe jumătate afundați toți în pernele umflate. Izzy ședea pe fotoliu cu fața în jos, cu bărbia pe unul dintre brațele acestuia și cu picioarele în aer, sprijinite pe celălalt.

— Pearl, aici erai! începuse doamna Richardson, așezându-se ușor pe brațul canapelei, lângă Pearl. Eu și fetele ieșim sâmbătă dimineață, ca să sărbătorim vestea bună primită de Lexie. Nu vrei să vii și tu?

— Eu? întrebase fata, aruncând o privire scurtă peste umăr, de parcă doamna Richardson ar fi putut vorbi cu altcineva.

— Practic, faci parte din familie, nu-i așa?

— Sigur că ar trebui să vii, intervenise Lexie. Vreau să vii!

— Du-te și întreab-o pe mama ta, o îndemnase doamna Richardson. E în bucătărie. Sunt sigură că va fi de acord. Spune-i că fac eu cinste. Spune-i, adăugase ea, că insist să vii.

În celălalt capăt al camerei, Izzy ridicase încet capul, sprijinindu-se în coate și mijind ochii. Trecuseră trei săptămâni de când mama ei promisese

să se intereseze de misterioasa fotografie cu Mia, iar când o întrebase dacă aflase ceva, doamna Richardson se mărginise să exclame: „Oh, Izzy, tu întotdeauna faci din țânțar armăsar!” Acum, interesul arătat brusc lui Pearl părea ciudat.

— De ce ai invitat-o și *pe ea*? o chestionase ea îndată ce Pearl se îndepărtase suficient pentru a nu le mai auzi.

— Izzy, de câte ori are Pearl ocazia să iasă în oraș la masă? Trebuie să înveți să fii mai generoasă, replicase doamna Richardson, ridicându-se și netezindu-și bluza. În plus, credeam că îți place de Pearl.

Așa ajunsese Pearl să stea la o masă în colțul de lângă Lexie, față în față cu doamna Richardson și cu Izzy, mereu posacă. Lexie alesese The 100th Bomb Group, un restaurant din apropierea aeroportului, unde mergea familia la ocazii speciale, cea mai recentă fiind aniversarea de patruzeci și patru de ani a domnului Richardson.

Restaurantul era aglomerat în dimineața aceea, cu o agitație amețitoare și un bufet deschis uluitor, întins pe o întreagă latură a sălii. La zona de carne, un bărbat solid cu un șorț alb felia carnea friptă de vită de pe o pulpă în sânge. La zona de omlete, bucătarii turnau valuri de ouă aurii într-o tigaie și întorceau omleta pufoasă plină cu tot ce-ți poftea inima, chiar și cu ingrediente care lui Pearl nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că ar putea fi puse într-o omletă: ciuperci, sparanghel și bucăți de homar în culoarea coralului. Pe toți pereții erau expuse mementouri ale luptătorilor de pe bombardiere: hărți ale marilor bătălii împotriva naziștilor, medalii, plăcuțe de identificare, scrisori către iubitele de acasă, fotografii ale avioanelor, portrete ale soldaților, superbi în uniforme, cu bonetele de cădeți și câte unul cu mustață.

— Uitați-vă la el, spusese Lexie, punând degetul pe o fotografie de lângă capul lui Pearl. Căpitanul John C. Sinclair. Nu v-ar plăcea să-l cunoașteți?

— Îți dai seama, replicase Izzy, că, dacă mai trăiește, are vreo nouăzeci și patru de ani acum. Și probabil merge în baston.

— Vreau să zic, nu v-ar fi plăcut să-l cunoașteți dacă ați fi trăit pe vremea aia? Prea despici firul în patru, Izzy!

— Știi, probabil că a bombardat niște orașe, continuase mezina. Și a ucis o mulțime de oameni nevinovați. La fel ca toți tipii ăștia de aici, adăugase ea cu o fluturare a mâinii spre fotografiile din jur.

— Izzy, hai să lăsăm lecțiile de istorie pentru altă dată. Suntem aici ca să sărbătorim reușita lui Lexie, intervenise doamna Richardson, după care zâmbise larg spre fiica ei cea mare și, prin extensie, spre Pearl, așezată alături. Pentru Lexie! continuase ea ridicând paharul cu Bloody Mary, iar Lexie și Pearl ridicaseră la rândul lor paharele cu suc de portocale, luminos în razele soarelui.

— Pentru Lexie! rostise și Izzy. Sunt sigură că la Yale va fi exact așa cum ți-ai dorit.

Luase o înghițitură mică din paharul ei cu apă, de parcă și-ar fi dorit să fi fost ceva mai tare. La masa de lângă ele, un copil mic lovise cu palmele grăsune în fața de masă, iar tacâmurile săriseră zăngănind.

— Oh, Doamne! șoptise Lexie, apoi se întinsese spre copilaș. Ce drăguț ești! Cel mai drăguț bebeluș din lumea întreagă.

Izzy își dăduse ochii peste cap și se ridicase.

— N-o scăpați din ochi, le spusese ea părinților. Nici nu știți când vă poate răpi cineva copilul.

Înainte să apuce cineva să răspundă, se îndepărtase deja spre bufet.

— Vă rog s-o scuzați pe fiica mea, li se adresase doamna Richardson părinților. E la o vârstă dificilă.

Și-i zâmbise bebelușului, care încerca să-și îndese o lingură în guriță.

— Lexie, Pearl, duceți-vă și voi. Eu vă aștept aici.

Când se întorseseră toate la masă, doamna Richardson începuse delicatele manevre de direcționare treptată a subiectului conversației, care se dovediseră până la urmă mai ușoare decât se așteptase. Începuse cu subiectul mereu de încredere, vremea: spera că în New Haven nu va fi prea frig pentru Lexie; vor trebui să comande o jachetă mai călduroasă de la L.L. Bean, o pereche nouă de ghete și un pled din puf. Apoi se răsucise spre Pearl.

— Dar tu, Pearl? Ai fost vreodată în New Haven?

Fata înghițise omleta din gură și clătinase din cap.

— Nu, niciodată. Mamei nu-i place prea mult Coasta de Est.

— Serios?! exclamase doamna Richardson, înfigând vârful cuțitului într-un ou fiert și privind gălbenușul cum se revarsă. Păcat că n-ai putut vizita niciodată regiunea. Sunt atâtea de văzut acolo! O cultură foarte bogată. Noi am făcut o excursie în Boston acum câțiva ani — vă mai amintiți, fetelor? Freedom Trail, corabia Tea Party și casa lui Paul Revere. Iar apoi, desigur,

e New York-ul, unde ai atâtea lucruri de făcut! Sper, adăugase ea cu un surâs binevoitor, că vei putea să le vizitezi și tu într-o zi. Cred sincer că nimic altceva nu-i poate lărgi unui tânăr orizonturile așa cum o fac călătoriile.

Pearl se simțise lezată, așa cum știuse doamna Richardson că se va întâmpla.

— Oh, dar noi am călătorit mult, replicase ea. Am fost peste tot — Illinois, Iowa, Kansas, Nebraska… Se oprise o clipă căutând ceva mai deosebit, apoi continuase: Am fost și în California. De câteva ori.

— Ce minunat! replicase doamna Richardson, umplându-i din nou paharul din carafa de pe masă. Chiar ați fost peste tot. Niște voiajoare! Și îți place să vă mutați așa des?

Pearl luase în furculiță o bucată de ou.

— E-n regulă. Adică, ne mutăm de fiecare dată când încheie mama un proiect. Locurile noi îi dau idei noi.

— O să devii un adevărat cetățean al lumii, replicase doamna Richardson, iar Pearl se îmbujorase. Probabil știi despre țara asta mai multe decât oricare alt adolescent. Lexie și Izzy au fost doar în câteva state, iar noi călătorim destul de des. Și unde-ați petrecut cel mai mult timp? întrebase apoi, ca într-o doară. Acolo unde te-ai născut, îmi închipui.

Pearl înghițise bucata de ou.

— Păi, m-am născut în San Francisco. Dar am plecat când eram încă bebeluș. Nu-mi amintesc nimic de acolo. Niciodată nu stăm prea mult într-un loc.

Doamna Richardson depozitase informația într-un sertăraș al creierului.

— Va trebui să te întorci acolo într-o zi. Cred că e bine să știi unde-ți sunt rădăcinile. E un lucru care îți definește identitatea. Eu m-am născut chiar aici, în Shaker, știai?

— Mamă! o întrerupsese Izzy. Nu cred că Pearl vrea să afle toate chestiile astea. Niciuna dintre noi nu vrea.

Doamna Richardson o ignorase.

— Bunicii mei au fost una dintre primele familii care s-au mutat aici. Zona era considerată una rurală, îți vine să crezi? Aveau grajduri și adăposturi pentru trăsuri, iar la sfârșit de săptămână ieșeau să călărească. Voi, fetelor, se întorsese ea spre Lexie și Izzy, nu vi-i amintiți pe bunicii

mei. Lexie abia se născuse când au murit ei. Mă rog, s-au mutat aici și au rămas. Chiar credeau în valorile celor din Shaker.

— Shakerii nu erau celibatari și comuniști? întrebase Izzy, luând o gură de apă.

Doamna Richardson o săgetase cu privirea.

— Planificare riguroasă, credința în egalitate și diversitate. Convingerea că toți oamenii sunt cu adevărat egali între ei. Și i-au transmis mamei aceste principii, iar ea mi le-a transmis mie. Dar mama ta unde-a crescut? întrebase doamna Richardson în cele din urmă, întorcându-se iar spre Pearl.

— Nu sunt sigură, replicase ea, schimbându-și poziția în scaun. Poate în California. Nu vorbește mult despre asta, adăugase împungând cu furculița restul de omletă, deja sleit. Nu cred că mai are rude în viață.

În realitate, Pearl nu avusese niciodată curajul s-o întrebe deschis despre originile ei, iar Mia îi evitase cu abilitate întrebările pe ocolite. „Noi suntem nomade”, îi răspundea. „Țigani moderni, ăștia suntem noi. Niciodată nu batem același drum de două ori”. Sau: „Ne tragem din oameni ai circului. Avem în sânge viața rătăcitoare”.

— Ar trebui să afli, intervenise Lexie. Eu am făcut-o anul trecut, pentru un proiect la istorie. Există o bază de date uriașă în insula Ellis[22] — liste cu pasagerii sosiți, broșuri ale navelor și așa mai departe. Dacă știi data la care au imigrat strămoșii tăi, îți poți studia arborele genealogic cu ajutorul datelor din recensăminte. Eu i-am identificat pe înaintașii noștri până înainte de Războiul Civil. Crezi că mama ta știe când au venit strămoșii ei în America?

Doamna Richardson simțea cum conversația înaintează pe o pojghiță subțire de gheață.

— Lexie, vorbești ca un reporter în devenire, spusese ea pe un ton mai degrabă tăios. Poate că ar trebui să studiezi jurnalismul la Yale.

Lexie pufnise.

— Nu, mulțumesc.

Izzy intervenise înainte ca mama ei să poată adăuga ceva:

— Lexie vrea să devină o a doua Julia Roberts. Azi, Miss Adelaide; mâine, Răsfățata Americii.

— Tu să taci! se răstise sora ei. Probabil că și Julia Roberts a început prin a juca în piese de teatru la liceu.

— Mi-ar plăcea, răsunase glasul lui Pearl, și toate privirile se îndreptaseră spre ea, nedumerite.

— Ce ți-ar plăcea?

— Să fiu reporter. Adică ziarist. Așa, afli o mulțime de lucruri. Cercetezi poveștile de viață ale oamenilor, afli adevărul și scrii despre el, explicase Pearl cu entuziasmul pe care doar un adolescent îl poate avea. Folosești cuvintele ca să schimbi lumea. Mi-ar plăcea să fac asta. Și ridicase privirea spre doamna Richardson, care observase atunci pentru prima dată cât de mari și de sinceri erau ochii fetei. Așa cum faceți dumneavoastră, continuase Pearl. Mi-ar plăcea să fac ce faceți dumneavoastră.

— Serios?! exclamase doamna Richardson, sincer mișcată. Pentru o clipă, avusese impresia că Pearl era doar una dintre prietenele lui Lexie, aflată acolo pentru a o sărbători pe minunata ei fiică: o tânără promițătoare, pe care ea ar fi putut s-o îndrume și s-o ghideze pentru a-și folosi potențialul. Dar e minunat! exclamase ea. Ar trebui să scrii pentru *The Shakerite*; ziarul școlar constituie o modalitate excelentă de a deprinde bazele domeniului. Iar pe urmă, când vei fi pregătită, te-aș putea ajuta să obții un stagiu de practică la un ziar. Se întrerupsese brusc, amintindu-și motivul pentru care o invitase de fapt la masă, și adăugase, amestecând în pahar cu firul de țelină: Oricum, e un lucru la care trebuie să ne gândim. Izzy, tu numai atât mănânci? Pâine prăjită cu jeleu? Sincer, asta ai fi putut să mănânci și acasă.

Câteva telefoane, și dăduse de Biroul Arhivelor din San Francisco, dar odată ce obținuse numărul, toate obstacolele dispăruseră. În nici zece minute, funcționara îi trimisese prin fax un formular de solicitare a unui certificat de naștere, fără a-i pune vreo întrebare. Doamna Richardson bifase căsuța pentru „exemplar informativ” și completase numele lui Pearl și data nașterii ei, urmate de numele Miei. Lăsase gol, firește, spațiul pentru numele tatălui, dar funcționara o asigurase că vor putea găsi certificatul chiar și în lipsa acestuia, fiindcă se afla în categoria documentelor publice. „În două până la patru săptămâni, dacă îl avem, vi-l trimitem”, îi promisese femeia, iar doamna Richardson notase pe formular propria ei adresă, atașase un cec pentru optsprezece dolari și pusese plicul la poștă.

I-l trimiseseră după cinci săptămâni, și când ajunsese în cutia poștală a familiei Richardson, certificatul de naștere se dovedise a fi o dezamăgire. La rubrica „Tatăl” fusese dactilografiat cuvântul NECUNOSCUT. Doamna Richardson strânsese din buze, deziluzionată. Ar trebui să fie ilegal, își spusese ea, să ascunzi numele unui părinte. Era ceva indecent în reticența aceasta de a arăta deschidere, de a-ți declara deschis originile. Mia se dovedise deja a fi o mincinoasă, una capabilă să îndruge și alte minciuni. Oare ce altceva mai ascundea? Era ca și cum atunci când vindeai o mașină la mâna a doua, refuzai să oferi lista reviziilor și a reparațiilor făcute. Oare nu aveai dreptul să cunoști trecutul unui obiect, ca să știi la ce defecțiuni te puteai aștepta în viitor? Iar ea, ca angajatoare și ca proprietăreasă a acestei femei, nu avea oare dreptul să știe lucruri similare?

Cel puțin o informație avea însă: locul de naștere al Miei, consemnat pe certificat, alături de numele *Mia Warren*, drept Bethel Park, Pennsylvania.

De la serviciul de informații din Bethel Park aflase că existau cincizeci și patru de „Warren” în oraș. După câteva minute de gândire, doamna Richardson sunase la arhivele municipale, unde funcționara nu se dovedise însă la fel de cooperantă ca cea din San Francisco. Nu exista nicio Mia Warren în arhivă, insistase femeia de la telefon.

— Dar Mia Wright? întrebase doamna Richardson într-o doară și, după o scurtă pauză marcată de sunetul tastelor apăsate, funcționara îi răspunsese afirmativ: o Mia Wright se născuse în Bethel Park în 1962.

Și mai era și un Warren Wright născut în 1964; nu cumva doamna Richardson încurcase numele?

Ea însă îi mulțumise femeii și închisese.

Abia după câteva zile, numeroase telefoane și abilitățile ei jurnalistice folosite cu precauție, izbutise să afle detaliul-cheie pe care îl aștepta și care venise sub forma unui necrolog în ziarul *Pittsburg Post* din 17 februarie 1982.

SERVICIU FUNERAR PENTRU
ELEVUL DE LICEU ORGANIZAT VINERI

Serviciul funerar pentru Warren Wright, de 17 ani, va avea loc vineri, 19 februarie, ora 11, la Casa Funerară Walter E. Griffith, Brownsville Road 5636. Moartea domnului Wright este deplânsă de părinții săi, domnul și

doamna George Wright, vechi locuitori din Bethel Park, și de sora lui mai mare, Mia Wright, care a părăsit cartierul în 1980. În locul florilor, familia sugerează să fie oferite donații echipei de fotbal a liceului Bethel Park, în cadrul căreia domnul Wright s-a remarcat ca fundaș.

Nu putea fi o coincidență, își spusese doamna Richardson. Mia Wright. Warren Wright. Mia Warren. Sunase din nou la serviciul de informații din Bethel Park, iar când încheiase convorbirea, studiase datele notate pe o foaie de hârtie: George și Regina Wright, North Ridge Road 175. Plus un cod poștal. Plus un număr de telefon.

Este foarte ușor, își spusese ea cu o undă de dispreț, să găsești informații despre oameni. Totul era disponibil. Nu trebuia decât să cauți. Puteai să afli absolut tot despre o persoană, dacă te străduiai suficient.

Când doamna Richardson găsise datele despre părinții Miei, cazul micuței May Ling/Mirabelle era încă subiect de știri, ba chiar mai mult decât înainte. Într-adevăr, populația era incitată de indiscrețiile stridente ale președintelui Clinton, dar oricât de scandaloasă ar fi fost, întreaga situație avea în ea ceva comic. În oraș, opiniile variau de la *Asta n-are nicio legătură cu modul în care conduce țara* și *Toți președinții au aventuri amoroase* până la unele mai succinte, precum *Cui îi pasă*?

Dar oamenii, și mai ales cei din Shaker Heights, erau profund interesați de cazul Mirabelle McCullough care, spre deosebire de infidelitățile prezidențiale, era perceput ca fiind foarte grav.

Aproape în fiecare seară apăreau noutăți despre caz, recent fiind stabilită data audierilor într-o zi din martie, iar dosarul fiind înregistrat cu titlul *Chow versus Cuyahoga County*. Faptul că era implicată Shaker Heights, o comunitate căreia îi plăcea să se considere un fel de purtător de stindard, stârnise interesul tuturor, astfel că fiecare cetățean al orașului avea propria părere. O mamă avea dreptul de a-și crește copilul. O mamă care își abandonase copilul nu merita o a doua șansă. O familie de albi e în stare să izoleze un copil chinez de cultura din care provine. O familie iubitoare ar trebui să conteze mai mult decât culoarea pielii părinților. May Ling avea dreptul să-și cunoască mama. Soții McCullough erau singura familie pe care o avusese Mirabelle vreodată.

Domnul și doamna McCullough o salvau pe Mirabelle, declarau susținătorii lor. Ei aveau să-i ofere o viață mai bună unui copil nedorit. Erau

niște eroi care anihilau rasismul printr-o adopție interculturală. „Cred că e minunat ceea ce fac ei”, le spusese o femeie reporterilor care luau interviuri oamenilor de pe stradă. „Vreau să zic că ăsta-i viitorul, nu-i așa? În viitor, vom reuși cu toții să privim dincolo de considerentele de rasă”. „Poți să vezi ce mamă minunată este”, spusese câteva minute mai târziu unul dintre vecinii soților McCullough. „Poți să-ți dai seama că, atunci când privește copilașul pe care-l ține în brațe, nu vede un bebeluș chinez. Vede doar un *bebeluș*, și atât”.

Dar exact asta era problema, insistau susținătorii lui Bebe. „Fetița nu e un copil oarecare”, protestase o femeie, când Channel 5 trimisese un reporter în Asia Plaza, centrul comercial chinezesc din Cleveland, în căutarea unui punct de vedere asiatic. „E un copil *chinez*. Care va crește fără să știe nimic despre moștenirea sa culturală. Cum va putea ști cine este el de fapt?” Întâmplător, mama Serenei Wong se afla la cumpărături în băcănia asiatică în dimineața aceea și, spre mândria și, totodată, spre stupoarea fiicei sale, își exprimase ferm părerea despre subiectul la ordinea zilei. „A pretinde că fetița aceea este doar un *copil* ca oricare altul — a pretinde că problema rasei nu este relevantă aici — este necinstit”, declarase dr. Wong în vreme ce Serena se foia stânjenită în marginea cadrului. „Și nu, nu pun aici problema rasei”, adăugase ea. „Puneți-vă această întrebare: Am avea oare o dispută la fel de aprinsă dacă fetița ar fi fost blondă?”

După discuții îndelungi cu avocații lor, soții McCullough acordaseră un interviu în exclusivitate echipei de la Channel 3. Era o publicitate pozitivă, considerase domnul Richardson, declarându-se de acord cu ea, iar Channel 3 trimisese o echipă de filmare și un producător care, în camera de zi a soților McCullough, îi filmase așezați pe canapea împreună cu Mirabelle, în fața focului aprins, domnul Richardson însuși stând în afara cadrului.

— Sigur că înțelegem sentimentele domnișoarei Chow, declarase doamna McCullough. Dar Mirabelle a stat la noi în cea mai mare parte a vieții ei și doar pe noi ne știe. Simt că este cu adevărat copilul meu și că a apărut astfel în viața noastră cu un scop anume.

— Nimeni nu poate spune, adăugase domnul McCullough, că lui Mirabelle nu-i este mai bine într-un cămin stabil, cu doi părinți.

— Unele persoane au sugerat că Mirabelle va pierde contactul cu cultura din care provine, replicase producătorul. Cum răspundeți la astfel de temeri?

Doamna McCullough înclinase din cap.

— Ne străduim să acordăm mare atenție acestui lucru. Puteți observa că adăugăm pe pereții casei tot mai multe opere de artă asiatice, replicase ea, schițând un gest cu mâna spre pergamentele cu munți desenați în cerneală de lângă șemineu și spre calul din ceramică de pe poliță. Suntem hotărâți ca, pe măsură ce crește, s-o învățăm despre cultura în care s-a născut. Și, desigur, deja îi place orezul. De fapt, aceasta a fost prima ei hrană solidă.

— În același timp, intervenise domnul McCullough, ne dorim ca Mirabelle să crească la fel ca orice fată din America. Vrem să știe că este exact ca toți ceilalți.

Interviul se încheiase cu imaginea soților McCullough aplecați deasupra pătuțului, în vreme ce Mirabelle gângurea cu ochișorii la jucării.

Chiar și copiii Richardson aveau opinii diferite cu privire la acest subiect spinos. Doamna Richardson, desigur, era ferm de partea cuplului McCullough, la fel ca Lexie.

— Uitați-vă ce viață are Mirabelle acum! exclamase ea într-o seară la cină, pe la mijlocul lui februarie. O casă mare în care să se joace. O curte. Două camere pline cu jucării. Mama ei nu-i poate oferi o asemenea viață.

Doamna Richardson se arătase de acord.

— Soții McCullough o iubesc enorm. Au așteptat atât de mult timp! Și au crescut-o încă din primele zile de viață. Ea nu și-o mai amintește pe mama ei. Mark și Linda sunt singurii părinți pe care-i știe. Ar fi o cruzime pentru toți să fie luată acum, mai ales că ei s-au dovedit a fi părinți ideali.

Moody și Izzy, pe de altă parte, tindeau să se plaseze în tabăra lui Bebe.

— A făcut o singură greșeală, insista Moody. Pearl îi spusese aproape întreaga poveste a lui Bebe, iar el, ca în orice altă privință, era de partea ei. Credea că nu va putea avea grijă de copil, adăugase el, dar pe urmă lucrurile s-au schimbat și acum poate. Pentru asta, n-ar trebui să-i fie luat copilul pentru totdeauna.

Izzy era mai succintă în argumente:

— Ea e mama. Ei, nu.

Ceva în toată acea situație aprinsese o scânteie în ea, deși nu-și dădea bine seama ce anume, și mult timp de atunci înainte nu avea s-o poată exprima în cuvinte.

— Cliff și Clair se certau aseară pe tema asta, îi spusese Brian lui Lexie într-o după-amiază; erau întinși pe patul lui, pe jumătate dezbrăcați,

chiulind de la antrenamentele de lacrosse și hochei în favoarea unui alt gen de mișcare fizică. Iar Cliff și Clair nu se ceartă niciodată!

Disputa începuse la masa de seară, și când hotărâse el să se ducă la culcare, părinții lui ședeau cufundați într-o tăcere obstinată.

— Tata e de părere că fetiței îi e mai bine la McCullough, continuase Brian. Și că alături de o mamă ca Bebe nu ar avea niciun viitor. Zice că mamele ca ea sunt genul de părinți care mențin închis cercul vicios al sărăciei.

— Dar *tu* ce părere ai? îl întrebase Lexie.

Brian ezitase. Mama lui întrerupsese tirada soțului ei — un lucru pe care obișnuia să-l facă deseori, dar niciodată cu atâta vehemență. „Dar cum rămâne cu toți acei copii de culoare care ajung în familii de albi?” întrebase ea. „Ți se pare că asta rupe cercul vicios al sărăciei?” Dăduse drumul cratiței în chiuvetă cu un zăngănit și deschisese robinetul. Aburul se ridicase într-un nor șuierător. „Dacă vor cu adevărat să ajute comunitatea de culoare, de ce nu încearcă mai întâi să schimbe sistemul?”

Lui Brian, raționamentul tatălui i se păruse perfect logic: copilul era în siguranță, îngrijit și iubit, cu toate oportunitățile deschise în calea lui. Și totuși, exista ceva la trupușorul măsliniu din brațele albe ale doamnei McCullough, care îl deconcerta așa cum o deconcertase și pe mama lui. Simțea un ghimpe de iritare — ba nu, chiar de mânie — la adresa lui Bebe, fiindcă îl pusese într-o asemenea situație.

— Cred că dacă Bebe ar fi fost mai precaută, toată chestia asta ar fi putut fi evitată, răspunsese el rece. Adică, de ce n-a folosit un prezervativ? Cât e de greu să faci asta? Un dolar cheltuit la magazinul din colț, și nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

— Dar nu despre asta era vorba, Bry, replicase Lexie, culegându-și blugii de pe jos.

Brian i-i trăsese din mână.

— Hai să lăsăm asta! Nu-i problema noastră, bine?

Și o luase în brațe, iar Lexie uitase imediat de micuța Mirabelle, de soții McCullough, de tot și de toate, cu excepția buzelor lui Brian lipite de urechea ei.

Cu ajutorul lui Ed Lim, Bebe completase formularele oficiale și îi fuseseră acordate drepturi de vizită temporare, o dată pe săptămână, timp de

două ore. Între timp, domnul și doamna McCullough dețineau custodia copilului.

Decizia nu mulțumise însă pe nimeni.

— Doar la bibliotecă sau într-un „loc public”, se plânsese Bebe Miei. Nici măcar acasă nu pot s-o iau. Trebuie să-mi țin copilul în brațe la bibliotecă. Și cu asistenta socială de față, să stea cu ochii pe mine tot timpul. De parcă aș fi o infractoare. De parcă i-aș putea face rău fetiței mele. Iar McCulloughăia… ei spun că pot să mă duc la ei acasă, s-o vizitez acolo. Dar ce-și închipuie, că o să stau acolo, zâmbind, în timp ce ei îmi fură copilul? Își închipuie că o să mă așez lângă șemineu și o să mă uit la pozele cu o altă femeie care-mi ține copilul în brațe?

Doamna McCullough avea și ea propriile nemulțumiri.

— Nici n-ai idee cum e, îi spusese ea doamnei Richardson la telefon. Să-ți dai copilul unei străine. Să vezi cum o femeie, pe care n-o cunoști, pleacă și îți ia copilul cu ea. Fac urticarie de fiecare dată când aud soneria de la ușă, Elena. Iar după ce pleacă cu ea, mă așez efectiv în genunchi și mă rog să se întoarcă la ora stabilită. Cu o noapte înainte, nici măcar nu pot să dorm. Trebuie să iau somnifere. Și niciodată nu e în aceeași zi a săptămânii. De fiecare dată o rog să stabilim o dată anume. O rog să convenim asupra unei zile. Așa, măcar aș ști când se întâmplă. Aș avea timp să mă pregătesc. Dar nu, ea n-o anunță pe asistenta socială decât cu o zi înainte. Zice că nu-și cunoaște din vreme programul de lucru. Primesc un telefon după-amiaza — *Oh, venim mâine la ora zece*. Cu mai puțin de o jumătate de zi înainte. Sunt la capătul răbdării.

— Dar va fi așa doar pentru o vreme, Linda, o încurajase doamna Richardson. Data audierilor e la sfârșitul lui martie, și cu siguranță statul va decide că locul copilului este alături de tine.

— Sper că ai dreptate. Dar dacă hotărăsc… Se întrerupsese, cu glasul sugrumat, și trăsese adânc aer în piept, apoi reluase: Nici nu vreau să mă gândesc. E imposibil. N-ar face așa ceva. Dacă nu-și poate aranja nici măcar programul de lucru, continuase ea pe un ton tot mai încordat, cum crede că va avea suficientă stabilitate ca să crească un copil?

— Și asta o să treacă, replicase doamna Richardson.

Dincolo de calmul aparent, altele îi erau însă adevăratele sentimente. Cu cât se gândea mai mult la Mia, cu atât mai furioasă devenea și cu atât mai mult nu și-o mai putea scoate din minte.

Petrecându-și toată viața în Shaker Heights, experiența o marcase profund. Amintirile ei din copilărie erau ca o vastă întindere de verde — pajiști largi, copaci înalți, verdeața luxuriantă care însoțește bunăstarea materială — și semănau cu broșurile publicitare pe care le publicaseră autoritățile locale vreme de zeci de ani pentru a atrage tipul potrivit de rezidenți. Și era oarecum de înțeles: bunicii ei locuiseră în Shaker Heights aproape de la început. Veniseră în localitate în 1927, când aceasta era propriu-zis doar un sat, deși deja era lăudată ca fiind cea mai bună zonă rezidențială din lume. Bunicul ei copilărise în centrul orașului Cleveland, pe așa-numitul Millionaires' Row, într-o casă ca un tort de nuntă crenelat amplasată alături de cea a familiei Rockefeller și de reședința secretarului de stat al președintelui McKinley, un magnat al telegrafiei. Dar deja când bunicul doamnei Richardson — ajuns între timp avocat de succes — se pregătea să-și aducă acasă tânăra mireasă, zona centrală devenise prea aglomerată și zgomotoasă. În aer plutea funingine care murdărea rochiile doamnelor. Mutarea la țară, decisese el, avea să fie pasul corect. Prietenii insistaseră că era o nebunie să locuiască atât de departe de oraș, dar lui îi plăceau activitățile în aer liber, logodnica lui era o amazoană pasionată, iar în Shaker Heights existau poteci pentru călărie, pâraie pentru pescuit și aer curat din belșug. În plus, pe noua linie de cale ferată, oamenii de afaceri ajungeau din Shaker chiar până în inima orașului — ce putea fi mai modern de atât? Bunicul doamnei Richardson și soția lui cumpăraseră o casă pe Sedgewick Road, angajaseră o menajeră și deveniseră membri ai clubului local. În plus, odată ce găsise un grajd pentru calul ei, Jackson, bunica se alăturase Clubului de Grădinărit.

Când se născuse Caroline, mama doamnei Richardson, în 1931, atmosfera nu mai era la fel de rurală, dar rămăsese tot atât de idilică, iar Shaker Heights căpătase statutul oficial de oraș: avea nouă școli elementare, iar noua clădire din cărămidă roșie a liceului abia fusese construită. Case noi, monumentale, apăreau pretutindeni în oraș, fiecare respectând reguli stricte de stil, un anumit cod coloristic și un angajament pe nouăzeci și nouă de ani ce interzicea revânzarea casei către oricine fără aprobarea autorităților locale. Regulile, reglementările și ordinea erau necesare, își spuneau locuitorii unii altora, pentru a păstra caracterul unitar și frumusețea comunității.

Fiindcă Shaker Heights era într-adevăr frumos. Peluzele și grădinile se întindeau pretutindeni — proprietarii angajându-se să planteze numai flori, niciodată legume, și să smulgă buruienile. Cei suficient de norocoși pentru a locui în Shaker erau siguri că își duceau viața în cea mai bună comunitate din America. Era genul de loc în care — așa cum constatase o rezidentă — dacă îți pierdeai inelul cu diamant de o mie de dolari, în vreme ce-ți curățai aleea iarna, administrația ridica tot maldărul de zăpadă, îl ducea la garajul central și îl topea cu ajutorul lămpilor termice ca să recupereze bijuteria. Caroline crescuse mergând vara la picnicuri pe malul lacurilor din Shaker, patinând iarna pe patinoarele amenajate de municipalitate și mergând cu colindul de Crăciun. Mergea la matinee ale spectacolelor precum *Anna și regele din Siam* sau *Cântecul Sudului*, la cinematograful din Shaker Square, iar la ocazii speciale — de pildă la ziua ei de naștere —, tata o ducea la restaurantul Stouffer pentru un prânz cu homar. În adolescență, devenise majoretă-toboșar în orchestra școlii și se săruta, în mașina parcată alături de Canoe Club, cu băiatul care avea să-i devină soț câțiva ani mai târziu.

Aceasta era, după părerea ei, viața perfectă în locul perfect. Și toți cei din Shaker simțeau la fel. Așa că, atunci când devenise limpede că lumea din afară nu era nicidecum perfectă — când cazul *Brown vs Board*[23] provocase agitație, călătorii din Montgomery boicotaseră transportul în comun, iar grupul *Little Rock Nine*[24] își făcuse intrarea în școală într-un ropot de jigniri și agresiuni verbale —, locuitorii din Shaker, inclusiv Caroline, consideraseră că le revine misiunea de a-și demonstra superioritatea. La urma urmei, nu erau ei oare cei mai înțelepți, mai inteligenți, mai prevăzători, cei mai bogați și cei mai luminați? Nu era deci de datoria lor să-i lumineze și pe ceilalți? Nu aveau oare elitele responsabilitatea de a-și împărtăși bunăstarea cu cei mai puțin norocoși? Caroline fusese educată de mama ei astfel încât să se gândească mereu la cei în nevoie: organiza colecte de jucării pentru Crăciun, era membră a organizației locale a Asociației Copiilor, supervizase redactarea unei cărți de bucate a asociației, asigurându-se că toate încasările erau dirijate către opere de caritate și oferind ea însăși propria rețetă de fursecuri cu melasă. Când tulburările din lumea exterioară se făcuseră simțite și în Shaker Heights — o bombă pusă la casa unui avocat de culoare —, comunitatea se considerase obligată să arate că cei din Shaker gândeau altfel. Fusese înființată în scurt timp o asociație menită să încurajeze integrarea în stilul

caracteristic Shaker Heights: credite cu ajutorul cărora familiile de culoare să se mute în cartiere ale albilor, reglementări care interziceau pancartele cu „De vânzare” pentru a preîntâmpina plecarea caucazienilor — o lege care avea să rămână în vigoare zeci de ani după aceea. Caroline, deja proprietara unei case, cu o fiică de un an — viitoarea doamnă Richardson —, se alăturase îndată asociației pentru integrare. Câțiva ani mai târziu, avea să șofeze cinci ore și jumătate, cu fiica ei alături, pentru a participa la marele Marș spre Washington, iar doamna Richardson avea să-și amintească toată viața ziua aceea, soarele ce o silea să mijească ochii, marea de oameni strânși umăr lângă umăr, izul fierbinte de sudoare care se înălța din mulțime, Monumentul Washington în depărtare, ca un ghimpe ce se întindea să străpungă norii. Strânsese cu putere mâna mamei în palma ei, îngrozită la gândul că putea fi despărțită de ea. „Nu-i așa că e incredibil?” rostise Caroline, fără a-și coborî privirea spre ea. „Să nu uiți aceste clipe, Elena!” Și Elena nu avea să uite expresia de pe chipul mamei sale, năzuința aceea de a aduce lumea mai aproape de perfecțiune — precum răsucirea unui cui la vioară pentru a acorda coarda. Și convingerea ei că așa ceva e posibil dacă te străduiești suficient, că niciun efort nu e prea mic.

Dar trei generații de respect pentru ordine, reguli și etichetă își puseseră de asemenea amprenta asupra Elenei, care nu avea să reușească niciodată să ajungă la un echilibru între cele două idei. În 1968, când avea cincisprezece ani, dăduse într-o zi drumul la televizor și văzuse haosul cuprinzând întreaga țară, aidoma unui foc în prerie. Martin Luther King Jr. Apoi Bobby Kennedy. Revolta studenților de la Columbia. Mișcări de stradă în Chicago, în Memphis, Baltimore, Washington — peste tot lucrurile o luau razna. Undeva înăuntrul ei o scânteie se aprinsese — una care avea să devină vâlvătaie în Izzy, peste ani. Sigur că înțelesese de ce se întâmplau toate acele lucruri: oamenii luptau pentru a îndrepta nedreptățile. Dar o parte din ea se crispase la vederea scenelor de la televizor. Neclare, dar nu mai puțin înfricoșătoare: magazine incendiate, fum ridicându-se din acoperișuri, ziduri înghițite de flăcări. Marginile zimțate ale vitrinelor sparte, ca niște colți în noapte. Soldați mărșăluind înarmați, pe lângă prăvălii și spălătorii. Camionete blocând intersecțiile, sub semafoarele nefuncționale. Oare chiar trebuie să distrugi complet vechiul ca să faci loc noului? Covorul de sub picioarele ei era moale. Canapeaua de sub ea avea un imprimeu cu trandafiri. Afară, o turturea uguia pe jgheabul pentru semințe, și un

Cadillac încetinise lin, oprindu-se la semnul Stop din colțul străzii. Care era totuși lumea reală? se întrebase ea.

În primăvara următoare, când izbucniseră protestele antirăzboi, nu se urcase la volan ca să se ducă să li se alăture. Îi trimisese editorului scrisori vehemente; semnase petițiile pentru a se renunța la înrolarea în armată. Își cususe un însemn al păcii pe rucsac. Își împletise flori în păr.

Motivul nu fusese acela că s-ar fi temut. Dar în ciuda idealismului său, Shaker Heights era o comunitate pragmatică, iar ea nu știa cum anume să fie altfel. Atitudinile practice și confortabile de o viață se așternuseră deasupra acelei scântei din interiorul ei, aidoma unei pături groase și grele. Dacă ar da fuga la Washington să ia parte la proteste, unde ar dormi noaptea? Cum s-ar feri de pericole? Ce s-ar alege de cursurile ei — ar fi exmatriculată sau ar putea continua până la absolvire, ca să meargă pe urmă la colegiu? Într-o zi din primăvara ultimului an, după ora de istorie, Jamie Reynolds o trăsese deoparte și-i spusese: „Eu renunț la școală. Plec în California. Vino cu mine!” Îl adorase pe Jamie încă din clasa a șaptea, când el îi admirase un sonet scris pentru ora de engleză. Acum, la aproape optsprezece ani, avea părul lung și o barbă neîngrijită, în semn de dispreț față de autorități, și o furgonetă Volkswagen în care, susținea el, ar putea trăi amândoi. „Ca în camping”, adăugase el, „numai că vom putea călători oriunde”. Iar ea își dorise din tot sufletul să plece cu el, oriunde, și să-i sărute zâmbetul acela pieziș și timid. Dar cu ce aveau să-și cumpere mâncare, unde aveau să își spele rufele, unde aveau să se spele pe ei înșiși? Și ce aveau să zică părinții ei? Vecinii, profesorii, prietenii? Îl sărutase pe obraz și plânsese când el, într-un târziu, dispăruse în zare.

Câteva luni mai târziu, deja la Denison, urmărise împreună cu colegii, la televizorul din sala comună, transmisia în direct a loteriei recrutărilor. Data de naștere a lui Jamie, 7 martie, apăruse la a doua rundă. El avea să fie deci unul dintre primii chemați să lupte, se gândise ea și se întrebase apoi încotro o apucase, dacă știa ce-l așteaptă, dacă se va prezenta la unitatea militară sau dacă va fugi. Lângă ea, Billy Richardson îi strângea mâna într-a lui. Data lui de naștere fusese extrasă printre ultimele și oricum, dat fiind că încă nu absolvise, avea dreptul la o amânare. Era deci în siguranță. Până la absolvire, războiul avea să se sfârșească, iar ei aveau să se căsătorească, să își cumpere o casă și să își întemeieze o familie. Nu avea niciun regret, își spusese singură. Fusese o nebunie simplul fapt că-i trecuse prin minte

așa ceva; ceea ce simțise atunci pentru Jamie fusese doar un foc de paie mărunt și trecător.

Toată viața învățase că, la fel ca focul, pasiunea era un lucru periculos. Fiindcă foarte ușor scăpa de sub control. Escalada zidurile și sărea peste șanțuri. Scânteile săreau ca puricii și se răspândeau la fel de repede; o simplă adiere putea purta tăciuni aprinși cale de kilometri. Mai bine să controlezi scânteia și s-o transmiți cu precauție din generație în generație, ca pe o torță olimpică. Sau, poate, s-o veghezi cu grijă, ca pe o flacără veșnică: un memento al luminii și al binelui, care niciodată nu va transforma — nu va putea transforma — nimic în vâlvătaie. Atent controlat. Domesticit. Fericit în captivitate. Cheia, își spusese ea, este să eviți aprinderea.

Această filosofie îi ghidase întreaga existență și, așa cum considerase ea întotdeauna, o servise bine. Firește că fusese nevoită să renunțe la câte un lucru ici-colo. Dar avea o casă splendidă, o slujbă sigură, un soț iubitor, copii sănătoși și fericiți; fără îndoială, toate acestea meritau compromisul. Regulile există cu un motiv: dacă le respecți, vei reuși; dacă nu, riști să mistui lumea din temelii.

Și totuși, iat-o pe Mia care îi provoca Lindei asemenea traume, de parcă n-ar fi trecut deja prin atâtea, de parcă Mia ar fi fost întruchiparea mamei perfecte. Târându-și copilul fără tată dintr-un loc în altul, trăind de azi pe mâine cu slujbe de doi bani și justificându-și purtarea prin insistența față de sine însăși — și față de toată lumea — că făcea *Artă*. Scormonind în treburile altora cu mâinile ei murdare. Zgândărind necazurile. Aruncând cu scântei în stânga și-n dreapta. Doamna Richardson clocotea, și adânc înăuntrul ei, tăciunele de furie ce fusese cu grijă pus la păstrare se aprinsese. Mia făcea tot ce poftea ea, și care avea să fie rezultatul? se întrebase. Suferință pentru cea mai veche prietenă a ei. Haos pentru toată lumea. *Nu poți să faci pur și simplu tot ce vrei*, își dusese ea gândul mai departe. De ce să reușească Mia, când nimeni altcineva nu putea asta?

Numai această loialitate față de soții McCullough, își repeta singură, numai această dorință de dreptate pentru cea mai bună prietenă a ei o determinaseră în sfârșit să pășească peste prag: imediat ce va avea posibilitatea, se va duce în Pennsylvania că-i vadă pe părinții Miei. Și va afla, o dată pentru totdeauna, cine era femeia aceasta.

12.

Pe atunci, totul în jur îi părea lui Pearl saturat de sexualitate: supura de pretutindeni, ca o miere slinoasă. Chiar și programele de știri erau pline de ea. La *The Today Show*, moderatorul discuta despre președinte și o anume rochie albastră pătată; povești încă și mai murdare circulau despre un trabuc și despre locurile în care ajunsese acesta. Școlile din întreaga țară trimiteau asistenți sociali să-i „ajute pe tineri să facă față lucrurilor pe care le aud”, dar pe culoarele liceului Shaker Heights atmosfera era mai degrabă una de ilaritate decât de traumă psihică. *Care-i deosebirea dintre Bill Clinton și o șurubelniță? Șurubelnița înfige șuruburi, iar…* Uneori, se întreba dacă nu cumva națiunea întreagă fusese absorbită într-un episod din Jerry Springer Show. *Ce obții când îl încrucișezi pe Ted Kaczynski cu Monica Lewinski? O dinamită orală!*

Între matematică, biologie și engleză, adolescenții schimbau între ei glume cu aceeași lejeritate cu care copiii făceau schimb de cartonașe cu pozele jucătorilor de baseball, și cu fiecare zi bancurile deveneau mai fără perdea. Ai *auzit despre trabucurile din Biroul Oval? Au caneluri și sunt lubrifiate*. Sau: *Monica îi șoptește angajatei de la curățătorie: Poți să-mi cureți rochia asta? Angajata: I s-a pus pata din nou? Monica: Nu, acum e doar muștar*. Pearl roșea, dar se prefăcea că le mai auzise și înainte. Toți în jurul ei păreau să rostească plini de blazare cuvinte pe care ea nu îndrăznea nici măcar să le gândească. Toată lumea, i se părea ei, era versată în aluzii și insinuări. Iar asta îi confirma o veche părere: că toți știau despre sex mai mult decât părea la prima vedere — toți, cu excepția ei.

Aceasta era starea ei de spirit când, pe la jumătatea lui februarie, se îndrepta într-o zi, singură, spre casa familiei Richardson. Izzy era probabil la Mia, analizând vreun film, tăind cadre individuale, acaparând atenția Miei și creându-i ei condițiile pentru a fi în altă parte. Moody picase la un test despre Jane Eyre și rămăsese la școală după ore ca să-l dea din nou. Doamna și domnul Richardson erau la serviciu. Iar Lexie, desigur, avea alte ocupații. Când se întâlniseră, la dulapuri, Lexie îi spusese: „Ne vedem mai târziu. Eu și Brian mai… stăm împreună”, iar în mintea lui Pearl, toate lucrurile acelea nebuloase, care clocoteau în aer, năvăliseră să umple pauza aceea din fraza ei. Încă se mai gândea la asta când ajunsese la familia Richardson și îl găsise doar pe Trip acasă, întins pe canapeaua din solariu, înalt și suplu, cu manualul de matematică deschis pe o pernă lângă el. Își

scosese tenișii din picioare, dar avea încă șosetele albe, iar ei acest lucru i se păruse bizar de înduioșător.

Cu o lună în urmă, s-ar fi retras rapid și l-ar fi lăsat singur, dar oricare altă fată în locul ei i-ar fi zis lui Trip să se dea mai încolo și s-ar fi așezat pe canapea lângă el; era sigură de asta. Așa că rămăsese, ezitând indecisă. Erau singuri în casă; se putea întâmpla orice, își spusese ea, și gândul i se păruse amețitor.

— Hei! îl salutase, iar Trip ridicase privirea și zâmbise.

— Hei, tocilaro! Hai încoa, dă la băiat o mână de ajutor!

Se ridicase în șezut și-i făcuse loc, împingându-și caietul spre ea. Pearl îl luase și se uitase la problema de rezolvat, acut conștientă că genunchii li se atingeau.

— Bun, e ușor, spusese ea. Deci, ca să-l afli pe x…

Se aplecase deasupra caietului, corectând tema, în timp ce el o privea.

Întotdeauna o considerase un fel de șoricel, drăguț chiar, dar nu o fată la care să se gândească prea mult, dincolo de nivelul de bază al hormonilor adolescentini care făceau ca tot ce purta fustă să fie demn de interes. Astăzi însă, ceva era altfel la ea, ceva în postura și în aerul ei. Ochii îi erau zburdalnici și strălucitori — oare mereu fuseseră așa? Își dăduse la o parte o șuviță de păr de pe obraz, iar el se întrebase cum ar fi s-o atingă ușor, ca și cum ai mângâia o pasăre. Din trei mișcări, ea schițase conținutul problemei pe caiet — o linie orizontală, una verticală și alta sinuoasă, care pe el îl dusese cu gândul brusc la buze, șolduri și alte curbe.

— Ai înțeles? îl întrebase ea, iar Trip constatase, spre uimirea lui, că înțelesese.

— Hei! exclamase el. Chiar te pricepi la asta!

— Mă pricep la multe lucruri, răspunsese ea, după care el o sărutase.

Trip fusese cel care o culcase pe canapea, aruncându-și cartea pe jos, Trip fusese cel care își pusese mâinile pe bluza ei și apoi sub ea. Dar Pearl fusese cea care, puțin mai târziu, se trăsese de sub el, îl luase de mână și-l condusese în camera lui.

În patul pe jumătate făcut, în dormitorul lui în care cămașa de cu o zi în urmă zăcea pe podea, cu luminile stinse și jaluzelele semiînchise, aruncând dungi de lumină pe trupurile lor, Pearl lăsase instinctul să preia controlul. Fusese ca și când, pentru prima dată în viața ei, gândurile i se opriseră și trupul îi acționa cu de la sine putere. Trip fusese cel ezitant, bâjbâind cu

închizătoarea sutienului, deși fără îndoială desfăcuse multe altele înainte. Ea interpretase acea bâjbâială — corect — ca pe un semn de emoție, ca pe un indiciu că acea clipă avea o semnificație anume pentru el, și i se păruse dulce și mișcător.

— Spune-mi când să mă opresc, îi ceruse el, iar ea răspunsese:

— Nu te opri.

Momentul, când venise, fusese doar o împunsătură de durere, neașteptata conștientizare fizică a trupurilor lor, a greutății lui deasupra ei, a genunchilor ei în jurul șoldurilor lui. Și trecuse rapid. Pentru ea, plăcerea — de data asta cel puțin — venise mai târziu, când el, cu un tremur trepidant, se prăbușise peste ea, cu fața îngropată în gâtul ei. Agățat de ea, ca stăpânit de o nevoie intensă, de neostoit. Gândul la ceea ce făcuseră, la efectul pe care îl avusese asupra lui, i se păruse mai mult decât incitant. Îl sărutase pe lobul urechii, iar el, fără a deschide ochii, îi zâmbise somnoros, și ea se întrebase pentru o clipă cum ar fi să adoarmă lângă el și să deschidă ochii alături de el în fiecare dimineață.

— Trezește-te, îi spusese. Cineva o să se întoarcă acasă în scurt timp.

Se îmbrăcaseră repede, în tăcere, și abia atunci începuse Pearl să se simtă stânjenită. Oare mama ei își va da seama? Va fi cumva ceva schimbat la ea însăși? Oare toată lumea va putea să-și dea seama, după fața ei, ce făcuse? Trip îi aruncase tricoul, iar ea și-l trăsese peste cap, brusc sfioasă la gândul că el îi privea trupul.

— Mai bine plec, îi spusese pe urmă.

— Stai puțin, o oprise el, scoțându-i cu un gest delicat părul de sub guler. Așa-i mai bine.

Își zâmbiseră timid și apoi își întorseseră privirile.

— Ne vedem mâine, rostise el, iar ea încuviințase cu o mișcare a capului și ieșise din cameră.

În seara aceea, Pearl o urmărise pe Mia cu atenție și cu teamă. Își verificase iar și iar înfățișarea în oglinda de la baie și era sigură că la prima vedere nu se schimbase nimic. Ceea ce se schimbase în ea se afla înăuntrul ei, iar Pearl se simțea deopotrivă exact la fel ca înainte, dar și complet diferită. Și totuși, de fiecare dată când Mia o privea, se crispa. Imediat după ce terminaseră de mâncat, pretinsese că avea teme de făcut și se retrăsese în camera ei să se gândească la cele întâmplate. Se putea spune că ea și Trip

erau împreună acum? O folosise el oare? Sau — și aceasta era cea mai stupefiantă întrebare — ea îl folosise pe el? Oare data viitoare când îl va întâlni se va simți la fel de atrasă de el? Dacă, atunci când o va vedea, se va preface că nu s-a întâmplat nimic sau, mai rău, îi va râde în nas? Încercase să revadă cu ochii minții fiecare clipă a acelei după-amiezi: fiecare mișcare a mâinilor, fiecare cuvânt pe care-l rostiseră, fiecare răsuflare a lor. Să-i vorbească ea, sau mai bine să-l evite până când o va căuta el? Toate aceste întrebări îi roiseră în minte noaptea întreagă, iar dimineață, când venise Moody ca să meargă împreună la școală, nu putuse să-l privească în ochi.

Pearl se străduise toată ziua să se comporte normal, își ținuse capul aplecat deasupra caietului și nu ridicase mâna la ore. Când fiecare curs se apropia de sfârșit, se îmbărbăta pentru eventualitatea că se va întâlni cu Trip pe hol, repetând în minte cuvintele pe care să i le spună. Dar nu se întâlneau și de fiecare dată când începea următoarea oră fără să fi dat ochii cu el, răsufla ușurată. Lângă ea, Moody remarcase doar că era tăcută și se întreba dacă o supăra ceva. În jurul ei, activitatea din liceu continuase neschimbată, iar după ore se dusese acasă, spunând că nu se simte bine. Nu știa ce se va întâmpla când îl va vedea pe Trip, dar orice ar fi fost, nu voia să fie de față cu Lexie și Moody. Mia îi remarcase și ea tăcerea, întrebându-se dacă nu cumva o pândea vreo răceală, ceva, și o trimisese la culcare devreme. Pearl însă stătuse trează până târziu în noapte, iar dimineață, când se dusese să se spele pe față, își văzuse cearcănele întunecate, convinsă fiind că Trip nu se va mai uita niciodată la ea.

Dar la sfârșitul orelor de curs, el se înființase lângă dulapul ei.

— Ce-ai de gând? o întrebase el, aproape cu sfială, iar ea roșise, înțelegând foarte bine ce voise el să spună.

— Pierd și eu vremea. Cu Moody, răspunsese ea și, jucându-se cu încuietoarea dulapului, rotind-o când într-o parte, când în alta, decisese să se arate din nou îndrăzneață: Sau poate ai tu o idee mai bună?

Trip își plimbase degetele pe marginea vopsită în albastru a ușii dulapului.

— Mama ta e acasă?

Pearl încuviințase.

— Izzy va fi și ea acolo.

Fiecare trecuse în revistă, în minte, o întreagă listă de locuri, fără a găsi însă niciunul în care să poată fi singuri. O clipă mai târziu însă, Trip

spusese:

— S-ar putea să știu eu un loc. Își scosese pagerul din buzunar și o monedă din rucsac. Pagerele erau strict interzise în școală, ceea ce însemna că toți elevii cool aveau unul. Ne întâlnim la telefonul public când ești gata, bine? îi mai spusese și se îndepărtase în fugă.

Pearl își strânsese cărțile și închisese dulapul. Inima îi bătea de parcă ar fi fost un copil care juca leapșa — deși nu știa bine dacă ea era cea vânată ori dacă îi vâna ea pe ceilalți. Scurtase drumul prin Degajare și se îndreptase spre intrarea în școală, unde se afla telefonul public. Trip tocmai încheiase o convorbire.

— Pe cine ai sunat? întrebase Pearl, iar el căpătase brusc un aer rușinat.

— Îl știi pe Tim Michaels? Jucăm fotbal împreună de când aveam zece ani. Părinții lui nu se întorc acasă înainte de ora opt, iar el mai aduce uneori câte o fată în camera de la subsol.

Se oprise, iar Pearl înțelesese.

— Și uneori te mai lasă și pe tine să aduci una?

Trip roșise și se apropiase cu un pas spre ea, astfel că era aproape în brațele lui.

— Asta a fost cu mult timp în urmă. Tu ești singura fată pe care vreau acum s-o duc acolo.

Cu un deget, îi urmărise linia claviculei. Fusese ceva atât de necaracteristic pentru el și atât de intens, încât aproape că îl sărutase acolo, pe loc.

În aceeași clipă, pagerul din mâna lui începuse să sune. Pearl nu văzuse decât un șir de cifre, care însă pentru Trip însemnau ceva. Copiii care aveau pagere comunicau codificat, scriindu-și mesajele cu ajutorul cifrelor în loc de litere. POT SĂ-ȚI FOLOSESC LOCUL? tastase Trip la telefonul public, iar Tim, care se schimba la vestiare înaintea antrenamentului de baschet, își privise pagerul care piuia și ridicase o sprânceană. Nu remarcase ca Trip să fi avut pe cineva în ultima vreme. OK. EA CINE E? tastase la rândul lui, însă Trip nu mai răspunsese, punându-și pagerul în buzunar. Apoi, trăgând ușor de una din bretelele rucsacului lui Pearl, spusese:

— Zice că e-n regulă. Deci…?

Pe neașteptate, Pearl constatase că nu-i păsa de fetele care veniseră cu el înainte. Așa că replicase doar:

— Conduci tu?

Ajunseseră în pragul ușii din spate a casei lui Tim Michaels, când își amintise de Moody. Probabil că se întreba unde e și de ce nu venise în aripa laboratoarelor, ca de obicei, ca să meargă împreună acasă. Avea să aștepte acolo o vreme, după care avea să se ducă acasă, unde iarăși nu avea să o găsească. Va trebui să-i dea o explicație, își spusese ea, dar, un moment mai târziu, Trip scosese cheia de rezervă de sub preșul de la ușă, descuiase și o luase de mână, iar ea uitase complet de Moody și îl urmase înăuntru.

— Asta înseamnă că suntem împreună? îl întrebase ea după aceea, în timp ce ședeau întinși pe canapeaua din camera de la subsol. Sau e doar așa, o chestie?

— Ce, vrei să-ți dau inelul meu cu pecete, sau așa ceva?

Pearl răsese.

— Nu. Vreau doar să știu în ce mă bag, continuase ea, redevenind serioasă.

Trip își ridicase spre ea ochii căprui, cu o privire deschisă.

— Nu am de gând să mă mai văd și cu altcineva. Asta voiai să știi?

Niciodată nu i se păruse atât de sincer ca atunci.

— Bun. Nici eu. Moody o s-o ia razna, adăugase după o clipă. Și Lexie la fel. Și toți ceilalți.

El se gândise câteva momente.

— Păi, nu trebuie să le spunem tuturor.

Își aplecase capul spre ea, astfel încât frunțile să li se atingă. Peste câteva minute, își dăduse ea seama, va trebui să se ridice, să se îmbrace și să se întoarcă în lumea de afară, unde pe lângă ei doi erau atâția alți oameni.

— Nu mă deranjează să păstrăm secretul, spusese ea și-l sărutase.

Trip își respectase cuvântul: deși Tim Michaels îl bătuse la cap în repetate rânduri, refuzase să divulge numele fetei misterioase, iar când ceilalți prieteni îl întrebau unde se duce după școală, găsea diverse scuze. Nici Pearl nu spusese nimănui. Și ce-ar fi putut spune, de fapt? O parte din ea ar fi vrut să-i mărturisească lui Lexie, să-i dezvăluie că făcea și ea parte acum din clubul exclusivist al experimentatelor. Dar Lexie ar fi insistat să afle fiece detaliu intim, i-ar fi povestit Serenei Wong și în nicio săptămână toată școala ar fi știut. Izzy, firește, ar fi fost dezgustată. Moody… Ei bine, nici nu se punea problema să-i spună lui Moody. De la o vreme, devenise tot mai conștientă de faptul că sentimentele lui pentru ea erau diferite — ca

tip și ca intensitate — față de ceea ce simțea ea pentru el. Cu o lună în urmă, în timp ce străbăteau mulțimea ca să intre în cinematograf — se duseseră în sfârșit să vadă *Titanic*, și foaierul era plin el o luase de mână ca să nu fie despărțiți, iar ea, cu toate că se bucurase să aibă pe cineva care s-o ajute să înainteze prin masa de oameni, simțise ceva anume în felul în care el i-o strânsese, atât de ferm, atât de personal, și atunci înțelesese. Își lăsase mâna într-a lui până când ajunseseră la ușă, apoi și-o retrăsese delicat, sub pretextul că voia să scoată din geantă balsamul de buze. În timpul filmului — în vreme ce Leonardo di Caprio o desena pe Kate Winslet goală, sau când camera se focalizase pe o mână ce ștergea geamul aburit al unei mașini —, simțise cum Moody își îndreptase spatele și privise spre ea, așa că își îngropase mâna în punga cu floricele de porumb, ca și când spectacolul tragic de pe ecran ar fi fost o plictiseală. După film, când el îi propusese să se oprească la Arabica pentru o ceașcă de cafea, îi spusese că trebuie să se ducă acasă. A doua zi dimineață, la școală, totul revenise la normal, însă ea știuse că ceva se schimbase, iar această conștientizare rămăsese în ea ca o așchie înfiptă în deget, ca un lucru pe care evita cu grijă să-l atingă.

Și astfel învățase să mintă. La fiecare câteva zile, când ea și Trip se furișau împreună — dacă le permitea programul lui Tim Michaels —, îi lăsa lui Moody un bilet la dulap: *Trebuie să rămân după ore. Ne vedem acasă la tine, la 16.30?* Iar mai târziu, când el o lua la întrebări, îi servea o explicație vag plauzibilă. Făcuse afișe pentru cina anuală cu spaghete în scop caritabil. Discutase cu profesoara de engleză despre viitorul test. În realitate, după micul lor rendez-vous, Trip o ducea cu mașina până la o stradă distanță de casă, astfel ca ea să ajungă la casa familiei Richardson pe jos, ca de obicei, iar el se ducea la antrenamentul de hochei, la vreun prieten ori dădea câteva ture în jurul cvartalului, până ce se întorcea și el acasă.

O singură dată fuseseră observați. După ce își terminase tura ca șofer de autobuz și era la volanul Saturnului său albastru, îndreptându-se spre casă, domnul Yang văzuse un Jeep Cherokee oprit la marginea drumului, cu doi adolescenți înăuntru lipiți unul de altul. Când trecuse prin dreptul lor, cei doi se desprinsesem din îmbrățișare, fata deschisese portiera și coborâse, iar el o recunoscuse pe tânăra lui vecină de deasupra, fiica drăguță și liniștită a Miei. Nu era treaba lui, își spusese domnul Yang, deși toată după-amiaza aceea gândurile îi zburaseră la anii adolescenței lui în Hong

Kong, când se furișa în grădina botanică împreună cu Betsy Choy, la după-amiezile acelea, parcă desprinse dintr-un vis, despre care nu povestise niciodată nimănui și care timp de mulți ani nu-i mai reveniseră în minte. Tinerii sunt la fel, indiferent de timp și spațiu, conchisese el, băgând mașina în viteză și continuându-și drumul.

După petrecerea de Halloween, Lexie și Brian începuseră și ei să se furișeze împreună cât de des puteau — după antrenament, la finalul și uneori la începutul întâlnirilor de weekend și, o dată, în săptămâna evaluărilor finale, în miezul zilei, între examinarea la fizică a lui Lexie și cea la spaniolă a lui Brian. „Ai devenit dependentă”, o tachina Serena. Spre marea iritare a lui Lexie, exact atunci când ea și Brian jinduiau mai mult să fie singuri, acasă la Richardsoni era mereu cineva. Dar cum mama lui Brian lucra până târziu, iar tatăl lui era de gardă, casa familiei Avery era deseori goală, iar când nu era, se mulțumeau cu mașina lui Lexie: opreau în vreo parcare pustie și se înghesuiau pe bancheta din spate, sub pledul vechi pe care ea începuse să-l țină la îndemână anume în acest scop.

Pentru Lexie, lumea părea aproape perfectă, iar fanteziile ei se întruchipau pe de-a-ntregul în lumea reală, cu toate nuanțele intense și vii. După întâlniri, după ce se desprindeau cu greu unul de celălalt și se ducea fiecare la casa lui, Lexie se culcușea în pat, închipuindu-și căldura trupului lui și imaginându-și viitorul, când aveau să locuiască împreună. Avea să fie ca în paradis, își spunea, să adoarmă în brațele lui, să se trezească alături de el. Nu-și putea imagina ceva mai mulțumitor de atât; simplul gând la acest viitor îi dădea o beatitudine caldă, aproape orgasmică. Sigur că vor avea căsuța lor. Cu o curte în spate, în care să facă băi de soare; cu un coș de baschet deasupra garajului, pentru Brian. Va avea ramuri de liliac într-o vază pe comodă și așternuturi în dungi pe pat. Banii, chiria, slujbele nu erau motive de preocupare; nu se gândea la ele în viața reală, așa că nu-i apăreau nici în cea imaginară. Și într-o zi — aici fantezia ei începea să scânteieze și să lumineze aidoma focurilor de artificii pe cerul nopții — vor avea un copil. Va fi exact ca fotografia pe care mama lui Brian o ținea pe polița șemineului, cu el la un anișor: păr cârlionțat, obraji bucălați și ochi căprui atât de mari și de catifelați, încât, atunci când priveai în adâncul lor, aveai impresia că te topești. Brian va legăna bebelușul pe genunchi, îl va arunca în sus și-l va prinde. Vor merge la picnic în parc, iar micuțul se va

rostogoli prin iarbă și va râde când firele îl vor gâdila în tălpi. Iar noaptea vor dormi cu bebelușul între ei, ca un ghemotoc cald și moale, cu miros de lapte.

În Shaker Heights, toți elevii aveau cursuri de educație sexuală nu o dată, ci de cinci ori: în clasele a cincea și a șasea, fiind considerate de comitetul director „intervenție timpurie”; în „anii periculoși” din clasele a șaptea și a opta; și încă o dată, în clasa a zecea, ultima rundă, în care educația sexuală era combinată cu bazele nutriției, discuții despre stima de sine și recomandări privind orientarea profesională. Dar Lexie și Brian rămâneau tot adolescenți, nepricepuți la calcularea probabilităților și chiar mai inepți în privința evaluării riscurilor. Erau tineri și siguri că se iubeau. Erau fascinați și năuciți de viziunea viitorului pe care îl planificaseră astfel încât să fie împărtășit și pe care Lexie și-l dorea cu atâta ardoare, încât uneori stătea trează noaptea visând la el. Iar asta însemna că nu o dată se întâmplase ca, umblând în geantă și negăsind un prezervativ de rezervă, faptul să nu constituie pentru ei o opreliște. „O să fie în regulă”, îi șoptea ea lui Brian. „Hai să…”

Așa se face că, în prima săptămână din martie, Lexie intrase într-o farmacie, studiind raionul cu teste de sarcină.

Luase două cutii de EPT de pe raftul de jos, le ascunsese sub geantă și se dusese la casă. Vânzătoarea era tânără, să fi avut treizeci-treizeci și cinci de ani, însă conturul buzelor îi era marcat de riduri din cauza cărora gura ei părea permanent țuguiată. *Te rog să nu-mi pui nicio întrebare*, o implorase Lexie în gând. *Te rog să te prefaci că nu vezi ce cumpăr!*

— Îmi amintesc când am aflat eu că sunt însărcinată cu primul copil, îi spusese femeia pe neașteptate. Am făcut testul la serviciu. Eram atât de emoționată, încât am vomitat. Noroc, scumpo! îi urase ea, punând testele într-o pungă de plastic, pe care i-o întinsese.

Acel moment de neanticipată amabilitate o marcase aproape până la lacrimi — deși nu știa dacă motivul era rușinea că fusese văzută sau teama că testul îi va oferi același rezultat ca vânzătoarei așa că înhățase punga și se îndepărtase rapid, fără a mai saluta măcar.

Acasă, se încuiase în baie și deschisese cutia. Instrucțiunile erau simple. O linie însemna nu, două linii însemnau da. Ca o bilă 8 magică, își spusese ea, dar cu consecințe mult mai importante. Așezase testul umed pe blat și

se aplecase deasupra lui. Deja putea vedea liniile conturându-se. Două, de un roz aprins.

Cineva ciocănise în ușa băii.

— Imediat! strigase ea, înfășurând în grabă testul în aproape jumătate de sul de hârtie igienică și îndesându-l în fundul coșului de gunoi.

Când deschisese ușa în sfârșit, după ce trăsese apa și se spălase pe mâini, dăduse peste Izzy în prag.

— Te admirai în oglindă? întrebase sora ei, privind dincolo de ea în baie, de parcă s-ar fi așteptat să găsească pe cineva ascuns acolo.

— Unii dintre noi obișnuiesc să-și ia un răgaz de câteva minute ca să se pieptene. Ar trebui să încerci și tu din când în când.

Trecuse apoi pe lângă Izzy și intrase în camera ei unde, imediat ce închisese ușa, se așezase în pat, sub pleduri, încercând să se gândească la ce era de făcut.

O vreme, Lexie crezuse cu adevărat că puteau păstra copilul. Puteau găsi o soluție. Puteau remedia situația, așa cum până acum totul fusese remediat pentru ea. Ar trebui să nască — socotise pe degete — în noiembrie. Eventual să amâne cursurile la Yale cu un semestru, și să înceapă mai târziu. Sau, de ce nu, bebelușul va putea sta la părinții ei în timp ce ea era la colegiu. Sigur că va veni acasă în fiecare vacanță ca să-l vadă. Sau poate că — și acesta era visul ei cel mai drag dintre toate — Brian se va transfera la Yale, ori poate că ea se va transfera la Princeton. Vor închiria o căsuță. Poate se vor căsători. Își apăsase palma pe abdomen, încă la fel de plat ca întotdeauna, și își imaginase o celulă unică pulsând și divizându-se adânc înăuntrul ei, ca în clipurile video de la orele de biologie. În interiorul ei creștea o părticică din Brian, o fărâmă din el, care se rotea și se răsucea în ea, transformându-se treptat. Gândul în sine era de neprețuit. Era ca o promisiune, ca un dar pe care cineva i-l arătase și apoi îl dosise undeva, pe raftul de sus dintr-un dulap, păstrându-l pentru mai târziu. Unul pe care-l va primi oricum, așa că, de ce nu acum?

Începuse să pregătească terenul cu circumspecție, vorbind despre Mirabelle, așa cum tot făcuse în ultimele luni.

— Nici nu-ți vine să crezi ce degețele are, Bry! Și ce unghiuțe! Ca o păpușă, incredibil! Și cum se lipește de tine când o ții în brațe!

Apoi trecuse la alți copii pe care-i văzuse de curând, cu ajutorul revistei *People*. Cu umărul lui Brian pe post de pernă, deschizând larg paginile lucioase, îi clasifica în funcție de gradul de drăgălășenie, cerându-i uneori și lui părerea.

— Dar știi cine ar avea cei mai drăguți bebeluși, totuși? îl întrebase ea, și inima începuse să-i bubuie în piept. Noi. Noi am avea cei mai adorabili copii. Nu crezi? Mulatrii sunt întotdeauna superbi. Poate fiindcă genele noastre sunt atât de diferite. Răsfoise revista și exclamase apoi: Doamne, până și puștiul lui Michael Jackson e drăguț! Pe când *el* e de-a dreptul hidos. Asta e puterea copiilor metiși.

Brian îndoise colțul paginii în cartea pe care o citea.

— Michael Jackson aproape că nu e negru. Ascultă-mă pe mine. Iar copilul ăla seamănă a alb.

Se rezemase de brațul lui, împingând pagina mai aproape de el. În fotografie, Michael Jackson ședea pe un tron aurit și ținea în brațe un bebeluș.

— Dar uite ce dulce e! Nu-i așa că ai vrea, adăugase ea după o pauză, să avem și noi unul acum?

Brian se ridicase în capul oaselor cu o mișcare atât de bruscă, încât Lexie abia dacă-și păstrase echilibrul.

— Ai înnebunit! Asta-i cea mai idioată aiureală pe care-am auzit-o vreodată. Nici măcar să nu mai spui asemenea idioțenii!

— Îmi *imaginam* doar, Bry! Dumnezeule!

Simțise cum i se pune un nod în gât.

— Tu-ți imaginezi un copil. Eu mi-i imaginez pe Cliff și pe Clair omorându-mă pe loc. Nici măcar n-ar fi nevoiți să mă atingă. S-ar uita doar la mine cu privirea aia a lor și aș cădea mort. În clipa aia. Moarte instantanee. Știi ce-ar spune? continuase Brian, trecându-și mâna prin păr. *Te-am crescut ca să ajungi mai departe de atât*.

— Chiar ți se pare ceva atât de oribil? Ca noi doi să avem un copilaș? Credeam, spusese ea mototolind marginile paginii, că vrei să fim împreună pentru totdeauna.

— Vreau. Poate. Lex, avem doar optsprezece ani. Știi ce-ar zice lumea? Toți ar spune *Ah, ia te uită, încă un puștan negru care a lăsat o fată gravidă înainte să-și termine măcar liceul! Alți părinți adolescenți! Probabil că vor renunța imediat la școală*. Asta ar zice toată lumea. În

niciun caz, adăugase el, închizând cartea și azvârlind-o pe masă, n-o să fiu eu un asemenea individ. În niciun caz!

Lexie închisese ochii, sperând că Brian nu va observa.

— Bine. Dar știi, n-am spus hai să facem copii chiar acum. Îmi *imaginam* doar. Încercam doar să-mi închipui cum va arăta viitorul, atâta tot.

Oricât de greu i-ar fi fost să recunoască, știa că el are dreptate. În Shaker, liceenii nu făceau copii. Urmau cursuri de pregătire avansată și mergeau la colegii. În clasa a opta, toată lumea spusese despre Carrie Wilson că era însărcinată; se știa bine că iubitul ei avea șaptesprezece ani și fusese exmatriculat de la liceul Cleveland Heights, iar Tiana Jones, cea mai bună prietenă a lui Carrie, confirmase, de față cu mai multe persoane, că așa stăteau lucrurile. Timp de câteva săptămâni, Carrie umblase cu un aer misterios și încrezut, mângâindu-și pântecele, până când directorul adjunct, domnul Avengard, convocase o adunare ca să se adreseze clasei întregi. „Înțeleg că circulă unele zvonuri", începuse el, privind încruntat mulțimea de elevi. Chipurile îi păreau prea tinere — acnee, aparate dentare, primele tuleie de barbă. *Copiilor ăstora*, își spusese el, *li se pare totul o glumă*. „Nicio fată de aici nu este însărcinată", continuase el. „Știu că niciunul dintre voi, tineri domni și domnișoare, n-ar fi atât de iresponsabil". Și într-adevăr, pe măsură ce săptămânile trecuseră, abdomenul lui Carrie Wilson rămăsese la fel de plat ca întotdeauna, iar lumea dăduse uitării până la urmă întreaga idee. În Shaker Heights, adolescentele ori nu rămâneau însărcinate, ori izbuteau de minune să ascundă sarcina. Fiindcă, ce-ar fi zis oare lumea? Târfă, asta ar fi strigat colegii de la școală, cu toate că ea și Brian aveau optsprezece ani și erau deci adulți din punct de vedere legal, cu toate că erau împreună de atâta vreme. Vecinii? Ei probabil n-ar fi spus nimic, cel puțin nu atunci când ea ar fi trecut pe lângă ei cu burta la gură sau împingând un cărucior; dar după ce ar fi intrat în casă, toți ar fi bârfit. Mama ei ar fi fost distrusă. Ar fi fost ținta rușinii și a compătimirii, iar Lexie știa că Elena nu era capabilă să reziste în fața lor.

Prin urmare, rămânea un singur lucru de făcut. Se ghemuise pe pat, simțindu-se mică, fragilă și roz ca un crevete, și își lăsase fantezia să zburde aidoma unui balon care se înalță și plutește în aer, până când se sparge.

La cina din seara aceea, doamna Richardson anunțase că intenționa să se ducă la Pittsburgh — „pentru documentare”, așa cum le spusese tuturor. „Scriu un articol despre scoicile-zebră din lacul Erie, și știți că Pittsburgh-ul are probleme cu speciile care se reproduc necontrolat”. Se gândise cu grijă și îndelung la o scuză plauzibilă, și în cele din urmă găsise un pretext cu privire la care nimeni n-ar fi avut întrebări. Așa cum se așteptase, nimeni nu-i dăduse prea multă atenție, cu excepția lui Lexie, care închisese ochii o clipă și mulțumise în gând divinității care îi oferise acest respiro. A doua zi dimineață, se prefăcuse că a întârziat, dar după ce toată lumea plecase de acasă, verificase ca să se asigure că rămăsese singură și formase numărul unei clinici locale, pe care îl căutase cu o seară în urmă. „Pe unsprezece”, îi precizase ea angajatei. „Trebuie să fie pe unsprezece”.

Cu o seară înainte ca mama ei să plece la Pittsburgh, îi telefonase lui Pearl.

— Am nevoie de o favoare, îi spusese cu vocea scăzută până aproape de șoaptă, deși vorbea de pe linia pe care o foloseau doar ea și Trip, care nu era acasă.

Încă precaută după petrecerea de Halloween, Pearl oftase.

— Ce anume?

În gând, trecuse rapid în revistă toate lucrurile pe care le-ar fi putut dori Lexie, dar niciunul nu părea plauzibil. Voia oare să împrumute vreo bluză? Sau un ruj? Pearl nu avea nimic, niciunul dintre lucrurile care i-ar fi putut trebui lui Lexie Richardson. Îi cerea oare sfatul? Lexie nu cerea niciodată sfatul nimănui. Ea era cea care dădea sfaturi, indiferent dacă îi erau solicitate sau nu.

— Vreau să vii cu mine mâine la o clinică. Fac un avort.

Urmaseră câteva clipe de tăcere, timp în care Pearl încercase să proceseze informația. Lexie era gravidă? Un val de panică egoistă o cuprinsese brusc: chiar în după-amiaza aceea fusese împreună cu Trip la Tim Michaels. Fuseseră oare suficient de precauți? Dar data trecută? încercase apoi să potrivească ceea ce tocmai auzise cu Lexie, cea pe care o știa ea. Lexie voia să facă un avort? Lexie cea înnebunită după copii, Lexie cea mereu grăbită să-i judece pe alții, Lexie care se arătase atât de dură și de inflexibilă cu privire la greșelile lui Bebe?

— Cum de n-o rogi pe Serena? întrebase ea într-un târziu.

Lexie ezitase.

— N-o vreau pe Serena. Te vreau pe tine. Nu știu… oftase apoi. M-am gândit că tu m-ai înțelege mai bine. Și că n-o să mă judeci.

Pearl simțise o undă de mândrie.

— Nu te judec.

— Uite ce e. Am nevoie de tine. Ai de gând să mă ajuți sau nu?

A doua zi dimineață, la șapte și treizeci de minute, Lexie oprise mașina în fața casei de pe Winslow Road. Așa cum îi promisese, Pearl o aștepta la marginea trotuarului. Îi spusese mamei sale că o ducea Lexie până la școală.

— Ești sigură de ceea ce vrei să faci? o întrebase.

Toată noaptea încercase să-și imagineze ce ar face ea în situația lui Lexie, de fiecare dată simțind același val de panică străbătând-o din cap până-n picioare. Sentimentul n-o părăsise decât o săptămână mai târziu, când simțise primele crampe în pântece și răsuflase ușurată.

Lexie îi răspunsese fără a-și lua privirea de la drum:

— Sunt sigură.

— E o decizie importantă, știi? continuase Pearl, încercând să găsească o analogie pe care Lexie s-o înțeleagă. Nu mai poți schimba nimic după aceea. Nu e ca atunci când cumperi un tricou.

— *Știu!*

Frânase la apropierea de un semafor, iar Pearl observase cearcănele de sub ochii ei. Niciodată n-o văzuse să arate atât de obosită și de serioasă.

— N-ai spus nimănui, așa-i? întrebase Lexie.

— Sigur că nu.

— Nici lui Moody?

Pearl se gândise la minciuna pe care i-o turnase lui Moody cu o seară în urmă: că nu putea merge la școală cu el ca de obicei, fiindcă avea programare la dentist dimineață. El nu păruse suspicios; niciodată nu-i trecuse prin minte că Pearl l-ar minți. Ea se simțise ușurată, dar și puțin lezată de faptul că iar și iar, de fiecare dată credea cu prea multă ușurință tot ce-i îndruga ea, că n-o considera capabilă să spună altceva decât adevărul.

— Nu i-am zis nimic.

Clinica se afla într-o clădire banală, bej, cu ferestre curate, tufe de flori în față și o parcare. Te puteai duce acolo pentru o consultație la ochi, ca să te

întâlnești cu agentul de asigurări, ca să-ți plătești taxele. Lexie oprise mașina pe un loc de la marginea parcării și-i dăduse cheile lui Pearl.

— Ține! Va trebui să conduci tu la întoarcere. Ai la tine permisul temporar?

Pearl încuviințase și se abținuse să-i spună că, tehnic vorbind, permisul temporar îi permitea să conducă doar având alături un adult de peste douăzeci și unu de ani, posesor de permis. Degetele lui Lexie erau albe și reci și, dintr-un impuls, Pearl i le luase în mâna ei.

— O să fie bine, îi spusese și se îndreptaseră împreună spre clinică, ale cărei uși se deschiseseră de parcă le-ar fi așteptat.

Asistenta de la recepție era o femeie solidă, cu părul vopsit arămiu, care le privise cu simpatie. Probabil că vedea asemenea cazuri în fiecare zi, se gândise Pearl — fete îngrozite de ceea ce urma să facă și la fel de îngrozite de ceea ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi făcut-o.

— Aveți o programare, drăguțelor? întrebase femeia, privind amabilă când la una, când la cealaltă.

— Eu am, răspunsese Lexie. La ora opt.

Femeia tastase ceva.

— Numele tău?

Cu o voce joasă, de parcă i-ar fi fost rușine și de parcă acela chiar ar fi fost numele ei, Lexie spusese:

— Pearl Warren.

Abia reușise Pearl să nu rămână cu gura căscată. Lexie îi evitase insistent privirea în timp ce femeia căuta ceva pe monitor.

— Ai pe cineva care să te ducă acasă?

— Am, replicase Lexie cu o mișcare din cap spre Pearl, în continuare evitând să-i întâlnească privirea. Sora mea e cu mine. Ea mă va duce acasă.

Surori, își spusese Pearl. Nu semănau deloc. Nimeni n-ar fi putut crede că ea — scundă, cu părul creț — era rudă cu zvelta și stilata Lexie. Era totuna cu a spune că ogarul și pechinezul sunt frați buni. Femeia le aruncase o privire scurtă, părând ori să creadă cele auzite, ori să se prefacă a crede.

— Completează formularele astea, o îndrumase apoi, întinzându-i o mapă cu hârtii roz. În câteva minute vei intra în cabinet.

După ce se așezaseră pe scaunele aflate cel mai departe de biroul asistentei, Pearl se aplecase deasupra mapei.

— Nu pot să cred că te folosești de numele meu!

Lexie se ghemuise în scaun.

— M-am panicat. Când am sunat, m-au întrebat cum mă cheamă și mi-am amintit că mama îl cunoaște pe directorul de aici. Și, știi… tata a apărut la știri… în cazul ăla al soților McCullough… Nu voiam să-mi recunoască numele, așa că am spus primul nume care mi-a venit în minte. Adică al tău.

Dar temerile lui Pearl nu se diminuaseră.

— Iar acum ei cred că *eu* o să fac avort!

— E doar un nume! protestase Lexie. Cea care are necazuri sunt eu. Chiar dacă ei nu-mi știu adevăratul nume. Trăsese adânc aer în piept, însă păruse să se facă și mai mică. Până și părul, remarcase Pearl, îi stătea lins și fără volum, atârnându-i pe față și acoperindu-i ochii pe jumătate. Tu însă, continuase Lexie, tu ai putea fi oricine.

— Oh, la naiba! exclamase Pearl și-i luase mapa de pe genunchi. Dă-mi-le mie!

Și începuse să completeze formularele, începând cu propriul ei nume: *Pearl Warren*.

Aproape terminase, când ușa din capătul sălii de așteptare se deschisese, și în prag apăruse o asistentă îmbrăcată în alb.

— Pearl? întrebase ea, citind din dosarul pe care îl ținea în mână. Te așteptăm.

La rubrica „Persoană de contact în caz de urgență”, Pearl trecuse în grabă numele mamei sale și numărul telefonului lor de acasă.

— Poftim! spusese apoi, punând mapa în mâna lui Lexie. Gata!

Lexie se ridicase încet, ca o persoană într-un vis. Pentru o clipă, stătuseră amândouă așa, fiecare ținând câte o mână pe un capăt al mapei, Pearl fiind sigură că putea simți bătăile inimii lui Lexie propagându-se până în vârfurile degetelor și în lemnul de pe spatele mapei.

— Succes! îi urase ea în șoaptă.

Lexie înclinase din cap și luase formularele, dar în pragul ușii se oprise și privise înapoi, ca pentru a se asigura că Pearl era încă acolo. Expresia din ochii ei implora: *Te rog! Te rog, nu știu bine ce fac. Te rog să fii aici când mă întorc!* Pearl își stăpânise pornirea de a fugi la ea și a o lua de mână, de a merge cu ea pe coridor ca și cum ar fi fost cu adevărat surori — genul de fete care s-ar ajuta reciproc într-un asemenea necaz, genul de fete care, peste ani, s-ar ține de mână în sala de nașteri. Genul de fete netulburate de goliciunea trupească și de durerea celeilalte, care nu aveau nimic anume de ascuns una de alta.

— Succes! îi urase din nou, de data asta mai tare, iar Lexie încuviințase și pășise în urma asistentei, peste prag.

În clipa în care fiica ei îmbrăca halatul de spital, doamna Richardson suna la ușa familiei George Wright. Condusese trei ore neîntrerupt până în Pittsburgh, fără a se opri măcar pentru a se duce la toaletă sau a-și dezmorți

picioarele. Chiar trecuse cu adevărat la fapte? se mira singură. Nu era foarte sigură ce anume le va spune acestor oameni și nici ce informații spera mai exact să obțină de la ei. Dar exista un mister aici, știa bine asta, așa cum la fel de bine știa că soții Wright dețineau cheia misterului. Mai călătorise de câteva ori în trecut pentru a se documenta — la Columbus, ca să se intereseze de reducerile bugetare; la Ann Arbor, când un fost elev din Shaker debutase în partida de fotbal dintre Michigan și OSU. Nici acum nu era altfel, se încurajase singură. Făcea un lucru justificat. Trebuia să afle adevărul, personal.

Dacă avusese vreodată îndoieli că identificase familia corectă, acestea îi fuseseră spulberate în clipa în care ușa se deschisese. Doamna Wright semăna izbitor cu Mia — părul ei era puțin mai deschis la culoare și tuns scurt, dar ochii și figura aminteau de Mia suficient pentru ca doamna Richardson să-și dea seama cum avea să arate mama lui Pearl peste treizeci de ani.

— Doamna Wright? întrebase ea. Sunt Elena Richardson, reporter la un ziar din Cleveland.

Ochii doamnei Wright se îngustaseră, cu o privire precaută.

— Da?

— Scriu un articol despre sportivii adolescenți promițători, a căror carieră a fost curmată prematur. Aș vrea să vă vorbesc despre fiul dumneavoastră.

— Despre Warren? întrebase doamna Wright cu o expresie de surprindere și totodată de suspiciune vădite. De ce?

— Am dat peste numele lui când mă documentam, în mai multe articole, se menționa că era cel mai promițător fundaș adolescent din ultimele decenii. Că ar fi avut șanse să ajungă în liga profesionistă.

— Au existat câțiva căutători de talente, care au venit să asiste la meciuri. Și au spus lucruri drăguțe despre el, după ce a murit. După o tăcere prelungă, când ridicase privirea din nou, de pe chipul femeii dispăruse suspiciunea, înlocuită de o expresie de mândrie istovită. Păi, intrați, vă rog.

Doamna Richardson își pregătise din timp acest început și se bazase pe instinctul ei pentru a dirija conversația în direcția dorită. Învățase, în decursul timpului, că încercarea de a obține informații de la cei intervievați seamănă uneori cu aceea de a mâna o vacă mare și șovăielnică: trebuie s-o mâni pe poteca potrivită, lăsând-o să creadă însă că ea e cea care hotărăște

pe unde merge. Soții Wright se dovediseră însă neașteptat de ușor de manevrat. La o ceașcă de cafea și un platou cu fursecuri, păruseră chiar dornici să vorbească despre Warren.

— Mă interesează doar să-i păstrez amintirea vie, spusese doamna Richardson și apoi, îndată ce începuse să pună întrebări, răspunsurile se revărsaseră într-un șuvoi atât de bogat, încât abia dacă mai prididise să le noteze.

Într-adevăr, Warren începuse să joace pe post de fundaș în echipa de fotbal; da, fusese și înaintaș în cea de hochei. Debutase ca junior la șapte sau la opt ani; dorea doamna Richardson să vadă câteva fotografii? Băiatul avusese din fire talent la sport, ei nu-l pregătiseră deloc; nu, domnul Wright nu fusese niciodată priceput la sporturi; mai degrabă spectator, decât jucător. Dar Warren fusese altfel, pur și simplu avusese talent; antrenorul lui îi spusese că, dacă se antrena suficient de intens, putea ajunge la o școală din Divizia I. Dacă nu ar fi fost accidentul…

Doamna și domnul Wright rămăseseră tăcuți o vreme, iar doamna Richardson, deși curioasă să afle mai multe, simțise un fior de sinceră compătimire. Se uitase la fotografia lui Warren Wright în costumul de fotbal, pe care mama lui o luase de pe polița șemineului ca să i-o arate. Trebuie să fi avut șaptesprezece ani pe atunci, exact de vârsta lui Trip. Nu semănau prea bine, dar ceva în postura lui îi amintise de fiul ei — ușoara înclinare a capului și umbra unui surâs pus pe șotii în colțul gurii.

— Era un idol al fetelor, murmurase doamna Richardson, iar doamna Wright încuviințase. Am și eu copii. Printre ei, un băiat de aceeași vârstă. Îmi pare foarte rău pentru pierderea suferită.

— Vă mulțumesc.

Doamna Wright privise încă o dată, îndelung fotografia, după care o așezase la locul ei pe poliță, înclinând-o cu grijă în unghiul potrivit, și ștersese un fir de praf de pe sticlă. Femeia aceasta, își spusese doamna Richardson, suferise prea mult. O parte din ea ar fi vrut să închidă carnetul și pixul și să-i mulțumească pentru timpul oferit. Dar stătuse pe gânduri, amintindu-și motivul pentru care venise aici. Dacă fiica ei ar fi fugit de acasă și ar fi mințit cu privire la identitatea ei, își spusese doamna Richardson, dacă fiica ei le-ar fi făcut necazuri unor oameni de bună-credință… ei bine, nu i s-ar fi părut nelalocul lui faptul că cineva punea întrebări. Așa că trăsese adânc aer în piept.

— Speram să pot vorbi și cu sora lui Warren… începuse ea și se prefăcuse că-și consultă notițele; Mia. Ați vrea să-mi dați numărul de telefon la care poate fi contactată?

Cei doi soți schimbaseră o privire stânjenită, așa cum se așteptase ea.

— Mă tem că n-am mai păstrat legătura cu fiica noastră de ceva timp, răspunsese doamna Wright.

— Oh, Doamne! îmi pare rău, replicase ea, uitându-se când la unul, când la celălalt. Sper că n-am atins un subiect tabu.

Așteptase, lăsând ca tăcerea stingherită să se prelungească. Nimeni, învățase ea din proprie experiență, nu poate îndura mult timp o asemenea tăcere. Dacă aveai suficientă răbdare, cineva începea să vorbească și de cele mai multe ori îți oferea prilejul de a insista, de a împinge conversația mai departe și de a afla ceea ce doreai.

— Nu neapărat, spusese domnul Wright un moment mai târziu. Dar n-am mai vorbit cu ea de la scurt timp după moartea lui Warren.

— Ce trist! Dar deseori se întâmplă așa, ca un membru al familiei să suporte foarte greu o pierdere. Și să nu mai țină legătura cu ceilalți.

— Dar cele petrecute cu Mia nu au avut nicio legătură cu ceea ce i s-a întâmplat lui Warren, intervenise doamna Wright. Moartea lui a fost un accident. Adolescenți necugetați. Sau poate că de vină a fost doar zăpada. Mia însă… cu ea a fost o cu totul altă poveste. Era deja adult. A făcut propriile alegeri. Eu și George…

Ochii i se umpluseră de lacrimi, iar domnul Wright continuase în locul ei:

— Nu ne-am despărțit în cei mai buni termeni.

— Foarte neplăcut, replicase doamna Richardson, aplecându-se spre cei doi. Trebuie să fi fost foarte dificil pentru amândoi. Să vă pierdeți ambii copii în același timp!

— Dar ce puteam face, când ea nu ne-a dat de ales? izbucnise doamna Wright. Când a apărut în starea în care a apărut?!

— Regina! o atenționase soțul ei, dar ea nu se oprise.

— Eu i-am spus: nu-mi pasă cât de drăguți sunt acești Ryan, nu sunt de acord cu așa ceva. Nu mi s-a părut corect să-ți vinzi propriul copil.

Doamna Richardson încremenise, cu pixul în aer.

— Poftim?

Doamna Wright clătinase din cap.

— A considerat că-l poate da pur și simplu, și să-și vadă de viață mai departe. Ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Eu am avut doi copii, da? Știam bine despre ce vorbesc. Chiar și înainte să-l fi pierdut pe Warren, continuase ea, masându-și cu două degete rădăcina nasului, de parcă ar fi avut acolo o pată pe care voia s-o îndepărteze. Niciodată nu-ți mai revii după așa ceva, după ce-ți iei adio de la copilul tău. Indiferent cum se întâmplă asta. Fiindcă e carne din carnea ta și sânge din sângele tău.

Doamna Richardson simțea cum o cuprinde amețeala și lăsase pixul din mână.

— Stați să văd dacă am înțeles bine. Mia era însărcinată și intenționa să-i permită acestui cuplu — Ryan — să-i adopte copilul?

Soții Wright schimbaseră iar o privire, dar de această dată expresia din ochii lor spunea: acum, dacă tot am început, de ce să ne oprim? Pentru spiritul de observație experimentat al doamnei Richardson, era limpede că oamenii voiau să vorbească despre cele întâmplate, că poate așteptau de mult, mult timp, să poată spune cuiva.

— Nu chiar, răspunsese domnul Wright, care adăugase după un lung moment de tăcere: Era și copilul lor. Ei nu puteau avea unul. Mia era mamă purtătoare pentru ei.

13.

În toamna anului 1980, Mia Wright, care abia împlinise optsprezece ani, părăsea căsuța galbenă din Bethel Park și se îndrepta spre Școala de Arte Frumoase din New York. Nu mai ieșise niciodată din Pennsylvania, și plecase de acasă cu două valize și cu dragostea fratelui ei, dar fără binecuvântarea părinților.

Nu le spusese că-și depusese dosarul de înscriere la școala de arte decât atunci când primise scrisoarea de acceptare. Nu fusese ceva complet neașteptat, sau nu ar fi trebuit să fi fost așa. În copilărie, se simțise fascinată de lucruri pe care, spre uluirea ei, nimeni altcineva nu părea să le observe. „Erai așa o visătoare” obișnuia mama ei să spună. „Ședeai în cărucior și te uitai fix la spațiul verde. Sau stăteai în cadă și turnai apă dintr-o cană în alta chiar și o oră întreagă, dacă te lăsam”. Ceea ce-și amintea Mia din acele momente era puțin altfel: firele de iarbă în adierea vântului, schimbându-și culorile în mișcare, de la verde-închis la verde-luminos, ca o bucată de catifea atunci când îți treci palma peste ea; felul în care jetul de apă se spărgea în picuri când trecea peste marginea cănii.

Totul, remarcase ea, se putea metamorfoza. Chiar și cei doi bolovani din curte deveneau uneori argintii în lumina soarelui din zori. În cărțile pe care le citea, fiecare pârâu putea fi un zeu al apelor, fiece copac, o driadă deghizată, fiecare bătrânică o zână bună, fiece pietricică un suflet vrăjit. Totul avea puterea de a se transforma, iar pentru ea aceasta părea să fie adevărata menire a artei.

Numai fratele ei, Warren, lăsa impresia că înțelege acel nivel ascuns pe care îl vedea ea în cele mai diverse lucruri, însă între ei doi existase o legătură aparte încă dinainte de a se naște el. „Bebelușul meu”, le spunea Mia tuturor, ciocănind pântecele mamei cu un deget, și de fiecare dată Warren mișca drept răspuns. „Bebelușul meu. Acolo, înăuntru”, îi informa ea pe necunoscuții întâlniți la băcănie, arătând spre burta mamei. Când îl aduseseră acasă de la spital, și-l arogase imediat ca fiind al ei.

„Wren al meu”, îi spunea, nu doar fiindcă Warren era prea lung pentru a-l putea pronunța, dar și fiindcă numele i se potrivea[25]. Încă din acele prime zile, copilul semăna cu un puișor mereu vigilent, cu capul lăsat pe o parte, cu ochii imposibil de strălucitori și de focalizați, căutând-o prin încăpere. Când el plângea, ea știa ce jucărie avea să-l liniștească. Atunci când refuza să adoarmă, Mia se întindea lângă el în mijlocul patului părintesc, înfășurați amândoi în pături ca într-un cocon, și-i cânta și-i mângâia obrazul până când îl lua somnul. Când căzuse din leagăn, la Mia dăduse fuga plângând, și Mia fusese cea care îi tamponase rana de la tâmplă cu iod și-i pusese un bandaj deasupra. „Ai zice că e copilul ei”, comentase mama lor la un moment dat, pe un ton pe jumătate admirativ, pe jumătate nemulțumit.

Aveau propriile lor cuvinte pentru diverse lucruri — un jargon cu origini neclare; din motive pe care le și uitaseră, untului îi spuneau *brânză*, iar sturzii din copaci erau *pițipăsări*. Era un fel de cerc pe care-l trasau în jurul lor, aidoma unei copertine. „Să nu spui nimănui din Franța”, începea Mia, șoptindu-i apoi un secret, iar Warren răspundea întotdeauna: „Nici girafele sălbatice n-ar putea să scoată nimic de la mine”.

Iar apoi, la unsprezece ani, aproape doisprezece, Mia descoperise fotografia.

Warren, care abia împlinise zece ani, descoperise la rândul lui nu doar sporturile, ci și faptul că era talentat la ele. Era încă apropiat de Mia, dar petrecea după-amiezi lungi pe terenul de baseball din parc, ore întregi

exersând pase și lovituri, așa că fusese cât se poate de firesc ca Mia să-și găsească și ea o pasiune proprie.

La magazinul de vechituri din oraș văzuse, într-un colț al vitrinei, un vechi Brownie Starflex. Aparatul nu mai avea nici bliț, nici cureaua de purtat la gât, dar vânzătorul o asigurase că era funcțional, iar îndată ce Mia îi deschisese etuiul argintiu și văzuse prăvălia reflectată în obiectiv, ca o miniatură neclară, și-l dorise cu patimă. Apelase la pușculița în formă de pisică în care își păstrase banii de buzunar și umbla pretutindeni cu aparatul foto la ea. Ignorase sugestia din manualul de instrucțiuni, de a scrie companiei Kodak și a cere broșura *Cum să faci fotografii de calitate*, bazându-se doar pe instinct. Cu aparatul agățat de două dintre vechile eșarfe din mătase ale mamei sale înnodate cap la cap, începuse să facă fotografii — unele ciudate, după părerea părinților ei: case dărăpănate, mașini ruginite, obiecte aruncate la marginea drumului. „Un lucru bizar pe care să-l pozezi”, comentase angajatul de la laboratorul foto, când îi dăduse plicul cu fotografiile. Setul indusese trei imagini ale cadavrului unei păsări de pe trotuar, imortalizate în trei zile consecutive, iar omul se întrebase în treacăt, nu pentru prima dată, dacă nu cumva fata familiei Wright nu era puțin dusă cu pluta.

Pentru Mia însă, fotografiile erau doar o vagă aproximare a ceea ce voia ea să transmită, așa că în scurt timp începuse nu doar să modifice imaginile — folosind orice, de la un pix la detergent de rufe —, ci și să facă experimente cu aparatul în sine, adaptându-i capacitățile limitate la propriile dorințe. La fel ca toate camerele din categoria Brownie, Starflex nu permitea focalizarea. Obturatorul acționa în mod automat pentru a evita dubla expunere — lucru care în manual era subliniat ca fiind o caracteristică utilă pentru un fotograf amator. Tot ce trebuia să faci era exact ceea ce puteai să faci: să te uiți prin vizor și să apeși declanșatorul. În loc să țină camera paralel cu pieptul ei, așa cum scria în instrucțiuni, Mia o înclina în unghiuri variate, înnodând cureaua improvizată mai sus sau mai jos. Acoperea obiectivul cu eșarfe de mătase sau cu pergament; încerca să fotografieze în ceață, pe o ploaie deasă sau în sala îmbâcsită de fum a clubului de bowling.

„Risipă de bani”, strâmba din nas mama ei când Mia venea acasă cu încă un plic cu fotografii neclare.

Dar cu fiecare rolă de film, începuse să înțeleagă tot mai bine resorturile fotografiei, ce putea să facă aceasta și ce nu, cât anume o puteai întinde și exploata. Deși pe atunci nu-și dăduse seama de asta, toate acele încercări ale ei constituiseră un antrenament pentru profesionista care avea să devină. Cu numai douăsprezece cadre pe rola de film, învățase să fie atentă la compoziție. Și cum nu putea controla nimic la aparat — nici focalizarea, nici deschiderea obturatorului —, se deprinsese să fie creativă în privința manipulării aparatului și a scenei imortalizate.

Acela fusese momentul când survenise intervenția întâmplătoare a vecinului lor, domnul Wilkinson. Locuind ceva mai sus de ele pe coastă, de câteva săptămâni o tot văzuse pe Mia cu aparatul ei foto colindând prin zonă, fotografiind ici și colo. Mia și Warren știau un singur lucru despre domnul Wilkinson — că era achizitor de jucării și își petrecea timpul vizitând expozițiile de profil, studiind marfa și trimițând la sediu rapoarte privind piesele care ar fi trebuit cumpărate. La câteva luni o dată, doamna Wilkinson îi aduna laolaltă pe copiii din cartier și le împărțea mostrele de jucării pe care le strânsese soțul ei. Și ce jucării minunate erau: un set de forme în care puteai să torni ipsos ca să-ți confecționezi ornamente de Crăciun; o minge în forma planetei Saturn, pe care puteai să țopăi; un cap de păpușă uriaș cu păr auriu, pe care să-l coafezi; o cutie cu parfumuri pe care să le combini, însoțită de flacoane cât degetul mic, în care să-ți păstrezi amestecurile. „Trebuie să-mi recapăt pivnița”, râdea ea, având grijă ca fiecare copil să primească ceva, fie și numai un yoyo. Fiul soților Wilkinson era mare deja, locuia undeva în Maryland și nu mai avea nevoie de jucării.

Mult timp, acesta fusese singurul mod în care Mia și Warren îl percepuseră pe domnul Wilkinson — ca pe o misterioasă încrucișare între Marco Polo și Moș Crăciun, care avea casa plină de jucării. Dar într-o după-amiază, la scurt timp după ce Mia împlinise treisprezece ani, domnul Wilkinson o strigase de pe veranda casei sale, pe un ton sever.

— De un an te tot văd mișunând de colo colo. Vreau să știu ce-ai făcut.

Speriată, Mia strânsese un teanc de fotografii și a doua zi dimineață i le dusese vecinului. Niciodată până atunci nu arătase fotografiile altcuiva în afară de Warren care, desigur, se extaziase în fața lor. Dar domnul Wilkinson era și adult, și bărbat, unul pe care abia dacă-l cunoștea. Deci, nu avea niciun motiv să fie amabil cu ea.

Când sunase la ușă, doamna Wilkinson o condusese în camera de lucru, unde soțul ei ședea la un birou masiv, dactilografiind ceva la o mașină de scris de culoarea untului. La intrarea ei însă, se rotise cu scaunul și împinsese polița mașinii de scris în jos și spre interior, unde aceasta se pliase într-un dulăpior al biroului și dispăruse de parcă ar fi fost înghițită.

— Așa deci, spusese el, ridicând ochelarii cu lentile în formă de semilună, care îi atârnau la gât și punându-și-i pe nas, în vreme ce Mia își simțea genunchii tremurând. Ia să vedem!

Domnul Wilkonson, aflase Mia, era el însuși fotograf, dar prefera peisajele.

— Nu-mi plac pozele în care apar oameni, precizase el. Fotografiez oricând mai degrabă un pom decât un om.

Când pleca într-o călătorie, își lua aparatul cu el și întotdeauna își rezerva o zi pentru drumeții.

Scosese un teanc de fotografii dintr-un dosar: o pădure de sequoia în zori, meandrele unui râu care traversa o câmpie înrourată, un lac în care razele soarelui se reflectau formând un triunghi cu vârful spre pădurea din spate. Fotografiile de pe pereții din hol, își dăduse seama Mia, erau tot ale lui.

— Ai un ochi priceput, îi spusese domnul Wilkinson într-un târziu. Un ochi priceput și instincte bune. O vezi pe asta de aici? I-o arătase pe cea de sus, un instantaneu cu Warren între ramurile joase ale unui sicomor, cu spatele spre obiectiv, profilat pe fondul cerului. E o fotografie foarte bună, continuase domnul Wilkinson. De unde ai știut s-o încadrezi așa?

— Habar nu am, recunoscuse Mia. Mi s-a părut doar că așa arată bine.

Domnul Wilkinson se uitase apoi la alta.

— Continuă tot așa. Ai încredere în ochii tăi. Ei știu bine să privească. Dar o vezi pe asta? întrebase el, luând o altă fotografie. Ai vrut să prinzi veverița, nu-i așa?

Mia încuviințase. Animalul fugea pe muchia gardului, iar pe ea o fermecase linia sinuoasă pe care o schițau trupul și coada ei în timp ce se mișcau. E ca atunci când vezi o minge sărind, se gândise ea, apăsând declanșatorul. Dar fotografia ieșise încețoșată, fiindcă focalizase asupra gardului, nu asupra veveriței, aceasta apărând în poză doar ca o pată neclară. Mia se întrebase cum de știuse domnul Wilkinson.

— Așa m-am gândit. Ai nevoie de un aparat mai bun. Ăsta e bun pentru un începător, pentru Crăciun ori pentru petreceri aniversare. Nu pentru tine.

Se apropiase de dulap și căutase înăuntru, printre rochiile și paltoanele vechi care făceau ca vocea să-i sune înăbușit. Tu… tu trebuie să faci fotografii adevărate. Și ai nevoie de o cameră foto adevărată, nu de una de jucărie, adăugase el și se întorsese spre Mia ținând în mână o cutie.

Era un Nikon F, un aparat mic, argintiu cu negru, solid și greu în palmele Miei.

— Dar nu pot să-l primesc, replicase ea.

— Nu ți-l dăruiesc, ți-l împrumut doar. Îl vrei sau nu? Fără să mai aștepte răspunsul ei, deschisese un sertar al biroului. Eu nu-l mai folosesc. Dar poate să-l folosească altcineva. Și în plus, continuase domnul Wilkinson luând o rolă neagră de film și întinzându-i-o, abia aștept să văd ce-o să faci cu el.

Până când ajunsese înapoi acasă, în după-amiaza aceea, Mia învățase deja cum să monteze filmul pe bobina din aparat, cum să focalizeze, cum să ajusteze obiectivul. Cuvinte ciudate și ademenitoare îi roiau prin minte: *granulație, diafragmă*. De nenumărate ori ridicase aparatul la ochi ca să privească prin vizor. Sub cruciulița fină din mijloc, totul părea transformat.

Domnul Wilkinson o învățase cum să scoată filmul din caseta lui și să-l developeze, iar Miei începuse să-i placă izul acid al soluției de developare, era încântată să vadă luciul argintiu de pe suprafața filmului, care îi arăta că procesul se încheiase. Ca un pilot care lasă deliberat avionul să cadă în picaj pentru a exersa redresarea, făcea intenționat fotografii defocalizate, cu o viteză nepotrivită a obturatorului sau cu un IS0[26] greșit, ca să vadă ce anume se întâmpla. Învățase să controleze lumina și aparatul, ca să obțină efectele dorite, ca un muzician care deprindea subtilitățile instrumentului său.

— Dar cum poți să…? întreba ea, privind imaginea ivită pe hârtie și comparând-o cu cea din mintea ei.

La început, domnul Wilkinson știa să-i răspundă la întrebări. „Micșorezi expunerea”. „Folosești o lumină difuză”. „Să încercăm focalizarea automată”. Dar în scurt timp, întrebările ei deveniseră mai avansate, determinându-l să apeleze la exemplarul său din *Tehnici fotografice*, pe care-l ținea în bibliotecă.

— Tânăra domnișoară își dorește o adâncime mai mare a câmpului vizual, murmurase el într-o după-amiază, când Mia avea deja cincisprezece ani. Deci, tânăra domnișoară are nevoie de o cameră cu burduf.

Mia nu auzise despre așa ceva. În scurt timp însă, toți banii pe care îi câștiga lucrând la farmacia Dickson sau ca picoliță la Eat'n Park, primiseră ca destinație achiziționarea unei noi camere, iar ea începuse să petreacă ore în șir studiind cataloagele foto ale domnului Wilkinson și revistele de profil.

— Îți pierzi mai mult timp citind chestiile astea decât făcând fotografii, o tachina domnul Wilkinson, iar ea se hotărâse în cele din urmă pentru Graphic View II, și nici măcar el n-ar fi putut spune că era o alegere greșită.

— E o cameră solidă. Bună pentru banii pe care îi plătești. Dacă ai grijă de ea, te va ține toată viața.

Iar când Graphic View II sosise, protejată cu grijă în etuiul ei ca o vioară prețioasă, cumpărată fiind la mâna a doua după un anunț publicitar, Mia știuse că domnul Wilkinson avusese dreptate.

Pentru părinții ei, camera nu părea la fel de impresionantă.

„Cât ai cheltuit pe ea?" o întrebase mama, iar tatăl clătinase din cap.

Lor li se părea un obiect din epoca victoriană, pe trepiedul ei firav, cu burduful plisat ca o armonică și o pânză neagră pe care Mia o împinsese dedesubt. Încercase să le explice cum funcționa, dar la prima menționare a unor cuvinte precum *transfer* sau *deviere*, începuseră să-și piardă atenția. Chiar și dragul ei Warren se dăduse bătut — „N-am nevoie să știu cum funcționează, Mi", îi spusese el la un moment dat. „Vreau doar să văd ce faci cu ea". Iar Mia înțelesese atunci că intra într-o lume în care va trebui să evolueze singură.

Fotografia aparatele de sport din parcul local, luminile stradale seara, muncitorii din oraș tăind un stejar lovit de trăsnet. Luase camera cu ea până în centru, pentru a imortaliza un pod ruginit care traversa locul de confluență a trei râuri. Jucându-se cu setările, făcuse fotografii la meciurile de fotbal ale lui Warren, de sus de tot, din tribună, de unde jucătorii se vedeau ca niște miniaturi, ca omuleții dintr-un tren de jucărie.

— Ăsta-s eu? întrebase Warren, uitându-se la una dintre siluetele din teren, care aștepta o pasă.

— Ăsta ești tu, Wren, îi confirmase ea.

Și dintr-odată, avusese o viziune cu ea însăși în chip de vrăjitoare, fluturându-și mâna deasupra terenului și transformând jucătorii în păpuși de plastic cât boabele de mazăre.

A doua zi se dusese cu fotografia la domnul Wilkinson. În prag o întâmpinase o femeie necunoscută — nora domnului Wilkinson.

— Della a murit noaptea trecută, în somn, îi spusese femeia, privind-o așa cum stătea, cu camera foto la gât și fotografia în mână. Ce spuneai că dorești?

După înmormântare, nora și soțul ei îl convinseseră pe domnul Wilkinson să se mute la un cămin de bătrâni din Silver Spring, mai aproape de ei. Totul se întâmplase atât de rapid, încât Mia nu avusese timp nici măcar să-și ia la revedere, nicidecum să-i mai arate și fotografia, astfel că ea și camera ei rămăseseră din nou singure.

*

În toamna lui 1979, în ultimul an de liceu, Mia își depusese dosarul de înscriere la Școala de Arte Frumoase din New York, cu o serie de fotografii ale clădirilor părăsite din oraș. Tamponase cadrele cu o cârpă umedă și, înainte ca emulsia să se usuce, zgâriase imaginea cu vârful unui ac, conturând o linie albă, subțire ca firul de păr. Rezultatul era un fel de filigran inversat: un muncitor spectral căzut pe treptele de la intrarea într-o fabrică închisă; silueta unei mașini pe liftul hidraulic gol la Atelierul auto Jamison; doi copii fantomatici cățărându-se mână-n mână pe un morman de zgură. La vederea lor, Warren mijise ochii și se uitase mai îndeaproape. Cei doi copii ar fi putut fi oricine, însă nu erau; iată vârtejul din creștetul lui Warren, iată eșarfa înnodată la gâtul Miei, cu greutatea camerei foto trăgând-o într-o parte. Nu existau fotografii cu ei doi făcând așa ceva, dar li se părea amândurora că își petrecuseră copilăria jucându-se în maldărele de zgură de la marginea parcului și, privind fotografia aceea, Warren avusese impresia că Mia fotografiase fantomele eurilor lor din trecut, pe punctul de a se disipa în eter.

— Când le primești înapoi, mi-o dai mie? o întrebase el.

Pentru părinții ei, fotografia — și munca Miei în general — nu era la fel de impresionantă. Nici n-ar fi numit ceea ce făcea ea „muncă” sau „artă”, ceea ce, în mintea lor, ar fi fost la fel de rău. Erau oameni din clasa de mijloc, își trăiseră toți anii maturității într-o casă gen fermă, în culoarea untului, tipică pentru clasa mijlocie, într-un oraș apatic, cu populație din clasa mijlocie. Pentru ei, muncă însemna să repari ceva sau să faci ceva util; dacă un lucru nu avea nicio utilitate practică, nu puteau înțelege pentru ce să-l faci. Iar „artă” era o chestie pe care o făceau cei care aveau prea mulți

bani și prea mult timp liber. Și cine i-ar fi putut învinovăți? Tatăl ei era om bun la toate, fondatorul și proprietarul atelierului Wright's Repair, lucrând într-o zi la biserică, reparând cornișa acolo unde se rupsese o scândură lăsând loc unei familii de veverițe să pătrundă în naos, în altă zi ducându-se la casa unui vecin ca să desfunde țevile sau să înlocuiască sifonul de sub chiuvetă, care ruginise. Mama ei era infirmieră la spital, numărând pastile, recoltând sânge, schimbând ploști și făcând ture duble sau de noapte. Munceau amândoi cu mâinile, munceau ore îndelungate, strângeau cureaua atât cât puteau și cheltuiau totul pe casă, două Buickuri și cei doi copii despre care spuneau cu mândrie — și fără a exagera — că nu duceau lipsă de nimic, dar nici nu fuseseră vreodată răsfățați.

Dar iat-o pe Mia, tolănită cu orele pe podea, luând o fotografie perfect făcută a lui Warren și tăind-o ca pe o păpușă de hârtie, așezând apoi silueta într-o dioramă cu frunze într-o cutie veche de pantofi; și totul, doar pentru o fotografie în care Warren părea un spiriduș împresurat de ghinde uriașe: isteț, dar sigur nu merita atât timp pierdut pentru asta. Iat-o pe Mia care, în clipa în care intra tatăl ei în casă, fără să apuce măcar să-și descalțe pantofii și având încă mâinile pline de unsoare, îi cerșea doi dolari ca să-și mai cumpere film foto, făgăduind *Ți-i dau înapoi, promit*, deși adevărul era că rareori se ținea de cuvânt. Iat-o pe Mia care, primind de la mama ei bani ca să-și ia haine de școală, își peticea blugii vechi și cheltuia suma pe alte role de film, umblând în fuste cu o palmă prea scurte, fuste ponosite și decolorate, făcând și mai multe fotografii. Iat-o deci pe Mia care, atunci când își luase o slujbă de chelneriță la Eat'n Park, în loc să-și cheltuie salariul ca să-și cumpere haine sau o mașină la mâna a doua, îi punea deoparte și-i folosea pe toți pe o cameră foto! Și nici măcar nu era una pe care s-o poată folosi cu toții — încercase o dată să le explice despre mișcare și teleobiectiv, dar ei își pierduseră interesul aproape imediat —, deși în ultimul an de liceu le făcuse un portret de familie pe care mama ei îl înrămase și-l pusese pe peretele din camera de zi. Camera foto se plia și încăpea într-o cutie cât o servietă, iar acest lucru era și mai dezamăgitor pentru părinții ei: toți banii aceia închiși într-un loc atât de mic!

Cum să-i învinovățești pe părinții Miei fiindcă nu înțelegeau? Se născuseră în timpul războiului; fuseseră crescuți de părinți care se maturizaseră în anii Marii Crize și care nu aruncau nimic, nici măcar mâncarea mucegăită. Erau suficient de vârstnici pentru a-și aminti de

vremurile în care cârpele și hainele vechi erau transformate în pâslă pentru efortul de război, când bidoanele și resturile metalice erau transformate în gloanțe și recipiente pentru explozivi. Pragmatismul le intrase în sânge. Nu iroseau nimic, cu atât mai puțin timpul.

De aceea, când venise vremea colegiului, presupuseseră că Mia va merge la unul cu profil practic, precum Pittsburgh sau Penn State, ca să învețe ceva de tipul economiei sau administrației hoteliere. Chestia aceea cu fotografia, crezuseră ei, era doar o fază adolescentină, ca vegetarianismul sau alergatul după băieți. Doar pentru ce munciseră ei din greu atâția ani? Pentru ca Mia să le arunce banii pe școala de artă? Nu, dacă voia chiar așa de mult să meargă la școala aceea, va trebui să și-o plătească singură. Asta nu era o răutate, insistaseră ei; era doar rațional. Nu-i interziceau să se ducă, nu erau furioși, o asiguraseră; în niciun caz, categoric nu. Dar îi spuseseră clar, așezați față în față în camera de zi: aiureala aceea cu arta era o pierdere de timp. Erau dezamăgiți de ea. Și în mod cert nu aveau să-i plătească cursurile. „Credeam că te-am educat să fii mai deșteaptă”, subliniase mama ei, pe un ton plin de dezaprobare.

Mia îi ascultase întristată, dar știuse că la asta trebuia să se aștepte. Știuse tot timpul că părinții nu vor fi de acord cu ea; îi acceptaseră hobby-ul atâta vreme, dar acum, că avea optsprezece ani, lucrurile aveau să se schimbe, era sigură de asta. Era considerată acum adult, o vârstă la care capriciile copilărești ar fi trebuit lăsate deoparte, nu abordate din plin. Își făcuse deja o serie de calcule, și nu mare i-ar fi fost mirarea dacă părinții ar fi acceptat să contribuie. Cei de la școală fuseseră atât de impresionați de portofoliul ei, încât îi oferiseră o bursă de studiu. Cazarea, masa și celelalte necesități, estimase ea, avea să le plătească dintr-o slujbă cu jumătate de normă. Mama și tatăl ei schimbaseră o privire, de parcă ar fi știut dinainte că amenințarea lor nu avea să dea roade, și primiseră vestea în tăcere.

Cu o săptămână înainte de a pleca la școală, Warren venise în camera ei.

— Mi, uite ce m-am gândit eu, rostise el cu o mină atât de serioasă, încât ea aproape că izbucnise în râs, dar se oprise când el dusese mâna la buzunarul de la spate al pantalonilor și scosese un sul de bancnote. Cred că ar trebui să iei ăștia. Nu-ți vor ajunge pentru toate, dar vor acoperi majoritatea cheltuielilor.

— Dar mașina ta, Wren? întrebase ea.

Warren începuse să strângă bani ca să-și cumpere mașină și alesese chiar și marca, după multe documentări: un Volkswagen Rabbit. Ea nu se așteptase la o asemenea mașină; crezuse că el va opta pentru un Trans Am sau pentru un Thunderbird — ceva de fițe. Dar benzina costa 1,10 $ galonul și, pe lângă faptul că Volkswagenul Rabbit era una dintre puținele mașini pe care el și le putea permite, reclamele susțineau că are un consum de numai un galon la 38 de mile, iar pe ea o amuzase să vadă latura practică a lui Warren manifestându-se tocmai în acest domeniu.

Îi strânsese cu mâna ei degetele pe sulul de bancnote și le îndepărtase cu blândețe.

— Du-te și cumpără-ți mașina, Wren! Ia-o și promite-mi că o să mă aștepți cu ea în stația de autobuz de fiecare dată când voi veni acasă.

Apoi luase un autobuz Greyhound spre Philadelphia și altul până la New York, cu o valiză de haine și o cameră foto. Găsise la un avizier adresa unui apartament în Greenwich Village, nu departe de campusul universitar, pe care-l închiriase împreună cu alte două fete. Își luase o slujbă de chelneriță la un restaurant de lângă Grand Central și alta la Dick Blick, în SoHo. Cu ultimii bani rămași din economii, se dusese la magazinul foto de pe West 17th, unde un tânăr îi vânduse filmul și hârtia dorite, în vreme ce ea se străduia să nu se uite fix la kippa de pe capul lui. Astfel dotată, începuse cursurile: Desen I, Lumină și culoare I, Istoria artei I, Introducere în studiile critice și — cu cel mai mare entuziasm — Introducere în arta fotografică, disciplină predată de renumita Pauline Hawthorne.

Și se dovedise că, deși nu intenționaseră, părinții ei o pregătiseră foarte bine pentru școala de arte.

În fiecare dimineață se trezea la patru și jumătate și pleca la muncă, unde umplea căni de cafea pentru oamenii de afaceri care se pregăteau să urce în tren. Farfuriile fierbinți pe care le aducea din bucătărie îi ardeau antebrațele, lăsându-i pe piele urme ca de semilună. Chiar și atunci când lucra ture duble, mama ei reușea întotdeauna să vadă în fiecare pacient mai mult decât un simplu trup pe un pat: vorbea cu ei despre spectacolul de dans al fetiței, despre recentul accident de mașină al băiatului, întreba despre câinele ori pisica lor; și urmărind-o an după an, Mia deprinsese și ea acest talent: își amintea cine preferă frișcă și cine zahăr, cui îi place ketchup pe ouă și cine lasă întotdeauna coaja de pâine pe marginea farfuriei, iar respectivul era încântat să constate, data următoare, că Mia îndepărtase deja

coaja de pe felii la bucătărie, învățase să anticipeze nevoile celorlalți; așa cum mama ei știa când să vină cu următoarea doză de morfină sau ca să golească plosca, și ea învățase să vină cu ibricul de cafea exact când clienții își puneau pe masă ceașca golită, să recunoască la fiecare client micile gesturi și mimici care semnalau că respectivul se grăbește și așteaptă nota, sau că, dimpotrivă, este relaxat și vrea să mai zăbovească. Din acest motiv, oamenii de afaceri și cei din publicitate preferau să se așeze în zona ei și de obicei îi lăsau pe masă un dolar în plus, sau uneori o bancnotă de cinci. În bucătărie, când șeful nu se uita, Mia mânca bucățile de pâine rămase și resturile reci de omletă de pe farfurii, în loc să le arunce la gunoi. Acela era micul dejun pentru ea.

Când tura ei se încheia, își schimba hainele în micuța încăpere de baie a angajaților, rulându-și uniforma și șorțul într-un sul bine strâns, pe care-l vâra cu grijă în rucsac, ca să nu se șifoneze. Nu avea fier de călcat, și astfel, dacă era atentă, putea purta aceeași uniformă chiar și o săptămână înainte să înfrunte spălătoria. Apoi, în blugi și tricou, pleca spre școală.

De la tatăl ei învățase să schimbe uleiul la mașină, să monteze un fasung, să lucreze cu dalta și cu fierăstrăul, ceea ce însemna că se pricepea să mânuiască uneltele ca un expert; știa cât poți să îndoi o bucată de sârmă sau o foaie de tablă înainte să se rupă, cum să tragi fire drepte sau cotite, cum să curbezi o țeavă de cupru în unghiuri și coturi. De la mama învățase cum să lucreze cu materialele textile, de la tifon la pânză de cort, cum să le manevreze, care le erau limitele, cât le puteai întinde și ce rezistență aveau. Cum să cureți bine un instrument astfel încât să nu mai rămână pe el nici urmă din materialul atins. Acum, când li se cerea la curs să confecționeze un scaun din metal, ea știa deja cum să sudeze și să facă îmbinări rezistente; când li se cerea să lucreze cu pânză, ea știa, pipăind scurt materialul, cum să transforme velurul și inul într-un copac înalt de aproape doi metri, pe care până și profesorul să-l admire. Știa cât de subțire trebuie să fie vopseaua ca să curgă și cât de groasă trebuie s-o faci ca să aibă aderență pe pânză precum lipiciul și să obții ceva ce poate fi sculptat. La desen, când modelul își desfăcea rochia și o lăsa să-i cadă la picioare, ea era singura care nu pierdea timpul roșind, ci începea imediat să-i schițeze picioarele lungi și curbele sânilor; la spital, ajutând-o pe mama ei, văzuse prea multe trupuri goale ca să se mai rușineze de ceva.

La ora trei, când se terminau cursurile, se ducea iar la muncă. De două ori pe săptămână lucra în ture la Dick Blick, vânzându-le colegilor rechizite sau reaprovizionând depozitul. Discuta despre artă cu studenții din anii superiori, iar ei îi povesteau la ce lucrau, de ce preferau cuțitul în detrimentul pensulei sau vopseaua acrilică în locul celei în ulei ori filmul Fujicolor mai degrabă decât Kodachrome. Șeful ei, care avea o fiică de vârsta Miei și începuse să țină la fata aceea care muncea pe rupte ca să-și poată plăti chiria, îi dădea voie să păstreze ea creioanele negre și colorate care se rupseseră la transport, tuburile de vopsea care se scurseseră, pensulele și pânzele care se deterioraseră într-un fel sau în altul. Mia lua acasă și repara tot ce nu mai putea fi vândut, reîntinzând pânzele sau lipindu-le pe spate cu bandă adezivă, șmirgheluind mânerul lovit al pensulelor, ascuțind două jumătăți de creion și folosindu-le în locul unuia singur. În acest fel, izbutea să obțină gratis o cantitate mare din furniturile necesare.

În trei seri pe săptămână, lua autobuzul și se ducea până pe 116th Street, unde își punea o altă uniformă și servea la mesele unui bar de lângă Columbia. Studenții cărora le aducea mâncare erau în general ori îngâmfați și nesuferiți, ori obraznici și nesuferiți, devenind tot mai deranjanți pe măsură ce seara înainta, însă îi dădeau bacșiș și, după o noapte norocoasă, avea în buzunarul șorțului chiar și treizeci sau patruzeci de dolari. Mânca pe post de cină ultimii dumicați din burgerii lor, cartofii lăsați pe farfurii și resturile de murături, iar banii îi punea bine, în buzunarul blugilor.

În felul acesta, reușise să treacă de anul întâi, având câțiva bani economisiți chiar și după achitarea chiriei. Când și când, atunci când telefona acasă — lucru pe care-l făcea, fiindcă și ea, și părinții ei insistau că nu aveau resentimente unii față de ceilalți părinții o întrebau politicos cum merge școala și se arătau, sau cel puțin se prefăceau, interesați de răspunsurile ei; Warren o întreba dacă merita efortul. El fusese întotdeauna o fire relaxată, gata mereu să ia lucrurile așa cum veneau; ea, în schimb, fusese cea ambițioasă, cea care își făcea planuri de viitor.

„Merită”, îl asigura ea și îi povestea despre cursuri, despre picturile studiate în săptămâna aceea și despre preferata ei, adevăratul motiv pentru care se trezea la patru și jumătate în fiecare dimineață și stătea trează până târziu noaptea: fotografia.

Când vorbea despre Pauline Hawthorne, tonul ei era unul adorator, pe jumătate ca al unei școlărițe îndrăgostite, pe jumătate ca al unui credincios pentru un sfânt. Însă nu fusese limpede de la început că așa aveau să stea lucrurile. În prima zi a cursului de fotografie, studenții așteptaseră în picioare la băncile lor, fiecare ținând în mână câte o cameră foto de 35 mm și două caiete, așa cum era specificat în lista de rechizite. Când începuse ora, Pauline se dusese în spatele sălii, stinsese lumina și, fără a se prezenta, aprinsese proiectorul. O fotografie de Man Ray apăruse pe ecran în fața lor: o femeie voluptuoasă, cu spatele transformat în violoncel cu ajutorul a două „găuri" în forma literei f pictate pe pielea ei. O tăcere desăvârșită se așternuse în sală. După cinci minute, Pauline apăsase butonul, și femeia-violoncel fusese înlocuită de un peisaj de Ansel Adams: muntele McKinley străjuind un lac de un alb pur. Nimeni nu spusese nimic. O altă apăsare de buton: un portret de Dorothea Lange al unei femei din Vestul Mijlociu, cu părul întunecat despărțit de o cărare lată și cu umbra vagă a unui surâs ridicându-i colțurile gurii. Și la fel se derulaseră cele două ore ale cursului: un șir de fotografii pe care studenții le recunoșteau, dar pe care nu le priviseră niciodată îndelung, așa cum bănuise, probabil, Pauline. Mia le recunoscuse și ea din lecturile ei la bibliotecă, dar constatase că, după ce se uita la ele mult timp, imaginile căpătau noi contururi, precum chipurile oamenilor dragi.

După ce trecuseră cele două ore, Pauline închisese proiectorul, și întreaga sală rămăsese nemișcată, în lumina neașteptată. „Data viitoare să aduceți fotografia cu care vă mândriți cel mai mult", le spusese ea și părăsise sala. Fuseseră singurele cuvinte pe care le rostise.

După ce se gândise îndelung, Mia adusese la ora următoare una dintre fotografiile pe care le făcuse cu aparatul format mare. Cursul de introducere în arta fotografică se axa pe camerele foto de mână, însă Pauline spusese fotografia cu care vă mândriți cel mai mult, iar pentru ea, aceea era o imagine a fratelui ei jucând hochei pe iarbă în curte, cu casa lor și cele ale vecinilor risipite în fundal ca niște miniaturi. Urcase atunci până pe culmea dealului, în spatele casei, ca să facă fotografia.

La sosirea în clasă, studenții găsiseră fișele cu numele fiecăruia prinse pe pereți, cu câte o agrafă fixată dedesubt. La două minute după fix, Pauline intrase, tot fără să se prezinte, iar clasa se oprise pe rând prin fața fiecărei fotografii, în vreme ce Pauline făcea comentarii despre tehnica sau

compoziția imaginii, iar studenții răspundeau timizi la întrebările ei despre perspectivă sau tonalitate. Unele înfățișau scene atent elaborate; una sau două erau încercări mai artistice: silueta unei fete luminate din spate de un uriaș ecran de cinema; un prim-plan al unui fir de telefon răsucit în jurul receptorului.

Mia și colegii ei își făcuseră curaj în fața barajului de întrebări. După prima oră, fuseseră siguri cu toții că Pauline era unul dintre căpcăuni — așa cum li se spunea celor mai duri profesori, cei cărora le plăcea să-i stingherească pe studenți și care considerau că cea mai bună modalitate de a-i scoate din zona lor de confort este critica nimicitoare. Dar în cele din urmă se dovedise că Pauline nu era deloc căpcăun. În ciuda atitudinii ei pragmatice, găsise în fiecare fotografie ceva de subliniat și de lăudat. De aceea, în ciuda renumelui ei, alesese să predea studenților din anul întâi. „Uitați-vă cum râde sora cea mică aici”, spusese ea la un moment dat, arătând unul dintre portretele de familie. „E singura care nu privește în obiectiv, ceea ce sugerează că există ceva dincolo de marginea fotografiei. Este oare o rebelă? Sau acest lucru face aluzie la spiritul unitar al familiei?” Ori: „Observați cum acest zgârie-nori pare că e pe punctul de a străpunge luna. O minunată alegere a perspectivei”. Chiar și criticile ei — la fel de dese ca laudele — erau altfel decât se așteptase Mia. „Apa e un subiect dificil”, replicase ea simplu când cineva remarcase că fotografia unei cascade era foarte încețoșată. „Să presupunem că încețoșarea a fost intenționată. Ce efect are?”

Fotografia Miei fusese ultima, iar când studenții se strânseseră în fața ei, Pauline rămăsese tăcută o clipă, de parcă ar fi fost surprinsă. O studiase cu atenție, două minute, trei, cinci, iar în liniștea care se așternuse, atmosfera devenise stânjenitoare. „Cine e Mia Wright?” întrebase apoi într-un târziu, iar Mia făcuse un pas în față. Toți ceilalți se trăseseră puțin în spate, de parcă trăsnetul pe cale să se abată risca să-i lovească și pe ei. Pe urmă, Pauline lansase tirul de întrebări. De ce ai linia asta care se întinde de la dreapta la stânga? De ce ai întors camera așa? De ce ai focalizat pe crosă, și nu pe plasa porții? Mia răspunsese cât de bine putuse: voise să surprindă cât de mici erau casa și spațiul verde în comparație cu dealurile din spate; voise să arate textura ierbii și felul în care firele verzi erau strivite sub ghetele fratelui ei. Dar, la un moment dat, când întrebările lui Pauline deveniseră mai tehnice, Mia se fâstâcise și explicațiile ei nu mai erau

coerente. I se păruse pur și simplu că linia aceea așa trebuie să fie. Întorsese camera fiindcă așa i se păruse potrivit. Profunzimea câmpului i se păruse nimerită așa. În cele din urmă, exact la sfârșitul orei, Pauline se depărtase de fotografie, cu o înclinare a capului.

„Data viitoare să vă aduceți camerele foto”, le spusese ea. „Vom începe să facem câteva fotografii”. Apoi își luase geanta și ieșise, lăsând-o pe Mia să se întrebe dacă trecuse micul examen sau îl picase.

La orele următoare, Pauline o tratase pe Mia la fel ca pe toți ceilalți studenți. Învățaseră cum să ruleze filmul în aparat, cum să calculeze deschiderea și diafragma potrivite. Toate lucrurile acestea îi erau deja cunoscute Miei, de la lecțiile domnului Wilkinson și din experimentele ei în decursul anilor. Așa cum explicase însă Pauline, cunoașterea ei intuitivă cu privire la compunerea cadrelor dobândise un caracter mai conștient. Învățase să exprime motivele pentru care alegea o anumită expunere — nu doar pentru că găsise setările care făceau ca fotografia să arate cum trebuie, ci să explice și de ce arăta bine în acel mod. La două săptămâni după începutul semestrului, când studenții începuseră să developeze primele fotografii, Pauline se oprise la bancul de lucru al Miei, în camera obscură, în lumina roșie, părea sculptată într-un uriaș rubin.

„De când lucrezi cu camera cu burduf?” o întrebase, iar după ce Mia îi răspunsese, adăugase: „N-ai vrea să-mi mai arăți câteva dintre fotografiile tale?”

Sâmbăta următoare, Mia se afla în holul apartamentului lui Pauline, ținând în mână un plic cu fotografii. Clădirea avea portar, iar cum ea nu mai întâlnise niciodată unul, fusese atât de uimită, încât nu reținuse la ce etaj îi spusese să urce, așa că apăsase pe rând fiecare buton al liftului, coborând ca să verifice numele scrise pe uși și urcând înapoi. Când ajunsese la etajul șase, o găsise pe Pauline în prag.

— Iată-te! exclamase ea. M-a sunat portarul acum zece minute, ca să mă anunțe că ai venit. Începusem să-mi fac griji.

Era desculță, dar în rest arăta exact ca la clasă: tricou negru, fustă lungă, neagră și cercei lungi, care zornăiau ca niște clopoței atunci când pășea. Roșind, Mia o urmase într-o încăpere largă, cu pereții albi scăldați în lumina soarelui, în care totul părea să strălucească. Se așteptase ca apartamentul unui fotograf să fie plin de fotografii, dar pereții erau goi. Mai târziu, avea să afle că studioul lui Pauline era la un etaj mai sus și că

niciodată nu atârna nimic pe pereți, fiindcă atunci când nu lucra, voia ca spațiul înconjurător să fie alb. Pentru limpezirea gustului, avea să-i explice Pauline.

Mia se așezase lângă ea pe canapeaua cenușie, și amândouă întinseseră fotografie după fotografie pe măsuța de cafea. Pauline lansase o sumedenie de întrebări, ca în ziua aceea la clasă: De ce ai lăsat camera atât de jos aici? De ce ai ținut-o atât de aproape dincolo? Aici te-ai gândit să ajustezi înclinarea? La ce te gândeai când ai făcut instantaneul ăsta? Printre fotografii, Mia își pierduse timiditatea. Erau atât de absorbite amândouă, încât atunci când în încăpere intrase o femeie și așezase două cești de cafea pe servantă, câte una pentru fiecare, Mia tresărise.

— Mal, spusese Pauline cu un semn vag din mână, ea este Mia Wright, una dintre studentele mele.

Mal era zveltă și avea părul castaniu, ondulat. Purta blugi și o bluză verde și, la fel ca Pauline, era desculță.

— M-am gândit că ați vrea câte o cafea. Îmi pare bine să te cunosc, Mia.

Apoi o sărutase pe Pauline pe obraz și ieșise.

Mia își petrecuse acolo toată după-amiaza, până când venise timpul să intre în tură, la bar. Pauline și Mal insistaseră îndelung să rămână la cină, astfel că se văzuse nevoită să le spună că trebuia să se ducă la muncă.

— Atunci, săptămâna viitoare, sugerase Pauline, când vei avea o zi liberă.

În lunile următoare, se dusese deseori la ele acasă, făcând fotografii împreună cu Pauline, urmărind-o la lucru în studioul ei, ascultându-i gândurile rostite cu voce tare. „Citeam despre Egiptul antic”, începea uneori Pauline, deschizând o carte. „Spune-mi ce părere ai despre asta”. La masă, împreună cu ele, Mia încerca alimente din care nu gustase niciodată: anghinare, măsline, brânză Brie. Mal, aflase ea, era poetă și publicase câteva culegeri de poeme. „Dar nimănui nu-i pasă de poezie”, spunea Mal cu un surâs trist. Tot ea îi împrumuta Miei câte un teanc de cărți: Elizabeth Bishop, Anne Sexton, Adrienne Rich.

Până în iarnă, Mia venea aproape în fiecare săptămână să-i arate lui Pauline ultimele fotografii făcute, pe care le discutau împreună, Pauline îndemnând-o insistent să explice cum anume procedase și de ce. Înainte, Mia se lăsase ghidată de simțuri, bazându-se pe instinct ca să decidă ce e

bine și ce nu. Pauline o provoca să lucreze deliberat, să-și planifice activitatea, să declare ceva prin fiecare fotografie, oricât de explicită ar fi părut aceasta. „Nimic nu e întâmplător”, repeta Pauline. Era refrenul ei preferat, aflase Mia, atât în viață, cât și în arta fotografică. Acasă la Mal și la Pauline, nimic nu era simplu. În casa părinților ei, lucrurile fuseseră bune sau rele, corecte sau greșite, utile sau inutile, fără nuanțe intermediare. Aici, constatase ea, totul era nuanțat; în orice exista o latură ascunsă ori profunzimi neexplorate. Totul merita studiat mai îndeaproape.

După aceste vizite, Pauline și Mal insistau de fiecare dată ca Mia să rămână la cină. Aflaseră deja despre cele trei slujbe ale ei, iar Mal o îndemna în repetate rânduri să mai ia o porție la masă ori o trimitea acasă cu casolete pline cu mâncare, pe care Mia le aducea înapoi goale la vizita următoare. Ar fi încurajat-o chiar să rămână peste noapte, să se stabilească într-una din camerele de oaspeți și să stea la ele pentru totdeauna — dacă ar fi găsit o modalitate de a-i sugera acest lucru.

Fiindcă Mia era o fire mândră, nu încăpea îndoială. Deși le accepta cu recunoștință ospitalitatea, după prima vizită la ele avea grijă să nu vină niciodată cu mâna goală. Le aducea mărunțișuri făcute chiar de ea: mănunchiuri de frunze adunate din Central Park și legate în buchet cu o panglică; un coșuleț cât un deget, din iarbă împletită; un desen în cerneală, în care le înfățișase pe amândouă, sau chiar o mână de pietricele albe ca laptele, după ce Pauline menționase la un moment dat că începuse un proiect la care lucra cu pietre. Era limpede, pentru Pauline și Mal, că aceste daruri îi linișteau Miei conștiința pentru toate lucrurile pe care i le ofereau ele — mâncare, cunoaștere, afecțiune — și că altfel mândria ar fi împiedicat-o să mai vină la ele acasă.

Și erau foarte încântate s-o primească. Până la Crăciun, devenise deja evident pentru toată lumea — Pauline și Mal, ceilalți profesori și colegii de școală — că Mia era extrem de talentată.

— O să fii celebră, știi asta, nu? o întrebase Warren într-o seară.

Venise acasă de Crăciun și, așa cum îi promisese, el o așteptase în stația de autobuz cu micul lui Volkswagen Rabbit maroniu, pe care îl cumpărase în toamna aceea. Iar la patru zile după Crăciun, tot el o condusese înapoi. Fără a vorbi despre asta, conveniseră să meargă pe drumul mai lung, pe străzi secundare șerpuite, ca să prelungească ultimele minute petrecute împreună. Warren era deja la liceu, iar Miei i se părea că mai crescuse în

timpul în care lipsise ea de acasă; nu era mai înalt, dar ceva în el devenise mai profund. Vocea îi era mai groasă și începuse să se dezvolte, mai ales că, în ultimii ani, tălpile și palmele fuseseră prea mari pentru înălțimea lui, precum labele unui cățeluș. În lumina palidă a după-amiezii, tuleiele care-i apăruseră pe gât păreau doar o umbră, însă ea nu se lăsase păcălită.

— Vom vedea, răspunsese la întrebarea lui. Dar tu? Ce vrei să te faci când o să fii mare?

La grădiniță, când educatoarea îi pusese aceeași întrebare, Warren răspunsese, detaliindu-și planurile pentru seara aceea — seara fiind, pentru mintea lui de copil de cinci ani, cel mai îndepărtat viitor pe care îl putea concepe. De atunci, „Ce vrei să te faci când o să fii mare” fusese modul lor de a se interesa de planurile pentru ziua respectivă; nici chiar acum, glumea Mia, Warren nu părea să poată privi în viitor mai departe de o săptămână sau două.

— Vineri mă duc la vânătoare cu Tommy Flaherty, răspunsese el. Mai facem încă o drumeție înainte să înceapă școala.

Mia schițase o grimasă. Niciodată nu fusese de acord cu vânătoarea, deși toată lumea din localitate avea măcar un cap de cerb expus undeva în casă.

— Te sun când ajung, îi spusese ea și-l sărutase pe obraz.

Încă o dată se surprinsese mirată de cât crescuse, de faptul că părea mai suplu, mai puternic și mai robust decât și-l amintea ea. Și se întrebase dacă exista o fată în viața lui. Oare cum va arăta data viitoare când va reveni ea acasă — și când avea să fie asta? În vară, probabil, dacă nu-și va lua o slujbă ca să strângă bani pentru anul următor. Erau atâtea de făcut! Deja, în cele câteva luni de când venise la New York, activitatea ei se diversificase: timpul petrecut cu Pauline, orele în care studia lucrările colegilor, programul lung petrecut la numeroasele ei slujbe și constanta schimbare a persoanelor necunoscute pe care le întâlnea acolo. Munca ei devenise mai avizată și mai conștientizată, mai tehnică și mai aventuroasă, mai riscantă și mai avangardistă, și toată lumea — inclusiv Mia însăși și Warren, care își fluturase mâna spre ea prin geamul deschis al mașinii înainte de a se apleca pentru a-l închide — era sigură că va ajunge departe. Nimic n-o va distrage de la lucru, își promisese singură. Munca era singurul lucru care conta. Nu-și va permite să se gândească la nimic altceva.

Atât de concentrată era pe ceea ce avea de făcut, încât în după-amiaza aceea de martie, în care bărbatul cu servietă începuse să se uite fix la ea,

inițial nici nu-l observase. Era spre seară, când luase linia 1 de la Houston Street pentru a merge la slujba de lângă Columbia, iar în metrou erau doar câțiva pasageri tăcuți. Se gândea la proiectul la care lucra pentru Pauline — *Documentați o transformare în timp* —, când simțise acea furnicătură bruscă a pielii, care îi indica faptul că cineva o privește. Era obișnuită cu asta — doar se afla în New York și la fel ca toate femeile, învățase să ignore și ocheadele, și fluierăturile care le însoțeau uneori. Dar pe bărbatul acela nu-l putea descifra. Părea destul de respectabil: costum în dungi, păr închis la culoare, servieta la picioare. Wall Street, bănuise ea. În privirea lui nu avea nimic lasciv, nici măcar jucăuș. Era altceva — un amestec straniu de foame și de recunoaștere, care o deconcertase. După trei stații, când privirea bărbatului n-o slăbise deloc, își strânsese lucrurile și coborâse la Columbus Circle.

La început, crezuse că scăpase de el. Trenul plecase, iar ea se așezase pe o bancă murdară ca să-l aștepte pe următorul, și atunci când pasagerii se risipiseră, îl văzuse din nou; cu servieta în mână, cerceta peronul. Înainte ca el s-o observe, se ridicase și se îndreptase spre scara de la celălalt capăt al peronului, străbătând apoi tunelul cu pași cât mai repezi, dar fără să atragă atenția asupra ei, spre peronul pentru linia C. Avea să întârzie la muncă, dar nu mai conta. Va coborî peste o stație sau două și va merge pe jos spre Broadway, ca să ia din nou trenul potrivit odată ce va scăpa de individ, chiar dacă asta ar fi însemnat să plătească încă o călătorie.

Când venise trenul pe linia C, urcase într-un vagon de la mijloc și cercetase scaunele. Trenul era pe jumătate plin — erau suficienți oameni ca să-i sară în ajutor la nevoie, dar nu atât de aglomerat încât să se poată ascunde cineva în mulțime. Se așezase pe un scaun liber, în centrul vagonului. În stația de la 72nd Street nu zărise nici urmă de individ. Dar la 81st, exact când se ridicase ca să coboare, iar ușa din capătul vagonului se deschisese, îl văzuse urcând pe bărbatul cu servieta. Avea un aer mai dezordonat, câteva șuvițe de păr îi alunecaseră pe față, de parcă ar fi alergat prin vagoane în căutarea ei. Privirea Miei o întâlnise pe a lui, nu se putea preface că nu-l văzuse. Colega ei de cameră fusese tâlhărită de două ori când se întorcea acasă seara târziu, iar o colegă, Becca, îi povestise că un bărbat o trăsese pe o alee dosnică de lângă Christopher Street, apucând-o de părul prins în coadă; reușise să scape de el, însă individul îi smulsese un smoc de păr. Mia văzuse locul rămas pleșuv. Deci, orice ar fi fost să se

întâmple, avea să se întâmple acum, indiferent dacă rămânea în tren sau cobora.

Pășise pe peron, iar el o urmase, și când ușile se încinseseră, rămăseseră amândoi încremeniți pentru o clipă. Nu se zărea niciun conductor sau vreun polițist, doar o bătrână pășind încet spre scări cu un cadru de mers și, în capătul îndepărtat al peronului, un vagabond dormind. Dacă o lua la fugă, își spusese ea, poate că reușea să ajungă la scări înainte ca el s-o prindă.

— Stai! strigase omul în momentul în care trenul se pusese în mișcare. Vreau doar să vorbim. Te rog!

Se oprise locului și ridicase mâinile. Mia văzuse atunci că era mai slab și mai tânăr decât i se păruse ei, având poate doar puțin peste treizeci de ani. Costumul pe care-l purta era unul scump, din stofă cu fir argintiu subțire; nici pantofii nu păreau ieftini: din piele fină, cu ciucuri în față și cu tălpile tot din piele. Nu erau pantofii unui om deprins cu fuga.

— Te rog! repetase bărbatul. Îmi pare rău că te-am urmărit. Îmi pare rău că m-am holbat la tine. Probabil ai crezut… Nu-mi place ca soția mea să călătorească cu metroul, fiindcă mă tem să n-o urmărească cineva așa cum am făcut eu.

— Ce vrei? întrebase Mia, cu glas răgușit.

Nu-și dăduse seama cât de uscat îi era gâtul. În mâna dusă la spate, strânsese mai bine mănunchiul de chei, cu partea ascuțită îndreptată în față. *Nu par cine știe ce, dar pot să rănească*, îi spusese Becca.

— Dă-mi voie să-ți explic, continuase necunoscutul. Uite, stau aici, nu mă apropii de tine. Vreau doar să-ți vorbesc.

Își pusese servieta jos, între picioare, iar Mia se mai relaxase un pic. Dacă încerca să se repeadă acum la ea, îi punea piedică.

Numele lui era Joseph Ryan — „Joey”, se corectase singur — și lucra (așa cum bănuise ea) pe Wall Street; enumerase un șir de nume pe care ea le recunoscuse ca desemnând una dintre marile firme de brokeraj. Locuia cu soția lui pe Riverside Drive; acum se ducea acasă; erau căsătoriți de nouă ani; se îndrăgostiseră încă din liceu; nu aveau copii.

— Nu putem, îi explicase Joseph Ryan în continuare. Ea nu poate să aibă copii. Și… Se întrerupsese și se uitase la Mia cu o privire rugătoare, își trecuse mâna prin păr și trăsese aer adânc în piept, ca un om care știe că e pe punctul de a rosti o aberație. Căutăm pe cineva care să ne poarte copilul. O persoană potrivită. Și am plăti-o. Generos.

Mia simțea cum i se învârte capul. Își înfipsese vârful cheilor în palmă — nu pentru protecție de data aceasta, ci ca să se convingă că nu visa.

— Vreți să… bâiguise ea într-un târziu. Dar de ce eu?

Joseph Ryan dusese mâna la buzunar și scosese o carte de vizită, iar după o scurtă șovăială, Mia făcuse un pas spre el și întinsese brațul ca s-o ia.

— Te rog! Vrei să vii doar și să vorbești cu noi? Mâine? La prânz? Facem cinste, firește.

Mia clătinase din cap.

— Trebuie să lucrez. Nu pot…

— Atunci la cină. Eu și soția mea îți vom explica totul. Uite… la Four Seasons. La ora șapte? În cel mai rău caz, pot să-ți promit că vei avea parte de o masă bună. Își plecase capul ca un școlar timid și își luase servieta de jos. Dacă nu vii, o să înțeleg, adăugase apoi. Nici nu pot să-mi imaginez… cum e să-ți propună cineva așa ceva. Într-o stație de metrou. Dar te rog… gândește-te la asta. Ne-ai ajuta enorm. Ne-ai schimba viața.

Cu aceste cuvinte, se răsucise și începuse să urce treptele, lăsând-o pe Mia încremenită pe peron, cu cartea de vizită în mână.

Tot restul vieții ei, Mia avea să se întrebe cum i-ar fi fost existența dacă nu s-ar fi dus la restaurant în ziua aceea. La momentul acela i se păruse un fel de toană — o modalitate de a-și satisface curiozitatea și de a se alege totodată cu o masă copioasă. Mai târziu însă, avea să-și dea seama, firește, că decizia de atunci schimbase totul, pentru totdeauna.

În seara aceea, pășise în foaierul restaurantului Four Seasons de pe 52nd Street purtând singura rochie drăguță pe care o avea, cea pe care o îmbrăcase la nunta verișoarei Debbie, cu un an în urmă. Mai crescuse de atunci, așa că îi era puțin cam prea scurtă și strâmtă și, chiar dacă i-ar fi venit bine, era la ani-lumină distanță de stilul acelui local luxos, cu candelabrul său uriaș, covorul gros și numeroasele plante în ghiveci. Chiar și aerul părea opulent și dens acolo, ca o catifea, absorbind zgomotul făcut de tocurile doamnelor și de conversațiile bărbaților în costume elegante, care treceau încolo și-ncoace fără zgomot, aidoma corăbiilor pe apă. Joseph Ryan nu-i spusese unde anume se vor întâlni, așa că așteptase stingheră într-un colț, prefăcându-se că admiră pictura care acoperea unul dintre pereții foaierului, încercând să nu atragă atenția șefului de sală, care zăbovea la intrarea în sala de mese ca un spectru plin de amabilitate.

Cinci minute, atât avea să mai stea, își spusese ea, și dacă nu apăreau, se ducea acasă. Uitase să-și pună ceasul la mână, așa că începuse să numere lent, așa cum făcea împreună cu Warren când erau mici și se jucau de-a v-ați ascunselea. Avea să numere până la trei sute și pe urmă avea să plece acasă și să uite de toată aiureala aceasta. Dar când ajunsese la o sută nouăzeci și opt, Joseph Ryan apăruse lângă umărul ei, aidoma unui chelner.

— Picasso, spusese el.

— Poftim?

— Tapiseria. Acolo, în foaier, părea aproape sfios, iar ea aproape că uitase temerile pe care le simțise cu o zi în urmă. Ei, propriu-zis nu o tapiserie, continuase el. A pictat imaginea pe o draperie. Îi ceruseră o pictură, dar n-a avut timp pentru una, așa că le-a dat asta în schimb. Mie mi-a plăcut întotdeauna.

— Credeam că vii cu soția, replicase Mia.

— Ne așteaptă la masă.

Dăduse s-o ia de braț, dar se răzgândise și își vârâse mâinile în buzunarele sacoului. Era aproape comică această curtenie a lui, se gândise ea în timp ce pășea alături de el în hol.

Sala era albă, uriașă și avea în mijloc — clipise ca să se asigure că vede bine — un bazin de un verde-jad. Erau copaci înăuntru, presărați cu inflorescențe roz și cu luminițe. Ca o pădure fermecată în centrul unei clădiri din New York. Zumzet slab de conversații în jur. O perdea din fire fine acoperea fereastra, unduind ca valurile mării, deși nu se simțea nicio adiere. Și apoi se întâmplase ceva ciudat. Când intraseră în sală, și Joseph Ryan se îndreptase spre masa din colț, Mia se văzuse pe sine însăși deja așezată la masă, într-o rochie de un albastru-marin, cu un cocktail în mână. Pentru o clipă, crezuse că are în față o oglindă, și se oprise, derutată. Dar pe urmă, femeia de la masă se ridicase și întinsese mâna spre ea.

— Eu sunt Madeline, se prezentase, iar când degetele li se întâlniseră, ea avusese senzația stranie că-și atinge reflexia în apa unui lac.

Restul serii se scursese ca într-un vis. De fiecare dată când se uita la Madeline Ryan, se vedea pe sine; nu aveau în comun doar părul negru, ondulat și trăsăturile similare, ci chiar și unele ticuri; aceeași tendință de a-și mușca buza de jos, același obicei de a-și trage absent o șuviță de păr până la ureche, ca pe un arc, dându-i apoi drumul. Nu erau identice —

bărbia lui Madeline era mai ascuțită, nasul puțin mai subțire, vocea mai profundă, mai joasă, aproape guturală —, dar semănau atât de mult, încât ar fi putut fi luate drept surori. Târziu în noaptea aceea, mult timp după ce taxiul chemat de soții Ryan o dusese acasă, Mia stătuse trează, gândindu-se la cele auzite.

Cum lui Madeline încă nu-i venise menstruația la șaptesprezece ani, iar când o examinase, medicul constatase că nu avea uter. Exista un caz la cinci mii de femei, îi explicase Madeline — malformația avea o denumire nemțească lungă, sindromul Mayer și nu știu cum, pe care Mia nu-l înțelesese bine. Și cum singura modalitate în care ei ar fi putut avea un copil era să apeleze la o mamă-surogat. Asta se întâmpla în 1981, la trei ani după ce ziarele anunțaseră nașterea lui Louise Brown, primul bebeluș conceput în eprubetă, dar șansele de reușită într-un asemenea caz erau încă reduse, și majoritatea oamenilor priveau cu suspiciune ideea de a „crea" copii în laborator.

„Nu e pentru noi", spusese Madeline, răsucind piciorul paharului între degetele ei subțiri. „Nu vrem mini-Frankensteini", mulțumim. Așa că soții Ryan hotărâseră să apeleze la o metodă tradițională, la fel de veche — subliniase Joseph — ca Biblia. Spermatozoizi de la tată, ovul prelevat și purtat în uter de o femeie corespunzătoare. Căutaseră luni bune — discret, precizase Madeline — o mamă-surogat cu caracteristicile potrivite, dar nu găsiseră. Și apoi, întorcându-se cu metroul de la un prânz de afaceri, Joseph Ryan remarcase, în celălalt capăt al vagonului, un chip tulburător de familiar, iar aici i se păruse a fi mâna destinului.

— Ni se pare, spusese el, un prilej de ne face reciproc un bine.

Schimbase apoi o privire cu Madeline, care încuviințase din cap cu un gest abia perceptibil, și amândoi își îndreptaseră spatele în scaun, întorcându-se spre Mia, care își pusese furculița pe farfurie.

— Să nu crezi că am luat cu ușurință această hotărâre, îi explicase Madeline. Ne-am gândit îndelung și am căutat femeia potrivită. Și credem amândoi, adăugase ea, înclinând carafa cu apă pentru a umple din nou paharul Miei, că acea femeie ești tu.

Noaptea, în camera ei, Mia își făcuse unele calcule. Soții Ryan îi oferiseră zece mii de dolari ca să le poarte în pântec un copil sănătos. Îi spuseseră acest lucru pe tonul pe care ar fi descris termenii unei oferte de

muncă, prezentându-i pachetul de beneficii salariale în cei mai atrăgători termeni.

— Și sigur că vom achita noi toate cheltuielile medicale, intervenise Joseph. Înainte de încheierea serii, împinsese spre ea, peste masă, o hârtie împăturită. Telefonul nostru de acasă, explicase el. Gândește-te bine. Vom redacta un contract pe care să-l citești. Sperăm că ne vei suna.

Achitase deja nota de plată pe care Mia n-o văzuse, dar știa că avea probabil o valoare astronomică; mâncaseră stridii și băuseră vin; un chelner în frac preparase un steak tartar chiar la masa lor, înglobând, cu mișcări abile, gălbenușul auriu în carnea de un roșu-rubiniu. Joseph îi chemase Miei un taxi.

— Sperăm că ne vei suna, repetase apoi.

În spatele lui, dincolo de fereastra foaierului, Madeline își încheia gulerul de blană al paltonului. Abia după ce închisese portiera, iar taxiul demarase spre micul apartament al Miei, despăturise hârtia și se uitase încă o dată la cifra uluitoare: 10.000 S. Dedesubt erau scrise doar două cuvinte: *Te rugăm*.

A doua zi dimineață, încă mai credea că totul fusese doar un vis bizar, până când văzuse hârtia boțită, așezată pe comodă. Nebunie curată, își spusese. Uterul ei nu era un apartament de închiriat. Nici nu-și putea imagina că ar avea un copil, și cu atât mai puțin să-l dea altcuiva. În lumina cenușie și rece a zorilor, ceea ce se petrecuse cu o seară în urmă i se păruse doar o fantezie copilărească. Pusese hârtia în sertarul comodei, clătinase din cap și îmbrăcase uniforma de lucru.

Câteva săptămâni mai târziu, aflase însă că nu avea să mai primească bursă și anul următor. Când Pauline și Mal deschiseseră ușa, ea le întinsese scrisoarea, în plicul rupt, fără un cuvânt.

Stimată domnișoară Wright.

Sperăm că sunteți mulțumită de primul an de studii la Școala de Arte Frumoase New York. Cu regret vă informăm însă că, din cauza unor restricții de finanțare, nu vă mai putem oferi ajutorul financiar în anul școlar 1981-1982. Sperăm, desigur, că vă veți continua studiile la noi și în anul următor…

— Sunt idioți! replicase Pauline, azvârlind scrisoarea pe măsuța de cafea. Habar n-au ce pierd.

— Statul e de vină, intervenise Mal, luând scrisoarea și punând-o înapoi în plic. Au tăiat finanțarea, astfel că școala trebuie să acopere o sumă mai

mare, iar bursierii au de suferit.

— Nu e o problemă prea mare, spusese Mia. O să-mi mai iau o slujbă. O să strâng bani peste vară.

Dar, în timp ce cobora cu liftul în seara aceea, își rezemase capul de oglindă, stăpânindu-și cu greu lacrimile. Nu putea munci mai mult decât acum, fiindcă n-ar mai fi avut timp pentru cursuri, și abia dacă reușea să se descurce cu ceea ce câștiga. Dacă ar lucra cu normă întreagă toată vara… Făcuse din nou calculele în minte. Dacă nu găsea un serviciu cu un salariu de două ori mai mare, nu-și putea permite să rămână la școală.

— Vă simțiți bine, domnișoară?

Ușile liftului se deschiseseră, iar ea ajunsese jos, în foaier, unde portarul o privea cu solicitudine prin lentilele ochelarilor. În spatele lui, un covor roșu se întindea până la ușile din sticlă groasă, care dădeau spre Fifth Avenue. În foaier, domnea o liniște ca de bibliotecă, dar dincolo de ușile acelea — Mia știa bine — se aflau trotuarele din beton crăpat, haosul, zgomotul și duritatea orașului.

— Da, răspunsese ea.

Erau cât de cât familiarizați unul cu celălalt, așa cum se întâmplă deseori în New York: îl chema Martin, crescuse în Queens, ținea cu Mets, nu cu Yankees, precizase el, *niciodată* cu Yankees, și avea un șoricar pe nume Rosie. La rândul lui, Martin știa despre ea cum o cheamă și că este protejata doamnelor artiste de la etaj — cum le numea el cu afecțiune pe Pauline și pe Mal; cu toate că Mia îi povestise prea puține despre viața ei, privirea lui perspicace ghicise câte ceva văzând camera foto la mâna a doua atârnată de gât, uniforma în alb și negru pe care o purta uneori când venea acolo, caserolele cu mâncare cu care câteodată pleca acasă, la insistențele lui Mal. Își înfrânase dorința de a o bate ușurel pe umăr și îi deschisese ușa cu mâna înmănușată.

— O seară bună! îi urase el, iar Mia pășise pe Fifth Avenue, lăsându-se înghițită de oraș.

14.

Mia nu se consultase cu părinții ei, nici cu colegele de cameră și nici măcar cu Pauline și Mal. Privind înapoi peste timp, avea să înțeleagă ulterior acest lucru ca pe o dovadă că hotărârea ei fusese luată deja. A doua zi după ce primise scrisoarea de la colegiu, ridicase problema unei măriri salariale într-o discuție cu managerul cafenelei. „Aș vrea să-mi permit,

drăguță”, îi răspunsese el, „dar nu vă pot plăti pe niciuna mai mult fără să măresc prețurile și să-mi pierd astfel clienții”. Șeful de la Dick Blick îi spusese același lucru, iar după aceste două dezamăgiri, renunțase să-l mai întrebe și pe proprietarul barului. Timp de o săptămână, evitase invitațiile repetate ale lui Pauline la cină; și ea, și mai ales Mal i-ar fi sesizat imediat temerile. Le trimisese un bilet în loc să le facă obișnuita vizită duminicală, pretinzând că are o indigestie și că trebuie să rămână acasă. Toată săptămâna se gândise numai la taxa de școlarizare — și la soții Ryan. Stricase o rolă întreagă de film scoțând pelicula din tubul ei cu lumina aprinsă, un lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată până atunci. La cafenea scăpase din mână o farfurie cu ouă, se tăiase la deget în marginea unui ciob, și un fir de sânge se scursese pe porțelanul alb. Iar și iar în cursul zilei își trecuse palma peste abdomenul plat, ca și când acolo înăuntru ar fi existat ceva capabil să-i ofere lămurirea dorită.

Într-o după-amiază, într-o pauză de lucru, scosese din buzunar cartea de vizită a lui Joseph Ryan — cea pe care i-o dăduse el în ziua în care se cunoscuseră — și plecase spre metrou. Poate că individul era vreun escroc. De unde să știe ea dacă cei doi o vor plăti așa cum promiseseră, sau dacă îi chema într-adevăr Ryan? Dar, într-adevăr, la adresa de pe cartea de vizită se afla clădirea din sticlă a firmei Dykman, Strauss & Tanner, pe Wall Street. Mia zăbovise câteva minute în fața intrării, ezitând și urmărind siluetele trecătorilor oglindite în ferestre și umbrele persoanelor din interior. Apoi trecuse de ușa rotativă și se îndreptase spre șirul de cabine telefonice din hol. Pusese o monedă în fantă și formase numărul de telefon de pe cartea de vizită. O clipă mai târziu, la celălalt capăt al firului se auzise o voce feminină.

— Dykman, Strauss și Tanner. Biroul lui Joseph Ryan. Cu ce vă pot fi de folos?

Mia închisese și își trăsese cartea de telefon pe genunchi. Existau șase Joseph Ryan în Manhattan, dar niciunul pe Riverside Drive. Dăduse drumul cărții de telefon să atârne din nou de lanțul ei și scosese din buzunar o altă monedă. De data aceasta, apelase la serviciul de informații, de unde obținuse o adresă. Mai era puțin până când intra în tură la bar, însă Mia luase trenul spre centru și ajunsese în fața unei clădiri antebelice, din cărămidă roșie, cu o pergolă neagră și un portar la intrare. Cei care locuiau

acolo își permiteau, fără îndoială, să plătească zece mii de dolari pentru un copil.

În după-amiaza următoare, când Madeline Ryan ieșise din clădire, Mia o urmărise. Timp de o oră se ținuse după ea, până pe 86th Street, pe aleile din jur și înapoi acasă. Văzuse cum, la ieșirea din clădire, Madeline Ryan schițase un salut din cap spre portar când acesta îi deschisese ușa, cum se oprise o clipă pe trotuar, se întorsese și-i spusese portarului ceva la care el zâmbise, după care îl bătuse încet cu palma pe antebraț și își văzuse apoi de drum. Văzuse cum Madeline încetinea de fiecare dată când trecea pe lângă femei cu copii în cărucior, cum le zâmbea bebelușilor, indiferent dacă ei erau veseli, plângăcioși sau adormiți, cum surâdea și le saluta pe mame, întrebându-le ce mai fac și vorbind despre vreme, deși — Mia vedea asta — exista o sete neostoită în privirile ei. Se grăbea să le deschidă ușile femeilor cu copii, chiar și bonelor care împingeau cărucioare cu bebeluși blonzi, care nu erau, evident, ai lor; cum ținea ușa deschisă până când femeia și copilul treceau pragul în cafenea sau brutărie, după care o lăsa să se închidă ușor, privind cu o expresie melancolică, aproape îndurerată. Când o mamă, grăbită pe tocurile ei înalte, trecuse pe lângă ea, Madeline luase de pe asfalt suzeta aruncată de copil și fugise după ea ca să i-o înapoieze. Mia nu remarcase până atunci cât de mulți copii erau în jur — erau pretutindeni, orașul mustea de ei, străzile fremătau de această fecunditate nestăvilită — și simțise un adânc sentiment de milă pentru Madeline Ryan. Tânăra se oprise la o tonetă cu flori și cumpărase un buchet de bujori înfășurați în hârtie verde, cu bobocii încă strânși ca niște pumnișori. Se îndreptase apoi spre casă, iar Mia renunțase s-o mai urmărească.

Până la urmă, își spusese ea, calculele fuseseră cele care o determinaseră să ia hotărârea. Oferta soților Ryan era suficientă pentru a-și plăti încă trei semestre de școală. Astfel, va avea timp să câștige suficienți bani ca să plătească și restul. Dacă alegea soluția aceasta, putea continua școala. Altfel, nu. Exprimată în acești termeni, alegerea era una evidentă. Și, în plus, făcea o faptă bună pentru soții Ryan. Erau oameni buni și onești, își dăduse seama de asta. Ce mult trebuie să-și dorească un copil! Iar ea îi putea ajuta. Ea îi va ajuta. Își repetase fraza iar și iar, după care ridicase receptorul și formase numărul.

Trei săptămâni mai târziu, ieșea din cabinetul obstetricianului cu o scrisoare care îi certifica starea de sănătate, inexistența unor boli contagioase și conformația anatomică normală. „Șolduri perfecte pentru naștere”, glumise medicul în vreme ce ea cobora de pe masa de examinare. „Totul arată cât se poate de bine. Dacă vrei să rămâi însărcinată, n-ar trebui să existe nicio problemă”. O săptămână mai târziu, depusese o cerere pentru o întrerupere de un an a cursurilor. Și apoi, la începutul lui aprilie, când școala se apropia de sfârșit, se mutase în camera de oaspeți din elegantul apartament al familiei Ryan. Madeline îi cumpărase un splendid halat de casă din flanel.

— Bumbac turcesc, precizase ea, așezându-l pe pat, alături de o pereche de papuci. Vrem să fim siguri că te simți confortabil.

Patul fusese înfățat cu așternuturi albe, apretate, de parcă ar fi întâmpinat un oaspete drag. Dincolo de fereastră se zărea o rază de soare reflectată în apele fluviului Hudson. În celălalt capăt al holului — Mia știa asta —, Joseph Ryan era în dormitorul matrimonial, pregătindu-se.

Se auzise un ciocănit în ușă, iar ea își strânsese mai bine halatul pe corp. Hainele ei erau frumos împăturite pe fotoliul din colț. Madeline ciocănise din nou și apoi deschisese ușa.

— Ești gata? o întrebase și intrase ținând în mână o tavă din lemn pe care se aflau o ceașcă acoperită și o pipetă de inseminare cu pompița de un galben-aprins.

Așezase tava pe noptieră și apoi, cu un gest stângaci, îngenunchease și cuprinsese trupul Miei cu brațele.

— Îți mulțumesc, șoptise.

După plecarea lui Madeline, Mia trăsese adânc aer în piept. Era oare sigură? Luase pipeta de pe tavă; era caldă. Își dăduse seama că probabil Madeline o clătise cu apă fierbinte ca s-o încălzească, iar acest mic gest de generozitate îi adusese lacrimi în ochi. Ridicase capacul de pe ceașcă, desfăcuse cordonul halatului și se întinsese pe pat cu fața în sus.

O jumătate de oră mai târziu — „Trebuie să stai cu picioarele ridicate cel puțin douăzeci de minute”, îi explicase Madeline, „ca să sporești șansele de procreare” ieșise din camera de oaspeți. Madeline și Joseph așteptau în camera de zi, ținându-se de mână. Îmbrăcase din nou hainele în care venise de acasă, dar când ei ridicaseră privirile spre ea la unison — cu ochii mari, ca niște copii emoționați —, avusese brusc impresia că e în pielea goală.

— S-a făcut, anunțase ea, bătându-se cu palma pe betelia blugilor.

Dintr-o singură mișcare fluidă, Madeline se ridicase de pe canapea și-i strânsese mâna în palmele ei.

— E imposibil să-ți mulțumim îndeajuns, spusese ea. Acum nu ne mai rămâne decât să sperăm. Și își pusese palmele pe pântecele Miei, ca într-o binecuvântare, iar Mia simțise cum mușchii i se încordează. Chem mașina, te duce Joey acasă, continuase Madeline. Știm, firește, că va fi nevoie de câteva încercări. Trebuie să perseverăm, toți. Ne vedem din nou poimâine?

Mia se gândise la tava rămasă în camera de oaspeți, la Madeline spălând pipeta și ceașca în chiuveta de la bucătărie, pregătindu-le pentru următoarea utilizare.

— Sigur, răspunsese apoi. Sigur.

Stătuse tăcută, tot drumul înapoi spre Village, în timp ce Joseph Ryan îi povestise cum o cunoscuse pe Madeline, unde crescuse și ce planuri își făcuseră pentru copil.

Toată vara, vizitele la soții Ryan deveniseră o rutină. Obstetricianul îi dăduse o diagramă cu cele mai fertile perioade, și în săptămâna respectivă se ducea la soții Ryan acasă din două în două zile. Apoi, săptămâna următoare, aștepta, scrutându-și organismul în căutarea vreunui semn. De fiecare dată avea dureri de spate, dureri de cap, crampe și apoi, firește, nici urmă de copil.

— Va dura o vreme, îi spusese Madeline spre sfârșitul lui iulie, când trecuseră deja patru luni și nimic. Am știut asta dintotdeauna. Nu se întâmplă imediat.

Dar Mia își făcea griji. În conformitate cu contractul pe care îl semnaseră, soții Ryan aveau dreptul să rezilieze înțelegerea după șase luni, dacă nu apărea nicio sarcină. Își păstrase slujbele la cafenea, la bar și la magazinul de artă și ocolise întrebările colegilor de facultate care se întorseseră din vacanța de vară și începuseră să-și cumpere cele necesare pentru noul an, mirându-se că nu se întorcea și ea. „Îmi iau un an pauză ca să strâng bani”, motivase ea, ceea ce era adevărat, și tot asta le spusese lui Pauline și Mal când ele făcuseră o aluzie plină de tact la posibilitatea de a-i oferi un împrumut pe care ea era însă prea mândră să-l accepte. Dar știa că dacă nu rămânea însărcinată, nu primea niciun ban, și renunțase degeaba la un an întreg de studii și, foarte probabil, de tot la facultate.

Dar pe urmă, în septembrie, după așteptări febrile, nu se întâmplase nimic. Nicio sângerare. Nicio crampă. Doar o acută senzație de oboseală, o dorință copleșitoare de a se întinde în pat și a se ghemui sub pled ca o pisică. Madeline aproape că începuse să jubileze de bucurie când, două zile mai târziu, Mia venise la ei simțindu-se la fel. O înfășurase în jachetă, de parcă ar fi fost un copil, o condusese la lift și apoi la un taxi care le dusese la o farmacie de pe Broadway. Dintr-o varietate derutantă de cutii cu nume încrezătoare — Predictor, Fact, Accu-Test —, alesese una și i-o pusese Miei în palmă.

Testul se dovedise destul de complicat, cu o eprubetă din sticlă într-un suport special, suspendat deasupra unei oglinzi. Mia trebuia să pună pe el câteva picături de urină și să aștepte o oră. Dacă se forma un inel închis la culoare, însemna că e însărcinată. Șezuseră amândouă în tăcere, timp de patruzeci și cinci de minute, una lângă alta pe marginea căzii, când Madeline o prinsese de mână pe neașteptate.

— Uite, șoptise, aplecându-se spre măsuța de toaletă, iar Mia văzuse, reflectat în oglinda mică, un cerc în nuanța fierului începând să se contureze încet.

Din acel moment, lucrurile evoluaseră rapid. Colegele de apartament ale Miei nu observaseră nimic, decât când începuse să vomite în baie. „Dumnezeule mare!” exclamase una dintre ele, iar cealaltă replicase: „N-aș trece prin așa ceva nici pentru un milion de dolari!” Săptămânile se scurseseră, iar soții Ryan o mutaseră într-o garsonieră aflată în proprietatea lor, la o scurtă plimbare de West End Avenue.

— O închiriem de obicei, dar chiriașul tocmai a plecat, îi explicase Madeline. E mai liniște aici pentru tine. Ai mai mult spațiu. Și se vânzolesc mai puțini oameni. În plus, vei fi mai aproape de noi odată ce lucrurile se vor pune în mișcare.

Renunțase la slujba de la magazinul de artă când sarcina începuse să devină vizibilă, dar le păstrase pe celelalte două, deși le lăsase soților Ryan impresia că nu mai lucra deloc. După fiecare vizită la medic, venea la ei cu ultimele vești și, când hainele începuseră să-i rămână mici, îi oferiseră ei altele noi.

— Am văzut rochița asta, îi spunea Madeline întinzându-i punga de cumpărături căptușită cu pânză, în care se afla o rochie înflorată pentru

gravide. Mi-am zis că ți-ar veni perfect.

Îi cumpăra, înțelesese Mia, genul de haine pe care le-ar fi luat pentru ea însăși, așa că zâmbea și le primea, îmbrăcându-le la următoarea vizită.

Părinților nu le spusese nimic; îi anunțase doar, la apropierea Crăciunului, că nu va veni acasă. Motivase că ar fi fost prea scump, știind că ei nu vor întreba nimic despre școală dacă nu va aduce ea vorba; și exact așa se întâmplase. Dar la sfârșitul lui ianuarie îi mărturisise lui Warren adevărul.

— Nu mai vorbești deloc despre școală, îi spusese el într-o seară la telefon.

Era deja în cinci luni de sarcină și, cu toate că ar fi putut păstra secretul și față de el — cum ar fi putut să afle? —, nu-i plăcuse ideea de a-i ascunde adevărul în continuare.

— Wren, promite-mi că nu le spui mamei și tatei, îi ceruse ea, trăgând aer în piept.

După aceea, se așternuse între ei o tăcere prelungă.

— Mia, replicase el într-un târziu, și ea își dăduse seama că urma să fie foarte serios, fiindcă niciodată nu îi folosea numele întreg. Nu pot să cred că ești în stare să faci așa ceva.

— M-am gândit mult. Își așezase o mână pe pântec, unde cu puțin timp în urmă începuse să simtă ușoare mișcări. *Însuflețirea*, o numise Madeline atingând pielea Miei — un eufemism demodat, care pe ea o dusese cu gândul la o bobiță de mercur ori la un pește mic și agil, ce se zbătea înăuntrul ei. Sunt oameni foarte de treabă, continuase ea. Oameni buni. Iar eu îi ajut, Wren. Își doresc din tot sufletul copilul ăsta. Iar ei mă ajută la rândul lor. Au făcut atâtea pentru mine!

— Dar nu crezi că-ți va fi greu să renunți la el? Eu nu cred că aș putea s-o fac.

— Păi, nu tu o faci, nu-i așa?

— Nu mă lua pe mine așa! Dacă m-ai fi întrebat, ți-aș fi zis să nu faci așa ceva.

— Să nu le spui nimic mamei și tatei, insistase Mia.

— N-o să le spun, replicase el într-un târziu. Dar ascultă la mine. Eu sunt unchiul copilului, și chestia asta nu-mi place deloc.

Fusese în glasul lui un ton de mânie, pe care ea nu-l mai auzise niciodată, dar cel puțin nu una îndreptată asupra ei.

O vreme după aceea nu mai vorbiseră. În fiecare săptămână, când se gândea să-l sune, până la urmă se răzgândea. De ce să-i telefoneze și să se certe iar? își spunea singură. Peste câteva luni copilul se va naște, ea va reveni la viața ei obișnuită și lucrurile vor fi din nou la fel ca înainte. „Nu te atașa”, spunea ea privindu-și pântecele când bebelușul dădea din piciorușe. Niciodată nu știuse sigur dacă se adresa de fapt copilului, propriului abdomen sau sieși.

Încă nu vorbea cu Warren când, într-o dimineață foarte devreme, sunase mama ei și-i spusese despre accident.

Fusese o zi cu ninsoare, asta aflase între timp. El și Tommy Flaherty se întorceau acasă seara târziu — mama ei nu precizase unde anume fuseseră —, luaseră o curbă cu viteză prea mare, iar Buickul lui Tommy derapase, după care se răsturnase. Mia nu avea să-și amintească detaliile: capota mașinii înfundată în interior, faptul că echipa de intervenție fusese nevoită să taie Buickul ca pe o cutie de conserve, că nici Warren și nici Tommy nu purtaseră centurile de siguranță. Nu avea să-și amintească, pentru o vreme cel puțin, de Tommy Flaherty pe patul de spital, cu un plămân perforat, o contuzie și mai multe oase rupte, deși băiatul locuise la câteva case de ei, deși fusese prieten cu Warren de ani buni, deși făcuse la un moment dat o pasiune pentru ea. Nu avea să-și amintească decât că Warren se aflase la volan și că acum era mort.

Biletul de avion era scump, dar nu suportase ideea de a aștepta, fie și numai câteva ore. Voia să se lase absorbită de casa în care crescuseră împreună, în care se jucaseră, se ciondăniseră și își făcuseră planuri, casa în care el n-o mai aștepta, în care nu avea să mai pășească niciodată. Voia să cadă în genunchi în locul acela rece de pe caldarâm în care se stinsese el. Voia să-și vadă părinții, nu să stea singură, cu acea amorțeală oribilă care amenința s-o înghită.

Dar când coborâse din taxiul care o adusese de la aeroport și intrase în casă, părinții ei încremeniseră, privindu-i fix pântecele umflat, care devenise deja prea mare ca să-și mai poată încheia jacheta.

— Mamă, tată, nu e ceea ce credeți voi.

O tăcere îndelungată se așternuse în bucătărie, aidoma unui sul de panglică cenușie. Ore întregi, așa îi păruse Miei.

— Spune-mi, replicase în final mama ei. Spune-ne ce credem noi.

— Păi… începuse Mia și își plecase privirea spre propriul abdomen, de parcă prezența lui acolo ar fi fost surprinzătoare chiar și pentru ea. Nu e copilul meu.

În ea, bebelușul lovise furios din picioare.

— Cum adică nu e copilul *tău*? Cum se poate să nu fie copilul tău?

— Sunt mamă-surogat. Îl port în pântec pentru un cuplu.

Și se pomenise străduindu-se să le explice despre soții Ryan, despre cât de drăguți erau, ce mult își doreau un copil, ce fericiți vor fi. Încercase să sublinieze cum îi ajuta ea, de parcă ar fi fost o faptă caritabilă, în scop pur altruist, precum voluntariatul la cantina săracilor sau adoptarea unui câine de la adăpost. Dar mama ei înțelesese imediat.

— Acești Ryan… spusese ea. Bănuiesc că faci asta pentru ei doar din pură bunătate sufletească.

— Nu, recunoscuse Mia. Mă vor plăti. Când se va naște copilul.

Își dăduse brusc seama că purta încă fularul și căciula. Un firicel cenușiu de zloată se scurgea de pe ghetele ei pe linoleumul bej. Mama ei se întorsese cu spatele și se îndreptase spre ușă.

— Nu pot să mă gândesc la asta acum, spusese ea, glasul stingându-i-se când trecuse pragul în camera de zi. Nu acum. La picioarele scării, se oprise și șuierase, cu un ton atât de înveninat, încât Mia fusese șocată: Fratele tău e mort — *mort*, înțelegi?! —, iar tu vii acasă așa?

Apoi pașii ei răsunaseră pe scări în sus. Mia privise spre tatăl ei. Se simțea exact ca în copilărie, când strica sau spărgea ceva ori când cheltuia pe role de film banii dați de mama ei pentru haine: în momentele acelea, mama se înfuria, striga și se repezea în camera ei, lăsând-o pe Mia împreună cu tatăl ei, care o strângea ușor de mână, aștepta ca liniștea să coboare asupra lor și apoi îi spunea încet: „Cumpără alta” sau „Las-o o oră și du-te pe urmă să-ți ceri iertare” ori, uneori, mai simplu: „Repară ce-ai stricat”. Așa se certaseră ei întotdeauna. Dar de data asta, tatăl n-o luase de mână. Nu-i spusese „Repară ce-ai stricat”. Se uitase doar la burta ei, ca și cum n-ar fi suportat s-o privească în față. Avea ochii umezi și maxilarul încleștat.

— Tată? bâiguise ea într-un târziu.

Ar fi preferat strigăte și țipete în locul acestei tăceri prelungite, tăioase ca lama unui cuțit.

— Nu pot să cred că ți-ai vinde propriul copil, rostise el, ieșind apoi din cameră la rândul lui.

Nu-i ceruseră să plece, însă nu-i vorbiseră nici după ce își pusese jacheta în dulapul de pe hol și își lăsase geanta în vechiul ei dormitor.

La cină, se așezase pe locul ei obișnuit la masă, mama îi pusese o farfurie și o furculiță în față, tata îi întinsese caserola cu tocană adusă de unul dintre vecini, dar niciunul din ei nu-i spusese nimic, iar când ea începuse să pună întrebări — Când avea să fie înmormântarea? Ei îl văzuseră pe Warren? —, îi dăduseră răspunsuri cât mai scurte posibil. Până la urmă, Mia renunțase și se mărginise să-și înfășoare pe furculiță tăițeii și bucățile de ton. În frigider, era un teanc întreg de caserole, un turn înclinat de vase înfășurate în folie. De parcă nimeni n-ar fi știut ce să facă în fața unei asemenea tragedii, altceva decât să prepare cel mai consistent, mai greu și mai prozaic fel de mâncare posibil, pentru a le oferi celor îndurerați ceva solid de care să se agațe. Niciunul dintre ei nu privise scaunul gol al lui Warren, de lângă fereastră, și nici nu pomenise despre el.

Hotărâseră totul fără ea, ce flori vor fi la înmormântare, ce muzică se va intona, ce culoare va avea sicriul lui Warren: lemn de nuc cu căptușeală din mătase albastră. Sugeraseră, cu tact, ca Mia să nu iasă din casă; probabil că era obosită, motivaseră ei, și nu voiau să alunece pe gheață, dar ea înțelesese: preferau ca vecinii să n-o vadă. Când alesese ea o cămașă și o cravată pentru Warren — cele pe care le lua el mereu atunci când era nevoit să se îmbrace elegant —, mama ei alesese altele, cămașa albă și cravata în dungi roșii, care-i dădeau aerul unui agent de bursă și pe care el nu le purtase niciodată. Nici măcar o dată nu pomeniseră despre starea ei ori despre situația complicată. Dar când îi spuseseră că ar fi mai bine să nu participe la înmormântare — „Nu vrem să-și facă cineva vreo idee greșită", motivase mama ei —, Mia clacase. Cu o noapte înainte de înmormântare, își făcuse bagajele. Scosese de pe ultimul raft al dulapului vechiul ei sac de pânză și luase cuvertura de pe pat plus câteva pături vechi. Apoi traversase holul în vârful picioarelor și intrase în camera lui Warren.

Patul lui era încă nefăcut; se întrebase dacă mama ei avea să-l facă vreodată, sau dacă va lua doar așternuturile, va goli încăperea, va vopsi pereții în alb și se va preface că nimic nu se întâmplase acolo vreodată. Ce vor face cu lucrurile lui Warren? Le vor da oare? Le vor înghesui în lăzi

depozitate în pod, ca să se decoloreze și să mucegăiască în uitare? Pe panoul de pe perete văzuse fotografia pe care o trimisese ea când își depusese dosarul de înscriere la școala de arte: imaginea lor, copii, urcând muntele de zgură. O desprinsese și o pusese în sac. Apoi, pe birou, găsise ceea ce căutase: cheile mașinii lui.

Părinții ei dormeau; mama luase somnifere ca să-și liniștească nervii, iar pe sub ușa dormitorului lor nu se vedea decât întuneric. Volkswagenul pornise cu un huruit gutural. „Un Porsche toarce când merge”, îi spusese Warren odată, „pe când un Volkswagen mârâie”. Fusese nevoită să împingă scaunul șoferului până la cea mai avansată poziție pentru a ajunge la ambreiaj; el avusese întotdeauna picioarele mai lungi decât ea. Apoi băgase schimbătorul în viteză și, după un moment de bâjbâială, dăduse înapoi pe alee, iar casa învăluită în întuneric dispăruse treptat în lumina farurilor.

Condusese toată noaptea și ajunsese în Upper West Side la răsărit. Niciodată nu mai fusese nevoită să parcheze în Manhattan până atunci și dăduse ture prin vecinătate, timp de zece minute, înainte de a găsi un loc liber, înghesuit, pe 72nd Street. În apartamentul ei, se întinsese pe patul împrumutat și se înfășurase în cuvertură. Avea să treacă mult timp, știa asta, până ce avea să doarmă din nou într-un pat la fel de confortabil ca acesta. Când se trezise, soarele asfințea deja dincolo de apele Hudsonului, iar ea trecuse la treabă. În sac pusese doar lucrurile pe care le adusese cu ea, care erau cu adevărat ale ei: hainele prea strâmte acum, cele câteva fleacuri pe care le cumpărase la mâna a doua, câteva pleduri vechi, câteva așternuturi decolorate și o mână de tacâmuri, o cutie cu negative și camerele foto. Rochiile frumoase de gravidă de la soții Ryan le împăturise atent și le pusese într-o pungă de hârtie.

Când terminase, luase un creion și o foaie de hârtie și se așezase la masă. Tot drumul de la Pittsburg până acasă se gândise ce anume să scrie, și în cele din urmă hotărâse să mintă. „Nu mi-e ușor să vă spun ce am de spus”, începuse ea să aștearnă pe hârtie. „Am pierdut copilul. Mi-e teribil de rușine și îmi pare foarte rău. Nu-mi datorați nimic conform contractului, dar consider că eu am o datorie față de voi. Vă las aici banii pe care i-ați cheltuit pentru vizitele mele la medic. Sper că sunt suficienți — doar de atât mă pot lipsi”. Pusese biletul pe teancul de bancnote — nouă sute de dolari economisiți din salariile ei —, apoi îndesase totul în punga cu rochii de gravidă.

Portarul obișnuit era liber în seara aceea, iar cu haina strânsă în jurul ei, cel de noapte nu păruse să-i observe pântecele mare. Luase pachetul pentru soții Ryan fără a-i arunca ei vreo privire, iar Mia se întorsese la Volkswagenul parcat la câteva străzi distanță. În ea, copilul zvâcnise o dată din picioare și apoi se răsucise, ca și când s-ar fi așezat mai bine ca să doarmă.

Condusese iar toată noaptea, prin New Jersey și Pennsylvania, lăsând în urmă kilometru după kilometru de drum. Când soarele începuse să se ivească, ieșise de pe autostradă imediat după Erie și mersese mai departe până când găsise un drum de țară pustiu. Trăsese pe margine, încuiase portierele, se așezase pe bancheta din spate și se înfășurase în pledul ei vechi. Crezuse că va mirosi a detergent, a acasă și se oțelise în fața unui val de nostalgie. Dar după ce stătuse vreme de un an întins pe patul ei, neatins, nu mirosea a nimic — nici a curat, nici a prăfuit, nu avea niciun miros; și, trăgându-și-l peste cap pentru a-și feri ochii de soare, adormise.

Toată săptămâna condusese astfel, cu frenezie, până când oboseala o silea să se oprească, dormind până ce se odihnea suficient ca să plece mai departe, fără a se uita la ceas, ignorând lumina și întunericul fiecărei zile. Se oprea când și când, trecând prin vreun oraș, ca să cumpere pâine, unt de arahide și mere și ca să umple bidonul cu apă de la vreo fântână publică. Ascunsese printre lucrurile ei două mii de dolari strânși din bacșișuri și din salarii încă de când venise la New York: în cutia cu negative, în torpedou, în cupa dreaptă a sutienului. Ohio, Illinois, Nebraska, Nevada. Și apoi, deodată, furnicarul din San Francisco, Pacificul frământându-se alb și cenușiu în fața ei, iar mai departe de atât nu putuse să meargă.

Ce altceva ar mai fi de spus? Găsise o cameră de închiriat în Sunset, într-o casă cu tencuiala în culoarea sării de mare, cu o proprietăreasă vârstnică și acră, care se uitase la burta ei și întrebase doar: „Să mă aștept la un soț furios care o să-mi bată la ușă peste o săptămână?"

În ultimele trei luni de sarcină, colindase prin oraș, înconjurând laguna din Golden Gate Park, urcând în Coit Tower, traversând într-o zi podul Golden Gate pe o ceață atât de deasă, încât putea doar să audă mașinile rulând pe lângă ea, fără să le și vadă. Ceața îi oglindea atât de bine starea de spirit, încât avusese impresia că merge prin propriul creier: o pâclă de emoții copleșitoare, lipsite de formă, nimic pe care să poată pune degetul,

dar plină de gânduri sumbre, care apăreau de nicăieri, o luau prin surprindere și se pierdeau apoi în negura albă, înainte chiar ca ea să-și fi dat seama ce anume fusese. Proprietăreasa, doamna Delaney, nu-i zâmbea niciodată când treceau una pe lângă cealaltă în hol sau când se întâlneau în bucătărie, dar după câteva săptămâni, când se întorcea acasă, Mia găsea deseori o farfurie în cuptor și un bilet pe masă, în care scria: *Au rămas resturi de la masă. Nu vreau să le arunc*.

Când se născuse Pearl — într-o după-amiază de mai neobișnuit de caldă, la spital, după paisprezece ore de travaliu —, Mia luase din mâna asistentei certificatul de naștere. Luni întregi se gândise ce nume să-i pună copilului, trecându-i în revistă pe toți cei pe care-i cunoștea și cărțile pe care le citise în liceu. Nimic nu i se păruse nimerit, până când își amintise de romanul *Litera stacojie*, și numele potrivit îi venise în minte imediat: *Pearl*. Simplu, concis și plin ca dangătul unui clopot. Și născută, firește, în circumstanțe complicate. Alături, la rubrica „Numele mamei”, scrisese cu o caligrafie clară MIA WARREN. Apoi se aplecase spre pătuțul de lângă patul ei și își luase fetița în brațe.

În prima noapte după ce se întorseseră în camera închiriată, Pearl plânsese fără încetare, până când Mia începuse și ea să plângă. Se întrebase atunci ce-ar zice soții Ryan, dacă ar fi treji încă în apartamentul lor imaculat din New York, iar ea ar pune mâna pe telefon și le-ar spune: Am mințit. Copilul e aici. Veniți și-l luați. Ar urca în primul avion, Mia știa asta, și ar apărea în pragul ușii gata s-o ia pe Pearl cu ei. Nu-și dăduse seama dacă ideea era oribilă, ispititoare sau ambele la un loc, așa că plânsese mai departe la unison cu Pearl. Ceva mai târziu, se auzise o bătaie ușoară în ușă, și ursuza doamnă Delaney își făcuse apariția, cu brațele întinse. „Dă-o încoace”, îi ceruse pe un ton atât de autoritar, încât Mia îi încredințase boțul de om înfășat fără să stea pe gânduri. „Acum culcă-te și odihnește-te puțin”, adăugase, închizând ușa în urma ei și, în tăcerea care se așternuse brusc, Mia se prăbușise pe pat și adormise în aceeași clipă.

Când se trezise, coborâse cu ochii cârpiți în bucătărie, unde doamna Delaney ședea în conul de lumină al lămpii legănând-o pe Pearl, care dormea. „Te-ai odihnit?” o întrebase, iar când ea încuviințase, îi pusese copilul în brațe și adăugase: „Bun! A ta e. Ai grijă de ea”.

Petrecuse următoarele săptămâni în aceeași încețoșam a minții, însă ceva începuse să se schimbe. Doamna Delaney nu mai venea niciodată s-o ia pe

Pearl, oricât de tare ar fi plâns, dar seara ciocănea la ușă, aducând o farfurie cu supă, un sandviș cu brânză sau o bucată de friptură. Resturi, susținea de fiecare dată, dar Mia înțelegea bine darul făcut, la fel cum înțelegea ce voia de fapt să spună când însoțea aceste daruri cu un posac „Chiria-i scadentă joi” sau „Să nu duci noroiul în hol”.

Pearl avea trei săptămâni — cu pielea încă zbârcită, ca de bătrân —, și ceața începea să se ridice din mintea Miei când telefonase Mal.

Când închiriase camera, Mia le trimisese lui Pauline și lui Mal o scrisoare în care le dădea noua ei adresă și numărul de telefon. „Sunt bine”, le scrisese ea, „dar nu mă mai întorc la New York. Aici puteți lua legătura cu mine, dacă e nevoie”. Iar acum Mal simțise acea nevoie. Cu câteva săptămâni în urmă, Pauline începuse să aibă dureri de cap. Și simptome ciudate. „Aure”, precizase Mal. „Zicea că arăt ca un înger, cu un halou care mă înconjoară”. O tomografie identificase o tumoare, cât o minge de golf, în creierul lui Pauline. „Cred”, adăugase Mai după o pauză lungă, „că dacă vrei s-o mai vezi, e bine să vii imediat”.

În seara aceea, Mia își rezervase un bilet de avion, al doilea din viața ei. O costase aproape toate economiile ei, dar drumul cu autobuzul ar fi durat zile întregi. Prea mult. Sosise la apartamentul împărțit de Pauline și Mal cu un rucsac pe un umăr și cu Pearl în brațe. Pauline, mai slabă cu zece kilograme, arăta ca o versiune concentrată a ei înseși: stafidită parcă, redusă la esență.

Petrecuseră după-amiaza împreună, Pauline și Mal uguind pe lângă bebeluș, iar Mia își petrecuse noaptea, pentru prima și ultima dată, în camera de oaspeți, cu Pearl alături. Dimineață se trezise devreme ca s-o alăpteze pe canapeaua din camera de zi, iar Pauline intrase după ea.

— Rămâi aici, îi ceruse ea. Ochii ei aveau o strălucire aproape febrilă, iar Miei îi venise să se ridice și s-o strângă la pieptul ei. Dar Pauline îi făcuse semn să stea jos și își luase aparatul foto. Te rog, continuase ea. Vreau să vă surprind pe amândouă.

Consumase o rolă întreagă de film, cadru după cadru, iar apoi intrase Mal, aducând un ceainic și un șal pentru Pauline, care lăsase aparatul din mână. Când urcase în avionul de San Francisco, în seara aceea, cu Pearl în brațe, Mia uitase de fotografii.

— Fă ceea ce trebuie să faci, îi spusese Pauline când se îmbrățișaseră de rămas-bun și, pentru prima dată, o sărutase pe obraz. Mă aștept la lucruri

mărețe din partea ta.

Faptul că vorbise la timpul prezent, de parcă și-ar fi luat un simplu rămas-bun pe ziua aceea, de parcă s-ar fi așteptat să-i urmărească întreaga carieră peste ani, îi pusese Miei un nod în gât. O trăsese lângă ea și-i absorbise parfumul tipic de lavandă și eucalipt, după care se întorsese și se îndepărtase înainte ca Pauline s-o vadă plângând.

O săptămână și jumătate mai târziu, Mal îi telefonase din nou, apelul despre care Mia știuse că urma să vină. Unsprezece zile, își spusese. Fusese conștientă că avea să se întâmple în scurt timp, dar aproape că nu-i venise să creadă că în urmă cu numai unsprezece zile Pauline încă trăia. Era cald, luna iunie nu se sfârșise. Pagina din calendar nu fusese întoarsă încă. Și apoi, câteva săptămâni mai târziu, poșta îi adusese un pachet. „Le-a ales ca să ți le trimit”, citise în biletul atașat, cu scrisul ascuțit al lui Mal. În interior, erau zece fotografii alb-negru, pe format 8x10 inchi, fiecare strălucind de parcă ar fi luminat din interior în felul acela specific tuturor lucrărilor lui Pauline. Mia cu Pearl în brațe. Mia ridicând-o pe Pearl deasupra capului. Mia alăptând-o pe Pearl, marginea bluzei abia izbutind să ascundă mărul palid al sânului ei. Pe spatele fiecăreia se afla semnătura inconfundabilă a lui Pauline. Și o notiță prinsă de o carte de vizită: *Anita le va vinde pentru tine atunci când vei avea nevoie de bani. Trimite-i ce lucrezi, când vei fi gata. I-am spus să aștepte un semn de la tine. P.*

După momentul acela, Mia reîncepuse să facă fotografii, cu o fervoare care aproape că-i aducea o senzație de ușurare. Colinda iarăși prin oraș, ore în șir, cu Pearl în spate într-un fel de portbebe pe care îl încropise singură dintr-o bluză veche de mătase. Cea mai mare parte a economiilor ei se epuizase deja, și fiecare rolă de film era prețioasă, așa că lucra cu grijă, încadrând în minte fiecare imagine iar și iar înainte de a apăsa declanșatorul. Și de fiecare dată se gândea la Pauline. Când venise primăvara, avea deja șapte cadre despre care credea că ar putea fi *ceva*, așa cum obișnuia Pauline să spună.

Anita nu fusese însă de aceeași părere. *Promițătoare*, îi scrisese ea drept răspuns la fotografiile pe care i le trimisese Mia. *Dar încă nu bune. Asumă-ți mai multe riscuri*. În replică, Mia îi trimisese prima dintre fotografiile făcute de Pauline. *Atunci, am nevoie de mai mult timp*, îi scrisese ea Anitei. *Oferă-mi pentru asta atât timp cât se poate. Nu da nimănui numele meu*. După o licitație îndârjită, Anita îi oferise Miei echivalentul a doi ani de

răgaz, chiar și după ce-și luase comisionul de cincizeci la sută. (Iar ea avea să-l exploateze la maximum; abia peste cincisprezece ani, când fusese nevoită să plătească spitalizarea pentru pneumonia lui Pearl, o vânduse pe cea de-a doua.) Un an mai târziu, Mia îi trimisese un alt set de fotografii, fiecare ilustrând o descompunere lentă: un plop uscat, o casă dărăpănată, o mașină ruginită; pe acestea Anita le acceptase.

— Felicitări! îi spusese ea când Mia o sunase, după o lună. Am vândut una dintre ele, pe cea cu mașina. Patru sute de dolari. Nu e mult, dar e un început.

Mia considerase vânzarea un semn. De la o vreme, visa la deșerturi, la cactuși și la vasta întindere a unui cer roșiatic.

— Îți telefonez peste o săptămână sau două, replicase ea, ca să-ți spun unde să-mi trimiți banii.

Doamna Delaney privise de la fereastra camerei de zi cum Mia își încărcase lucrurile în portbagajul Volkswagenului și așezase coșulețul lui Pearl pe scaunul din dreapta. Spre uimirea Miei, când scosese cheia camerei de pe inelul brelocului și i-o înapoiase, doamna Delaney o prinsese într-o îmbrățișare care nu-i stătea în caracter.

— Nu ți-am povestit niciodată despre fiica mea, nu-i așa? întrebase ea cu vocea gâtuită, și, înainte ca Mia să poată răspunde, luase cheia și urcase treptele în grabă, trântind poarta metalică în urma ei.

Mia se gândise la cuvintele femeii tot drumul, până când trecuse de Provo, unde hotărâse să se oprească — prima din lunga serie de opriri pe care avea să le facă împreună cu Pearl în decursul anilor. Tot timpul, Pearl gângurise în coșulețul de lângă ea, de parcă ar fi știut cu certitudine, chiar și la acea vârstă fragedă, că porneau spre lucruri mărețe și importante, ca și cum ar fi putut vedea peste spațiu și peste timp tot ce avea să li se întâmple.

15.

Firește, doamna Richardson nu știa nimic din toate astea. Știa doar datele sumare din povestea pe care i-o spuseseră soții Wright: că Mia venise acasă cu burta la gură, pretinzând că e mamă-surogat pentru o familie pe nume Ryan; prenumele celor doi nu și le amintiseră.

— Jamie, Johnny, așa ceva, spusese domnul Wright. Cineva de pe Wall Street. Cineva cu bani mulți.

Iar doamna Wright adăugase:

— Eu n-am fost sigură că e adevărat. Mi-am zis că poate a dat de necaz și că ne minte pur și simplu. Dar pe urmă ne-a sunat un avocat.

La câteva săptămâni după plecarea Miei, un avocat le telefonase soților Wright, întrebând dacă știau cum ar putea lua legătura cu ea.

— Ne-a trimis o carte de vizită, își amintise doamna Wright. Pentru eventualitatea că avea să ne comunice vreodată adresa ei. Dar n-am mai auzit nimic de ea de atunci.

Și își ștersese colțul ochiului cu batista.

După câteva scotoceli, mama Miei găsise cartea de vizită, iar doamna Richardson copiase adresa de pe ea. *Thomas Riley, Riley & Schwartz, Partners al Law*. Un cod poștal din zona 212, o adresă de pe 53rd Street. Le mulțumise soților Wright și, când gazda insistase să mai ia câteva fursecuri, refuzase dintr-un sentiment de vinovăție. Cei doi bătrâni se oferiseră să-i împrumute fotografiile lui Warren în costum de fotbal, în eventualitatea că ziarul va vrea să le publice împreună cu articolul, sugeraseră ei.

— Cu condiția să le primim înapoi, precizase doamna Wright. Sunt singurele exemplare pe care le avem.

Culpabilitatea îi dădea doamnei Richardson fiori aidoma unui păianjen care i s-ar fi cățărat pe ceafă. Păreau oameni de treabă acești Wright, oameni de treabă care trecuseră prin multe, oameni de treabă care i-ar fi putut fi vecini în Shaker Heights.

— Dacă ziarul va dori fotografiile, voi lua din nou legătura cu dumneavoastră, le spusese ea. Măcar asta, se gândise în sinea ei, era adevărat. Îmi pare rău pentru suferințele prin care ați trecut, adăugase din pragul ușii, vorbind din inimă, apoi ezitase o clipă. Dacă ați reuși să aflați la un moment dat unde e fiica dumneavoastră, ați vrea să reluați legătura cu ea?

— Poate, răspunsese doamna Wright. Știți, ne-am gândit să angajăm un detectiv, să vedem dacă află ceva. Dar noi credem că dacă ar fi vrut să fie găsită, ne-ar fi contactat. Știe unde locuim. Numărul nostru de telefon e același pe care l-am avut de când s-a născut ea. Probabil își închipuie că suntem încă supărați pe ea.

— Și sunteți? întrebase doamna Richardson dintr-un impuls, dar nu primise niciun răspuns.

Numărul de telefon al firmei de avocatură era vechi de șaisprezece ani, însă doamna Richardson considerase că merită o încercare. Revenind la hotel, îl formase și, spre imensa ei ușurare, o secretară ridicase receptorul aproape imediat.

— Riley, Schwartz și Henderson.

— Bună ziua! Vă sun în legătură cu un caz la care a lucrat domnul Riley cu ceva timp în urmă, începuse doamna Richardson și se întrerupsese, gândind febril. Dețin unele informații despre care clientul meu consideră că ar putea fi relevante. Dar înainte de a le oferi, vreau să mă asigur că domnul Riley îi reprezintă încă pe soții Ryan. Așa cum vă puteți închipui, sunt informații delicate.

— În ce caz spuneați că ați fost implicată? întrebase secretara după o scurtă pauză.

— Al soților Ryan. Informațiile pe care le dețin se referă la o anume Mia Wright.

În receptor se auzise sunetul unui sertar deschis și foșnet de hârtie, iar doamna Richardson își ținuse răsuflarea.

— Am găsit. Joseph și Madeline Ryan. Da, domnul Riley încă îi reprezintă, deși… dosarul acesta nu mai e activ de ceva timp. Dar domnul Riley este la birou acum și v-aș putea face legătura cu dumnealui. Cum spuneați că vă numiți?

Doamna Richardson închisese. Inima îi bubuia în piept. După câteva minute de gândire, își deschisese agenda și-i telefonase amicului ei, Michael, care lucra la *New York Times*. Se cunoscuseră în colegiu, colaborând amândoi la *Denisonian*, și păstraseră legătura cu toate că Michael plecase de acolo la *Stamford Avocate* și apoi, în scurt timp, la departamentul de știri de la Times, iar ea se întorsese acasă și continuase să lucreze pe plan local. La un moment dat, fusese îndrăgostit de ea, doamna Richardson era sigură de asta, cu toate că el nu spusese niciodată nimic, iar amândoi erau căsătoriți acum, de ani buni. Recent, Michael fusese nominalizat la premiul Pulitzer, dar pierduse în favoarea cuiva de la Associated Press, care scrisese despre masacrele din Rwanda.

— Michael, poți să-mi faci o favoare?

O săptămână mai târziu, Michael îi telefonase și îi confirmase bănuielile: printr-un artificiu jurnalistic cunoscut numai lui însuși, izbutise să găsească facturi de spitalizare pe numele Mia Warren, în 1981, la spitalul St.

Elizabeth's din Manhattan. Fuseseră achitate de un anume Joseph Ryan, dar plățile încetaseră în februarie 1982, când Mia era însărcinată în șase luni — iar dacă doamna Richardson mai avusese unele dubii cu privire la nașterea lui Pearl, acestea se spulberaseră deja. Trebuia să se gândească ce anume să facă — dacă avea să facă ceva — cu această informație. Bieții soți Ryan — să-și dorească atât de mult un copil încât să recurgă la așa ceva! Da, îi înțelegea oarecum, își spusese gândindu-se la Linda și la Mark McCullough. Dar simțea și o anume compasiune pentru Mia, una pe care n-o mai simțise până atunci și la care nu se așteptase: cât de cumplit trebuie să fi fost pentru ea ideea de a renunța la propriul copil!

Ce-ar fi făcut ea dacă ar fi fost într-o asemenea situație? Doamna Richardson își pusese iar și iar această întrebare atât înainte de telefonul lui Michael, cât și după aceea, săptămâni și luni la rând. Și de fiecare dată, aflată în fața unei alegeri imposibile, trăsese aceeași concluzie: *Nu mi-aș fi îngăduit niciodată să ajung într-o situație similară. Aș fi făcut alegeri mai bune înainte.*

Doamna Richardson își așezase hârtiile în mapa pe care o intitulase, cu discreție, M.W. A doua zi avea să se întoarcă acasă.

*

La ieșirea din clinică, Lexie avusese dificultăți în a conștientiza ceea ce i se întâmpla și ce i se întâmplase cu numai câteva minute în urmă. Picioarele și trupul i se mișcau înainte, sigure pe ele, în vreme ce capul părea să-i plutească în urma lor, ca un balon pe ață. Fusese însărcinată, și acum nu mai era. Existase în ea ceva viu, și acum nu mai exista. Undeva în pântec simțea o durere vagă și un fir ud și cald care se scurgea în tamponul sanitar pe care i-l dăduse asistenta. Restul pachetului era în geanta ei, alături de un flacon cu Advil. „O să ai nevoie de el mai târziu, când va trece efectul anestezicului", îi explicase asistenta.

Pearl o luase de braț.

— Te simți bine?

Lexie încuviințase, iar parcarea începuse să se rotească, oprindu-se pe o parte. Pearl o prinsese când văzuse că se împleticește.

— Gata. Vino. Aproape am ajuns.

Inițial, conveniseră s-o ducă acasă; mama ei nu avea să se întoarcă decât a doua zi după-amiază și până atunci, presupusese Lexie, avea să-și revină, gata să pretindă că nu se întâmplase nimic. Dar în vreme ce o așeza pe locul

pasagerului din Explorer, Pearl își dăduse seama că Lexie nu putea merge acasă în starea aceea. Era amețită de la anestezie și, până la urmă, Pearl fusese cea care îi prinsese centura de siguranță.

— Bine, spusese apoi. Mergem la mine acasă.

— Dar mama ta? întrebase Lexie, iar când Pearl răspunsese că Mia putea păstra un secret, i se păruse cel mai trist lucru pe care-l auzise vreodată și izbucnise în lacrimi.

Era trecut de amiază când intraseră în casa de pe Winslow Road, iar Mia, care decupa cu un cuțit X-Acto un arțar dintr-o revistă, ridicase privirea îngrijorată. La vederea lamei din mâna ei, Lexie, care se mai liniștise între timp, începuse din nou să plângă. Și, spre surprinderea tuturor, chiar și a ei înseși, Mia o luase în brațe.

— Ești în regulă, îi spusese. Totul o să fie bine.

Lexie nu avea să știe niciodată cu certitudine după aceea dacă ea îi povestise Miei ce se întâmplase, dacă Pearl vorbise ori dacă Mia intuise pur și simplu. Tot ce avea să-și amintească era faptul că Mia o ținea strâns lângă ea, atât de strâns, încât lumea încetase în sfârșit să se mai rotească, și că apoi o dusese și o culcase într-un pat moale care, așa cum avea să afle mai târziu, era chiar patul ei.

Mia avusese de fapt dinainte unele bănuieli cu privire la situația lui Lexie. Deși Brian arunca prezervativele în closet și avea grijă să tragă apa după ele, de câteva ori, când golise coșul de gunoi din camera lui Lexie, găsise ambalaje de prezervativ înfășurate în hârtie igienică. Într-o după-amiază, când se întorsese la casa familiei Richardson ca să-și ia geanta pe care o uitase dimineață, se împiedicase de tenișii lui Brian lăsați la intrare, lângă sandalele cu platformă ale lui Lexie. Pe ei nu-i zărise nicăieri, și își luase repede geanta de pe blatul din bucătărie, grăbindu-se să plece, temându-se de ce ar fi putut auzi de la etaj și închizând ușa în urma ei cu grijă, ca să nu facă vreun zgomot. De fiecare dată când o vedea, Lexie i se părea extrem de tânără, și nu voia să se gândească la ce făcea, mai mult ca sigur, și nici la ce ar fi putut să facă Pearl.

Așa că, atunci când apăruse în pragul ușii sprijinindu-se de brațul lui Pearl, iar ea îi zărise chipul tras și palid, foaia de externare de la clinică, roz, pe care încă o ținea în mână și punga de plastic cu tampoane agățată de antebrațul lui Pearl, înțelesese imediat ce se întâmplase. Dacă cineva i-ar fi cerut, cu o lună sau chiar cu o săptămână în urmă, să ghicească ce-ar fi

simțit în asemenea momente, ar fi anticipat o undă de plăcere răutăcioasă ori cel puțin o idee de „uite unde-a ajuns”. În clipa aceea însă, nu simțise decât un val de compasiune adâncă pentru Lexie, pentru impasul în care ajunsese, pentru durerea — fizică și sufletească deopotrivă — prin care avea să treacă pentru a ieși din impasul acela.

Lexie se trezise înfășurată într-un pled alb, imaculat. Era după-amiază, perdelele erau trase, dar veioza din colț fusese lăsată aprinsă, cu un prosop pus deasupra abajurului, ca să estompeze lumina, iar această dovadă de atenție o impresionase. Pentru a treia oară în acea zi, izbucnise în plâns. O clipă mai târziu, Mia era lângă ea, așezată alături de pat, mângâind-o pe spate.

— E-n regulă, îi șoptise și, cu toate că nu rostise nimic altceva, decât *e-n regulă, e-n regulă*, Lexie constatase că reușește să respire mai ușor.

Mia ședea pe podea, cu picioarele încrucișate, și-i întinsese o batistă de hârtie, iar Lexie văzuse atunci că patul nu era pur și simplu unul scund: era de fapt doar o saltea așezată pe podea. Își suflase nasul și căutase din priviri un coș de gunoi, însă Mia întinsese mâna, și după o clipă de ezitare jenată, Lexie îi dăduse șervețelul umed și mototolit.

— Ai dormit mult. Asta-i bine. Crezi că poți să mănânci ceva?

În bucătărie, Mia îi pusese în față un bol cu supă, iar Lexie dusese lingura la gură: supă de pui cu tăiței, sărată și foarte fierbinte. Pearl nu se vedea pe nicăieri, dar ceasul de deasupra cuptorului arăta 15.15. Cursurile se încheiaseră cu puțin timp în urmă. Probabil că ea îi povestise Miei totul, își spusese Lexie.

— Nu așa trebuia să se întâmple, izbucnise ea pe neașteptate.

Simțise o nevoie imperioasă de a-și explica purtarea, pentru a fi sigură că Mia nu-și va forma o părere urâtă despre ea. În momentul acela intrase Pearl în apartament. Era roșie la față și gâfâia.

— Am împrumutat bicicleta lui Moody, explicase ea. Voiam să ajung repede acasă și să văd dacă te simți bine.

— Dar n-ai… începuse Lexie, iar Pearl clătinase din cap.

— Sigur că nu i-am spus! I-am zis doar că am uitat că-i promisesem mamei să vin devreme ca s-o ajut la ceva. O scosese din sărite ușurința cu care izbutise iar să-l mintă pe Moody, dar își alungase iritarea, așa cum dai la o parte o pânză de păianjen. Tu ce faci? întrebase apoi.

— O să fie bine, replicase Mia, bătând ușor cu palma degetele lui Lexie. Sunt sigură.

Zece minute mai târziu, când Mia punea bolul de supă în chiuvetă, pe scară răsunaseră din nou pași, și în bucătărie intrase Izzy. După-amiezile erau momentele din zi pe care le petrecea cu Mia, și la ultimele ore de curs se gândea la ce lucra ea în ziua respectivă, plănuind ce anume să discute împreună. Văzând-o pe Lexie, încremenise în prag.

— Ce cauți *tu* aici?

Lexie se încruntase.

— Am venit să vorbesc cu Pearl, evident! se răstise. Ai vreo problemă cu asta?

Izzy se uitase când la sora ei, când la Pearl, cu o suspiciune clară. Lexie nu venea niciodată la casa de pe Winslow Road; prefera categoric să-și petreacă timpul în confortul camerei de relaxare de acasă, unde erau fotolii confortabile, un televizor cu ecran lat și Diet Coke din belșug. Aici nu exista televizor și nici măcar o canapea. Fără îndoială, era ceva cu totul neobișnuit pentru ea. De ce s-ar fi întâlnit cu Pearl acolo, și nu acasă? Și totuși, iat-o în bucătărie, palidă și cu un aer nesigur, poate chiar cu ochii puțin roșii; iar acesta era un alt lucru care nu-i stătea deloc în fire surorii ei.

— O ajut pe Lexie cu lucrarea la engleză, explicase Pearl. Și ne-am gândit că vom lucra mai bine aici.

— E-n regulă, Izzy, intervenise și Mia. Dar știi ceva? Dacă fetele tot sunt aici, n-o să lucrez azi. Ne vedem mâine, da? Mâine, promit, insistase văzând că Izzy ezită. După școală. La fel ca întotdeauna.

Și o strânsese ușor de cot, răsucind-o spre ușă, iar cu o încruntătură spre sora ei, Izzy începuse să coboare scările. Câteva clipe mai târziu, auziseră ușa de la intrare trântindu-se în urma ei.

— E tare țâfnoasă cu mine, murmurase Lexie. Dar nu-i nimic nou în asta.

Acum, că Izzy plecase, se simțea sleită de puteri și se lăsase pe spate în scaun, părul strâns în coadă căzându-i peste spătar.

— Nu arăți bine deloc, constatase Pearl.

— Înapoi în pat! o îndemnase Mia pe un ton calm. Ai trecut prin multe azi.

În dormitor, o culcase din nou pe saltea, o învelise cu pledul și o bătuse ușurel pe spate, de parcă ar fi fost un copil mic. Era un gest neașteptat de dezmierdător.

— La naiba! exclamase Lexie. Apelul automat! Mama și tata vor ști că am lipsit de la școală.

Liceul Shaker Heights punea mare preț pe prezența la cursuri. La începutul fiecărei ore, un profesor completa o fișă în care îi nota pe toți cei absenți. În cancelarie, secretara introducea toate fișele într-un aparat, și un mesaj înregistrat era trimis automat către telefonul de acasă al părinților, anunțându-i despre chiulul progeniturii lor.

— Am sunat eu și ți-am motivat absența, replicase Mia. După ce-ai ajuns aici împreună cu Pearl. Le-am spus că nu te simți bine și că vei lipsi și mâine toată ziua.

Lexie avea senzația că avea lemn în cap.

— Dar numai un părinte poate să te învoiască, bălmăjise ea, ridicându-se în coate pe saltea, și simțise cum încăperea începe să se clatine.

— Le-am spus că sunt mama ta. De unde să știe ei cine sunt de fapt? îi pusese apoi o mână pe umăr și o împinsese cu blândețe la loc pe saltea. Glasul ei era atât de calm, își zisese Lexie, de parcă ar fi știut cum să rezolve orice problemă. Odihnește-te! o mai auzise ea rostind și adormise aproape imediat.

Când se trezise, era deja seara târziu. Continuase să stea întinsă în semiîntuneric, privind cerul întunecându-se, până când auzise un ciocănit în ușă, și Mia intrase aducând o cană cu ceai aburind.

— M-am gândit că ți-e sete.

Lexie luase cana și sorbise din ea, recunoscătoare. Ceai de mentă. Sub degetele ei, cana era reconfortant de solidă, ca un umăr cald și puternic.

— L-am sunat pe tatăl tău, îi spusese Mia, iar ea își amintise brusc că mama ei urma să se întoarcă acasă în după-amiaza următoare.

— Rahat! I-ai spus?

— I-am zis doar că rămâi aici peste noapte. Că te-a invitat Pearl să dormi la noi.

— Mulțumesc, replicase Lexie după o clipă.

— Poți să stai aici cât timp simți nevoia. Dar sunt sigură că mâine vei fi gata să te duci acasă.

Lexie răsucise alene cana între palme.

— Și pe urmă?

— Pe urmă, depinde doar de tine ce vei face. Și cui vei spune.

Mia se ridicase să plece, dar cuprinsă de panică, Lexie o prinsese de mână.

— Stai! Crezi că am făcut o greșeală enormă? Crezi că sunt o persoană oribilă?

Niciodată nu se gândise prea mult la Mia, dar dintr-odată simțise o nevoie imperioasă să știe dacă o privea cu dezaprobare. Iar în fața generozității pe care i-o arătase, n-ar fi suportat să aibă o părere urâtă despre ea.

— Oh, Lexie! exclamase Mia, așezându-se din nou, fără a-i da drumul la mână. Ai fost într-o situație foarte dificilă. Una în care nimeni nu și-ar dori să fie.

— Dar dacă am făcut o alegere greșită? întrebase ea și închisese ochii, încercând să simtă acea scânteie de viață despre care fusese atât de sigură că palpitase în ea înainte. Poate că ar fi trebuit să păstrez copilul. Poate că ar fi trebuit să-i spun lui Brian. Poate că am fi reușit să ne descurcăm.

— Erai pregătită pentru a fi o mamă bună? O mamă așa cum ți-ai dori să fii? O mamă așa cum ar merita un copil?

Rămăseseră amândouă tăcute o vreme, Lexie simțind mâna caldă a Miei pe a ei și încercând un irezistibil impuls de a-și rezema capul de umărul ei, cedând impulsului o clipă mai târziu. Pentru prima dată, se întrebase cum ar fi fost să fi crescut așa cum crescuse Pearl, să aibă o mamă ca Mia, să ducă o viață ca aceea. Gândul îi dăduse o vagă amețeală.

— Întotdeauna vei fi tristă în legătură cu asta, spusese Mia blând. Dar asta nu înseamnă că ai făcut alegerea greșită. E doar o povară pe care va trebui s-o porți.

O așezase mai bine în pat, o bătuse încet pe umăr și se aplecase să ia de jos cana goală.

— Dar crezi că am făcut alegerea greșită? insistase Lexie, sigură că Mia știa răspunsul corect.

Mia însă se oprise o clipă, cu mâna pe clanță.

— Nu știu, Lexie. Cred că numai tu poți ști asta.

Și ușa se închisese fără zgomot în urma ei.

Când deschisese ochii, era dimineață, încă devreme. Nu era nimeni în cameră, dar cineva stinsese veioza și pusese un pahar cu apă alături de pat.

Pearl era în bucătărie, mâncând cereale.

— Arăți mai bine, îi spusese ea. Cum te simți?

— Acceptabil, replicase Lexie, așezându-se cu grijă pe scaunul desperecheat de pe cealaltă latură a mesei. Unde-i mama ta?

— La tine acasă. S-a dus devreme să înceapă curățenia. Azi e de serviciu la prânz la restaurant.

Apoi, amintindu-și părerile lui Lexie cu privire la cazul McCullough, decisese să nu menționeze motivul real al schimbării de tură: Bebe se întâlnea cu avocatul ca să se pregătească pentru audierea programată peste nici două săptămâni, și o rugase pe Mia să-i țină locul la restaurant.

Împinsese cutia de cereale spre ea, iar Lexie o înclinase și luase o mână din interior.

— Ea a dormit pe podea?

— Nu. Cu mine.

— Îmi pare rău.

Pearl ridicase din umeri.

— Nicio problemă. Suntem obișnuite. Uneori, n-avem loc suficient pentru două paturi, explicase ea și împinsese un bol peste masă. Pune-ți în ăsta, nu mânca direct din cutie. Ciudato!

Lexie i se părea într-un fel mult mai tânără acum, și n-ar fi putut spune dacă asta se datora luminii dimineții, blândă și gălbuie, sau lui Lexie în sine, fără machiaj, cu părul lăsat liber în jurul feței, ori poate caracterului neobișnuit al acestui moment, al faptului că Lexie mânca la ele în bucătărie și al celor întâmplate cu o zi în urmă.

— Mama ta a fost foarte drăguță cu mine aseară.

— Mama e *întotdeauna* drăguță, replicase Pearl, cu o urmă de mândrie.

— Mereu am avut impresia că nu mă place.

— Păi… se gândise Pearl; și ea avusese aceeași senzație, dar era conștientă că acum ceva se schimbase. Cred că nu vă cunoșteați bine una pe alta.

— Și crezi că acum mă place?

— Poate, zâmbise Pearl, iar Lexie se ridicase, își puse de un braț în jurul ei și o sărutase pe obraz.

Cu o seară în urmă, culcate una lângă alta pe patul îngust al lui Pearl, Mia întinsese mâna și o frecase ușor pe spate — un gest pe care nu-l mai făcuse de ani buni. Dormiseră deseori în același pat când fusese Pearl mică; firește, era mai ușor de găsit o saltea în loc de două, însă existase și o

profundă senzație reconfortantă în acea apropiere, ca două animale mici, adăpostite în adâncul vizuinii. Pe măsură ce Pearl crescuse, fusese tot mai greu să împartă același pat și trecuse deja mult timp de când nu mai stătuseră așa, împreună.

— Biata Lexie, murmurase Mia. Ce situație dificilă! Simțea nevoia să spună ceva, dar nu știa bine cum, și un moment mai târziu se avântase de-a dreptul: Tu ești…? Tu ai…? N-am vorbit niciodată cu adevărat despre asta până acum.

Pearl se trăsese într-o parte și se întorsese brusc cu fața în sus.

— Doamne, mamă! Hai să nu discutăm despre asta!

— Vreau doar să mă asigur că știi cum să te protejezi, replicase Mia, netezindu-și o zgârietură de pe unghie; o lovise cu o zi în urmă, lucrând la ceva. Știu că tu și Moody sunteți foarte apropiați.

Lângă ea, îi simțise trupul lui Pearl încordându-se și apoi relaxându-se la fel de brusc.

— Mamă! Eu și Moody suntem doar prieteni.

— Dar poate că într-o zi veți vrea să fiți mai mult decât prieteni. Știu eu cum merg lucrurile…

Dar se întrerupsese, dându-și seama brusc că de fapt nu știa cum merg lucrurile, nu știa deloc. În adolescență, avusese o sumedenie de prieteni, unii dintre ei băieți, dar cu niciunul nu întreținuse o amiciție atât de strânsă cum părea să existe între fiica ei și Moody. Păreau să fie mereu împreună, își încheiau frazele unul altuia, vorbeau într-un soi de dialect plin de glume știute numai de ei și de aluzii pe care uneori ea abia dacă le înțelegea. Nu o dată o zărise pe Pearl întinzând mâna cu un gest neglijent ca să aranjeze gulerul lui Moody; chiar cu o zi în urmă îl văzuse pe el ridicând mâna ca să culeagă o frunză căzută în părul ei, cu atâta delicatețe încât nu-i sugerase altceva decât dragoste. Dar ea nu simțise așa ceva pentru nimeni, niciodată, nici în adolescență, nici la școala de arte și nici după aceea. Îi trecuse atunci prin minte că, exceptându-l pe fratele ei când erau mici, nu văzuse niciun bărbat dezbrăcat. Mai mult decât atât: niciodată nu atinsese pe cineva simțind acea căldură, acea tensiune electrică la apropierea de alt trup. Singurul lucru care îi dăduse o senzație similară fusese arta; și pe urmă, firește, Pearl. De aceea, își dăduse seama, nu avea nimic util de spus, iar tăcerea se lăsase între ele.

— Mamă! o auzise apoi pe fiica ei și, în întuneric, nu știuse dacă era serioasă sau zâmbea. Nu trebuie să-ți faci griji. Crede-mă pe cuvânt. Nu e nimic între mine și Moody. Se răsucise apoi pe o parte, cu spatele la Mia, și continuase cu glasul înăbușit de pernă: Și să știi că am luat notă maximă la ora de igienă. Știu bine chestiile astea.

Era adevărat, își spusese Pearl în sinea ei; niciunul dintre cuvintele pe care le rostise nu fusese o minciună. Omisiunea, decisese ea, nu era același lucru cu a minți. Simțise mâna Miei fricționându-i iar spatele, cu aceeași blândețe mângâietoare care, în copilărie, îi spunea că nu e singură, că mama era lângă ea, ceea ce însemna că totul era perfect. Și la fel cum se întâmpla pe vremea aceea, gestul o adormise aproape instantaneu.

După ce fiica ei începuse să sforăie ușor, Mia continuase să-și țină mâna pe spatele ei, ca un sculptor care îi modela omoplații. Îi simțea inima bătând, abia perceptibil, sub palma ei. Trecuse multă vreme de când fiica ei o lăsase să stea atât de aproape de ea. Părinții, își spusese ea, învață să supraviețuiască atingându-și copiii tot mai rar. Când era bebeluș, Pearl se agăța de ea; o purta într-un portbebe improvizat, fiindcă începea să plângă ori de câte ori o lăsa jos. Abia dacă existau câteva momente în zi în care trupurile lor să nu fi fost strâns lipite unul de altul. Când mai crescuse, Pearl obișnuia să se agațe de piciorul ei, apoi de talie, pe urmă de mână, de parcă ar fi existat în mama ei ceva ce ea trebuia să absoarbă prin piele. Chiar și atunci când avea un pat numai pentru ea, deseori venea în miez de noapte în cel al Miei, cuibărindu-se sub pledul vechi, iar dimineața se trezeau cu membrele împletite: cu brațul Miei sub capul lui Pearl sau cu picioarele fetei peste abdomenul mamei. Acum, în adolescență, gesturile de apropiere fizică deveniseră rare din partea lui Pearl — un sărut scurt pe obraz, o îmbrățișare stingheră, cu un singur braț —, motiv pentru care erau cu atât mai prețioase. Era în firescul vieții, își spunea Mia, dar cât de greu era! Câte o îmbrățișare ocazională, capul plecat pentru o clipă pe umărul tău, când, de fapt, ceea ce vrei tu mai mult decât orice altceva pe lume este să-ți strângi copilul lângă tine atât de tare, încât să vă contopiți unul cu celălalt și să nu mai fiți despărțiți niciodată. Este ca un antrenament pentru a te mulțumi doar cu parfumul mărului, când tot ce-ți dorești cu adevărat este să-l devorezi în întregime, să-ți înfigi dinții în el și să-l înghiți cu sâmburi, cu cotor, cu totul.

După ce Pearl plecase la școală, Lexie rămăsese toată dimineața în casa de pe Winslow Road. Se întinsese de-a latul patului și o luase somnul, încă dormind când venise Mia de la restaurant, cu două recipiente pline cu tăiței și cu o idee nouă. Când sunase telefonul, la ora două, trezind-o în sfârșit, Mia ședea la masă, desenând în creion pe un petic de hârtie.

— Știu, Bebe, spunea ea în receptor când Lexie intrase în camera de zi. Dar nu te poți lăsa afectată. La audiere o să fie și mai rău. Ăsta-i doar vârful aisbergului. Ridicase privirea spre Lexie, după care își îndreptase din nou atenția asupra convorbirii telefonice: O să fie bine. Trage adânc aer în piept. Te sun eu mai târziu.

— Era… mama lui Mirabelle? întrebase Lexie când Mia închisese telefonul.

Spre stânjeneala ei, nu-și amintise nici numele mamei, nici pe cel chinezesc al fetiței.

— E prietena mea, răspunsese Mia, așezându-se iar la masă, iar Lexie își trăsese un scaun lângă ea. A apărut azi în ziar un articol în care erau scrise unele lucruri urâte despre ea. Se sugera că ar fi o mamă denaturată. Poate tu știai asta deja. Dat fiind că tatăl tău îi reprezintă pe soții McCullough.

Lexie roșise. Tatăl ei fusese foarte ocupat în ultima vreme, stând până târziu la birou ca să pregătească apropiata audiere, însă ea nu-i acordase o atenție prea mare, preocupată fiind de Brian, de facultate, de vizita la clinică și de toate celelalte.

— Eu n-am știut nimic, replicase ea înțepată. Și chiar e? Mamă denaturată, vreau să zic.

Mia luase creionul și revenise la desenul ei. O plasă, își spusese Lexie; ba nu, poate o cușcă.

— Dacă a fost înainte? Poate. A trecut printr-o situație grea.

— Dar și-a abandonat copilul.

Auzise propoziția aceasta rostită de atâtea ori de mama ei — la telefon, în discuțiile cu doamna McCullough, și de fiecare dată când venea vorba despre subiect —, încât i se întipărise în minte ca un adevăr incontestabil.

— Cred că a încercat să facă ce era mai bine pentru copil. Știa că ea n-o poate scoate la capăt, continuase Mia, notând ceva în grabă într-un colț al desenului, întrebarea e dacă lucrurile stau la fel și acum. Și dacă n-ar trebui să primească o a doua șansă.

— Iar tu crezi că ar trebui?

Mia rămăsese tăcută câteva momente, apoi replicase:

— În majoritatea cazurilor, oricine merită mai mult decât o singură șansă. Fiecare dintre noi face uneori lucruri pe care apoi le regretă. Și a căror povară e nevoit s-o poarte apoi.

Lexie căzuse pe gânduri. Inconștient, mâna i se ducea spre pântec, unde durerea începuse să se simtă.

— Ar fi mai bine să plec acasă, spusese în cele din urmă. Cursurile aproape că s-au încheiat, iar mama trebuie să se întoarcă.

Mia curățase cu palma urmele de gumă de șters de pe masă și se ridicase.

— Ești gata? o întrebase cu o blândețe care lui Lexie îi strânsese inima.

— Nu, răspunsese ea, cu un râs nervos. Dar o să fiu vreodată? Mulțumesc pentru… mă rog. Mulțumesc.

— Ei o să-i spui? întrebase Mia în vreme ce ea își strângea lucrurile.

Lexie se gândise o vreme, iar într-un târziu replicase:

— Nu știu. Poate. Acum nu. Dar, poate, într-o zi.

Scosese cheile mașinii din buzunar și își luase geanta. Sub ea, era foaia de externare, roz, de la clinică. Se oprise o clipă, apoi o făcuse ghemotoc și o aruncase în coșul de gunoi, după care plecase.

16.

Mia avusese dreptate: până la începerea audierilor în vederea custodiei, apăruseră mai multe știri, în presa scrisă și la televiziune, despre Bebe Chow și despre cât de potrivită era ea să fie mamă. Unele dintre ele o înfățișau ca pe o imigrantă muncitoare, care venise în America în căutarea unui trai mai bun și fusese copleșită — temporar, insistau susținătorii ei — de obstacole și de neșansă. Alții erau mai puțin generoși: era instabilă și nestatornică, un exemplu de femeie inaptă să fie mamă. În ultima săptămână a lui martie, când începuseră audierile, treptele tribunalului se umpluseră de ziariști și de corespondenți ai tabloidelor, umblând toți cu gura căscată după orice frântură de informație revelată în declarațiile martorilor.

Fiindcă audierile se țineau cu ușile închise, ca întotdeauna în dreptul familiei, articolele din presă puteau fi în continuare senzaționale și simpliste, cu argumente facile în favoarea unei tabere sau a celeilalte. Numai cei din sala de audieri — soții McCullough, domnul Richardson ca

avocat al lor, Ed Lim, Bebe și judecătorul — puteau afla tot ce se întâmplase, în întreaga complexitate încurcată a situației.

Și faptele chiar erau complicate — o poveste extrem de jenantă, teribil de înceată și dureros de intimă, ce se derulase în decurs de o săptămână, ca un ping-pong între domnul Richardson și Ed Lim, unul din ei aducând un argument în favoarea clientului său, iar celălalt răstălmăcindu-l cu abilitate.

Când fusese găsită, fetița era subnutrită. Fontanela îi era adâncită — semn de deshidratare —, iar coastele și vertebrele îi erau vizibile sub piele, ca un șir de mărgele. La vârsta de două luni, cântărea numai patru kilograme.

(Dar bebelușul refuza să sugă. Bebe încercase din răsputeri până când sfârcurile îi crăpaseră și începuseră să-i sângereze. Plânsese, cu sânii plini de laptele cu care nu-și putea hrăni copilul, acesta țipând la pieptul ei, întorcându-și fața de la el, iar la vaietele copilului, un lapte rozaliu țâșnise din sânii ei și i se scursese în poală. După două săptămâni de asemenea chinuri, pierduse laptele. Își cheltuise ultimii șapte dolari pe lapte praf, astfel că în portofel nu mai avea nimic, în afară de bancnota falsă de un milion de dolari pe care i-o dăduse cineva de la muncă, ca să-i poarte noroc.)

Severa iritație fesieră a fetiței arăta că aceasta fusese ținută în scutece murdare cu orele, dacă nu chiar cu zilele.

(Dar Bebe nu avusese bani de scutece. Să nu uităm că-și cheltuise ultimii șapte dolari pe lapte praf. Făcuse tot ce-i stătuse în puteri. Luase scutecele murdare, le curățase așa cum putuse și i le pusese iar fetiței. Unsese cu vaselină — singurul lucru pe care-l avea cât de cât potrivit — petele de un roșu-aprins apărute pe fesele fiicei sale.)

Vecinii auziseră copilul plângând ore în șir. „Toată ziua și toată noaptea”, precizase vecinul de la apartamentul 3B. „Țipa când plecam la muncă dimineața și țipa seara, când mă întorceam acasă”. Omul se gândise să cheme poliția, dar nu voise să se amestece. „Eu îmi văd de treburile mele”.

(Dar și Bebe plângea. Da, ședea în pat și plângea, uneori cu fetița la piept, mângâindu-i disperată spatele și părul, alteori singură, pe podea lângă sertarul comodei pe care-l folosea pe post de leagăn, în timp ce fetița plângea alături, glasurile lor ridicându-se spre plafon într-o armonie a durerii.)

În cele patruzeci și cinci de zile de maternitate turbulentă, Bebe nu solicitase nici măcar o dată ajutorul unui medic sau al unui psiholog.

(Ar fi trebuit s-o facă, este adevărat. Dar nu știa la cine să apeleze. Vorbea o engleză stricată și avea o înțelegere minimă a textului scris. Nu știa unde să găsească asistenții sociali care ar fi putut s-o ajute; nu știa nici măcar de existența lor. Nu știa cum să completeze formularele pentru ajutor social. Nu știa că era posibil să obțină ajutor social. Când privea în jos, nu vedea nicio plasă de siguranță, doar o pădure de zgârie-nori țâșnind spre cer aidoma unor pari gata s-o străpungă. Putea fi oare învinovățită că-și adăpostise fetița sub o cornișă sigură în timp ce ea se prăvălea la vale?)

Bebe își abandonase copilul în zorii zilei de 5 ianuarie 1997, la unitatea de pompieri de pe Kinsman Road. În noaptea aceea, temperatura scăzuse până la minus un grad Celsius, dar din cauza vântului se resimțiseră minus opt grade. La ora două și jumătate, când pompierii deschiseseră ușa și găsiseră copilul într-o cutie de carton, tocmai începuse să ningă și totul era acoperit de un strat subțire de zăpadă argintie.

(Deși fusese într-adevăr frig când Bebe o lăsase pe treptele unității de pompieri, fetița era îmbrăcată cu trei bluzițe și două perechi de pantalonași și fusese înfășurată în patru pături — toate lucrușoarele de copil pe care le avusese Bebe. Mânuțele îi fuseseră acoperite ca să stea la căldură, iar un colț al păturii îi fusese tras peste cap, ca pavăză împotriva frigului. După toate estimările, stătuse afară aproximativ douăzeci de minute înainte ca șeful unității să deschidă ușa, iar în zăpadă petrecuse probabil numai două minute. Doar un strat subțire începuse să se aștearnă pe pături, lăsând impresia că fusese presărată cu zahăr sau acoperită cu diamante.)

Bebe se afla în țară de doi ani când se născuse copilul, iar în Cleveland abia de unul. În acel ultim an, schimbase trei apartamente, încălcase termenii contractului de închiriere la unul și întârziase mult prea mult cu chiria la altul, fără a achita sumele integrale; în plus, nu avusese niciodată o slujbă la care să câștige mai mult decât salariul minim pe economie.

(Se rușinase în fiecare lună din cauza întârzierilor, într-o lună plătise suma întreagă, iar apoi nu mai avusese bani pentru curentul electric și pentru mâncare; ce soartă, să fie nevoită să aleagă între foame și întuneric! După aceea, decisese să plătească atât cât poate din chirie, iar în zilele în care încasa bacșișuri mai grase, își scria numele pe o bucată de hârtie împăturită, punea o bancnotă de douăzeci de dolari înăuntru și o strecura pe

sub ușa proprietăresei. Își nota datoriile pe un plic vechi aflat tot timpul pe blatul din bucătărie. Lista arăta astfel:

Sept. 100$ datorie

8 sept. Plătit 20$

13 sept. Plătit 20$

18 sept. Plătit 20$

Oct. 80$ datorie, deci acum 120$ datorie

3 oct. Plătit 20$

14 oct. Plătit 20$

26 oct. Plătit 20$

Nov. 70$ datorie, deci acum 130$ datorie

Odată ce rămăsese în urmă, cum ar mai fi putut să ajungă la zi? Și ce altă slujbă și-ar fi putut lua, dacă vorbea foarte prost engleza și nu avea nici măcar o diplomă de echivalare a studiilor liceale?)

Pe durata sarcinii, până cu puțin înainte să-și abandoneze copilul, Bebe lucrase la un restaurant la care unul dintre bucătari fusese arestat pentru trafic de heroină. Înainte de acel moment, mai mulți membri ai personalului suspectaseră că cei doi aveau o relație. Obișnuia să flirteze. Cel puțin o dată, bucătarul în chestiune o dusese pe Bebe acasă cu mașina la finalul turei. Nu era deci probabil că, având asemenea asocieri dubioase, Bebe fusese și ea implicată în ceva ilegal?

(Bucătarul, Vinny, făcuse într-adevăr trafic de heroină. Acest lucru nu putea fi negat. Dar relația lui cu Bebe fusese una pur platonică. O compătimise, văzând-o cu burta la gură și știind că nenorocitul de iubit al ei își luase tălpășița și o lăsase cu ochii în soare. Cu zece luni înainte, sora lui fusese în aceeași situație și în fiecare seară, când el se întorcea în apartamentul pe care-l împărțeau amândoi cu mama lor, Teresa părea tot mai palidă, iar copilul scâncea la pieptul ei sau zăcea pe umăr ca un bătrânel, șezând amândoi pe canapea cu un aer istovit și bătrânicios. E de mirare deci că în fiecare dimineață când o vedea pe Bebe îl durea inima? Făcuse ceva rău glumind cu ea, încercând s-o facă să zâmbească, așa cum nu mai putea cu sora lui, și ducând-o acasă cu mașina lui când îi vedea picioarele umflate de amenințau să-i rupă șireturile?

Cât despre Bebe — ea îl găsise pe Vinny atrăgător, adevărat. Dar o atrăsese mai mult prin amabilitatea pe care i-o arăta, iar gândul la atingerea unui bărbat — a oricărui bărbat — în vreme ce copilul dădea din piciorușe

în burta ei îi crease repulsie. Când Vinny fusese săltat de poliție, Bebe simțise o mare tristețe pentru el, ca și cum i-ar fi fost un frate pe care nu avea să-l mai revadă niciodată.)

La slujba actuală, Bebe încasa salariul minim pentru angajații care primesc bacșiș: 2,35$ pe oră. La cincizeci de ore lucrate pe săptămână plus bacșișurile, venitul ei lunar mediu era de 317,50$. Putea spera ea să crească un copil și să-i asigure toate necesitățile dintr-o asemenea sumă? N-ar fi fost oare nevoită să solicite ajutor social, tichete de masă și mâncare la cantină? N-ar deveni ea și copilul ei o povară pentru resursele comunității?

(Dar i-ar oferi dragoste, multă dragoste. Iar pe lângă asta, mai era nevoie de foarte puțin. Venitul îi ajungea pentru strictul necesar: chirie, mâncare, haine. Cum puteai pune în balanță dragostea de mamă și costurile creșterii unui copil?)

Mark și Linda McCullough dispuneau, evident, de toate resursele necesare pentru a crește un copil. Domnul McCullough avea o slujbă stabilă, bine plătită; în ultimele paisprezece luni, doamna McCullough îi fusese copilului mamă cu normă întreagă și așa avea de gând să fie pentru totdeauna. Soții aveau o casă proprietate personală într-o zonă rezidențială sigură și bine situată material. Din punct de vedere financiar, se încadrau în segmentul de nouăzeci și șase la sută. Cât timp se aflase în grija lor, copilul fusese bine îngrijit, bine hrănit și bine îmbrăcat. Fusese supus la controale medicale regulate, avusese din plin parte de socializare și de stimulare: mers la biblioteca pentru copii, înot pentru sugari, ore de muzică mama-și-copilul. Locuința familiei McCullough fusese riguros verificată pentru a nu conține plumb și certificată ca atare.

Mai mult decât atât, soții McCullough se dovediseră excepțional de devotați creșterii unui copil. Documentele medicale atestau că încercaseră timp de zece ani să conceapă un copil și așteptaseră alți patru ca să adopte unul. Solicitaseră sfatul tuturor medicilor specialiști din zona metropolitană Cleveland — inclusiv al celor mai buni profesioniști în domeniul fertilității de la clinica din Cleveland — și apoi apelaseră la serviciile celei mai apreciate agenții de adopții din stat. Toate acestea nu sugerau oare că vor oferi copilului cea mai iubitoare îngrijire posibilă și toate oportunitățile disponibile?

(Dar copilul avea deja o mamă. Sângele acelei mame curgea prin venele lui. Ea îl purtase în pântec nouă luni, ea îl simțise mișcându-se, ea se

chinuise în travaliu douăzeci și una de ore pentru ca fiica ei să vină pe lume țipând, cu fața în sus, în lumina strălucitoare a sălii de nașteri, ea izbucnise în lacrimi de fericire când îi auzise glasul pentru prima dată, ea atinsese — chiar înainte ca asistentele să-l spele și chiar înainte să-i taie cordonul ombilical — fiecare părticică a copilului ei, nasul mic, umbrele vagi ale sprâncenelor și tălpile ude, asigurându-se că era întreg, acolo, imprimându-și-l în memorie pentru totdeauna.)

Dacă i-ar fi redată ei custodia, Bebe și-ar crește fetița, desigur, ca mamă singură, nevoită să muncească. Cine va avea grijă de copil când ea va fi la muncă? Nu i-ar fi oare mai bine copilului într-un cămin cu doi părinți — dintre care unul nu lucra, ocupându-se de el tot timpul — decât la creșă ziua întreagă? Nu i-ar fi oare mai bine copilului într-un cămin cu mamă și cu tată, dat fiind că studiile au demonstrat importanța unei solide prezențe paterne în viața celui mic?

(Totul se reducea la același și același lucru: Ce anume făcea ca o mamă să fie *mamă* cu adevărat? Numai biologia, sau dragostea?)

În sala de judecată, domnul Richardson era bucuros că nimeni nu auzise audierile din ultima zi, când fusese chemată la bară doamna McCullough. Venise în fața sălii — la secția pentru familie nu exista o boxă a martorilor, ci doar un scaun plasat lângă judecător — și se așezase, iar lui îi fusese clar cât era de agitată, după felul în care își tot încrucișa gleznele și nu se putea hotărî ce să facă cu mâinile, să le sprijine pe brațele scaunului sau să le țină în poală, pe fustă. Până atunci nu-i trecuse prin minte că, în ciuda aerului ei oficial și impunător, boxa martorilor ascundea vederii jumătatea inferioară a corpului; așa, cel puțin, lumea nu-ți vedea picioarele mișcându-se fără astâmpăr, și oricât te-ar fi judecat ceilalți, propriul corp nu te-ar fi dat de gol.

Ed Lim nu se grăbise deloc când se ridicase pentru a veni să-i pună întrebări. Era un tip înalt, mai ales pentru un asiatic: un metru optzeci, suplu și agil, cu constituția unui jucător de baschet — de fapt, chiar jucase ca înaintaș în echipa liceului din Shaker, în anii șaizeci. Și el, și doamna McCullough se născuseră, crescuseră și învățaseră în Shaker Heights, cu numai trei ani diferență între ei la școală, și înainte de acest caz, Ed Lim și-o amintise doar ca pe eleva timidă din anul întâi, mai degrabă durdulie și cu păr blond-castaniu. El fusese unul dintre cei doi asiatici din clasă, celălalt fiind Susie Chang; copiii obișnuiau să-i tachineze că vor ajunge să se

căsătorească. Nu se căsătoriseră, desigur; Susie plecase în Oregon imediat după absolvire, iar Ed cunoscuse o chinezoaică drăguță în colegiu și se însurase cu ea — prima generație de americani din familia ei, la fel ca el. Doamna McCullough nu-și amintea însă nimic din toate astea, nici măcar pe Susie Chang, care timp de un an fusese majoretă împreună cu ea.

— Așa deci, doamnă McCullough, începuse Ed Lim de la locul lui, punându-și stiloul pe masă. V-ați petrecut viața întreagă aici, în Shaker, nu-i așa?

Doamna McCullough confirmase.

— Liceul Shaker Heights, promoția 1971. Ați urmat toate celelalte școli în Shaker?

— Încă de la grădiniță. Pe care am făcut-o la Boulevard, pe vremea când avea clase de la grădiniță până la a opta. Și apoi liceul, firește.

— Iar pe urmă ați mers la Universitatea Ohio?

— Da. Promoția 1975.

— Și după aceea ați revenit în Shaker Heights. Imediat?

— Da. Mi s-a oferit o slujbă aici, iar împreună cu soțul meu — logodnicul meu pe atunci — am știut că aici vrem să ne întemeiem o familie.

Aruncase o privire scurtă către domnul Richardson, care încuviințase din cap abia sesizabil. Discutaseră despre acest lucru în cadrul pregătirilor pentru audiere: ideea era să-i reamintească judecătorului, cât mai des posibil, cât își doriseră amândoi copilul acela, cât de concentrați erau pe familie, cât de devotați îi erau micuței Mirabelle.

— Deci, ați trăit toată viața în Ohio, conchisese Ed Lim, așezându-se pe brațul scaunului său. Așa cum știm deja cu toții, părinții lui May Ling provin din Guangdong. Sau poate dumneavoastră îl cunoașteți sub numele Canton? Ați fost vreodată acolo?

Doamna McCullough își schimbase poziția în scaun.

— Firește că intenționăm s-o ducem pe Mirabelle acolo pentru a-și cunoaște rădăcinile. Când va fi puțin mai mare.

— Vorbiți cantoneza?

Doamna McCullough clătinase din cap.

— Mandarina? Shanghaineza? Toisan? Orice alt dialect al limbii chineze?

Domnul Richardson își închisese și-și deschisese pixul cu iritare. Era de părere că Ed Lim făcea doar paradă.

— Ați studiat cât de cât cultura chineză? Istoria Chinei?

— Desigur că vom învăța despre toate acestea, răspunsese doamna McCullough. Pentru noi este foarte important ca Mirabelle să rămână conectată la cultura din care provine. Credem însă că lucrul cel mai important este să aibă un cămin iubitor, cu doi părinți iubitori.

Privise din nou spre domnul Richardson, mulțumită că reușise să dea un răspuns potrivit. „Voi sunteți doi”, îi spusese el, „ceea ce ar putea constitui un avantaj considerabil comparativ cu o mamă singură”.

— Dumneavoastră și domnul McCullough sunteți, în mod clar, foarte iubitori. Nu cred că se îndoiește cineva de acest lucru, continuase Ed Lim zâmbind, dar domnul Richardson se crispase în scaunul său; știa suficiente lucruri despre avocați pentru a-și da seama când se pregăteau să strângă lațul. Deci, ce veți face mai exact pentru ca May Ling să „rămână conectată la cultura din care provine”, așa cum v-ați exprimat dumneavoastră?

Urmase o pauză îndelungată.

— Poate întrebarea este prea dificilă. Să ne întoarcem puțin în timp. Sunt paisprezece luni de când May Ling locuiește cu dumneavoastră, da? Ce anume ați făcut, în tot acest timp, pentru a o menține conectată la cultura chineză?

— Păi…

Urmase o altă pauză, și mai lungă de această dată. Domnul Richardson încercase să-i transmită telepatic doamnei McCullough să spună ceva, orice.

— Perla Orientului este unul dintre restaurantele noastre preferate. Încercăm s-o ducem acolo o dată pe lună. Cred că e bine pentru ea să audă vorbindu-se chineza, să se familiarizeze cu sonoritatea ei. Să crească privind-o ca pe ceva firesc. Și, desigur, nu mă îndoiesc că îi va plăcea și mâncarea, când va fi mai mare.

În sală se lăsase o tăcere mormântală, iar doamna McCullough simțise nevoia s-o umple cu ceva, așa că adăugase:

— Poate că vom lua lecții de gastronomie chineză la centrul cultural și vom învăța împreună. Când va fi mai mare.

Nici de această dată Ed Lim nu spusese nimic, iar ea turuise mai departe, agitată:

— Încercăm să fim foarte atenți la aceste aspecte, ori de câte ori putem. De exemplu, continuase ea pradă unui acces subit de inspirație, la prima ei aniversare am vrut să-i luăm un ursuleț. Unul pe care să-l păstreze ca pe o amintire de familie. Găsiserăm un urs brun, unul polar și un panda, și ne-am gândit și ne-am decis asupra ursului panda. Ne-am spus că se va simți poate mai legată de el.

— May Ling are păpuși? întrebase Ed Lim.

— Sigur. Chiar prea multe, răsese doamna McCullough. Și îi plac. La fel ca oricărei fetițe. Îi cumpărăm noi păpuși, îi cumpără sora mea păpuși, prietenii noștri îi cumpără păpuși… enumerase ea râzând din nou, iar domnul Richardson strânsese din dinți. Cred că are peste douăsprezece!

— Și cum arată aceste păpuși?

— Cum arată? repetase ea întrebarea, încruntându-se nedumerită. Sunt… sunt păpuși. Unele imită bebelușii, altele sunt ca niște fetițe… explicase ea, fiind limpede că nu înțelesese întrebarea. Unele au biberoane, altora le poți schimba rochițele, una închide ochii când o culci și celor mai multe poți să le piepteni părul…

— Și ce culoare are părul lor?

Doamna McCullough se gândise o clipă.

— Păi… blond, majoritatea. Una are părul castaniu. Poate două.

— Dar păpușa care închide ochii? Ce culoare au ochii ei?

— Albaștri, răspunsese doamna McCullough, încrucișându-și picioarele și revenind apoi la poziția inițială. Dar asta nu înseamnă nimic. Dacă vă uitați la raioanele cu jucării… majoritatea păpușilor sunt blonde cu ochi albaștri. Adică, ăsta e modelul.

— Modelul, repetase Ed Lim, iar doamna McCullough avusese senzația că fusese prinsă în capcană, deși nu știa bine de ce.

— Nu e nimic rasist în asta, insistase ea. Producătorii încearcă doar să ofere o păpușă generică. Înțelegeți dumneavoastră, una care să fie pe placul tuturor.

— Dar nu arată ca toată lumea, nu-i așa? Nu arată ca May Ling, punctase Ed Lim și se ridicase, părând să domine dintr-odată sala de judecată. Are May Ling vreo păpușă asiatică? Vreuna care să semene cu ea?

— Nu, dar când va mai crește și va fi pregătită, îi vom putea cumpăra o păpușă Barbie chinezoaică.

— Ați văzut dumneavoastră vreodată o păpușă Barbie chinezoaică?

Doamna McCullough se înroșise la față.

— Păi… n-am căutat una până acum. Dar trebuie să existe.

— Nu există. Corporația Mattel nu fabrică așa ceva.

Fiica lui Ed Lim, Monique, era la liceu acum, dar în copilărie el și soția lui remarcaseră cu dezamăgire că nu există păpuși cu trăsături asiatice. La vârsta de zece ani, Monique începuse să studieze catalogul de păpuși cu comandă prin poștă de parcă ar fi fost o carte — păpuși scumpe, cu nume, povești proprii și costume istorice, absurd de detaliate și la fel de absurd de costisitoare. „Jenny Cohen o are pe asta”, le spusese ea, trasând cu degetul conturul unei păpuși blonde, care chiar semăna cu Jenny Cohen: drăguță, cu breton des și ușor plinuță. „Și tocmai au scos una cu păr roșcat. Mama ei o cumpără pentru sora ei, Sarah, de Hanukka”. Sarah Cohen avea părul roșu ca focul, nuanța aramei în lumina soarelui. Dar păpuși cu părul negru nu existau, și cu atât mai puțin unele a căror figură să semene cu a lui Monique. Ed Lim se dusese la patru magazine de jucării în căutarea unei păpuși cu trăsături chineze; ar fi cumpărat-o pentru fiica lui oricât ar fi costat, numai că nu exista niciuna.

Ajunsese chiar să le scrie celor de la Mattel, întrebându-i dacă există vreo păpușă Barbie chinezoaică, iar ei îi răspunseseră că da, aveau o „Barbie orientală”, și-i trimiseseră o broșură. Se uitase mult timp la fotografie, la bizara costumație a păpușii, toată din satin roșu și auriu, așa cum nu văzuse el niciodată la vreo femeie din China, din Japonia ori din Coreea, cu părul negru lung până la talie și cu ochii oblici. *Sunt din Hong Kong*, scria în broșură. *Acesta se află în Orient, în Orientul îndepărtat. În întregul Orient, oamenii își fac cumpărăturile la piețe în aer liber, unde mărfurile — pește, legume, mătăsuri și mirodenii — sunt expuse în văzul tuturor*. Cu un an înainte, făcuse o excursie în Hong Kong împreună cu soția lui și cu Monique, iar țara i se păruse un fel de perniță de ace plină de zgârie-nori strălucitori. Dintr-un centru comercial uriaș, construit din oțel și sticlă, cumpărase un pulover de cașmir gri, pe care-l purta în zilele reci pe sub sacoul de la costum. *Vino să vizitezi Orientul. Vei vedea că este exotic și interesant*.

Până la urmă, aruncase broșura. Aflase de la prietenii cu copii mai mici că seria de păpuși scumpe includea acum și una asiatică — plus câteva de culoare dar el n-o văzuse niciodată. Acum Monique avea șaptesprezece ani și depășise vârsta păpușilor.

În sala de judecată, Ed Lim făcuse câțiva pași.

— Dar cărți? continuase el. Ce cărți îi citiți lui May Ling?

— Păi… se gândise doamna McCullough. Îi citim în general clasici. *Noapte bună, lună*, desigur. Și *Iepurașul Pat* — îi place mult. *Madeline. Eloise. Afine pentru Sal*. Am păstrat cărțile mele preferate de când eram copil și mi-e foarte drag să i le împărtășesc acum lui Mirabelle.

— Aveți și cărți cu personaje chineze?

Doamna McCullough era pregătită pentru această întrebare.

— Da, chiar avem. *Cinci frați chinezi* — o minunată repovestire a unui cunoscut basm chinezesc.

— Știu cartea aceea, zâmbise Ed Lim din nou, iar umerii domnului Richardson se încordaseră.

Învățase deja că ori de câte ori Ed Lim zâmbea, trebuia să te ferești. *Pur și simplu nu poți să-ți dai seama ce e cu adevărat în mintea lui*, își spusese și apoi adăugase pentru sine, mâhnit: *Ce urât e să gândesc așa*! Și roșise.

— Cum arată cei cinci frați chinezi din carte? întrebase în continuare Ed Lim.

— Sunt… Sunt desene. Arată la fel — adică seamănă între ei. Sunt frați, așa e povestea, nimeni nu-i poate deosebi, bâiguise doamna McCullough.

— Au părul prins în coadă la spate, nu-i așa? Și pălării conice? Și ochii migdalați? continuase Ed Lim, dar nu mai așteptase răspunsul; fiica lui văzuse cartea aceea la biblioteca școlii în clasa a doua, și acasă îl întrebase, tulburată: *Tati, așa sunt și ochii mei*? Nu e chiar imaginea pe care mi-aș dori s-o aibă May Ling despre chinezi în anul 1998, adăugase el. Dar dumneavoastră?

— Este o poveste foarte veche, replicase doamna McCullough. Personajele poartă costume tradiționale.

— Dar alte cărți, doamnă McCullough? Mai sunt și alte cărți cu personaje chineze?

— N-am căutat prea insistent, recunoscuse ea, mușcându-și buza. Nu m-am gândit la asta.

— Pot să vă scutesc eu de eforturi. Nu există foarte multe. Deci, May Ling nu are păpuși care să arate ca ea și nici cărți cu poze ale unor oameni care să-i semene.

Ed Lim mai făcuse câțiva pași. Peste aproape douăzeci de ani, alții vor ridica aceeași problemă, vor vorbi despre cărți ca fiind *ferestre și oglinzi*,

iar Ed Lim, obosit deja, se va simți pe cât de frustrat, pe atât de mulțumit. *Noi am știut asta dintotdeauna*, își va spune el. *Vouă de ce v-a trebuit așa mult timp*?

În sala de judecată însă, Ed Lim se oprise în fața scaunului pe care ședea doamna McCullough.

— Nici dumneavoastră și nici soțul dumneavoastră nu vorbiți chineza și nu știți multe despre cultura și istoria Chinei. Așa cum singură ați declarat, nici nu v-ați gândit la problema identității lui May Ling. Nu ar fi deci corect să afirmăm că, dacă va rămâne cu dumneavoastră și cu domnul McCullough, va fi în mod efectiv separată de cultura din care provine?

Doamna McCullough izbucnise în lacrimi. În primele săptămâni, o hrănise pe Mirabelle la patru ore, o luase în brațe ori de câte ori plânsese și o văzuse crescând până când picioarele nu-i mai încăpuseră în salopeta de nou-născuți. Ea îi controlase greutatea cu regularitate, ea îi pasase mazărea, spanacul și cartofii dulci, ea i le dăduse cu lingurița. Când Mirabelle făcuse febră, ea îi pusese o batistă umedă pe frunte, ea își lipise buzele de tâmpla ei ca să-i măsoare temperatura. Iar când se dovedise că avea o infecție a urechii, ea îi dăduse siropul antibiotic picătură cu picătură în gură, așteptând să-l lipăie ca un pisoi. N-ar fi putut, își spusese aplecându-se să-i sărute obrazul încins, s-o iubească mai mult nici dacă ar fi fost carne din carnea ei. Toată noaptea o ținuse în brațe și se plimbase cu ea prin cameră, fiindcă atunci când avea febră, Mirabelle nu dormea decât în mișcare. Până dimineață, parcursese aproape zece kilometri. Ea fusese cea care, după masa de dimineață, înainte de baie și la culcare, îi gâdila burtica până când Mirabelle râdea în hohote. Ea fusese cea care o prinsese în brațe când făcuse primele tentative de a sta în picioare; către ea întindea Mirabelle mânuțele când o durea ceva sau când era speriată ori se simțea singură. Ar fi recunoscut-o în întuneric după un singur sunet al glasului ei — nu, după o singură atingere a mâinii. Ba nu, după o singură adulmecare a mirosului ei.

— Nu e neapărat necesar, insistase ea. Nu e neapărat necesar să fim experți în cultura chineză. Singurul lucru necesar este s-o iubim pe Mirabelle. Și o iubim. Vrem să-i oferim o viață mai bună.

Continuase să plângă, iar judecătorul îi spusese că poate merge la locul ei în sală.

— E bine, îi spusese domnul Richardson când se așezase lângă el. Te-ai descurcat bine.

În sinea lui însă, începuse să simtă un vag fior de îndoială. Sigur că Mirabelle ar fi avut o viață bună alături de Linda și de Mark. Nu exista niciun dubiu în privința asta. Dar va lipsi oare ceva din viața ei — ceva — dacă ar crește alături de ei? Dintr-odată, păruse să fie acut conștient de existența lui Mirabelle, de greutatea întregii lumi complicate ce apăsa pe umerii acelei făpturi mici și vulnerabile.

Pe treptele de la ieșirea din tribunal, când fuseseră opriți de ziariști, dăduse o declarație scurtă și liniștitoare, afirmându-și convingerea cu privire la proces. „Am deplină încredere în judecătorul Rheinbeck, am încredere că va cântări toate argumentele și va lua o decizie corectă”.

Soții McCullough nu păreau să remarce această subtilă schimbare de ton — în declarațiile precedente vorbise categoric despre faptul că era cât se poate de limpede că ei ar trebui să primească custodia, despre cât de clar era că ei o vor crește cel mai bine, despre faptul că era evident faptul că locul lui Mirabelle era alături de soții McCullough (ea *este* o McCullough, insistase el). Nu observaseră nici ziarele, care continuau să titreze AVOCATUL PĂRINȚILOR ADOPTIVI E SIGUR DE VICTORIE. Însă domnul Richardson era mult mai puțin sigur decât lăsa presa de înțeles.

La cină, în seara aceea, când doamna Richardson îl întrebase cum decurseseră audierile, răspunsese pe scurt.

— Linda a depus mărturie azi. Ed Lim a fost destul de dur cu ea. N-a ieșit deloc bine.

Pentru doamna McCullough, voise să spună, dar în clipa în care rostise cuvintele, îi venise o idee — un mod de a întoarce lucrurile în favoarea lor, și ceva mai târziu în aceeași seară își sunase oamenii săi de legătură de la ziar. A doua zi dimineață, *Plain Dealer* publicase un articol în care se pomenea despre tacticile „agresive” ale lui Ed Lim și despre felul în care o hărțuise pe biata doamnă McCullough până când aceasta izbucnise în plâns. Oamenii ca el, sugera articolul, n-ar trebui să-și piardă stăpânirea de sine — deși nu se specifica nicăieri dacă „oameni ca el” însemna avocați sau cu totul altceva. Dar adevărul, așa cum recunoscuse și domnul Richardson, era că un asiatic înfuriat nu corespundea așteptărilor publicului, fiind din acest motiv descumpănitor. Bărbații asiatici puteau fi inapți social, incompetenți și ridicoli, ca Long Duk Dong, sau în cel mai bun caz inofensivi și caraghioși, ca Jackie Chan. Nu le era permis să fie însă mânioși, fermi și puternici. Și, posibil, să aibă dreptate, își spusese domnul Richardson,

tulburat. Odată cu apariția articolului, unii oameni care fuseseră anterior echidistanți trecuseră de partea familiei McCullough, iar unii dintre cei care o susținuseră pe Bebe își mai domoliseră avântul.

La cină însă, cu ideea abia conturându-i-se în minte, domnul Richardson spusese doar:

— Vom vedea cum se vor aranja lucrurile.

— Îmi pare rău pentru ea, declarase Lexie pe neașteptate, din celălalt capăt al mesei. Pentru Bebe adică. Probabil că se simte oribil.

— Scuză-mă, replicase Izzy, dar e vorba despre aceeași Bebe pe care luna trecută ai considerat-o o mamă neglijentă?

Lexie roșise.

— Ar fi trebuit să aibă mai multă grijă de copil, recunoscuse ea. Dar… nu știu. Mă întreb dacă nu cumva și-a asumat ceva ce nu a putut duce. Poate n-a știut în ce se bagă.

— Tocmai de-asta graviditatea trebuie privită cu seriozitate, intervenise doamna Richardson, ridicând bolul și punându-și în farfurie o lingură de fasole verde presărată cu migdale. M-ai auzit, Alexandra Grace? Și tu, Isabelle Marie? Sigur că e dificil să ai un copil, îți schimbă viața. Evident că Bebe nu era pregătită pentru așa ceva, nici practic, nici emoțional. Și ăsta ar fi cel mai bun argument pentru ca fetița să le fie încredințată Lindei și lui Mark.

— Deci, o greșeală și gata, asta-i tot? insistase Lexie. Eu nu sunt pregătită să am un copil. Dar dacă… Dacă aș rămâne însărcinată, m-ai obliga și pe mine să-mi dau copilul?

— Lexie, asta nu s-ar întâmpla niciodată. Noi te-am crescut ca să fii cu capul pe umeri.

Doamna Richardson pusese bolul cu fasole la loc în centrul mesei și înfipsese furculița într-o păstaie.

— Măi-măi, inima cuiva s-a mărit cu trei numere azi, constatase Izzy, adresându-i-se surorii ei. Ce-i cu tine?

— Nimic. Vorbeam și eu. E o situație complicată, atâta tot, răspunsese Lexie și își dresese glasul înainte de a continua. Brian zicea că nici măcar părinții lui nu sunt de aceeași părere.

Moody își dăduse ochii peste cap.

— Cazul care a dezbinat familiile din Cleveland!

— John și Deborah au dreptul la propriile lor opinii, declarase domnul Richardson. La fel ca toți cei de la această masă. Trip, ce-am auzit despre un *hat trick* în meciul de ieri?

După cină însă, gândurile domnului Richardson încă nu se limpeziseră. În timp ce strângeau masa, o întrebase pe soția lui:

— Crezi că Mark și Linda chiar știu cum să crească un copil chinez?

Doamna Richardson se uitase la el nedumerită.

— La fel ca pe oricare alt copil, bănuiesc, răspunsese ea înțepată, așezând farfuriile în mașina de spălat vase. De ce ar fi altfel, mă întreb?

Domnul Richardson curățase resturile de tăiței de pe o altă farfurie, pe care i-o întinsese apoi.

— Sigur că toate aspectele importante sunt la fel. Dar când fetița va mai crește, va avea o sumedenie de nedumeriri. Despre cine e ea și de unde a venit. Va dori să știe câte ceva despre moștenirea ei culturală. O vor putea învăța ei toate astea?

— Există resurse, replicase doamna Richardson, dând din mână a lehamite și trimițând din greșeală câțiva stropi de sos pe blat. Nu văd de ce n-ar putea învăța și ei odată cu ea. Oare nu-și vor consolida relațiile învățând împreună despre cultura chineză?

Își amintea bine din copilărie cum Linda își înfășa păpușa într-un batic vechi și o culca frumos în pătuț. Mai mult decât oricine altcineva, ea știa cu câtă ardoare își dorise Linda mereu un copil, cât de profundă fusese năzuința ei de a fi mamă — de a deține acel rol magic, minunat și înspăimântător. Mia, își spusese ea, ar trebui să înțeleagă asta mai bine decât toți ceilalți: n-o văzuse ea la soții Ryan? N-o simțise, poate, în ea însăși? Nu din cauza asta fugise oare cu Pearl? Ștersese blatul cu un deget, mânjind mai rău granitul.

— Sincer, adăugase ea, cred că pentru Mirabelle e un lucru extraordinar. Va crește într-o familie pentru care rasa nu înseamnă nimic. Căreia nu-i pasă nici cât negru sub unghie de felul în care arată ea. Ce ar putea fi mai grozav de atât? Uneori, cred că tuturor ne-ar fi mai bine așa. Poate că ar trebui ca la naștere fiecare copil să fie dat unei familii de altă rasă ca să-l crească. Poate că asta ar eradica rasismul o dată pentru totdeauna.

Închisese mașina de spălat vase cu un bufnet și ieșise din bucătărie, farfuriile încă zăngănind în urma ei. Domnul Richardson luase un burete și ștersese blatul lipicios. Ar fi trebuit să-și dea seama că nu trebuia să aducă

subiectul în discuție; era ceva prea personal pentru ea, și nu putea judeca limpede — de fapt era atât de implicată, încât nici nu realiza cât de distorsionat percepea situația. Pentru ea, totul era simplu: Bebe Chow era o mamă săracă; Linda McCullough era una bogată. Una respectase regulile, cealaltă nu. Dar problema cu regulile, își spusese el, era că implicau un mod corect și altul greșit de a face lucrurile, când în realitate existau doar moduri diferite, niciunul dintre ele pur corect sau pur greșit, așa cum nu există nimic care să-ți arate cu certitudine de care parte a liniei te afli. Întotdeauna admirase idealismul soției lui, convingerea ei că lumea poate deveni un loc mai bun, mai ordonat, poate chiar perfect. Și pentru prima dată se întrebase dacă nu cumva la fel era situația și în cazul lui.

17.

În scurt timp, devenise evident însă că domnul Richardson nu era singura persoană derutată. Judecătorul părea și el să oscileze. Trecuse o săptămână de la audieri, apoi încă una, și nicio decizie nu fusese luată. La mijlocul lui aprilie, Lexie avea programare pentru un control la clinică și, spre uimirea lui Pearl și a Miei deopotrivă, o rugase pe aceasta din urmă s-o însoțească.

— Nu trebuie să faci nimic, o asigurase ea. Doar că mă simt mai bine știindu-te acolo.

Imboldul din vocea ei fusese convingător, și în după-amiaza respectivă, după ora a zecea la școală, Lexie își parcase Explorerul în fața casei de pe Winslow Road. Mia pornise motorul Volkswagenului, Lexie urcase alături de ea și plecaseră împreună, de parcă ea ar fi fost Pearl, de parcă Mia ar fi fost mama ei, care o însoțea într-o chestiune atât de intimă.

De fapt, după vizita la clinică, Pearl avusese un bizar sentiment de inversare, ca și cum atunci când dormiseră sub același acoperiș, făcuse schimb de locuri cu Lexie, iar apoi nu mai reveniseră întru totul la normal. Lexie plecase atunci acasă îmbrăcată cu un tricou împrumutat de la Pearl, iar ea, privind-o cum iese pe ușă, avusese strania senzație că se vede pe sine plecând. A doua zi dimineață, găsise pe pat tricoul lui Lexie, spălat și frumos împăturit de Mia, lăsat acolo probabil pentru a-i fi returnat la școală. În loc să-l pună însă în rucsac, Pearl se îmbrăcase cu el, iar în acea piele de împrumut se simțise mai drăguță, mai isteață, ba chiar puțin cam îndrăzneață la ora de engleză, spre amuzamentul colegilor și al profesorului deopotrivă. Când sunase clopoțelul, câțiva colegi îi aruncaseră priviri impresionate, de parcă atunci ar fi observat-o pentru prima dată. Deci, așa e

să fii Lexie, își spusese ea. Concomitent, Lexie se întorsese și ea la școală, palidă și ușor abătută, cu cearcăne întunecate, dar cu fruntea sus.

— Mi-ai furat tricoul, scorpie! exclamase ea către Pearl, dar tonul îi fusese unul afectuos, iar apoi adăugase: Arată bine pe tine.

Câteva zile mai târziu, după ce făcuseră din nou schimb de tricouri, Pearl încă mai simțea încrederea în sine a lui Lexie clocotindu-i în vene. De aceea, când i se ivise oportunitatea rară a casei goale, hotărâse să profite de ea din plin. Lăsase un bilețel în dulapul lui Trip, iar lui Moody îi spusese că-i promisese mamei s-o ajute acasă toată după-amiaza. Mia, pe de altă parte, o anunțase pe Izzy că trebuia să lucreze la restaurant — „Du-te și distrează-te", o îndemnase ea. „Ne vedem mâine, da?" —, așa că în casa de pe Winslow Street nu era nimeni când Pearl se întorsese de la școală împreună cu Trip, și cei doi urcaseră împreună în dormitorul ei. Trip era pentru prima dată acolo, iar ei i se păruse spectaculos să poată să se culce cu el într-un loc ales de ea, și nu pe canapeaua uzată din subsolul lui Tim Michaels, înconjurați de Playstation, de masa de hochei și de trofeele câștigate de Tim la fotbal — toate nimicurile din viața altcuiva. Aici aveau să fie în spațiul ei, în patul ei, și în acea dimineață, în timp ce îl aranja cu grijă, simțise o căldură plăcută în piept gândindu-se că pe perna ei urma să își pună Trip capul.

Rămas singur, Moody își încuia dulapul când se auzise strigat. Era Tim Michaels, cu sacul de sport atârnat pe umăr. Tim era un tip înalt și dur, care niciodată nu fusese prea drăguț cu el; cu ani în urmă, când Tim și Trip fuseseră mai apropiați, obișnuia să vină din când în când acasă la familia Richardson ca să joace jocuri video, și-l poreclise pe Moody *Jake* — „Jake, mai adu-mi o cola"; „Jake, mută-ți țeasta aia mare, că-mi blochezi vederea". Moody îndrăznise să creadă că porecla îi fusese dată în semn de afecțiune, dar mai târziu auzise cuvântul la școală și înțelesese ce însemna în jargonul de la Shaker Heights. Dave Matthews Band era *dope*; Bryan Adams era *jake*. Să marchezi cu o fată era *dope*; să fii pedepsit era *jake*. După aceea, nu mai cobora din camera lui când venea Tim pe la ei și simțise o bucurie răutăcioasă când relația dintre Trip și Tim începuse să se răcească. Și acum, iată-l pe Tim strigându-i numele — numele real — și apropiindu-se de el în fugă.

— Tipule, ai vreo idee despre fata asta misterioasă a fratelui tău? îl întrebase când ajunsese lângă el, iar lui Moody îi luase câteva secunde ca să

priceapă întrebarea.

— Ce fată misterioasă?

— Aduce o fată la mine acasă când am eu antrenament, după-amiaza. Și nu vrea să-mi spună cine e. Și Trip nu e chiar un tip misterios, dacă înțelegi ce vreau să zic. Bănuiesc că ori e vreo urâtanie, ori Trip e luat bine de val.

Moody se gândise o clipă. Tim era un idiot, dar nu avea cine știe ce imaginație. Nu era genul care să scornească minciuni. Și o bănuială începuse să încolțească în mintea lui.

— Tu nu știi nimic despre ea? întrebase.

— Nimic. Și sunt deja cam două luni. Aproape că mă simt tentat să mă duc acolo și să-i surprind în toiul acțiunii. Ție nu ți-a zis nimic?

— Mie nu-mi zice niciodată nimic, replicase Moody, deschizând ușa și ieșind pe peluza din față.

Încă se mai frământa când ajunsese acasă și o găsise pe Izzy citind pe canapea.

— Tu ce cauți acasă atât de devreme?

— Mia s-a dus la cealaltă slujbă în după-amiaza asta, explicase ea, întorcând pagina. Unde-s toți ceilalți? Pearl n-a venit cu tine?

Moody nu răspunsese. Bănuiala începea să prindă o formă tot mai neplăcută. „Mama lucrează la un proiect nou", îi spusese Pearl, „și are nevoie de o mână de ajutor în plus". Și totuși, uite-o pe Izzy aici — mâna de ajutor perfectă —, spunându-i lui că Mia nu era acasă. Fără vreun alt cuvânt, își lăsase rucsacul pe măsuța de cafea și se dusese în garaj să-și ia bicicleta.

Tot drumul până la duplexul de pe strada Winslow își spusese că imaginația lui era de vină, că nu se întâmpla de fapt nimic nelalocul lui, că totul era doar o coincidență. Dar în fața casei, exact așa cum se așteptase, era mașina lui Trip, parcată pe partea opusă a străzii. Rămăsese acolo mult timp — lui i se păruseră ore întregi —, încercând să nu se gândească la ce se petrecea înăuntru, dar incapabil să privească în altă parte. Părea o culme a inocenței casa aceea mică și modestă, cu ușa albă și piersicul din curte presărat cu flori roz.

Când ieșiseră, Pearl și Trip se țineau de mână, dar nu asta îl frapase pe el. Exista între ei o lejeritate care, era sigur de asta, nu putea proveni decât din relația intimă cu trupul celuilalt. Felul în care umerii lor se atingeau în vreme ce se apropiau pe alee. Felul în care Pearl se întinsese să închidă

fermoarul la rucsacul lui Trip, felul în care el se aplecase să netezească o buclă de păr rebelă care-i căzuse ei pe față. Apoi amândoi ridicaseră privirea și-l văzuseră stând pe bicicletă, pe trotuar, și încremeniseră. Înainte ca vreunul din ei să poată spune ceva, Moody își înfipsese piciorul în pedală și plecase în goană.

Niciun moment nu-i trecuse prin minte să discute problema cu Trip; la urma urmei, așa ceva era de așteptat din partea fratelui său. Toată furia și-o rezervase însă pentru Pearl, și mai târziu, în după-amiaza aceea, când ea urcase tiptil la etaj și bătuse în ușa lui, Moody nu se aflase deloc în dispoziția potrivită pentru a-i asculta scuzele.

— Pur și simplu s-a întâmplat, începuse ea imediat ce închisese ușa în urma ei.

Moody își dăduse seama, din vocea ei, că spunea adevărul, dar asta nu-l alina câtuși de puțin. Își dăduse ochii peste cap, părându-i-se că replica amintea prea mult de un personaj dintr-un film prost pentru adolescenți, și reîncepuse să-și acordeze chitara.

— Mă rog! Adică, dacă tu vrei să ți-o tragi cu ratatul de frate-meu… Se întrerupsese fără voia lui, văzând-o pe Pearl tresărind. Știi că nu face decât să se folosească de tine, da? Așa procedează el. Niciodată nu e serios, față de nimeni. Se plictisește și trece mai departe.

Pearl păstrase o tăcere sfidătoare. De data asta, lucrurile stăteau altfel, era sigură.

De fapt, amândoi aveau dreptate: Trip se plictisea repede și rareori se mai gândea la o fată odată ce nu mai era în prezența ei. Dar niciodată până atunci nu mai întâlnise pe cineva ca Pearl, care nu se jena să se arate isteață, care nu se identifica cu lumea bine ordonată de la Shaker Heights, indiferent dacă ea știa asta sau nu. În ultimele luni, Pearl era în gândurile lui tot timpul: la antrenamente, la laboratorul de chimie, seara, când în mod normal ar fi adormit repede și ar fi avut vise banale. Fetele alături de care crescuse în Shaker — dar și băieții, de bună seamă — păreau atât de hotărâte, atât de ambițioase și de încrezătoare în ele însele, erau atât de sigure în toate privințele, în legătură cu orice. Într-un fel, își spusese Trip, semănau cu surorile și cu mama lui: absolut convinse că există o cale corectă și una greșită de a face orice și la fel de convinse că ele știu perfect deosebirea dintre cele două. Pearl era mai inteligentă decât oricare dintre ele, și totuși părea împăcată cu tot ce nu știa, se simțea comod în spațiile

cenușii dintre alb și negru. Gândurile ei se îndreptau spre lucruri mari, și în acele după-amiezi în care erau împreună, sfârșeau prin a vorbi despre lucruri mari: cât de rău îi părea lui că nu se înțelegea bine cu Moody („Suntem frați; n-ar trebui să fim prieteni?"); cât de nesigur era el, la șaptesprezece ani, în legătură cu ceea ce voia să facă în viață; toată lumea îl întreba asta și ar fi trebuit să se gândească la colegiu, ar fi trebuit să știe deja, dar nu știa, nu știa deloc. Mai e timp, îl liniștea Pearl; întotdeauna mai e timp. Când era cu Pearl, lumea i se părea mai mare, așa cum ei, când era cu el, i se părea că e mai puțin abstractă, mai reală, mai concretă.

— Greșești în privința lui, replicase Pearl în cele din urmă.

— Nicio problemă. Dacă nu te deranjează să fii cea mai recentă dintre cuceririle lui. Credeam doar că ai mai mult respect pentru tine însăți. Știa că dacă ar fi ridicat privirea, ar fi văzut durere pe chipul ei, așa că își ținuse cu obstinație ochii în jos, la chitara din poală. Credeam, continuase el, că ești mai deșteaptă decât știoarfele care acceptă de obicei să și-o pună cu el. Dar, adăugase ciupind o coardă și strângând puțin mai mult cheia de acordaj, probabil că nu ești.

— Cel puțin pe mine mă vrea cineva. Cel puțin eu n-o să-mi petrec tot liceul ca un virgin plin de frustrări, ripostase ea, înăbușindu-și pornirea de a se duce la el, de a-i smulge chitara din mână și de a o izbi de birou. Și pentru informarea ta, eu nu sunt o cucerire. Știi ce? Eu am fost cea care a făcut primul pas.

Niciodată n-o mai văzuse furioasă până atunci și, spre propria-i rușine, prima lui reacție fusese să izbucnească în lacrimi. Nu știa exact ce ar fi vrut să spună — *Îmi pare rău, n-am vorbit serios* —, știa doar că regretă tot mai mult modul în care se schimbaseră lucrurile între ei, că nutrea o dorință disperată și imposibilă ca situația să fie din nou cum fusese înainte. Dar își mușcase interiorul obrazului ca să-și stăpânească lacrimile, până când gustul sărat al sângelui i se împrăștiase pe limbă.

— Mă rog, spusese într-un târziu. Doar… fă-mi o favoare și hai să nu mai vorbim despre asta, bine?

Altfel spus, nu mai vorbiseră despre nimic. A doua zi dimineață, se duseseră la școală separat pentru prima dată, se așezaseră în colțuri opuse ale clasei încă de la prima oră și așa rămăseseră toată ziua.

Mai mult decât orice altceva, își spusese Moody, Pearl îl dezamăgise. Se dovedise până la urmă suficient de superficială ca să-l aleagă tocmai pe

Trip. Nu se așteptase să-l aleagă pe *el*, sigur că nu; el nu era genul după care să se dea în vânt fetele. Dar Trip…! Asta era de neiertat. Avea impresia că sărise într-un lac limpede și adânc, descoperind că era de fapt un iaz mic, cu apa abia până la genunchi. Și ce puteai să faci într-o asemenea situație? Ei bine, te ridicai în picioare. Îți curățai genunchii de mizerie și ieșeai din nămol. Iar pe urmă, erai mai atent. Fiindcă învățaseși deja că lumea e un loc mai mic decât te așteptai.

La mijlocul orei de algebră, când Pearl ieșise la toaletă, și nimeni nu se uita, îi deschisese rucsacul și scosese carnețelul din piele neagră pe care i-l dăduse el cu luni în urmă. Așa cum bănuise, nu părea să fi fost deschis nici măcar o dată. În seara aceea, în intimitatea camerei lui, îi smulsese paginile câte un mănunchi o dată, făcându-le ghemotoc și aruncându-le în coșul de gunoi. Când acesta se umpluse cu cocoloașe, trântise deasupra copertele, goale acum, flasce și moi ca pănușele rupte de pe un știulete, și-l împinsese cu piciorul sub birou. Ea nu remarcase niciodată după aceea că nu mai avea carnetul în rucsac, și acest lucru îl duruse pe el mai mult decât orice altceva.

În același timp, Lexie avea și ea probleme romantice. De când se întorsese acasă, după ce fusese la clinică, se ferise să se mai culce cu Brian, iar tensiunea începuse să se facă simțită. Nu-i spusese nimic despre avort, și subiectul plutea între ei ca o pânză deasă, încețoșând totul. Iar răbdarea lui Brian era din ce în ce mai șubredă.

— Ce-i cu tine? mârâise el într-o după-amiază, când se aplecase s-o sărute, iar ea își întorsese încă o dată fața, întinzându-i obrazul. Iar ești la ciclu?

Ea roșise.

— Voi, băieții! Aveți impresia că totul are legătură cu hormonii! Hormoni și ciclu. Dacă ați avea și voi ciclu, crede-mă, ați sta covrig pe jos, văitându-vă de crampe.

— Uite ce e, dacă ești ofuscată pe mine, spune-mi ce ți se pare c-am făcut. Nu mă pricep să citesc gândurile, Lex. Și n-am de gând să-mi cer iertare, așa, fără să știu pentru ce.

— Cine zice că vreau să-ți ceri iertare? exclamase ea, privindu-și palmele de parcă ar fi putut găsi ceva notat pe ele, ca o copiuță care s-o ajute. Și cine zice că sunt ofuscată pe tine?

— Dacă nu ești, de ce te porți așa?

— Vreau puțin spațiu, atâta tot. Nu trebuie să mă pipăi mereu.

— Spațiu! izbucnise el, lovind cu palmele în volan, în ultima lună, nu ți-am dat decât spațiu. Nici măcar nu m-ai mai sărutat de o săptămână. De cât spațiu mai ai nevoie?

— Poate de tot, replicase ea, și cuvintele îi răsunaseră ca o ploaie de pietre. Eu mă duc la Yale, și tu pleci la Princeton… Poate că e mai bine așa.

O tăcere grea se așternuse în mașină, fiecare cântărind în minte cuvintele ei.

— Asta vrei? întrebase Brian într-un sfârșit. Bine. Atunci, am terminat. Ne mai vedem, adăugase el și deblocase portiera.

Lexie își pusese rucsacul pe umăr și coborâse din mașină. Parcaseră pe o stradă lăturalnică, ferită, într-un loc în care opreau deseori când voiau să fie singuri. *N-o să plece pur și simplu*, își spusese ea. *Nu se poate să se termine așa*. Dar în clipa în care trântise portiera în urma ei, Brian pornise motorul și demarase. Nici nu se uitase înapoi, deși ei i se păruse că-i zărește privirea ridicată în retrovizor, o singură dată, înainte să cotească.

Fără să se gândească încotro anume se îndrepta, începuse să meargă: de-a lungul trotuarului, după colț, pe strada principală, locuri pe care le străbătuse deseori cu mașina, dar foarte rar pe jos. Ea și Brian erau prieteni încă din clasa a opta, și de aproape doi ani aveau o relație. Revăzuse cu ochii minții toate lucrurile pe care le făcuseră împreună: cum ovaționaseră de sus, din tribune, la meciurile echipei lor, cum priviseră din parcarea școlii artificiile de 4 iulie explodând pe cerul nopții. Banchetul de absolvire, Brian strecurându-i pe încheietura mâinii un aranjament cu trandafiri, o cină italiană la Giovanni, cu preparate ale căror denumiri nu știau să le pronunțe, cum dansau în sala de sport pe muzica celor de la The Fugees până când broboane de transpirație le acopereau pielea, cum o strângea apoi lângă el pe melodia *I Don't Want to Miss a Thing*, atât de aproape încât sudoarea li se amesteca. Acum, toate acestea nu mai erau. Mersese mult, urmând curbele drumului, oprindu-se când și când ca să lase mașinile să treacă, și într-un final constatase că picioarele o duseseră într-un loc la care nu se așteptase, dar care i se părea singurul loc din lume în care și-ar fi dorit să fie: nu acasă, ci la duplexul de pe Winslow Road. Prin ferestrele de la etaj o zărise pe Mia lucrând absorbită la ceva, și nu se

îndoia că Mia va ști exact ce anume să-i spună, îi va oferi spațiul necesar pentru a conștientiza ceea ce tocmai se întâmplase și ceea ce urma să se întâmple, pentru a înțelege de ce renunțase la cel pe care îl considerase iubitul perfect și la relația perfectă, și pentru a-și da seama cum de se frânsese totul atât de brusc.

Când urcase scările și intrase în bucătărie, o găsise și pe Izzy acolo, așezată la masă lângă Mia, modelând cocori din hârtie împăturită. Câteva zeci, de mărimi diferite, erau deja pe masă, risipiți ca niște confetti. Izzy îi aruncase o privire ostilă, dar glasul Miei se auzise înainte să poată spune ea ceva.

— Lexie! Mă bucur că ai venit.

Trăsese un scaun, iar Lexie se așezase, cu trăsăturile atât de imobile, încât chiar și sora ei își dăduse seama că ceva nu era în regulă. Arăta de parcă risca să i se facă rău dintr-un moment în altul. Niciodată n-o văzuse Izzy într-o asemenea stare.

— Ai pățit ceva? o întrebase ea.

— Nimic, replicase Lexie, cu buzele uscate. Sunt bine.

— Ești bine, întărise Mia, strângându-i ușor umărul. O să fii bine.

Scosese o cană din dulap și pusese ceainicul pe foc.

Fără a-și ridica ochii spre sora ei, Lexie anunțase:

— Înainte să mai întrebi ceva, eu și Brian ne-am despărțit.

— Îmi pare rău, răspunsese Izzy, constatând că acesta era adevărul.

Brian fusese întotdeauna drăguț cu ea, luând-o cu ei o dată sau de două ori la un milkshake, la început, când abia începuse să iasă cu Lexie și când ea era încă la gimnaziu, oprind și luând-o cu mașina uneori când trecea pe lângă ea pe stradă.

Izzy privise scurt spre Lexie și apoi spre Mia.

— Vreți… Vreți să plec?

La aragaz, Mia se prefăcuse ocupată să desfacă o pungă de ceai, iar Lexie clătinase din cap.

— Rămâi, replicase ea. E-n regulă. Sunt bine. Rămâi.

O clipă mai târziu, Izzy împinsese peste masă o bucată de hârtie, iar Lexie o luase și începuse să o împăturească, urmând mișcările surorii ei: în două, înapoi, spre mijloc, în afară, până când, în final, prinsese de colțuri, trăsese, și un cocor prinsese formă precum o floare albă deschizându-se în mâinile ei.

— Judecătorul Rheinbeck zice că nu e gata încă să ia o decizie, îi spusese domnul Richardson soției lui în ultima săptămână din aprilie.

Harold Rheinbeck avea șaizeci și nouă de ani, părul cărunt și era un înveterat amator de box și un vânător entuziast, dar era totodată un om sensibil, perfect conștient de complexele implicații emoționale ale cazului. În luna care trecuse de la încheierea audierilor, petrecuse nopți întregi stând treaz până la ore târzii și gândindu-se la micuța May Ling-Mirabelle, așa cum îi spunea el; străduindu-se să fie cât mai echitabil posibil, de fiecare dată când auzea un nume îl adăuga în minte și pe celălalt, astfel că pentru el cele două apelative se contopiseră într-unul singur. Fiindcă fetița era în grija unei bone, lipsind de la audieri — audierile îndelungate fiind categoric nepotrivite pentru copiii mici —, Ed Lim mărise o fotografie a ei și o pusese pe masa la care ședea el, astfel că toată lumea din sala de judecată putuse s-o privească în fiecare zi. Așa se face că judecătorul avea în minte chipul fetiței ori de câte ori examina mărturiile și, cu cât se gândea mai mult la ea, cu atât i se părea mai dificil să ia o hotărâre. Simțise deodată o intensă simpatie pentru regele Solomon, și în fiecare dimineață, după un somn prea scurt și marcat de indecizie, se răstea la angajații și la secretara lui, fără a-și da măcar seama de ce.

— E chinuitor, îi spusese doamna McCullough doamnei Richardson la o ceașcă de cafea și o doză de compătimire acasă la cea dintâi, ca de obicei, pentru a evita privirile nedorite. De ce altceva mai are nevoie? Cum poate fi o decizie chiar atât de grea?

Monitorul pentru copii aflat pe masă alături de ele pârâise, iar doamna McCullough mărise puțin volumul. Tăcuseră amândouă, și sunetul liniștit al răsuflării lui Mirabelle se răspândise în bucătărie.

— Te-ai gândit ce altceva i-ai mai putea spune judecătorului? întrebase doamna Richardson. Ceva care să-i dea un context mai larg. Alți factori pe care să-i ia în calcul. Nu-ți vine în minte niciun alt aspect pe care nici tu și nici Bill nu l-ați adus în discuție? Motive pentru care vouă ar trebui să vă fie încredințată custodia? Sau… ezitase ea, continuând apoi: Sau motive pentru care Bebe ar fi o mamă nepotrivită? Orice!

Doamna McCullough își rodea o unghie. Fusese un tic nervos în copilărie, unul pe care prietena ei îl văzuse reapărând acum.

— Păi… Probabil că nu e adevărat.

— Asta ar putea fi ultima ta șansă, Linda, replicase doamna Richardson pe un ton blând. Dacă ai ceva, orice, trebuie să-l arunci în luptă.

— E doar o bănuială. Dovezi nu am, oftase doamna McCullough. Cu vreo trei luni în urmă, am observat că Bebe părea… mai durdulie. Fața îi devenea tot mai plină; am remarcat asta când venea s-o ia pe Mirabelle. Și… și pieptul. Iar asistenta socială mi-a spus un lucru bizar. Că la una dintre vizitele ei din perioada aceea, Bebe dăduse fuga la baie brusc. Erau la bibliotecă, și pe neașteptate i-a dat fetița lui Adrienne și s-a repezit la baie. Adrienne zicea că a auzit-o vomitând. Și asta, continuase doamna McCullough ridicând privirea spre prietena ei, m-a făcut să mă întreb dacă nu cumva e însărcinată. Părea și teribil de obosită pe vremea aia. Și am avut bănuiala asta. Femeile capătă un anume aer când… îl observi, dacă te uiți atent. În tot timpul ăsta, în toți anii ăștia în care am încercat, iar prietenele mele rămâneau însărcinate una după alta… de fiecare dată eu am știut înainte să-mi spună ele. Am știut de fiecare dată când ai fost tu însărcinată. Nu-i așa, Elena?

— Ai știut. De fiecare dată ai știut. Înainte să apuc eu să spun ceva.

— Și pe urmă, cam acum o lună, brusc a revenit la normal. Fața i s-a tras la loc. A redevenit slabă ca un schelet. Și m-am întrebat… M-am întrebat dacă nu cumva a fost însărcinată și a făcut întrerupere de sarcină.

— Un avort! exclamase doamna Richardson, rezemându-se de spătarul scaunului. Asta-i o acuzație gravă.

— Nu fac nicio acuzație. Ți-am spus, nu am nicio dovadă. Doar o bănuială. Iar tu ai zis *orice*, replicase doamna McCullough, luând încă o înghițitură din cafeaua deja rece. Dar dacă a *făcut* un avort, ar schimba asta lucrurile?

— Poate. Dacă faci o întrerupere de sarcină nu înseamnă că ești o mamă rea, desigur. Deși probabil că ar întoarce opinia publică împotriva ei, dacă s-ar afla. Oamenilor nu le place să audă despre avorturi. Iar unul făcut în timp ce încerci să-ți recapeți copilul pe care l-ai abandonat…? În cel mai rău caz, adăugase doamna Richardson bătând darabana cu degetele în masă, ar sugera că Bebe a fost suficient de neglijentă încât să rămână iar însărcinată. O să studiez eu problema. Să văd dacă ne poate fi de vreun ajutor. Și dacă da, putem deschide subiectul în fața judecătorului.

— Elena, suspinase doamna McCullough, tu întotdeauna știi ce să faci. Oare ce m-aș face fără tine?

Doamna Richardson își luase geanta și se ridicase.

— Nu le spune nimic, nici lui Bill, nici lui Mark. Să nu le dăm speranțe deocamdată. Ai încredere în mine. Mă ocup eu de toate.

Bebe nu fusese însă însărcinată. Sub stresul apropiatelor audieri, cu echipele de ziariști filmând în fața restaurantului într-o zi și un reporter oprind-o pe stradă și înfigându-i un microfon sub nas în alta, cu noi articole despre caz apărând parcă zilnic în presă și cu șeful ei bombănind de fiecare dată când trebuia să-și ia liber pentru audieri, cedase apetitului pentru mâncăruri nesănătoase — biscuiți Oreo, cartofi prăjiți, o pungă întreagă cu șorici de porc —, astfel că se îngrășase cu șapte kilograme în numai o lună. Lucra ore suplimentare pentru a le recupera pe cele în care lipsea, muncind până la două sau trei noaptea când închidea restaurantul și sosind la nouă ca să deschidă a doua zi dimineață. Perioada aceea rămăsese în amintirea ei doar ca o pâclă. Pe urmă, făcuse o intoxicație alimentară de la o casoletă cu resturi pe care o lăsase prea mult în frigider, și a doua zi îi venise să vomite la bibliotecă, în fața asistentei sociale. Câteva zile după aceea nu mai putuse să mănânce nimic, iar când își revenise, constatase că era prea agitată ca să mai înghită ceva. Iar până când începuseră audierile, pierduse cele șapte kilograme, plus încă cinci.

Dar doamna Richardson nu știa nimic despre toate acestea. Și dat fiind că nu avea cum să demonstreze că Bebe nu fusese însărcinată, începuse să caute, logic, dovezi care să ateste contrariul. Ea putea găsi orice căuta, se îmbărbătase singură. Iar pentru lucrurile pe care nu le știa, avea relații. A doua zi dimineață, își scosese agenda telefonică și răsfoise până la litera M: *Manwill, Elizabeth*.

Fusese colegă de cameră cu Elizabeth Manwill în primul an de colegiu, și cu toate că ulterior fiecare din ele își găsise alte colege cu care să împartă camera, păstraseră legătura pe durata cursurilor și după aceea. Reînnodaseră relația când Elizabeth se mutase în Cleveland și devenise șefa unei clinici medicale la est de Shaker Heights — singura din East Side care practica întreruperi de sarcină.

Ceea ce o rugase doamna Richardson era un lucru mărunt: mărunt, nepermis și chiar ilegal. Putea Elizabeth să verifice dosarele clinicii și să vadă dacă numele Bebe Chow apărea pe lista întreruperilor de sarcină

recente? „Neoficial, strict confidențial”, o asigurase doamna Richardson, ținând receptorul între umăr și ureche pentru a verifica încă o dată că ușa biroului era bine închisă.

— Elena, replicase Elizabeth Manwill închizând la rândul ei ușa propriului birou, știi că nu pot face așa ceva.

— Dar nu e cine știe ce. Nu trebuie să afle nimeni.

— E o informație confidențială. Știi cât sunt amenzile pentru o astfel de divulgare? Ca să nu mai vorbesc despre aspectul etic!

Cele două erau prietene de ani buni, iar Elizabeth îi datora multe doamnei Richardson, cu toate că aceasta nu era, după părerea ei, nici pe departe cea mai fericită formulare. Când venise la Denison, era o fată extrem de timidă din Dayton, căreia toți îi spuneau Betsy și care se bucurase să scape de neîncetatele tachinări la care fusese supusă în liceu, temându-se însă ca noii colegi să nu se poarte cu ea la fel. La optsprezece ani, Elizabeth Manwill era o țintă ușoară a ridiculizărilor: ochelarii îi alunecau mereu pe nas, fruntea îi era plină de coșuri, hainele parcă îi erau croite pentru altcineva, simple și anoste. Noua ei colegă de cameră arăta exact ca fetele cu nasul pe sus care-i făcuseră viața mizerabilă în liceu: drăguță, îmbrăcată splendid, dezinvoltă, iar în acea primă seară în cămin, Elizabeth adormise plângând.

Dar Elena o luase sub aripa ei și o transformase, îi împrumutase rujul ei și demachiantul antiacneic, o luase cu ea la cumpărături, o învățase să-și pieptene părul altfel. Mergând la ore împreună cu Elena, stând lângă ea în sala de mese, Elizabeth căpătase mai multă încredere în sine. Începuse să vorbească la fel ca ea, ca și când oamenii din jur ar fi fost interesați să-i afle ideile, și să stea cu spatele drept și capul sus, ca o dansatoare. Când absolviseră, Elizabeth era un alt om, Liz Manwill, care purta taioare cu pantalon, pantofi cu tocuri înalte și ochelari rotunzi, cu ramă subțire, care o făceau să arate aproape la fel de șic pe cât era: o persoană aptă să conducă o clinică cu ușurință. În anii care urmaseră, Elena — deja doamna Richardson — continuase s-o ajute. Grație numeroaselor ei relații, îi pusese o vorbă bună când își depusese dosarul pentru postul de la clinică, iar după ce îl obținuse și se mutase în oraș, o prezentase unor persoane diverse, atât în plan profesional, cât și în plan personal. De fapt, Elizabeth chiar își întâlnise viitorul soț, coleg cu domnul Richardson, la un cocktail organizat de soții Richardson, cu câțiva ani în urmă. Doamna Richardson nu-i ceruse

niciodată nimic în schimb, nu făcuse nici măcar vreo aluzie în acest sens, și amândouă știau bine asta.

— Apropo, ce mai face Derrick? întrebase doamna Richardson pe neașteptate. Dar Mackenzie?

— Sunt bine. Amândoi. Derrick muncește prea mult, firește.

— Nici nu-mi vine să cred că Mackenzie are deja zece ani! Cum s-a adaptat la Laurel?

— Îi place grozav. Pare mult mai încrezătoare acum. Știi, cred că e foarte important faptul că e la o școală de fete. Îți mulțumesc încă o dată pentru că ai pus o vorbă bună pentru ea, adăugase Elizabeth după o pauză.

— Betsy! Nu te prosti! A fost plăcerea mea. Nu pentru asta sunt buni prietenii?

— Înțelegi, Elena, mi-aș dori să te pot ajuta. Numai că dacă află cineva…

— Sigur că nu-mi poți arăta nimic! Sigur că nu. Dar mă gândeam că dacă aș veni să te invit la un prânz și m-aș uita întâmplător peste umărul tău la lista pacientelor din ultimele luni, nimeni n-ar putea spune că mi-ai arătat ceva intenționat, nu-i așa?

— Și dacă numele acelei femei apare în listă? La ce-ți folosește? Bill nu va putea folosi informația la tribunal.

— Dacă apare, va căuta el alte dovezi. Betsy, știu că îți cer o favoare imensă. Bill vrea doar să știe dacă merită să urmărească pista asta. Iar dacă nu apare, aici se încheie totul.

Elizabeth Manwill oftase.

— Bine, acceptase ea în cele din urmă. Sunt prinsă în zilele următoare, dar ce-ai zice de joi?

După ce stabiliseră data și locul, doamna Richardson închisese telefonul. Va lămuri deci situația în curând. Biata femeie, își spusese, gândindu-se la Bebe cu o generozitate nouă. Dacă făcuse avort, cine ar putea s-o învinovățească? În toiul unui proces pentru custodie, cu o slujbă de doi bani și după câte pătimise prima dată… Nimeni nu face avort fără să regrete, își spusese ea; avortul este o soluție de ultimă instanță, când nu există variante mai bune. Nu, n-o putea învinovăți pe Bebe, chiar dacă spera ca soții McCullough să primească copilul. *Ea poate să facă altul oricând, odată ce-și va pune viața în ordine*, conchisese doamna Richardson în sinea ei și deschisese iar ușa biroului.

18.

Atitudinea binevoitoare a doamnei Richardson față de Bebe se menținuse doar până la prânzul programat cu Elizabeth Manwill.

— Betsy! exclamase ea când fusese invitată în biroul ei, joi. A trecut prea mult timp de când nu ne-am mai văzut. Când a fost asta?

— Nu-mi pot aminti. La petrecerea de sărbători de anul trecut, probabil. Ce fac copiii?

Doamna Richardson profitase de prilej pentru a se lăuda: planurile pentru Yale ale lui Lexie, jocul de lacrosse al lui Trip, notele bune ale lui Moody. Ca de obicei, trecuse rapid peste subiectul Izzy, însă prietena ei nu remarcase. Până în acel moment, avusese de gând s-o ajute; la urma urmei, Elena făcuse atâtea pentru ea și, oricum, era genul de persoană care nu se oprea până nu obținea ceea ce dorea. Extrăsese chiar și documentul pe care i-l ceruse — lista tuturor pacientelor care urmaseră vreo procedură la clinică în ultimele luni; lista era într-o fereastră deschisă pe monitorul ei, sub cea în care lucra la buget. Acum însă, în vreme ce Elena turuia despre copiii ei minunați, despre cazul important al soțului ei, despre noua amenajare peisagistică a curții, pe care o plănuiau pentru începutul verii, se răzgândise. Uitase, amintindu-și abia când ajunseseră față în față, cum îi vorbea Elena de obicei de parcă ar fi fost un copil, de parcă ea le-ar fi știut pe toate și Elizabeth n-ar fi trebuit decât să-și ia notițe. Ei bine, nu mai era un copil. Aici era biroul ei, în clinica ei. Din obișnuință, luase un pix în mână când intrase Elena, dar câteva minute mai târziu îl lăsase jos.

— Va fi ciudat cu numai trei dintre ei acasă anul viitor, perora doamna Richardson. Și firește că Bill e istovit din pricina cazului. Ți-i amintești pe Linda și pe Mark de la petrecerile noastre, nu? Linda ți-a recomandat-o pe bona aceea pentru căței acum câțiva ani. Sperăm cu toții să se rezolve cât mai repede, și ei să păstreze copilul definitiv.

— Ești gata pentru prânz? întrebase Elizabeth, ridicându-se de la birou și luându-și geanta, însă doamna Richardson nu se clintise de pe scaunul ei.

— Era o problemă în privința căreia aveam nevoie de sfatul tău, Betsy. Îți amintești?

Și întinzând o mână, împinsese ușa, închizând-o. Elizabeth se așezase la loc și oftase. Firește că Elena nu renunțase.

— Îmi pare rău, Elena. Nu pot.

— Betsy, o privire scurtă îți cer. Asta-i tot. Doar ca să știu dacă e ceva de investigat.

— Nu se pune problema că n-aș vrea să te ajut…

— Niciodată nu ți-aș cere să-ți asumi riscuri. N-aș *folosi* niciodată informația aceea. Vreau doar să văd dacă e cazul să facem în continuare săpături.

— Mi-aș dori să te pot ajuta, Elena. Dar m-am mai gândit, și…

— Betsy, de câte ori ne-am pus pielea la bătaie una pentru cealaltă? Câte n-am făcut noi una pentru alta?

Betsy Manwill, își spusese doamna Richardson în sinea ei, fusese întotdeauna timidă. Întotdeauna avusese nevoie de un impuls considerabil ca să facă ceva, chiar și lucruri pe care voia să le facă. Trebuia să-i dai permisiunea pentru orice nimic: să-și dea buzele cu ruj, să-și cumpere o rochie drăguță, să ridice mâna la ore. Slabă și șovăitoare. Avea nevoie de o mână fermă care s-o conducă.

— Este o informație confidențială, replicase Elizabeth, ținându-și spatele ceva mai drept. Îmi pare rău.

— Betsy, trebuie să recunosc că mă simt rănită. Fiindcă după atâția ani de prietenie nu ai încredere în mine.

— Nu e vorba despre prietenie, dăduse ea să spună, dar doamna Richardson continuase de parcă nici n-ar fi auzit-o.

După tot ce făcuse ea pentru Betsy! se gândise în sinea ei. Avusese grijă de ea ca o mamă, o scosese din cochilia ei, iar acum uite-o la biroul ei impozant, într-un post pe care ea, Elena, o ajutase să-l capete, refuzând să-i facă o mică favoare. Își deschisese geanta și scosese un tub de ruj și o oglindă cât palma.

— Ei bine, mi-ai urmat sfaturile în toți anii de colegiu, nu-i așa? Și când ți-am spus atunci, cu ani în urmă, că ar trebui să vii la petrecerea noastră de Crăciun. Ai avut încredere în mine când ți-am zis să-l suni pe Derrick, în loc să aștepți să te sune el pe tine. Și așa te-ai logodit… când? Înainte de Sfântul Valentin, enumerase doamna Richardson, întrerupându-se și rujându-și buzele cu mișcări scurte, precise, după care închisese tubul cu un mic clic. Te-ai ales cu un soț și un copil, fiindcă ai avut încredere în mine, deci se poate spune că încrederea pe care mi-ai acordat-o a dat roade de fiecare dată până acum.

Cuvintele ei confirmaseră ceea ce Elizabeth bănuia de mult timp: că în toți acei ani, Elena acumulase un credit. Poate că își dorise sincer s-o ajute, poate că fusese motivată de generozitate. Chiar și așa însă, ținuse mereu socoteala tuturor lucrurilor pe care le făcuse pentru Elizabeth, a sprijinului pe care i-l oferise, iar acum se aștepta să-i fie plătite. Brusc, își dăduse seama că Elena considera că-i este datoare, că era o problemă de echitate, de a primi ceea ce i se cuvenea conform propriilor ei reguli.

— Sper că n-ai de gând să-ți asumi creditul pentru întreaga mea căsnicie, replicase, iar doamna Richardson tresărise auzindu-i duritatea din voce.

— Sigur că nu asta am vrut să spun…

— Știi că sunt întotdeauna dispusă să te ajut așa cum pot. Dar există legi. Și reguli de etică, Elena. Mă dezamăgește că te-ai gândit să-mi ceri așa ceva. Întotdeauna ai fost atât de preocupată de ce-i bine și ce-i rău.

Ochii li se întâlniseră peste birou, și doamna Richardson își spusese că niciodată nu văzuse în privirea lui Betsy o expresie atât de fermă și de îndârjită. Niciuna din ele nu mai rostise vreun cuvânt, iar în acel interval de tăcere sunase telefonul. Elizabeth îi mai susținuse privirea încă o clipă și apoi ridicase receptorul.

— Elizabeth Manwill, spusese ea și ascultase murmurul de la celălalt capăt al firului. Era cât pe ce să mă ratezi. Mă pregăteam să ies la masă.

Alte murmure se auziseră, pe un ton care doamnei Richardson i se păruse de regret.

— Eric, n-am nevoie de scuze, vreau doar să rezolvi situația. Nu, am așteptat deja o săptămână, nu vreau să mai aștept nici măcar un minut. Uite ce e, vin imediat.

Închisese telefonul și se întorsese spre doamna Richardson.

— Trebuie să mă duc până jos. Așteptam un raport și se pare că trebuie să insist de nenumărate ori. Unul dintre deliciile funcției de *director*, spusese ea și se ridicase. Lipsesc doar câteva minute. Și când mă întorc, mergem la masă. Nu mai pot de foame… și am o altă întâlnire la unu și jumătate.

După plecarea ei, doamna Richardson rămăsese încremenită. Chiar Betsy Manwill să fi fost cea care-i vorbise astfel? Sugerând că ar proceda într-un mod lipsit de etică?! Și ce era cu chestia asta de la final, despre funcția de director…? De parcă i-ar fi reamintit ce persoană importantă era ea acum,

de parcă i-ar fi spus *Acum sunt mai importantă decât tine*! Când de fapt ea o ajutase să obțină respectiva funcție.

Doamna Richardson strânsese din buze. Ușa era închisă; nimeni nu putea vedea înăuntru. Ocolise rapid biroul, pe lângă scaunul lui Betsy, și mișcase mouse-ul pe padul lui, iar monitorul revenise la viață, afișând un tabel cu cheltuielile pe anul respectiv. Fără îndoială, își spusese ea oprindu-se o clipă, clinica avea o bază de date cu fișele pacientelor. Dintr-un clic, micșorase tabelul, și pe ecran rămăsese, ca prin magie, o fereastră cu lista pacientelor din perioada care o interesa pe ea. Deci, Betsy se răzgândise în ultimul moment, conchisese doamna Richardson cu un dram de aroganță. Deci, nu avusese ea dreptate? Slabă și șovăielnică.

Aplecându-se peste birou, derulase rapid lista. Nu exista nicio Bebe Chow. Dar un nume din partea de jos a ecranului, pe la începutul lui martie, îi atrăsese atenția: *Pearl Warren*.

Șase minute mai târziu, când se întorsese, Elizabeth Manwill o găsise pe doamna Richardson așezată la locul ei, relaxată și imperturbabilă, cu excepția unei mâini încleștate pe brațul scaunului. Redeschisese fereastra cu tabelul și pusese monitorul în *stand-by*, iar când Elizabeth avea să se așeze din nou la birou, în după-amiaza aceea, nimic nu avea să i se pară în neregulă. Avea să închidă lista cu un sentiment de ușurare, mândră de sine însăși fiindcă îi ținuse în sfârșit piept Elenei Richardson.

— Ești gata pentru prânz, Elena?

În timp ce-și mâncau legumele în stil indian și puiul tikka masala, doamna Richardson pusese o mână pe brațul lui Elizabeth.

— Suntem prietene de mult timp, Betsy. N-aș vrea să cred că ceea ce s-a întâmplat azi ar putea interveni între noi. Sper că e mai mult decât evident că înțeleg perfect și că nu-ți voi purta pică niciodată.

— Sigur, replicase Elizabeth, luând în furculiță o bucată de pui.

De când plecaseră de la birou, Elena fusese încordată și cam rece. Dar așa era ea, conchisese Elizabeth, generoasă și fermecătoare, mereu cu un cuvânt bun de spus, iar pe urmă, când voia ceva, nu concepea să fie refuzată. Ei bine, ea una făcuse imposibilul: o refuzase.

— Lexie încă mai face teatru? o întrebase și apoi, pe toată durata prânzului, susținuseră o conversație de complezență, pe teme comune ale vieții lor: copiii, traficul, vremea.

Acesta avea să fie de fapt ultimul prânz luat împreună, deși aveau să păstreze relații cordiale toată viața.

Deci, mica și inocenta Pearl nu era chiar atât de inocentă, își spusese ea pe drumul înapoi spre birou, în mintea ei, nu exista îndoială cu privire la identitatea tatălui. De multă vreme bănuia că relația dintre Moody și Pearl era mai mult decât platonică — la urma urmei, o fată și un băiat de vârsta lor nu puteau petrece atât timp împreună fără să se întâmple *ceva* între ei —, și era oripilată acum. Cum de fuseseră atât de nesăbuiți? Știa ce accent se punea la Shaker pe educația sexuală; făcuse parte din comitetul școlii cu doi ani în urmă, când un părinte se plânsese că fiicei lui i se ceruse să pună un prezervativ pe o banană la ora de igienă, ca să exerseze. Adolescenții oricum vor face sex, replicase ea atunci; asta e vârsta, ăștia sunt hormonii, nu avem cum să-i oprim; cel mai bun lucru pe care putem să-l facem e să-i învățăm cum să fie precauți. Acum însă, opinia ei de atunci i se părea o culme a naivității. Cum e posibil să fi fost atât de iresponsabili? se întrebase iar. Și, mai presant: cum reușiseră să ascundă totul de ea? Cum se putuse întâmpla chiar sub nasul ei?

Pentru o clipă, se gândise să se ducă la școală, să-i scoată pe amândoi de la ore și să le ceară să-i spună cum de fuseseră atât de proști. Dar mai bine să nu facă o scenă în public, hotărâse în final. Așa, ar afla toată lumea. Era sigură că fetele de la Shaker mai făceau câte un avort din când în când — erau adolescente la urma urmei —, dar sigur că totul era ținut în cel mai mare secret. Nimeni nu voia să-și afișeze lipsa de responsabilitate. Toată lumea ar vorbi, iar ea știa cât de repede circulau zvonurile. Ăsta era unul dintre lucrurile care-i puteau pune fetei o etichetă. Și ar mânji-o pe toată viața. Va discuta cu Moody chiar în seara aceea, imediat ce va ajunge acasă.

Ajunsă înapoi la birou, abia ce-și scosese jacheta, când îi sunase telefonul.

— Bill, spusese ea în receptor, ce se întâmplă?

Glasul domnului Richardson suna înăbușit, iar în fundal se auzea zgomot de agitație.

— Judecătorul Rheinbeck și-a anunțat decizia. Ne-a telefonat cu o oră în urmă. Nu ne așteptam câtuși de puțin. Copilul, continuase el dregându-și glasul, rămâne cu Linda și Mark. Am câștigat!

Doamna Richardson se așezase mai bine pe scaun. Linda e probabil extrem de fericită, își zisese ea. Și totuși, o undă vagă de dezamăgire își

croise drum în pieptul ei. Abia așteptase să sape în trecutul lui Bebe Chow, să ofere ea arma secretă care să hotărască o dată pentru totdeauna soarta lucrurilor. Și totuși, nu fusese nevoie de ea și de eforturile ei.

— Minunat! răspunsese ea.

— Cei doi exultă de fericire. Bebe Chow a primit însă greu vestea. A început să țipe. Aprodul a fost nevoit s-o conducă afară din sală. Biata femeie… Nu pot să nu-mi pară rău pentru ea.

— Dar și-a abandonat copilul, replicase doamna Richardson și, cu toate că exact asta repetase de nenumărate ori în ultimele șase luni, acum tonul ei nu mai păruse la fel de convingător. Unde sunt Mark și Linda?

— Se pregătesc pentru o conferință de presă. Echipa de la știri a aflat decizia și insistă peste tot cu întrebările, așa că le-am spus să dea o declarație la ora trei. Așa că ar trebui să mă duc și eu. Dar, adăugase domnul Richardson cu un oftat adânc, s-a terminat. Fetița e a lor acum. Trebuie doar să mai reziste până când ecourile întregii povești se sting, ca să-și reia viața obișnuită.

— E minunat, repetase doamna Richardson.

Ceea ce aflase despre Pearl și Moody o apăsa ca o povară grea în spate, și tare ar fi vrut să-i spună totul soțului ei, ca să împărtășească cu el acea povară, dar se stăpânise. Nu era acum momentul, se convinsese pe sine, și cu un act de voință, și-l alungase pe Moody din minte. Acum era timpul să sărbătorească împreună cu Linda.

În celălalt capăt al orașului, în casa de pe Winslow Road, Bebe plângea la masa din bucătăria Miei. În clipa în care fusese anunțat verdictul, auzise un vaiet cumplit, atât de ascuțit, încât își dusese mâinile la urechi și se prăvălise la podea ca un ghem. Abia când aprodul o prinsese de braț ca s-o scoată din sală își dăduse seama că vaietul ieșea din gâtul ei. Omul, care avea o fată de vârsta lui Bebe, o dusese într-o anticameră și-i pusese în palme o ceașcă de cafea caldă. Bebe o sorbise înghițitură cu înghițitură, înfigându-și dinții în marginea ceștii de carton de fiecare dată când simțea urletul ridicându-i-se iar în gâtlej, și până când terminase lichidul, aproape că sfâșiase ceașca în bucăți. Nici cuvinte nu avea — doar un simțământ, un gol teribil, de parcă măruntaiele îi fuseseră smulse din ea pe viu.

Când izbutise să se mai calmeze, aprodul îi extrăsese, cu gesturi blânde, resturile de carton din mâini și le aruncase la gunoi. Apoi o condusese la o ieșire laterală, unde aștepta un taxi. „Du-o unde vrea”, îi ceruse el

taximetristului, întinzându-i două bancnote de douăzeci de dolari din buzunarul lui, iar către Bebe spusese: „O să fie bine, drăguță. O să fie bine. Dumnezeu lucrează pe căi misterioase. Fruntea sus”. Închisese apoi portiera taxiului și se întorsese în clădirea tribunalului, clătinând din cap.

În acest fel, Bebe reușise să evite ziariștii și camerele de luat vederi care se strânseseră la intrarea principală, conferința de presă pe care o pregăteau soții McCullough pentru după-amiază și reporterii care intenționaseră s-o întrebe dacă, ținând cont de decizia judecătorului, va mai încerca să aibă un alt copil. În locul ei, Ed Lim le ocolise întrebările, iar taxiul străbătuse Stokes Boulevard spre Shaker Heights, în vreme ce Bebe, rezemată de geamul mașinii cu capul în mâini, ratase să-și vadă o ultimă dată fetița, pe care o asistentă socială o adusese din sala de așteptare și o pusese în brațele întinse ale soților McCullough.

Patruzeci și cinci de minute mai târziu — traficul fusese aglomerat —, taxiul oprise în fața căsuței de pe Winslow Road. Mia era încă acasă, încercând să termine o piesă la care lucra, și nu avusese nevoie decât de o privire ca să înțeleagă ce se întâmplase. Detaliile avea să le afle mai târziu — unele de la Bebe însăși, după ce se mai liniștise puțin, altele de la știrile difuzate în seara aceea și din articolele publicate în ziarele de a doua zi. Custodie integrală acordată soților McCullough, cu recomandarea ca procesul de adopție să fie accelerat. Drepturile de vizitare pentru Bebe anulate. Un ordin judecătoresc care interzicea orice contact între Bebe și fiica ei, fără acordul — improbabil — al familiei McCullough. În după-amiaza aceea însă, își pusese brațele în jurul lui Bebe și o dusese în bucătărie, punându-i în față o cană cu ceai fierbinte și lăsând-o să plângă.

Vestea începuse să se răspândească și la școală odată cu sfârșitul ultimei ore de curs. Monique Lim primise un mesaj de la tatăl ei, Sara Hendricks primise și ea unul de la al ei, care lucra la Channel 5, iar de la ele vestea începuse să circule. Izzy nu aflase însă nimic când ajunsese la Mia, după școală, intrase pe ușa laterală neîncuiată, ca întotdeauna, urcase la etaj și o găsise pe Bebe prăbușită la masa din bucătărie.

— Ce s-a întâmplat? întrebase ea în șoaptă, deși înțelesese deja.

Niciodată nu văzuse un adult să plângă așa, cu asemenea sunete animalice. Uitând de sine. Ca și când nu mai avea nimic de pierdut. Ani în șir de atunci, se trezea uneori noaptea, cu inima bubuindu-i, cu impresia că auzise iar urletele acelea sfâșietoare.

Mia sărise de pe scaun și o îndemnase pe Izzy înapoi pe scări, închizând ușa bucătăriei în urma ei.
— E… e pe moarte? șoptise Izzy.
Era o întrebare ridicolă, dar în clipa aceea chiar se temea că acesta ar fi putut fi adevărul. Dacă sufletul poate părăsi corpul, își spusese ea, probabil că așa un sunet ar scoate: ca scrâșnetul unui cui tras dintr-un lemn vechi. Instinctiv, se lipise de Mia și își îngropase fața în obrazul ei.
— Nu e pe moarte, răspunsese Mia, cuprinzând-o cu brațele și ținând-o strâns lângă ea.
— Dar o să-și revină?
— O să supraviețuiască, dacă la asta te referi. Mia îi mângâiase părul, care i se răsfira printre degete. Semăna cu părul lui Pearl, și cu al ei când fusese tânără: cu cât încercai mai mult să-l netezești, cu atât mai mult insista să se elibereze de constrângeri. O să depășească momentul, adăugase ea. Fiindcă n-are încotro.
— Dar cum? insistase Izzy, nevenindu-i să creadă că cineva putea trece printr-o asemenea durere și să scape cu viață.
— Sincer, nu știu. Dar îl va depăși. Uneori, atunci când ți se pare că totul s-a sfârșit, găsești totuși o cale. Ca după un incendiu în prerie, continuase Mia, chinuindu-se să găsească o explicație. Am văzut și eu unul cu ani în urmă, când eram în Nebraska. Pare că e sfârșitul lumii. Pământul e negru și pârjolit, tot ce fusese verde a murit. Dar după foc, solul e mai fertil, și noi plante pot să crească iar. O depărtase pe Izzy de pieptul ei, îi ștersese obrazul cu un deget și își trecuse încă o dată mâna prin părul ei. Și oamenii sunt la fel, adăugase ea. O iau de la capăt. Găsesc ei o cale.
Izzy încuviințase cu o mișcare a capului, se întorsese să plece, dar se răsucise din nou spre ea.
— Spune-i că îmi pare foarte rău.
Mia încuviințase din cap.
— Ne vedem mâine, da?

În același timp, ajunși acasă, Lexie și Moody găsiseră pe robotul telefonic un mesaj din care aflaseră că procesul se încheiase. *Comandați niște pizza*, răsunase glasul hârâit al doamnei Richardson pe bandă. *Găsiți bani în sertarul de sub cartea de telefon. Vin și eu după ce îmi termin articolul. Tata se întoarce târziu, trebuie să finalizeze documentele de după*

audiere. Moody se întrebase dacă Pearl aflase, însă abia dacă mai schimbaseră câteva cuvinte după ce se certaseră, așa că urcase în camera lui, străduindu-se să nu se gândească la ce făcea ea. Așa cum bănuia el, Pearl ieșise cu Trip în după-amiaza aceea și aflase vestea abia când se întorsese acasă, câteva ore mai târziu, găsind-o pe Bebe încă la masa din bucătărie, dar cu lacrimile uscate.

— S-a terminat, îi șoptise Mia, și mai multe nu fusese nevoie să spună.

— Îmi pare foarte rău, Bebe. Îmi… îmi pare foarte rău.

Bebe nu ridicase privirea, iar Pearl se retrăsese în camera ei, închizând ușa după ea.

O vreme, Mia și Bebe stătuseră în tăcere, până când afară se lăsase întunericul, iar Bebe se ridicase să plece.

— Întotdeauna va rămâne copilul tău, îi spusese Mia, luându-i mâna într-a ei. Iar tu vei fi întotdeauna mama ei. Nimic nu va putea schimba asta.

O sărutase apoi pe obraz și o lăsase să plece. Bebe nu spusese nimic, așa cum nu rostise niciun cuvânt toată după-amiaza, iar Mia se gândise că poate ar trebui s-o întrebe ce e în mintea ei, poate ar trebui s-o îndemne să rămână. În locul ei, își zisese Mia, nici ea n-ar vrea să fie nevoită să vorbească, așa că tactul avusese în final câștig de cauză. Mai târziu, avea să-și dea seama că Bebe percepuse probabil lucrurile altfel. Probabil că îi interpretase cuvintele ca pe o permisiune acordată. Și avea să se întrebe: dacă Bebe i-ar fi spus ce avea de gând, ar fi insistat oare mai mult pe lângă ea? Ar fi încercat s-o oprească? Ar fi reușit s-o ajute, dacă ar fi știut? Dar nici măcar peste mulți ani nu avea să reușească a găsi răspunsul la aceste întrebări.

Conferința de presă durase mai mult decât fusese prevăzut — aproape toate canalele și publicațiile de știri avuseseră întrebări pentru soții McCullough, iar ei, îmbătați de norocul lor, acceptaseră să răspundă la toate. Erau ușurați că se sfârșise chinul? Da, sigur că erau ușurați. Ce planuri aveau pentru următoarele zile? Se vor ocupa puțin de ei înșiși acum, că Mirabelle nu avea să le mai fie luată. Erau nerăbdători să trăiască împreună, ca o familie. Ce vor pregăti pentru prima masă a lui Mirabelle înapoi acasă? Doamna McCullough răspunsese la această întrebare: macaroane cu brânză, preferatele ei. Când se va finaliza procesul de adopție? În foarte scurt timp, sperau ei.

În partea din spate a sălii, o reporteră de la Channel 19 ridicase mâna. Simțeau ei compasiune pentru Bebe Chow, care nu avea să-și mai vadă fiica niciodată?

Doamna McCullough își îndreptase umerii, țeapănă. „Să ne amintim”, răspunsese ea pe un ton acid, „că Bebe Chow nu a putut să aibă grijă de Mirabelle, că a abandonat-o, că și-a încălcat responsabilitățile de mamă. Sigur că mă întristează ideea că cineva, oricine, este nevoit să treacă printr-o asemenea situație. Dar ceea ce este important să reținem e faptul că tribunalul a decis că eu și Mark suntem cei mai potriviți părinți pentru Mirabelle și că acum Mirabelle va avea un cămin stabil, pentru totdeauna. Și cred că asta e suficient, nu-i așa?”

Când conferința de presă se încheiase, iar ea și Mark o luaseră pe Mirabelle acasă definitiv, se făcuse aproape ora cinci și jumătate. Ca urmare a implicării soțului ei în caz, doamna Richardson nu putea scrie articolul pentru *Sun Press* despre decizia judecătorului, așa că acesta îi fusese încredințat lui Sam Levi, ea urmând să se ocupe de domeniul lui obișnuit, politica municipală. Era aproape nouă seara când terminase în sfârșit de scris și ajunsese acasă. Copiii erau fiecare la treburile lui, mașinile lui Trip și Lexie nu se aflau în fața casei, iar pe blatul din bucătărie găsise un bilet: *Mamă, m-am dus la Serena, mă întorc pe la 11. L*. Nimic din partea lui Trip, dar asta era ceva caracteristic, el niciodată nu-și amintea să lase vreun bilet. De obicei, această omisiune stârnea iritare, dar acum doamna Richardson se simțea chiar ușurată: cu atâția oameni în casă, de cele mai multe ori exista public în jur, iar în seara asta ea nu voia public.

La etaj, ușa camerei lui Izzy era închisă, iar dinăuntru răzbătea o muzică sonoră. Urcase chiar înainte să fi venit pizza, și de atunci stătea în camera ei, gândindu-se la Bebe și la cât de zdruncinată păruse. O parte din ea ar fi vrut să urle, așa că pusese în player un CD cu Tori Amos, dăduse volumul la maximum și o lăsase pe solistă să urle în locul ei. Iar o altă parte din ea ar fi vrut să plângă, deși ea nu plângea niciodată, nu mai vărsase o lacrimă de ani buni. Întinsă în mijlocul patului, își înfipsese unghiile în palmă cu atâta forță, ca să nu izbucnească în plâns, încât îi rămăseseră în piele un șir de urme ca niște semiluni. Până când doamna Richardson urcase și trecuse prin fața ușii ei spre camera lui Moody, ascultase albumul de patru ori, punându-l iar pentru a cincea oară.

Într-o zi ca oricare alta, doamna Richardson ar fi deschis ușa, i-ar fi cerut să dea sonorul mai încet și ar fi făcut vreun comentariu critic despre cât de furioasă și de deprimantă era întotdeauna muzica pe care o asculta Izzy. Astăzi însă, o preocupau lucruri mult mai importante, așa că se dusese direct spre camera lui Moody și bătuse la ușă.

— Trebuie să vorbesc cu tine.

Moody era tolănit pe pat, cu chitara alături, și scria ceva într-un caiet.

— Ce? întrebase el fără să ridice privirea.

Nu se sinchisise să se ridice la intrarea ei, lucru care o înfuriase și mai rău. Închisese ușa, se apropiase de pat și-i smulsese caietul din mână.

— Te uiți la mine când vorbesc cu tine! se răstise ea. Am aflat, să știi. Credeai că n-o să aflu?

Moody se holbase la ea.

— Ce-ai aflat?

— Îți închipuiai cumva că sunt oarbă? Credeai că n-o să observ nimic? continuase ea, închizând caietul cu un pocnet. Voi doi, furișându-vă împreună tot timpul! Nu sunt proastă, Moody! Sigur că știam ce pui la cale. Credeam însă că ești puțin mai responsabil.

În camera lui Izzy, muzica se oprise, însă niciunul din ei nu remarcase.

Moody se ridicase în șezut, fără grabă.

— Nu înțeleg despre ce vorbești.

— Știu. Despre Pearl. Despre copil. Expresia șocată de pe chipul lui și tăcerea împietrită care urmase fuseseră elocvente pentru ea. El nu știuse nimic, realizase ea brusc. Nu ți-a spus? continuase doamna Richardson, iar privirea lui Moody își pierduse încet focalizarea, părând să plutească aidoma unei bărci în derivă. Nu ți-a spus, repetase ea, de această dată pe un ton afirmativ, așezându-se pe pat lângă el. Pearl a făcut un avort. Simțise o împunsătură de vinovăție. Oare lucrurile ar fi stat altfel dacă el ar fi știut? se întrebase ea. Iar când Moody tot nu spusese nimic, îi luase mâna în palma ei și continuase: Am presupus că ați vorbit și ați hotărât să facă întrerupere de sarcină.

Încet, înghețat, el își trăsese mâna dintr-a ei.

— Cred că te adresezi altui fiu decât cel în cauză, replicase el și fusese rândul doamnei Richardson să rămână surprinsă. Nu există nimic între mine și Pearl. Copilul n-a fost al meu. Și, cu un râs scurt, amar, adăugase: De ce nu te duci să-l întrebi pe Trip? El i-o trage.

Întinsese o mână și-și luase caietul de pe genunchii doamnei Richardson, concentrându-se pe rândurile scrise pentru a-și stăpâni lacrimile. Conștientiza acum adevărul într-un fel în care nu-l conștientizase până atunci. Pearl fusese împreună cu Trip, el făcuse dragoste cu ea, ea acceptase și asta se întâmplase. Fără a observa însă nimic, doamna Richardson se ridicase ca în transă și plecase în hol, spre camera ei, ca să se gândească. Trip? se mirase. Era oare posibil? Nici ea și nici Moody nu remarcaseră liniștea care se lăsase brusc în camera lui Izzy, nici faptul că ușa era întredeschisă acum și că ea ședea înmărmurită la rândul ei, încercând să priceapă cele auzite.

*

Vineri dimineață, doamna Richardson plecase la lucru cu o jumătate de oră mai devreme decât de obicei, ca să nu dea ochii cu vreunul dintre copiii ei. Cu o seară în urmă, Lexie venise acasă aproape de miezul nopții. Trip se întorsese și mai târziu, și cu toate că în mod obișnuit i-ar fi certat, fiindcă stătuseră în oraș până la o oră atât de târzie, când a doua zi aveau școală, în seara aceea rămăsese în camera ei, ignorându-le încercările de a se furișa neauziți pe scări. Se străduia să înțeleagă toate cele petrecute. Din cauza stresului, își permisese un al doilea pahar de vin, care deja se încălzise. Trip și Pearl? Înțelegea, desigur, de ce ar fi fost ea atrasă de el — mai toate fetele erau —, însă ce anume găsise Trip la ea, asta era o cu totul altă poveste. Adormise întorcând problema pe toate fețele, iar când se trezise, nu era cu nimic mai lămurită. Trip, reflectase ea ieșind din garaj, nu era genul de băiat care se îndrăgostea de fete serioase, intelectuale, ca Pearl. Putea să recunoască acest lucru, chiar dacă era mama lui și îl iubea nespus. Pe el îl interesase întotdeauna suprafața, băiatul ei drag, minunat și superficial, iar la suprafață nu înțelegea deloc ce l-ar fi putut atrage la Pearl. Deci, să fi avut ea profunzimi nebănuite, sau el? Această întrebare o preocupase tot drumul până la birou.

Întreaga dimineață se gândise la ce ar trebui să facă. Să discute fără ocoliș cu Trip? Să discute fără ocoliș cu Pearl? Să discute cu amândoi în același timp? Nici ea și nici soțul ei nu vorbiseră cu copiii despre viețile lor amoroase — avusese ea câte o conversație despre responsabilitate cu Lexie și cu Izzy când le venise menstruația. („Despre vulnerabilități”, o corectase Izzy și ieșise din cameră.) Dar, în general, prefera să considere că toți copiii ei erau suficient de inteligenți pentru a lua propriile decizii și că

școala îi înarmase cu suficiente cunoștințe. Dacă ei erau „puși pe treabă”, așa cum se exprima ea eufemistic, nu simțea nevoia și nu voia să știe. Iar ideea de a sta în fața lui Trip și a fetei ăleia și de a le spune „știu ce-ați făcut” i se părea la fel de chinuitoare precum gândul de a-i dezbrăca până la piele.

Într-un târziu, pe la jumătatea dimineții, urcase în mașină și pornise spre casa de pe Winslow Road. Știa că Mia era acolo, lucrând la fotografiile ei. Deschisese ușa laterală, comună, și intrase fără să mai bată. La urma urmei, era casa ei, nu a Miei; ca proprietăreasă, avea dreptul să intre astfel. În apartamentul de la parter domnea tăcerea; era ora unsprezece, iar domnul Yang se afla la muncă. Sus însă, o auzea pe Mia în bucătărie: șuieratul unui ceainic începând să fiarbă, răsunând și oprindu-se când cineva îl luase de pe foc. Doamna Richardson urcase treptele spre etaj, remarcând că linoleumul începea să se cojească pe la colțuri. O problemă care va trebui remediată, se gândise ea. Va pune să fie scos linoleumul de pe toată casa scării — ba nu, din tot apartamentul — și înlocuit.

Ușa apartamentului de sus era descuiată, iar în clipa în care doamna Richardson intrase în bucătărie, Mia ridicase privirea, alarmată.

— Nu așteptam pe nimeni, spusese ea, și ceainicul începuse să șuiere timid când îl pusese din nou pe plita fierbinte. Ai nevoie de ceva?

Doamna Richardson studiase apartamentul: chiuveta cu vasele de la micul dejun al lui Pearl încă stivă în ea, mormanul de perne care țineau loc de canapea, ușa pe jumătate deschisă spre dormitorul Miei, unde o saltea era pusă direct pe covor. Ce viață jalnică duceau, comentase în sinea ei: avea atât de puține lucruri! Apoi remarcase ceva familiar, agățat pe spătarul unuia dintre scaunele desperecheate din bucătărie: jacheta lui Izzy. O lăsase acolo la ultima ei vizită, iar familiaritatea neglijentă pe care o implica i se păruse doamnei Richardson o palmă peste față. Ca și când Izzy ar fi locuit acolo, ca și când asta ar fi fost casa ei, iar ea ar fi fost fiica Miei, nu a ei, a doamnei Richardson.

— Am știut întotdeauna că e ceva în neregulă cu tine, începuse ea.

— Poftim?

Doamna Richardson nu răspunsese imediat. *Nu are nici măcar un pat în toată firea*, își spusese în sinea ei. *Nici măcar o canapea în firea ei. Ce femeie normală doarme pe podea? Ce fel de viață e asta?*

— Bănuiesc că ai crezut că te poți ascunde, rostise, adresându-se parcă mesei, unde Mia îmbina fotografia unui bărbat cu cea a unui câine. Bănuiesc că ți-ai zis că nimeni nu va afla.

— Nu știu despre ce vorbești, replicase Mia, cu degetele încleștate pe toarta cănii.

— Nu știi? Pariez că Madeline și Joseph Ryan știu. Și sunt sigură că tare-ar vrea să știe unde ești. La fel ca părinții tăi. Și nu mă îndoiesc că și-ar dori să știe și unde e Pearl. Să nu încerci să minți. Ești o mincinoasă foarte bună, dar eu știu deja totul. Știu totul despre tine.

— Și ce vrei?

— Era cât pe ce să nu spun nimic. Mi-am zis că trecutul e trecut. Poate că ți-ai construit o viață nouă. Dar văd că ți-ai învățat fiica să fie la fel de imorală ca tine.

— Pearl? făcuse Mia ochii mari. Despre ce vorbești?

— Ce ipocrită ești! Ai furat copilul acelui cuplu și pe urmă ai încercat să-l iei pe altul de la soții McCullough.

— Pearl e copilul *meu*.

— Dar l-ai făcut cu puțin ajutor, nu-i așa? Eu și Linda McCullough suntem prietene de patruzeci de ani. Mi-e ca o soră. Și nimeni nu merită un copil mai mult decât ea.

— Problema nu e cine merită. Eu cred doar că o mamă are dreptul să-și crească propriul copil.

— Serios? Sau asta îți spui doar ca să poți dormi liniștită noaptea?

Mia roșise.

— Dacă May Ling ar putea să aleagă, nu crezi că ar prefera să stea cu mama ei adevărată? Cea care a născut-o?

— Poate că da, răspunsese doamna Richardson, privind-o pe Mia îndeaproape. Soții Ryan erau bogați. Și voiau cu disperare un copil. Dacă Pearl ar fi putut să aleagă, crezi că ar fi ales să rămână cu tine? Să trăiască așa, ca o vagabondă?

— Te irită chestia asta, nu? întrebase Mia pe neașteptate. Cred că ți-e imposibil să-ți închipui de ce ar alege cineva o viață altfel decât a ta. De ce ar vrea cineva altceva decât o casă mare cu o peluză întinsă, o mașină scumpă și o slujbă într-un birou. De ce ar alege cineva orice lucru diferit de cel pe care l-ai alege tu. Venise rândul ei s-o scruteze pe doamna Richardson, de parcă ar fi găsit pe fața ei indiciile care i-ar fi permis s-o

înțeleagă. Și asta te îngrozește. Faptul că ai ratat ceva. Că ai renunțat la un lucru pe care nici nu știai că-l vrei, continuase ea, și un zâmbet compătimitor i se ivise în colțul buzelor. Despre ce e vorba? Un băiat? O vocație? Sau o viață în sine?

Doamna Richardson amestecase fragmentele de fotografii de pe masă. Sub degetele ei, bucățile de câine și cele de bărbat se separaseră și se îmbinaseră iar.

— Cred că a venit vremea să te muți, spusese apoi și ridicase cu o mână jacheta lui Izzy de pe spătarul scaunului, scuturând-o de parcă ar fi fost soioasă. Până mâine. Asta — pusese pe blat o bancnotă îndoită de o sută de dolari — ar trebui să acopere cu prisosință chiria pe luna asta. Și suntem chit.

— De ce faci asta?

Doamna Richardson se îndreptase spre ieșire.

— Întreab-o pe fiica ta, răspunsese, și ușa se închisese în urma ei.

19.

Vineri după-amiază, când sunase clopoțelul imediat după ora unu, Pearl își pusese rucsacul lângă bancă, pregătindu-se pentru ora a șaptea. Urma să-l întâlnească pe Trip la mașină, după ore; îi lăsase el un bilet în dulap, dimineață. După masa de prânz, îi lăsase și Lexie unul: *Mergi la film diseară? Impact nimicitor*. Fusese aproape suficient ca s-o facă să uite că ea și Moody nu mai erau prieteni. Se vedeau la clasă în fiecare zi, dar de cele mai multe ori, ea ieșea ca din pușcă imediat ce se suna de ieșire, fără să mai stea măcar să-și închidă mapa. Acum, el stătea pe celălalt rând, aplecat deasupra exemplarului său din *Othello*, iar ea se întrebase dacă relația lor va reveni vreodată la normal, dacă lucrurile vor mai fi așa cum fuseseră înainte. Sexul schimba multe, realizase ea, nu doar între tine și cealaltă persoană, ci și între tine și restul lumii.

Încă se mai gândea la asta când sunase telefonul din clasă. De obicei, era vorba despre vreun mesaj din cancelarie — o fișă de prezență rătăcită, o motivare pentru un elev întârziat etc. Așa că Pearl nu-i dăduse nicio atenție decât când doamna Thomas pusese receptorul în furcă, se apropiase și se așezase pe vine lângă banca ei.

— Pearl, m-au anunțat de la secretariat că a venit mama ta să te ia. Au zis să-ți strângi lucrurile.

Apoi se întorsese la tablă, unde prezenta actul al treilea al piesei, iar Pearl își pusese cărțile în rucsac, nedumerită. Uitase oare de vreo programare undeva? Era vreo urgență cumva? Instinctiv, aruncase o privire scurtă spre Moody, aceasta fiind singura lor „conversație” din ultimele săptămâni, dar el părea la fel de neștiutor, și ultimul lucru pe care avea să și-l amintească ea din clasă era fața lui și clipa de nedumerire împărtășită.

Ieșise din aripa claselor de știință și o văzuse pe mama ei lângă bordură, rezemată de Volkswagenul maroniu, așteptând-o.

— Iată-te! o întâmpinase Mia.

— Mamă, ce cauți aici? întrebase ea, privind peste umărul mamei sale, așa cum fac de obicei adolescenții când își întâlnesc pe neașteptate părinții într-un loc public.

Mia îi desfăcuse fermoarul rucsacului și se uitase înăuntru.

— Ai ceva important în dulapul din școală? Portofelul? Actele? Bun, hai să mergem!

Se întorsese spre mașină, dar Pearl se smulsese din mâna ei.

— Mamă, nu pot să plec. Ora viitoare am test la biologie. Și mă întâlnesc… mă întâlnesc cu cineva după școală. Ne vedem acasă, bine?

— Nu la asta m-am referit, replicase Mia, iar Pearl îi observase cuta dintre sprâncene, care dădea de înțeles că era profund îngrijorată. Am vrut să zic că trebuie să plecăm. Azi.

— Ce?

Pearl privise în jurul ei, la curtea tăcută. Toată lumea era înăuntru, la clase, cu excepția câtorva elevi strânși dincolo de gard, lângă un indicator rutier, fumând. Totul părea cât se poate de normal.

— Nu vreau să plec!

— Știu, draga mea. Dar trebuie.

De fiecare dată înainte, când mama ei hotărâse că era vremea să plece dintr-un loc, Pearl simțise cel mult o undă de regret și întotdeauna pentru vreun lucru mărunt: un băiat pe care-l admirase tăcută, o bancă din parc ori un colț retras sau o carte de la bibliotecă la care n-ar fi vrut să renunțe. De cele mai multe ori însă, se simțise ușurată fiindcă putea lăsa în urmă o viață, luând-o de la capăt în alta, ca un șarpe care își leapădă pielea. De data asta însă, o copleșise un amestec de furie și mâhnire.

— Ai promis că vom rămâne! protestase ea, cu glasul sugrumat. Mamă, am prieteni aici. Am…

Se uitase în jur, ca și când ar fi putut apărea de undeva unul dintre copiii Richardson. Dar Lexie era la cantină, terminându-și prânzul. Moody era la ora de engleză, învățând despre Othello. Iar Trip… Trip o va aștepta după cursuri în celălalt capăt al curții. Când va vedea că nu va veni, se va urca în mașină și va pleca. Deodată, îi venise o idee nebunească: dacă ar putea fugi acasă la familia Richardson, ar fi în siguranță. Ei ar primi-o. N-ar mai lăsa-o să plece niciodată.

— Te rog, mamă! Te rog! Te rog să nu plecăm!

— Nici eu nu vreau. Dar trebuie.

Și întinsese mâna spre ea. Pentru o clipă, Pearl își imaginase că se transformă într-un copac. Că prinde rădăcini atât de adânci în locul acela, încât nimic n-ar mai putea s-o smulgă.

— Pearl, draga mea! îmi pare foarte rău. E vremea să plecăm.

O luase de mână, iar Pearl, dezrădăcinată, își urmase mama la mașină.

Când ajunseseră la casa de pe Winslow Road, cele câteva lucruri ale lor erau deja împachetate: cuvertura fusese luată de pe canapea, iar aceasta redevenise un morman de perne; diversele fotografii pe care mama ei le prinsese pe pereți fuseseră ambalate în cutii. Mia era rapidă la împachetat, se pricepea să înghesuie un număr incredibil de obiecte într-un spațiu foarte mic. Dar în anul petrecut în Shaker strânseseră mai multe lucruri decât avuseseră vreodată până atunci, așa că era nevoie să renunțe la unele dintre ele.

— Credeam că voi fi gata până la ora asta, recunoscuse Mia. Dar a trebuit să termin ceva. Strânge-ți hainele. Numai ce-ți încape în sacul din pânză.

— Ai promis! exclamase Pearl. În coconul ocrotitor al casei lor — al casei lor adevărate, așa cum ajunsese s-o considere —, lacrimile începuseră să-i curgă pe obraz, însoțite de un val de mânie sufocantă. Ai spus că de data asta rămânem. Ai spus că de-acum, gata!

Mia se oprise și îi cuprinsese umerii cu brațul.

— Știu. Am promis. Și îmi pare rău. Dar s-a întâmplat ceva…

— Eu nu merg.

Își azvârlise tenișii pe podea și intrase în camera de zi. Mia auzise ușa dormitorului ei trântindu-se. Oftând, culesese de jos tenișii, ținându-i de

tălpi, și se dusese spre dormitor. Pearl era întinsă pe pat, cu cartea de matematică deschisă în față, și scotea un caiet din rucsac. Un joc furios.

— E timpul.

— Trebuie să-mi fac temele.

— Trebuie să strângem bagajele, replicase Mia, închizându-i manualul cu un gest blând. Și pe urmă să plecăm.

Pearl îi smulsese cartea din mână și o aruncase cât colo în cameră, unde lăsase o dâră neagră pe perete. Urmaseră imediat caietul, pixul, cartea de istorie, un teanc de fișe, până când rucsacul ei rămăsese gol pe podea, ca o piele lepădată, cu toate lucrurile din el împrăștiate prin încăpere. Mia ședea calmă lângă ea, așteptând.

Pearl nu mai plângea. În locul lacrimilor, apăruse o expresie goală, înghețată, cu maxilarele încleștate.

— Și eu am crezut că putem rămâne, spusese Mia într-un târziu.

Pearl își strânsese genunchii la piept și își înfășurase brațele în jurul lor, încruntându-se la mama ei.

— De ce? Nu plec până când nu-mi spui de ce.

— Corect, oftase Mia.

Se așezase lângă ea pe pat și netezise așternutul cu palma. Era după-amiază. Soare. Afară, o turturea uguia, o mașină de tuns iarba huruia, iar un nor trecător le învăluise pentru o clipă într-un con de umbră, după care se îndepărtase. Ca și când ar fi fost o zi obișnuită.

— De mult timp mă gândesc cum anume să-ți spun. De mai mult decât îți poți imagina tu.

Pearl ședea nemișcată, cu privirea ațintită spre mama ei, așteptând răbdătoare, conștientă că urma să afle ceva foarte important. Gândul Miei zburase la Joseph Ryan în seara aceea, așezat la masă față în față cu ea, așteptându-i răspunsul.

— Lasă-mă să-ți povestesc mai întâi, începuse ea trăgând aer adânc în piept, despre unchiul Warren.

Când Mia terminase de vorbit, Pearl rămăsese tăcută, trasând cu degetul cusăturile spiralate ale cuverturii de pe pat. Mia îi spusese totul în linii mari, știind amândouă că detaliile vor veni încet, cu timpul. Se vor dezvălui în crâmpeie și frânturi, amintiri ieșind brusc la iveală, stârnite de cel mai nesemnificativ lucru, așa cum se întâmplă adesea. Ani de-a rândul după

aceea, trecând pe lângă vreo căsuță galbenă sau vreun camion ruginit, ori zărind doi copii urcând coasta unui deal, Mia avea să spună „Ți-am povestit când…", iar Pearl avea să ciulească urechile, gata să mai strângă încă un fragment al trecutului ei. *Totul*, ajunsese ea să înțeleagă, era ca un fel de infinit. Poate că n-aveau să ajungă acolo niciodată, dar se îndreptau spre un punct în care va ști tot ce era de știut. Numai că era nevoie de timp și de răbdare. Deocamdată însă, aflase suficient.

— De ce mi-ai povestit toate astea? întrebase ea. Adică, de ce mi le-ai povestit *acum*?

Mia luase încă o gură de aer. Cum să-i explici cuiva — cum să-i explici unui copil, unuia pe care-l iubești — că o persoană dragă nu era de încredere? Încercase. Făcuse tot posibilul pentru a-i explica și văzuse nedumerirea așternându-se pe chipul lui Pearl, urmată de durere. Nu, Pearl nu putea înțelege: doamna Richardson, care întotdeauna fusese drăguță cu ea, care spusese atâtea lucruri frumoase despre ea! A cărei suprafață lustruită, strălucitoare o ademenise pe Pearl cu propria ei reflexie.

— Are dreptate, totuși, adăugase Mia în final. Soții Ryan ți-ar fi dăruit o viață minunată. Te-ar fi iubit. Iar domnul Ryan este tatăl tău. Niciodată nu rostise până atunci cuvintele acelea cu glas tare, niciodată nu-și dăduse voie să le gândească, și aveau acum un gust ciudat pe limba ei. Așa că le spusese încă o dată: Tatăl tău. Cu coada ochiului o văzuse pe Pearl rostindu-le în tăcere, pentru sine, ca pentru a le proba. Vrei să-i cunoști? o întrebase Mia. Putem să mergem la New York. Nu va fi greu să-i găsim.

Pearl se gândise îndelung.

— Nu chiar acum, răspunsese în cele din urmă. Poate într-o zi. Dar nu acum.

Se cuibărise în brațele mamei, așa cum făcea când era mică, rezemându-și capul sub bărbia ei.

— Dar părinții tăi? întrebase ea un moment mai târziu.

— Părinții mei?

— Mai trăiesc? Știi unde sunt?

Mia ezitase.

— Da. Cred că știu. Vrei să-i cunoști?

Pearl își aplecase capul într-o parte, cu un gest care-i amintise Miei atât de acut de Warren, încât aproape că-i tăiase răsuflarea.

— Cândva. Cândva poate că vom merge împreună să-i vedem.

Mia o ținuse strâns lângă ea câteva clipe, îngropându-și fața în părul ei. De fiecare dată când făcea asta, se simțea alinată de faptul că Pearl mirosea întotdeauna la fel. Mirosea — își dăduse ea seama brusc — a acasă, de parcă acasă n-ar fi fost un loc, ci chiar făptura aceasta mititică pe care o purta mereu după ea.

— Și acum am face bine să ne strângem bagajele.

Era trei și jumătate. Orele se încheiaseră, își spusese Pearl, împăturindu-și hainele. Moody tocmai ajungea acasă. Trip va fi renunțat deja s-o mai aștepte — sau era încă acolo? Când va vedea că nu apare, va veni să vadă ce-i cu ea? Nu-i povestise însă mamei despre el, și nu era sigură că o va face vreodată.

Se auzise o bătaie în ușa laterală. Lui Pearl i se păruse că-l chemase ea, cu puterea minții, și se întorsese spre Mia, cu ochii mari.

— Mă duc să văd cine e. Tu rămâi aici. Continuă să împachetezi.

Crezuse că e doamna Richardson, dar nu: era Izzy, care stătea nedumerită în mijlocul aleii.

— De ce e ușa încuiată? întrebase ea.

Venea de luni bune s-o ajute pe Mia, în fiecare după-amiază, și ușa laterală nu fusese niciodată încuiată. Fusese deschisă pentru ea — pentru toți copiii Richardson, își dăduse ea seama acum — în orice moment al zilei, indiferent de situație.

— Eram… mă ocupam de ceva, bâiguise Mia.

Uitase complet de Izzy și încerca să găsească o scuză plauzibilă.

— Bebe e tot aici?

Era singurul lucru care, în mintea lui Izzy, o putea determina pe Mia să n-o primească în casă.

— Nu, s-a dus acasă. Doar eram… ocupată.

— Bine, replicase Izzy și făcuse un pas înapoi, iar ușa de plasă, pe care o ținuse deschisă cu piciorul, scârțâise slab. Pearl e aici? Voiam… să-i spun ceva.

Toată ziua încercase să dea de ea; de fapt, încercase s-o sune cu o seară în urmă, dar nu primise decât ton de ocupat; străduindu-se s-o aline pe Bebe, Mia scosese telefonul din furcă și pe urmă uitase să-l pună la loc. Izzy încercase iar și iar, până după miezul nopții, când își spusese că va vorbi cu ea la școală, a doua zi dimineață. Era sigură că Pearl știa ce zisese Moody despre ea și ce știa mama ei despre Trip. Dar habar nu avea pe unde o lua

Pearl ca să ajungă de la o clasă la alta — urca pe scara principală, deja plină de elevi, sau pe cea din spate, care ducea în aripa de engleză? Mânca de prânz la cantină, jos, la Degajare, sau afară, pe peluză undeva? De fiecare dată presupusese greșit și era atât iritată de faptul că o ratase de atâtea ori, cât și frustrată, dându-și seama cât de puțin o cunoștea pe Pearl. Imediat după școală, își promisese, avea să dea de ea și să-i povestească tot.

Acum, în fața Miei, era limpede că ceva nu era în regulă, dar nu știa ce anume. Oare Mia aflase deja? Avea Pearl probleme? Și, dintr-un motiv sau altul, era Mia furioasă și pe *ea*?

Privind chipul neliniștit al lui Izzy, Mia nu știa ce anume ar răni-o mai rău — o minciună sau adevărul, în cele din urmă alesese o cale de mijloc.

— Îi spun că ai trecut pe aici, bine?

— Bine, repetase Izzy.

Cu o mână pe clanță, studiase figura Miei printre firele bretonului. Oare făcuse ea ceva rău? O supărase cumva? Lexie spusese întotdeauna că Izzy nu știa să mintă, și era adevărat: niciodată nu se sinchisea să-și ascundă sentimentele, și nici n-ar fi știut cum. Părea atât de tânără în momentul acela, atât de derutată și de vulnerabilă, atât de singură, încât acest lucru, mai mult decât orice altceva, îi dăduse Miei senzația că o dezamăgise amarnic.

— Îți aduci aminte ce-ți spuneam zilele trecute? o întrebase ea. Despre focurile în prerie? Că uneori e nevoie să pârjolești totul, până la pământul gol, și s-o iei de la capăt?

Izzy încuviințase, și un lung moment de tăcere se lăsase între ele. Mia nu reușea să găsească o modalitate de a-și lua rămas-bun.

— Ei bine… spusese ea într-un târziu, să-ți amintești asta. Uneori, trebuie s-o iei de la capăt, de la zero. Înțelegi?

Deși nu era sigură că înțelegea, Izzy încuviințase încă o dată.

— Ne vedem mâine? întrebase apoi, iar Mia simțise cum i se frânge inima.

În loc să-i răspundă, o strânsese în brațe și-i sărutase creștetul, acolo unde obișnuia s-o sărute pe Pearl.

— Ne vedem curând.

Pearl auzise ușa închizându-se, dar abia după câteva minute apăruse Mia sus, cu pași înceți și grei.

— Cine era? o întrebase, deși bănuia deja.

— Izzy, dar a plecat, replicase Mia și se dusese în dormitorul ei, să împacheteze.

De atâtea ori își făcuseră bagajele înainte — două pahare puse unul în altul, cele câteva tacâmuri în ele, paharele în boluri, bolurile într-o oală, oala în tigaie și totul înfășurat într-o pungă de hârtie, având pe post de tampon eventuala mâncare pe care o păstrau: un pachet de biscuiți, un borcan cu unt de arahide, o jumătate de pâine. Într-o altă pungă intrau șamponul, săpunul, pasta de dinți. Mia înghesuia sacii lor cu haine sub scaunele mașinii și așeza deasupra un teanc de pături. Aparatele foto și celelalte ustensile ale ei intrau în portbagaj, lângă vasele de bucătărie și articolele de toaletă. La toate celelalte — masa din șipci pe care o vopsiseră în albastru, scaunele desperecheate, patul lui Pearl și salteaua Miei, plus grămada de perne pe care o numeau canapea — renunțau.

Aproape că se întunecase când terminaseră de strâns, iar Pearl continua să se gândească la Trip și la Lexie, la Moody și la Izzy. Probabil că erau deja acasă, în superba lor locuință. Trip se întreba de ce nu venise să se întâlnească cu el. Își spusese că nu avea să-l mai vadă niciodată și i se pusese un nod în gât. Lexie era așezată la blatul din bucătărie, fără îndoială, răsucindu-și pe deget o șuviță. De păr și întrebându-se unde era ea. Iar Moody… nu vor avea niciodată șansa să se împace.

— Nu e drept, rostise ea cu glas tare în vreme ce mama ei punea ultimele lucruri într-o pungă de hârtie.

— Nu. Nu e.

Pearl se așteptase să audă obișnuitele platitudini părintești: *Viața nu e dreaptă* sau *Ce e drept nu e întotdeauna just*. Dar Mia se mărginise s-o strângă la piept o clipă și să-i sărute tâmpla, după care îi întinsese punga de hârtie.

— Du-te și pune-o în mașină.

Când se întorsese, mama ei era în bucătărie, punând un plic pe blat.

— Ce-i acolo? întrebase Pearl, curioasă.

— Ceva pentru familia Richardson. Un fel de rămas-bun, cred.

— O scrisoare? Pot s-o citesc și eu?

— Nu. Sunt doar câteva fotografii.

— Și le lași aici?

Niciodată până atunci mama ei nu-și mai lăsase lucrările în urmă. Când plecau dintr-un apartament, luau cu ele tot ce le aparținea cu adevărat, iar

fotografiile Miei erau printre cele mai importante bunuri ale lor. O dată, când nu avuseseră suficient spațiu liber în portbagajul Volkswagenului, Mia preferase să-și arunce jumătate din haine ca să facă loc.

— Nu sunt ale mele, răspunsese acum, luând cheile de pe blat.

— Dar ale cui ar putea fi? insistase Pearl.

— Unele fotografii aparțin persoanei care le-a făcut. Altele sunt ale celei din imagine. Ești gata?

Și stinsese luminile.

În celălalt capăt al orașului, Bebe ședea pe bordură, în spatele unui BMW parcat, și privea casa soților McCullough, pe celălalt trotuar. Ședea acolo de ceva vreme; între timp, se făcuse șapte și jumătate, iar înăuntru probabil că fetița ei era la ora de baie. Lindei McCullough îi plăcea să respecte un program fix, știa asta. „Întotdeauna am fost de părere că obiceiurile regulate asigură o viață mai liniștită”, îi spusese ea lui Bebe nu o dată, mai ales când ea întârzia la orele de vizită. De parcă și-ar fi expus pur și simplu opinia pe tema respectivă, pe un ton neutru, ca atunci când îți exprimi preferința pentru mere în defavoarea perelor.

Lumina în baia de la etaj se aprinsese, iar Bebe își imaginase scena: May Ling se ținea cu o mânuță de marginea de porțelan alb a căzii, iar pe cealaltă o întinsese ca să atingă jetul de apă de la robinet. Strada era cufundată în tăcere, iar în încăperile din locuințe luminile străluceau palid, uneori însoțite de licărirea albăstruie a vreunui ecran de televizor, dar când închidea ochii, Bebe aproape că își auzea fetița râzând sub stropii de apă care-i atingeau fața. Întotdeauna îi plăcuse apa; chiar și în zilele acelea când nu avea cu ce o hrăni, se liniștea când Bebe o scălda în chiuveta de la bucătărie, iar când ea își pierduse chiar și fărâma de energie pentru asta — temându-se că May Ling îi va scăpa din mâini, temându-se că se va întinde pur și simplu pe linoleumul scorojit și o va lăsa să se scufunde cu totul în apă —, fetița se pusese și mai bine pe plâns. Era sigură că doamna McCullough avea la dispoziție o sumedenie de produse pentru baie: tot felul de loțiuni și săpunuri, și creme special făcute pentru copii, cu unt de karité, ulei de migdale și levănțică. Probabil că erau înșirate pe marginea căzii — ba nu, pe un raft pretențios de sticlă, departe de mânuțele curioase. Și sigur că erau acolo și jucării, coșuri întregi cu jucării, nu doar un pahar vechi de iaurt cu care s-o limpezească pe cap, ci rățuște și broscuțe cu arc.

Delfini, bărcuțe și avioane. Versiuni miniaturale ale vieții minunate pe care May Ling ar avea-o alături de soții McCullough.

După baie, doamna McCullough o va înfășura pe May Ling într-un prosop alb, pufos, atât de moale și de gros, încât, când îl va desface, în el va rămâne imprimată forma perfectă a unei fetițe, inclusiv urma cât un vârf de deget a buricului. Îi va peria apoi părul — care stătea drept când era uscat, dar se ondula dacă era umed, la fel ca al mamei sale — și-i va pune pijamaua. Pe urmă, îi va da biberonul și o va culca. Bebe privise lumina din baie stingându-se și, o clipă mai târziu, o zărise aprinzându-se pe cea din partea din spate a casei — camera lui May Ling. Fetița ei va adormi, sătulă, încălzită, în pătuțul confortabil, sub pledul tricotat de mână, între șirurile de puișori care o fereau de marginile tari ale pătuțului. May Ling va adormi, iar doamna McCullough va aprinde lampa de veghe, iar când se va duce și ea să se culce, se va gândi cu drag la dimineața de a doua zi, când va veni și o va găsi acolo, așteptând-o, pe fetița lui Bebe.

Rezemându-și fruntea de caroseria BMW-ului, Bebe aștepta ca lumina din camera fiicei sale să se stingă.

Întorcându-se de la Mia, Izzy găsise casa goală. Părinții ei erau încă la serviciu, firește, dar de obicei unul dintre frați era acasă. Unde să fie Lexie? Dar Moody? Trip probabil că ieșise cu Pearl, își spusese ea, sperând s-o poată prinde înainte să vină doamna Richardson.

În realitate, Trip și Moody ajunseseră acasă mai devreme — Moody imediat după școală, și Trip, în mod neașteptat, puțin mai târziu. Părea nervos, iritat, iar Moody bănuise, pe bună dreptate, că ar fi trebuit să se întâlnească cu Pearl, dar ceva nu mersese cum trebuie.

— Ai avut o zi proastă? întrebase el, iar când Trip se mărginise să mârâie, adăugase: Ți-a tras clapa. Nasol, amice. Dar la urma urmei, la ce te așteptai?

— Ce tot spui acolo? exclamase Trip, întorcându-se în sfârșit spre fratele lui.

Moody simțise un imbold de răutate.

— Credeai cumva că ești singurul? îți închipui că vreo fată e suficient de toantă încât să se păstreze doar pentru *tine*? Nici nu-mi vine să cred că nu te-ai prins mai devreme.

Râsese, și atunci se năpustise Trip la el. Nu-și mai vorbiseră așa de ani buni, din copilărie, și cu un brusc sentiment de ușurare, Moody râsese din nou, chiar în clipa în care Trip îl pocnise în stomac și se prăvăliseră amândoi la podea. Timp de câteva secunde, se încăieraseră pe gresie, tenișii lor lăsând urme pe ușile dulapurilor, dar până la urmă Trip îl imobilizase pe fratele lui și lupta luase sfârșit.

— Tu să taci! șuierase el. Tacă-ți fleanca!

Încă de la primul lor sărut, se întrebase ce văzuse Pearl la el și dacă nu cumva, mai devreme sau mai târziu, va decide că a făcut o greșeală alegându-l. Iar acum era ca și când Moody izbutise să pătrundă în mintea lui și dăduse glas temerilor găsite acolo.

Moody bolborosise, trăgând de brațul fratelui său, iar acesta îi dăduse drumul într-un final și ieșise în goană din bucătărie. După o jumătate de oră la volan, rulând fără țintă, se dusese spre casa lui Dan Simon. Înainte de relația cu Pearl, obișnuise să petreacă ore întregi împreună cu Dan și cu câțiva colegi din echipa de hochei, ghemuiți în jurul consolei Nintendo, jucând GoldenEye, iar în după-amiaza aceea spera că jocul video îi va abate atenția de la spusele lui Moody și-l va împiedica să se tot întrebe dacă erau adevărate sau nu.

În ceea ce-l privește, Moody se dusese pe malul lacului Horseshoe, unde răsucise în minte toate lucrurile pe care ar fi vrut să i le spună fratelui său, azi și în toți anii trecuți.

Singură în casă, Izzy întorsese pe toate fețele cuvintele Miei. *Uneori, trebuie s-o iei de la capăt, de la zero*. La ora cinci, Mia încă nu venise să pregătească cina, și o presimțire neplăcută începuse să-și facă loc în sufletul ei. Senzația se acutizase când telefonase mama ei, o jumătate de oră mai târziu.

— Mia nu poate veni azi, îi spusese ea. Cumpăr eu niște mâncare chinezească în drum spre casă.

Când Moody se întorsese în sfârșit, la șase și câteva minute, Izzy coborâse în fugă la parter.

— Unde-s toți ceilalți? îl întrebase.

Moody își scosese tricoul și-l azvârlise pe canapea. Stătuse ore în șir pe malul lacului, aruncând pietre în apă și gândindu-se la Pearl și la fratele lui. *Uite ce i-ai făcut*! se răstise furios în sinea sa. *Cum de-ai silit-o să treacă*

prin așa ceva?! Aruncase toate pietrele pe care le găsise, și tot nu-i fusese suficient.

— De unde să știu eu? exclamase în chip de răspuns către Izzy. Lexie e la Serena, probabil. Și cine știe unde mama dracu' e Trip! Da' ție ce-ți pasă? Credeam că-ți place să stai singură.

— O căutam pe Pearl. Ai văzut-o cumva?

— Am văzut-o la ora de engleză, replicase Moody și se dusese în bucătărie să-și ia un suc, cu Izzy pe urmele lui. De atunci, nu mai știu. A plecat de la școală devreme.

— Poate că e cu Trip, sugerase Izzy.

Moody luase o înghițitură de suc și tăcuse. Văzând că n-o contrazice, Izzy insistase:

— E adevărat ce-ai zis aseară despre Trip și Pearl?

— Așa se pare.

— De ce i-ai spus mamei?

— Nu credeam că-i un secret, răspunsese el, lăsând din mână doza de suc. Știi, n-au fost chiar subtili în privința asta. Și nu e treaba mea să mint pentru ei.

— Mama a zis… mama a zis că Pearl a făcut un avort?

— Așa a zis.

— Pearl n-a făcut avort.

— De unde știi tu?

— Fiindcă știu.

N-ar fi putut explica de ce, însă era sigură că nu se înșela. Trip și Pearl… da, asta putea crede. O văzuse pândindu-l luni la rând pe fratele ei, așa cum pândește șoarecele o pisică, așteptând să fie mâncat. Dar Pearl… însărcinată? Se gândise la săptămânile care trecuseră. Se comportase oare Pearl mai neobișnuit?

Brusc, Izzy încremenise. Își amintise de ziua aceea în care se dusese la Mia și o găsise pe Lexie acolo. Ce spusese sora ei? Că venise s-o vadă pe Pearl, care o ajuta la un eseu. De obicei, foarte aranjată, Lexie fusese atunci palidă și neîngrijită, cu părul pleoștit, strâns în coadă, iar Mia se grăbise s-o trimită pe ea acasă. Iar a doua zi după-amiază, sora ei se întorsese acasă îmbrăcată cu tricoul preferat al lui Pearl, cel cu John Lennon pe piept. Iar în mână ținea o pungă de plastic cu ceva înăuntru. Stătuse toată seara în camera ei, sărind peste masa de seară — ceva deloc obișnuit pentru ea,

mereu cu poftă de mâncare —, și fusese într-o dispoziție sumbră multe săptămâni după aceea. Chiar și acum, Lexie părea mai puțin veselă, mai puțin sociabilă, ca și când ceva o secătuise. Și în plus, se despărțise de Brian.

— Unde-i Lexie? întrebase din nou.

— Ți-am zis, cred că e la Serena, replicase Moody și o înșfăcase de braț. Să-ți ții gura cu privire la Trip și Pearl, bine? Bănuiesc că ea nu știe.

Izzy se smulsese din strânsoarea lui.

— Ești un mare idiot! Pearl n-a fost însărcinată. Îți dai seama că mama și Mia îi vor lua gâtul și că tu i-ai pus lațul de gât fără niciun motiv?

Moody pălise, dar numai pentru o clipă. Clătinase apoi din cap.

— Nu-mi pasă. A meritat-o.

— *A meritat-o*? se holbase Izzy la el.

— S-a furișat și și-a făcut de cap cu Trip. Cu *Trip*, dintre toți oamenii, Izzy! Nu i-a păsat nici măcar că… exclamase el, dar se oprise brusc, ca și când ar fi apăsat prea tare pe o vânătaie recentă. Uite ce e, a fost decizia ei să se culce încolo și-ncoace. Merită tot ce va primi.

— Nu pot să cred că vorbești serios!

Izzy nu-l văzuse niciodată pe fratele ei comportându-se astfel. Moody, care întotdeauna fusese cel mai plin de tact din familia lor; Moody, care întotdeauna îi luă partea, chiar și atunci când ea alegea să nu-l asculte; Moody, singurul din familia lor pe care-l crezuse capabil să perceapă lucrurile mai clar decât ea.

— Îți dai seama, continuase ea, că mama probabil va da vina pe Mia pentru toate astea?

— Păi… poate că ar fi trebuit să-și supravegheze fata mai bine. Poate că ar fi trebuit s-o educe astfel încât să fie mai responsabilă.

Întinsese mâna după doza de suc, dar Izzy fusese mai rapidă. Metalul rece îl izbise în obraz și un jet de spumă și acid îl împroșcase în față. Când privirea i se limpezise din nou, constatase că rămăsese singur, cu excepția dozei care se rostogolea încet pe pardoseala udă.

Locuința Serenei era pe Shaker Boulevard, lângă școala gimnazială, și până acolo erau cam cinci kilometri. Patruzeci de minute mai târziu, când auzise soneria și deschisese ușa, Serena dăduse cu ochii de Izzy, care gâfâia cu răsuflarea întretăiată.

— Ce cauți tu aici, ciudato? o luase Lexie la rost, coborând scara în urma Serenei.
— Trebuie să te întreb ceva.
— Dar de telefon n-ai auzit?
— Taci acum. E ceva important.
Luând-o de braț, o trăsese în camera de zi, iar Serena, care cunoștea bine dinamica relațiilor din familia Richardson, se retrăsese în bucătărie pentru a le oferi intimitatea necesară.
— Ce e? întrebase Lexie când rămăseseră singure.
— Ai făcut tu vreun avort?
— Poftim?! exclamase Lexie, de data asta în șoaptă.
— Când a lipsit mama din oraș. Ai făcut?
— Nu-i treaba ta!
Sora ei se întorsese să plece, dar Izzy îi tăiase calea.
— Ai făcut, nu-i așa? Atunci când ai zis că ai dormit acasă la Pearl.
— Nu-i o crimă, Izzy. O grămadă de persoane o fac.
— Pearl a mers cu tine?
Lexie oftase.
— Ea m-a dus cu mașina. Și înainte să faci pe moralista și pe cuviincioasa…
— Nu-mi pasă mie de moravurile tale, Lex! replicase Izzy, zvâcnind din cap pentru a-și da la o parte o șuviță de păr din ochi. Mama crede că Pearl a făcut avortul.
— Pearl?! răsese sora ei. Scuză-mă, dar e chiar amuzant. Micuța Pearl, atât de virginală și de inocentă!
— Probabil că există un motiv pentru care crede asta.
— Am făcut programarea pe numele ei. Mă rog! Pe ea n-a deranjat-o, replicase Lexie și dăduse să plece, dar se oprise și se răsucise din nou spre Izzy. Să nu îndrăznești să spui cuiva despre asta! Nici lui Moody, nici mamei, nimănui! Ai priceput?
— Cât de-al dracului de egoistă ești!
Și, fără a-și mai lua la revedere, trecuse pe lângă sora ei și ieșise din cameră, aproape izbindu-se de Serena în drum spre ușa din față.
Avusese nevoie de alte patruzeci de minute pentru a străbate pe jos drumul până la casa de pe Winslow Road, iar când ajunsese, își dăduse seama imediat că ceva nu era în regulă. Toate luminile erau stinse la etaj, iar

Volkswagenul nu era pe alee. Ezitase o clipă în fața casei, înghiontind piersicul ale cărui flori începuseră să se ofilească. Se dusese apoi în lateral și sunase la ușă până când ieșise domnul Yang.

— Mia e aici? întrebase ea. Sau Pearl?

Domnul Yang clătinase din cap.

— Ele plecat poate cinci, zece minute în urmă.

Izzy simțise cum îi îngheață inima.

— Au zis cumva unde se duc?

Dar știa deja adevărul: plecaseră, iar ea le ratase.

Domnul Yang clătinase din cap încă o dată.

— Ele nu spus mie.

Se uitase pe după perdea la timp pentru a le vedea pe Mia și pe Pearl ieșind cu spatele de pe alee, cu mașina plină-ochi cu pungi și cutii, și dispărând în penumbra înserării. Erau amândouă oameni buni, își spusese cu tristețe, dorindu-le drum bun oriunde s-ar fi dus.

Un bilet, își zisese Izzy panicată, trebuie să fi lăsat un bilet. Mia n-ar fi plecat fără să-și ia rămas-bun.

— Pot să urc și să caut ceva în apartamentul lor? Promit că nu deranjez nimic.

— Cheie ai? întrebase domnul Yang, lăsând-o să treacă spre scări. Poate că ușă încuiată?

Chiar era încuiată, iar Izzy bătuse de câteva ori și zgâlțâise clanța înainte să se resemneze și să coboare.

— Eu cheie n-am, îi spusese domnul Yang, ținându-i ușa în timp ce ea ieșea în fugă. Întreabă mămica ta, ea are cheie.

Douăzeci și cinci de minute făcuse până acasă, unde, deși ea n-avea de unde să știe, Mia și Pearl lăsaseră cu numai câteva minute în urmă cheile apartamentului. Abia după o oră și jumătate, găsise cheile de rezervă ale mamei, în sertarul cu de toate din bucătărie. Se mișcase în liniște, ignorând cutia pe jumătate goală cu pui cu portocale lăsată pe blat pentru ea, atentă să nu-i tulbure pe frații și pe părinții ei, care se risipiseră deja în diferite părți ale casei. Când ajunsese din nou la casa de pe Winslow Road, era nouă și jumătate, iar domnul Yang, care în zilele de lucru se trezea dimineața la patru și un sfert pentru a-și începe munca pe autobuzul școlar și prefera să aibă un program regulat, se culcase deja. Nimeni n-o auzise pe Izzy intrând pe ușa laterală, descuind-o pe cea de la apartamentul în care locuiseră Mia

și Pearl și intrând în sfârșit în casă, cu toate că în adâncul inimii știa că era prea târziu, că ele plecaseră pentru totdeauna.

La ora nouă, a doua zi, casa familiei Richardson era aproape goală. Domnul Richardson se dusese la birou ca să recupereze lucrările întârziate de peste săptămână, așa cum făcea adesea sâmbăta dimineața; recentele evoluții ale cazului McCullough îl împiedicaseră să lucreze din plin la orice altceva. Lexie dormea acasă la Serena, în patul ei dublu. Trip și Moody ieșiseră; cel dintâi se duse la centrul comunitar să-și abată atenția cu vreun meci improvizat, iar cel de-al doilea își luase bicicleta și plecase spre casa Miei, unde avea de gând să-și ceară scuze lui Pearl, dar spre consternarea lui găsise ușa încuiată și nici urmă de Volkswagen. Iar doamna Richardson, Izzy știa asta, se ducea sâmbăta dimineața la piscină să facă ture de bazin. Mama ei își respecta cu atâta îndârjire obișnuințele, încât Izzy nici nu se mai obosise să arunce o privire în dormitorul ei. Nu se îndoia că doar ea singură mai era în casă.

Era nedrept, totul, foarte nedrept — numai la asta se gândise Izzy toată noaptea. Era nedrept că Mia și Pearl fuseseră nevoite să plece, că în sfârșit își găsiseră un cămin, și totuși fuseseră alungate din el. Erau cele mai blânde, mai bune și mai sincere persoane pe care le cunoștea ea, iar familia ei le gonise. Trecuse în revistă, în minte, numeroasele trădări care culminaseră cu acest deznodământ. Lexie mințise și se folosise de Pearl. Trip profitase de ea. Moody o trădase intenționat. Tatăl ei era un hoț de copii. Iar mama… ei bine, mama ei fusese capul răutăților.

Se gândise la casa Miei, caldă, luminoasă și primitoare. Toată viața ei, Izzy fusese furioasă și dură; mama ei o critica mereu, Lexie și Trip o luau întotdeauna în râs. Mia nu fusese însă așa. Cu Mia, ea reușise să fie altfel, diferită într-un mod așa cum nu știa că poate fi; în prezența înțelegătoare a Miei, devenise curioasă, deschisă și amabilă, ca sub vraja unei incantații magice. Simțise în sfârșit că putea vorbi deschis, fără a se izbi imediat de cochilia dură a vieții ei cocoloșite, ca și când ar fi văzut dintr-odată că zidurile solide care o închideau erau de fapt zăbrele și că între ele era suficient spațiu pentru a se strecura afară. Încercase să-și imagineze cum ar fi fost să se întoarcă la viața ei dinainte, la viața în casa lor splendidă, perfect orânduită și abundent decorată, unde iarba era întotdeauna tunsă, frunzele uscate erau întotdeauna măturate și niciodată, absolut niciodată, nu

era lăsat gunoi la vedere; în cartierul lor splendid, perfect orânduit, unde pe fiecare peluză exista un copac, străzile aveau coturi și curbe pentru ca nimeni să nu poată rula cu viteză și fiecare casă era în armonie cu celelalte; în orașul lor splendid, perfect orânduit, în care toată lumea se înțelegea, fiecare respecta regulile și totul trebuia să fie minunat și perfect la exterior, oricât de mare ar fi fost haosul interior. Nu se putea preface că nu se întâmplase nimic. Mia deschisese în ea o ușă care nu mai putea fi închisă la loc.

Se gândise apoi la prima zi în care o întâlnise pe Mia și la întrebarea pe care i-o pusese ea: *Ce-ai de gând să faci în privința asta*? Fusese întâia dată când simțise cu adevărat că exista un lucru în privința căruia putea ea să facă ceva. Își amintise apoi ce-i spusese Mia ultima dată când se văzuseră, cuvintele care de atunci îi tot răsunaseră în minte: că uneori trebuie s-o iei de la capăt, de la zero. Pământ pârjolit, asta spusese, și în clipa aceea Izzy știuse ce avea de făcut.

Își petrecuse noaptea plănuind totul, iar acum, că venise timpul, aproape că nu se mai gândea la nimic. De parcă ieșise cumva în afara propriei persoane și se uita la altcineva care făcea lucrurile respective. Tatăl ei ținea întotdeauna un bidon cu benzină în garaj, pentru plugul de zăpadă și pentru alimentarea generatorului, dacă se întrerupea curentul electric în timpul vreunei furtuni. Izzy luase bidonul și desenase un cerc pe patul surorii ei, apoi pe cele ale fraților. Benzina făcuse o pată uleioasă pe pledul înflorat al lui Lexie, pe perna lui Trip și pe așternuturile cadrilate ale lui Moody. Când terminase în camera celui din urmă, bidonul se golise deja, așa că se mulțumise să-l așeze în fața ușii închise de la dormitorul părinților. Pusese apoi cheile casei din Winslow Road la locul lor, în sertarul cu de toate, de unde luase o cutie de chibrituri.

Să nu uiți, îi spusese Mia. *Uneori e nevoie să pârjolești totul, până la pământul gol, și s-o iei de la capăt După foc, solul e mai fertil, și noi plante pot să crească iar. Oamenii sunt la fel. O iau de la capăt. Găsesc ei o cale*. Gândul îi zburase la Mia, și ochii i se împăienjeniseră. Scăpărase primul chibrit. Avea pe un umăr rucsacul de școală, în care îndesase un rând de haine și toți banii ei. Mia și Pearl nu puteau fi prea departe, își spusese. Avea încă timp să le găsească. Marginea cutiei hârjâise sub chibrit ca unghiile pe tablă, se simțise un iz de sulf și măciulia se aprinsese. Izzy

dăduse drumul chibritului pe pledul înflorat al surorii ei și ieșise pe ușă în fugă.

20.

După plecarea mașinilor de pompieri, în fața scheletului casei, înnegrit și încă fumegând, doamna Richardson își strânse mai bine halatul în jurul taliei și privi în jur. Pe ceea ce fusese aleea lor, domnul Richardson vorbea cu șeful pompierilor și cu doi polițiști. Dincolo de stradă, cocoțați pe capota mașinii fiicei lor mai mari, Lexie, Trip și Moody își priveau părinții, așteptând instrucțiuni. Doamna Richardson observase că lipsea Izzy și era sigură că despre asta discuta domnul Richardson cu polițiștii. Probabil că le dădea o descriere a ei, cerându-le ajutorul să o găsească. *Isabelle Marie Richardson*, exclamă în sinea ei, cu un amestec de rușine și furie. *Ce Dumnezeului ai făcut*? Asta le spusese și pompierilor, polițiștilor, copiilor și soțului ei, copleșit. „Nesăbuită. Cum a putut să facă așa ceva?” În spatele ei, unul dintre pompieri puse în mașină carcasa arsă a bidonului de benzină, ca s-o trimită firmei de asigurări, fără îndoială.

— Când Izzy se va întoarce, murmură Lexie către Trip, mama o s-o jupoaie de vie.

Abia când șeful pompierilor întrebă unde vor sta, își dădu seama doamna Richardson de soluția evidentă.

— La casa de închiriat, replică ea. Pe Winslow Road, în apropiere de Lynnfield. Iar sub privirile nedumerite ale soțului și copiilor ei, adăugă: A fost eliberată ieri.

După o serie de manevre, cele trei mașini încăpură pe aleea îngustă din fața casei de pe Winslow Road, și când Lexie reuși să-și parcheze în sfârșit Explorerul lângă bordură, doamna Richardson simți o împunsătură bruscă de teamă că totuși apartamentul nu era liber — că vor urca, vor deschide ușa și le vor găsi pe Mia și pe Pearl tot acolo, mâncând placide la masă, refuzând să plece. Sau poate că Mia va fi lăsat în urmă un fel de declarație nerostită: mizerie de curățat, ferestre sparte sau pereți loviți, ca un ultim deget mijlociu adresat proprietarilor. Dar când toate cele patru mașini ale familiei fuseseră parcate, iar ei urcaseră unul după altul treptele până la etaj, spre nedumerirea domnului Yang, constatară că nu era nimeni sus, găsind doar câteva piese de mobilier. Doamna Richardson înclină din cap în semn de aprobare și ușurare.

— Arată cu totul altfel, murmură Lexie.

Și așa era. Cei trei copii Richardson prezenți se înghesuiră în pragul ușii dintre camera de zi și bucătărie, atât de apropiați unii de alții, încât umerii aproape că li se atingeau. În bucătărie, dulapurile erau goale, iar cele două scaune desperecheate fuseseră așezate sub masa șubredă. Moody se gândi de câte ori stătuse la masa aceea lângă Pearl, făcându-și temele sau mâncând cereale. Lexie își lăsă privirea să rătăcească prin camera de zi: câteva perne lăsate pe covor, pereții goi, cu excepția câtorva urme de piuneze rămase în tencuială. Trip se uită spre dormitor, unde prin ușa deschisă se vedea patul lui Pearl, acum fără așternuturi și pături, redus la un simplu cadru de lemn și o saltea.

Perfect utilizabilă, își spuse doamna Richardson. Două dormitoare, unul pentru adulți și celălalt pentru băieți. Fetele — încă era sigură că Izzy avea să li se alăture în scurt timp — puteau dormi pe veranda închisă. O baie și o toaletă de serviciu… Asta e, vor trebui să folosească în comun aceeași baie. Doar pentru puțin timp, până când vor găsi ceva mai convenabil, până când casa lor va fi renovată.

— Mamă! o strigă Lexie din bucătărie. Mamă, uită-te la asta!

Pe blat, se afla un plic mare, plin cu hârtii. Poate că fusese lăsat acolo din greșeală — ceva lucrat de Mia sau temele lui Pearl, uitate în graba plecării. Chiar înainte ca mâna ei să-l atingă, doamna Richardson își dădu seama însă că altul era adevărul. Hârtia era ca de satin sub degetele ei, clapa plicului fusese atent pliată, dar nu lipită, iar când ea își vârî unghia sub ea, deschizându-l, ceilalți se strânseră în jurul ei, ca să vadă ce era înăuntru.

Era câte una pentru fiecare. Mia le așezase una peste alta în plic: pe jumătate portrete, pe jumătate năzuințe, imortalizate pe hârtie. Doamna Richardson înșiră fotografiile pe masă, iar fiecare dintre ei știu care dintre ele îi era destinată, o recunoscu imediat, așa cum și-ar fi recunoscut chipul în oglindă. Pentru ceilalți, era doar o fotografie oarecare, dar pentru ei avea ceva insuportabil de intim, ca atunci când îți surprinzi trupul gol în oglindă.

O foaie de hârtie tăiată fâșii subțiri, ca bețele de chibrit, și țesute pentru a forma o plasă. Suspendată în ea: o piatră grea, rotunjită. Textul fusese decupat în bucățele imposibil de citit, dar Lexie recunoscu imediat nuanța roz-pal — formularul de externare de la clinică. Pe o fâșie se distingea jumătatea de jos a semnăturii ei — ba nu, a semnăturii ei falsificate: numele lui Pearl, cu scrisul ei. Lăsase formularul acasă la Mia, iar ea îl transformase. Atingând fotografia, Lexie văzu că sub greutatea pietrei,

încrengătura complicată de fire a plasei era umflată, fără să se rupă însă. Era o povară pe care trebuia s-o poarte, îi spusese Mia și, pentru prima dată, simțise că, probabil, va fi în stare.

O apărătoare de piept pentru hochei zăcând în praf, crăpată pe mijloc și plină de găuri. Mia folosise un ciocan și o mână de cuie, înfigându-le pe toate în plasticul gros și alb ca pe niște săgeți și scoțându-le apoi. E în regulă să fii vulnerabil — asta voise să spună în timp ce făcea fiecare gaură. E în regulă să-ți aloci timp ca să vezi cum evoluează lucrurile. Umpluse apărătoarea lui Trip cu pământ, presărase semințe și udase totul cu răbdare timp de o săptămână, până când din fiecare gaură și prin crăpătura din mijloc, apăruseră mici izbucniri verzi: tulpinițe firave, frunzulițe răsucite, croindu-și drum spre lumină. Viață fragilă, delicată, crescând din interiorul carcasei dure.

Un stol de păsări miniaturale origami luându-și zborul, cea mai mare fiind cât o palmă întinsă, cea mai mică doar cât o unghie, toate dungate cu liniile dintr-un caiet de notițe. Moody le recunoscuse imediat, chiar înainte de a vedea cutele vagi de pe fiecare: paginile din carnețelul lui Pearl, cel pe care el i-l dăduse și i-l luase înapoi pe urmă, pe care îl distrusese, îl mototolise și-l aruncase. Deși Mia netezise paginile, cutele încă marcau aripile păsărilor, ca și când vântul le-ar fi zburlit penele. Păsările erau așezate pe o fotografie înfățișând cerul și păreau un mănunchi risipit de petale ce se înălțau în aer de pe solul pietros, spre lucruri mai bune și mai înalte. La fel te vei înălța și tu, gândise Mia în timp ce așezase păsările, una câte una, pe cerul de hârtie.

Următoarea fotografie își avusese începuturile când, măturând într-o zi, Mia găsise sub comodă una dintre balenele pentru guler ale domnului Richardson. O luase și o păstrase; domnul Richardson avea multe altele, o cutie întreagă pusă pe comodă, și în fiecare zi înfigea câte una în capetele fiecărui guler, ca să le mențină drepte. Răsucind între degete iar și iar mica bară de oțel, își amintise de un experiment pe care îl făcuse la ora de științe în școală. Frecase bara cu un magnet și pe urmă o pusese să plutească într-un vas cu apă, lăsând-o să se rotească încoace și-ncolo, până când se stabilizase cu vârful spre nord. Fotografia cu expunere îndelungată rezultase într-o formă neclară ca un arc, aidoma unor aripi fantomatice de fluture, marcată de linia strălucitoare a balenei care își găsise poziția. Privind mica săgeată argintie bine direcționată, sigură pe sine și lucitoare în apa

încețoșată, domnul Richardson își duse mâna la gulerul cămășii, întrebându-se în ce direcție era el orientat acum.

Iar ultima, și cea mai surprinzătoare pentru doamna Richardson: o colivie decupată din hârtie, spartă ca și când ceva foarte puternic din interior își croise drum afară. Privind mai îndeaproape, văzu că era lucrată din hârtie de ziar. Mia tăiase cu lama fiecare cuvânt, pentru a crea spațiile libere dintre gratii. Doamna Richardson era sigură că era unul dintre articolele ei, deși cu atâtea cuvinte lipsă nu putea ști care anume: cel despre strângerea de fonduri de la Centrul pentru Natură, știrea despre noua promenadă din oraș, cea despre progresele proiectului „Patrula cetățenească" — oricare dintre numeroasele articole pe care le scrisese cu conștiinciozitate în decursul anilor, oricare dintre poveștile care, în ciuda intențiilor ei, îi construiseră cariera. Fiecare bară frântă se apleca grațios în afară, ca o petală de crizantemă, iar în mijlocul gol al coliviei se afla o singură pană mică și aurie. Ceva evadase din colivia aceea. Ceva își regăsise aripile. Lucrând la fotografie, Mia nu-și putuse închipui o urare mai frumoasă pentru doamna Richardson.

Niciunul dintre ei nu observase că lipsea o fotografie, decât atunci când doamna Richardson o ridică pe ultima, iar sub ea văzură teancul de negative. Mesajul era limpede: Mia nu va încerca să le vândă; nu le va arăta nimănui și nici nu le va păstra pentru a le forța eventual mâna ulterior. Sunt ale voastre, părea să spună teancul de negative. Vă reprezintă. Faceți cu ele orice doriți. În ele erau portretele lor, răsturnate și inversate, cu zonele întunecate devenite luminoase și invers. Dar unul dintre ele nu se potrivea cu niciuna dintre fotografiile din plic; Izzy luase fotografia seara trecută, când intrase în apartamentul gol, și constatase că Mia și Pearl plecaseră, lăsând în urmă doar plicul ca un fel de rămas-bun. Își dăduse seama imediat care fotografie era a ei: un trandafir negru căzut pe o dală de asfalt crăpat, cu petalele decupate din piele neagră — ghetele ei dragi, care o ajutaseră să se simtă plină de viață și pe care mama ei le aruncase —, petalele exterioare din pielea scorojită de pe vârfuri, iar cele interioare, mai întunecate, din cea a limbii ghetelor. Un șiret cu capătul franjurat fusese întins în loc de tulpină, iar frânturi de ață galbenă, descusute din jurul tălpilor, alcătuiau delicatele stamine din mijloc. Duritatea devenită delicată, minunată. Izzy pusese fotografia în rucsacul ei, închisese plicul la loc, stinsese lumina și ieșise, încuind ușa în urma ei. Restul familiei, căreia îi

rămăsese doar negativul, nu putea vedea decât miniatura răsturnată: o floare palidă care se decolora până la albul din interior și o dală neagră în spatele ei, ca un cer nocturn plin de nori.

Abia mai târziu în după-amiaza aceea își verifică doamna Richardson căsuța vocală a telefonului mobil și află vestea. În înregistrarea hârâită, Mark McCullough plângea atât de tare, încât ea abia reuși să-i distingă cuvintele. Cu o seară în urmă, istoviți după aflarea verdictului și după conferința de presă, și el, și Linda căzuseră într-un somn așa cum nu mai avuseseră de luni întregi: adânc, fără vise și neîntrerupt. Dimineața, se treziseră buimaci, moleșiți de la o odihnă prea îndelungată, iar când se uitase la ceasul de pe noptieră, doamna McCullough văzuse că era deja zece și jumătate. Mirabelle obișnuia să-i trezească odată cu răsăritul soarelui, plângând de foame sau fiindcă făcuse pe ea, iar ea știuse încă din clipa în care văzuse cifrele roșii ale ceasului că ceva era foarte, foarte anapoda. Sărise din pat și fugise în dormitorul lui Mirabelle fără să-și mai pună măcar papucii sau capotul, iar Mark, cu ochii încă împăienjeniți în lumina dimineții, o auzise țipând. Pătuțul era gol. Mirabelle dispăruse.

Abia seara izbutise poliția să pună indiciile cap la cap și să-și dea seama ce se întâmplase: ușa glisantă către curtea din spate, neîncuiată — doar e un cartier atât de sigur, ce se poate întâmpla?! Ivărul din interior și cel din exterior plin de amprente. Absența lui Bebe de la muncă. Apartamentul ei gol. Și nu în ultimul rând, un bilet de avion pe numele lui Bebe la un zbor către Canton, la ora 23.20 seara trecută. În consecință, le spuseseră polițiștii soților McCullough, șansele de a o găsi erau aproape de zero. China era o țară mare, adăugase inspectorul, fără pic de ironie în glas. Fără îndoială, Bebe ajunsese deja în Canton și de acolo, cine știe unde se putea duce? Caută acul în carul cu fân! Își puteau cheltui toți banii, subliniase el, în încercarea de a da de urma lor.

Un an mai târziu — când casa cea nouă a familiei Richardson era aproape reconstruită, iar soții McCullough nu-și cheltuiseră toți banii, dar dăduseră zeci de mii de dolari pe detectivi și pe manevre diplomatice, cu rezultate insignifiante —, cele două doamne luau prânzul împreună la Saffron Patch. Fuseseră alături una de cealaltă în acele ultime luni de agitație, așa cum fuseseră în ani de urcușuri și coborâșuri, așa cum vor fi și în viitor, la bune și la rele.

— Am depus cerere împreună cu Mark pentru a adopta un copil din China, îi spuse doamna McCullough prietenei sale, luând o bucată de pui tikka mașala de pe grămăjoara de orez.

— Minunat! exclamă doamna Richardson.

— Angajata agenției de adopții spune că suntem candidații ideali. Și crede că va avea ceva pentru noi în mai puțin de șase luni, explică doamna McCullough, luând o înghițitură de apă. Zice că provenind din China, riscurile ca familia copilului să încerce să recapete custodia sunt infime.

Doamna Richardson se aplecă peste masă și strânse mâna prietenei sale.

— Va fi un copil foarte norocos, o încurajă ea.

Un lucru o surprinsese și o îndurerase cel mai rău pe doamna McCullough: că Mirabelle nu plânsese când Bebe întinsese brațele, o ridicase din pătuț și o luase cu ea. După tot ce făcuse — după hrana preparată în casă, după toate jucăriile și nopțile nedormite și dragostea, atât de multă dragoste cum doamna McCullough nu și-ar fi imaginat că e posibil să simtă —, Mirabelle tot simțise că brațele lui Bebe erau un loc sigur pentru ea, unul căruia îi aparținea. Următorul copil, își spusese ea, venind de la un orfelinat, nu va fi cunoscut niciodată o altă mamă. Fetița aceea va fi a lor, fără nicio îndoială. Doamna McCullough se simțea îmbătată de iubirea pentru acel copil pe care încă nu-l văzuse. Încerca să nu se gândească la Mirabelle, la fiica pe care o pierduseră și care era cine știe pe unde, ducând o altă viață, una care lor le era străină.

În acea ultimă seară, în fața casei familiei Richardson, Pearl dăduse drumul cheilor în cutia poștală, urcase înapoi în mașină și, în sfârșit, rostise întrebarea care îi tot stătuse pe vârful limbii.

— Dacă fotografiile acelea ar fi cele care te-ar putea face celebră?

Nu aveau să fie acelea, ci ideea care începuse să prindă contur în mintea Miei în clipa în care aprinsese farurile, umbra unei idei, încă neînchegată în imagini și cu atât mai puțin în cuvinte. După cum avea să se dovedească, familia Richardson nu va vinde niciodată fotografiile acelea. Le va păstra, cadrele dobândind statutul de moștenire de familie deconcertantă, generațiile următoare privindu-le nedumerite când vor găsi și deschide acea ultimă cutie din pod: de unde veniseră fotografiile acelea, cine le făcuse și ce semnificație aveau?

Mia băgase mașina în viteza întâi și răspunsese:

— Atunci ar însemna că le datorez mult, mult mai mult decât prețul fotografiilor în sine.

Sub mâna ei, Volkswagenul ocolise iazul cu rațe, traversase Van Aken și Rapid și intrase pe Warrensville Road, ce ducea spre autostradă, afară din Cleveland și tot mai departe.

— Aș fi vrut să am ocazia să-mi iau la revedere, spusese Pearl, gândindu-se la Moody, la Lexie și la Trip și la firele care încă o legau de fiecare dintre ei în alt mod. Pe parcursul anilor, toată viața, va încerca iar și iar să descurce acele fire, și de fiecare dată va constata că erau mult prea încâlcite. Și mi-ar fi plăcut s-o mai văd pe Izzy o dată.

Mia se gândea și ea tot la mezina Richardsonilor, și o vreme rămăsese tăcută.

— Biata Izzy! exclamase ea într-un târziu. Își dorește atât de mult să plece de acolo!

O idee începuse să prindă contur în mintea lui Pearl și să se învârtejească în bucle mari, aurii.

— Am putea să ne întoarcem și s-o luăm cu noi. Pot să urc eu pe veranda din spate, să bat în geamul dormitorului ei și…

— Draga mea, Izzy are doar cincisprezece ani. Există reguli în privința acestor lucruri.

Dar în vreme ce mașina gonea pe Warrensville Road spre autostrada I–480, Mia își permisese o mică fantezie. Rulau pe un drum cu două benzi, pe o șosea lăturalnică, așa cum îi plăcea ei: genul de șosea ce șerpuia prin mici orașe de provincie, cu un magazin, o cafenea și o benzinărie. Nori de praf se ridicau în aer la trecerea lor. Trecând de un cot al drumului, în pâcla aceea aurie, vor zări o siluetă încețoșată la marginea asfaltului, cu brațul ridicat, cu degetul mare în aer. Mia va frâna, praful se va așterne, iar ele îi vor zări mai întâi părul, un vârtej auriu pe fond auriu, recunoscând acel păr sălbatic, ciufulit, acea sălbăticie aurie, chiar înainte de a-i vedea fața, chiar înainte de a putea opri, deschizând portiera și lăsând-o să urce.

*

Sâmbătă dimineață, în vreme ce Mia și Pearl intrau în Illinois, Izzy, cu un iz de fum stăruindu-i încă slab în păr, urcă într-un autobuz Greyhound care mergea spre Pittsburgh. În celălalt capăt al orașului, familia ei se reunea pe malul iazului cu rațe, privindu-i pe pompieri udând casă, stingând focarele unul câte unul. În buzunarul de la spate avea, pe o hârtie

împăturită, adresa pe care o găsise într-unul din dosarele mamei sale, în care căutase până târziu în noaptea precedentă, după ce-și făcuse micul bagaj. George și Regina Wright. Bethel Park, Pennsylvania. Era și un număr de telefon, dar Izzy știa că o convorbire telefonică nu-i va oferi răspunsurile de care avea nevoie. Dosarul de pe biroul mamei — pe a cărui etichetă scria îngrijit M.W., cu caligrafia doamnei Richardson — era gros, iar ea citise tot, așezată în scaunul mamei, în vreme ce toți ceilalți dormeau liniștiți la etaj. Sub adresa soților Wright, își notase alta: *Anita Rees, Galeria Rees*. Era undeva în New York. Mia, își spusese ea, începuse la o vârstă nu cu mult mai mare decât a ei. Și se întrebase cum avea să fie.

Poate că unul dintre acești oameni o va ajuta s-o găsească pe Mia, ori încotro plecase. Sau poate că o vor trimite înapoi la părinții ei. Și dacă așa va fi? Va fugi din nou. Va fugi iar și iar, până când va avea vârsta necesară ca nimeni să n-o mai poată trimite înapoi. Și va căuta până va găsi. Pittsburgh-ul o chema și, dincolo de el, New York-ul: trecutul Miei, viitorul ei. Într-un fel sau altul, o vor conduce la ea.

Acum, așezându-se mai bine în scaun și rezemându-și capul de geam, își imagină cum va fi. O va zări pe Mia mai întâi din spate. Sigur că o va recunoaște imediat. Îi știa contururile trupului ca pe o formă pe care o trasase iar și iar, până când i se întipărise în inimă. O va găsi, iar când Mia se va întoarce spre ea, va deschide brațele, o va strânge la pieptul ei și o va lua cu ea, oriunde va merge mai departe.

În acea ultimă seară, când se culcase în casa de pe Winslow Road pentru prima dată, doamna Richardson începuse să se gândească la fiica ei cea mică, așa cum avea să o facă mult timp de atunci înainte. Zgomotele casei îi erau străine — zumzetul frigiderului, huruitul slab al centralei termice de jos, scrâșnetul unei crengi care se freca de ardezia acoperișului —, așa că se ridicase, ieșise din casă și se așezase pe treptele duplexului, cu halatul de baie strâns bine în jurul corpului. Sub picioarele ei, cimentul era rece și puțin umed, de parcă tocmai s-ar fi ridicat ceața.

Toată ziua clocotise de mânie la adresa lui Izzy, atât în ea însăși, cât și cu glas tare. Copil nerecunoscător! exclamase. Cum putuse să facă așa ceva? Ce-o să-i facă ea atunci când o vor găsi! O va pedepsi pentru toată viața. O va trimite la o școală cu internat. Sau la una militară. Ori la mănăstire. Pe jumătate era hotărâtă s-o lase pe mâna poliției: să suporte consecințele

faptei ei în închisoare. Obișnuiți cu accesele ei de mânie la adresa mezinei, soțul și ceilalți copii ai săi înclinau din cap în tăcere, lăsând-o să se descarce. Dar acum era altceva. De data asta, Izzy depășise orice măsură și, așa cum fiecare membru al familiei începuse să înțeleagă, era posibil să nu se mai întoarcă niciodată.

Poliția o căuta, desigur: o dăduseră în urmărire ca fugită de acasă, posibil în pericol, și în zilele care urmaseră, doamna Richardson le împărțise fotografii pentru afișe și rapoarte, și îi iscodise pe prietenii și pe colegii ei unul câte unul, în căutarea unor indicii care să-i arate unde s-ar fi putut duce. Dar cele care ar fi avut cum să știe — își dădea ea seama — plecaseră deja. Pe o parte și pe cealaltă a străzii, casele arătau la fel ca oricare altele, dar în interiorul lor trăiau oameni care erau poate fericiți, care se refugiau sau care se îmbărbătau pentru a ieși în lume, în căutarea a ceva mai bun. Atâtea vieți despre care ea nu știa nimic, desfășurându-se dincolo de ușile acelea.

Era aproape de miezul nopții când o mașină trecuse în viteză pe Winslow Road, cu faza lungă a farurilor aprinsă, de parcă trebuia să ajungă într-un loc important, apoi dispăruse în întuneric. Probabil că vecinii o credeau nebună, își spusese ea, văzând-o cum stă așa pe trepte, în beznă, dar de data asta chiar nu-i mai păsa. Mânia care se adunase în ea toată ziua se disipase, așa cum se disipează la lăsarea serii arșița de peste zi, lăsând-o cu un singur gând în minte, rece, cristalin și pătrunzător ca lumina unei stele: Izzy plecase. Tot ce o înfuriase la ea încă dinainte de a se naște își avusese rădăcinile în acea frică singulară: că ar putea s-o piardă. Iar acum o pierduse. Un vaiet subțire îi urcase în gât, tăios ca lama unui cuțit.

Pentru prima dată, inima începu să i se frângă la gândul copilului ei singur undeva acolo, în lumea mare. Izzy, fetița care îi făcuse atâtea necazuri, care o îngrijorase atât de rău, care nu încetase să o îngrijoreze și s-o tulbure și a cărei neobosită energie o determinase în cele din urmă să plece. Copilul pe care-l crezuse atât de diferit de ea însăși, dar care moștenise, purtase și hrănise în suflet scânteia aceea pe care ea o sufocase cu atât de mult timp în urmă, certitudinea aceea arzătoare că știa bine deosebirea între bine și rău. Se gândise, așa cum avea să se gândească deseori, ani de-a rândul, la fotografia din dimineața aceea, cu pana aurie: era portretul ei sau al fiicei ei? Era ea oare pasărea care încerca să-și croiască drum spre libertate, sau era colivia?

Poliția o va găsi pe Izzy, își spusese. O va găsi, iar ea va putea repara totul. Nu știa bine cum, dar era sigură că va reuși. Și dacă poliția n-o va găsi totuși? Atunci o va căuta ea însăși. Atât timp cât va fi nevoie, pentru totdeauna dacă va trebui. Ani poate că vor trece, și amândouă se vor schimba, dar era sigură că-și va cunoaște propriul copil așa cum se va cunoaște pe sine însăși, oricâtă vreme va trece. De asta era sigură, își va petrece luni, ani, tot restul vieții căutându-și fiica, scrutând fiece chip de fată ori de femeie, atât timp cât va fi nevoie, în speranța unei frânturi de familiaritate pe fețele necunoscuților.

MULȚUMIRI

Când eram într-un turneu de promovare pentru romanul *Tot ce nu ți-am spus*, o doamnă din public mi-a spus la un moment dat: „Am numărat și ați mulțumit unui număr de șaizeci și cinci de persoane. De ce atâtor oameni?" I-am explicat că, deși doar numele meu apare pe coperta cărții, mulți, foarte mulți oameni m-au ajutat pe parcurs și că romanul nu ar fi putut exista fără aportul lor. Acest lucru este cu atât mai adevărat pentru a doua mea carte.

Le mulțumesc, ca întotdeauna, superagentei mele, Julie Barer, și tuturor celor de la The Book Group; sunt profund recunoscătoare să fac parte dintre ei. Imperturbabilul meu redactor, Virginia Smith Younce, a îmbogățit cartea de față grație îndrumărilor ei, iar Jane Cavolina mi-a îndreptat cu o sublimă răbdare atât italicele, cât și devierile de la termenele stabilite. Juliana Kiyan, Anne Badman, Sarah Hutson, Matthew Boyd, Scott Moyers, Ann Godoff, Kathryn Court, Patrick Nolan, Madeline McIntosh și întreaga echipă de la Penguin Press au lucrat extraordinar pentru ca această carte să ajungă la public; vă mulțumesc pentru că m-ați primit încă o dată printre voi.

The Chunky Monkeys (Chip Cheek, Calvin Hennick, Jennifer De Leon, Sonya Larson, Alexandria Marzano-Lesnevich, Whitney Scharer, Adam Stomacher, Grace Talusan și Becky Tuch), membrii loialului meu grup de scriere creativă, au fost primii cititori ai cărții de față; încurajările lor m-au ajutat s-o termin, iar schimbul nostru de mesaje pe e-mail mi-a fost ca un colac de salvare. Ayelet Amittay, Anne Stameshkin și toți colegii mei de la masterat: ca întotdeauna, voi sunteți deschizătorii de drum. Jes Häberli și Danielle Lazarin, vă voi trimite un vagon de gogoși. Prietenii mei fără veleități în ale scrisului m-au ajutat să-mi păstrez sănătatea mintală și

direcția în toată această aventură; mă mir că Samantha Chin, Katie Campbell și Annie Xu mă mai suportă încă.

Le mulțumesc din suflet tuturor cititorilor mei, atât celor care mi-au citit primul roman, cât și celor care l-au citit pe acesta. Vouă, celor care mi-ați trimis mesaje, mi-ați scris scrisori și mi-ați dat notițe cu ocazia lecturilor sau ați vorbit cu mine la sesiunile de autografe: vă mulțumesc. Nu vă pot spune cât de recunoscătoare sunt. Multe mulțumiri deopotrivă prietenilor mei de pe Twitter: voi îmi reamintiți în fiecare zi cât de amuzanți, isteți și buni pot fi oamenii.

Și în final, cele mai adânci mulțumiri se îndreaptă către familia mea. Lily și Yvonne Ng mi-au încurajat încă de la început pasiunea de a scrie; fără voi n-aș fi ajuns aici, atât în sens figurat, cât și literal. Soțul meu, Matt, a fost convins că scrisul este menirea mea încă înainte să cred eu acest lucru, și a continuat să mi-o spună. Iar fiului meu, cea mai bună creație a mea: chiar dacă pare un clișeu, îmi dau toată silința.

---

[1] Denumire sub care a fost vândut automobilul Volkswagen Golf în SUA și Canada, începând cu anul 1974.
[2] Personaj din povestea Bucle-Aurii și cei trei ursuleți.
[3] Shakerii, sau Societatea unită a celor care cred în a doua venire a lui Iisus, constituiau o sectă creștină fondată în Anglia în secolul al XVIII-lea; practicau celibatul, pacifismul și egalitatea între sexe.
[4] Muzeul de Artă Modernă din New York, SUA.
[5] Protagoniste ale unor sitcomuri, *The Brady Bunch* și, respectiv, *Family Ties*, difuzate la televiziunile americane în anii 1970 și 1980.
[6] *The Jerry Springer Show*, talk-show de scandal difuzat la televiziunea americană începând cu anul 1991, moderat de Jerry Springer, fost actor și politician.
[7] Antropolog și scriitor cu frecvente apariții în mass-media americană în anii 1960 și 1970, susținătoare a revoluției sexuale.
[8] Joc de cuvinte între *park* și *dark* – „parc” și, respectiv, „întunecat”, „sumbru”.
[9] Lanț de localuri fast-food din Statele Unite, care servește îndeosebi sandvișuri cu carne de pui.
[10] Personaje din sitcomul *The Cosby Show*, difuzat de NBC din 1984 până în 1992.
[11] Carte pentru copii apărută în 1955, scrisă de Kay Thompson și ilustrată de Hilary Knight.
[12] Muzeul Metropolitan de Artă din New York.
[13] Film horror realizat în 1976 după romanul cu același titlu de Stephen King.
[14] Personaj din seria de filme horror *Coșmarul de pe Elm Street*.
[15] Personaj principal din seria de filme de comedie omonime.
[16] Renumit pictor mexican (1886-1957), realizator al unor fresce monumentale.
[17] Fostă patinatoare pe gheață din SUA, campioană olimpică și mondială în 1976.
[18] Poem liric al poetului englez Philip Larkin (1922-1985), votat de telespectatorii britanici în rândul celor mai bune o sută de creații poetice britanice.

[19] Cynthia Morris Sherman, apreciată fotografă și regizoare americană, cunoscută în primul rând pentru portretele conceptuale realizate.
[20] Elizabeth Cochran Seaman (1864-1922), ziaristă, scriitoare, inventatoare și filantroapă americană, care a scris sub pseudonimul Nellie Bly.
[21] Personaj feminin dintr-o serie de benzi desenate publicate în SUA începând cu 1938, ziaristă de succes și iubita lui Superman.
[22] Aflată la vărsarea fluviului Hudson în Oceanul Atlantic, insula Ellis a fost între anii 1892 și 1954 poarta de intrare a imigranților în Statele Unite.
[23] Brown versus Consiliul pentru Educație din Topeka, un proces la Curtea Supremă a SUA desfășurat în 1954, în urma căruia instituirea de școli publice separate pentru albi și negri a fost declarată neconstituțională.
[24] Un grup de nouă elevi de culoare, înscriși în 1954 la Liceul Central din Little Rock, Arkansas. Inițial, guvernatorul statului le-a interzis intrarea în incinta școlii segregate, fiind nevoie de intervenția președintelui Dwight D. Eisenhower pentru a li se permite accesul la cursuri.
[25] Wren, în limba engleză, înseamnă „pitulice”.
[26] Sistem internațional de măsurare a sensibilității la lumină a filmului fotografic.

Table of Contents

[14]
[15]
[16]
[17]
[18]
[19]
[20]
[21]
[22]
[23]
[24]
[25]
[26]